Pj-M

Norway. Fiskeridirektoratet

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

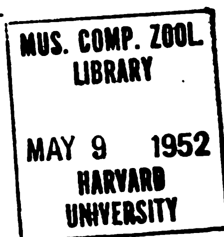
FOR

1899

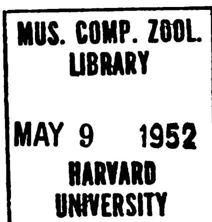

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1900.

Indhold.

A. **Fiskeriinspektør Buvig**, Beretninger:
1. Om storsildfisket langs Norges vestkyst vinteren 1898—99.
2. Om vaarsildfisket 1899.
3. Om vaartorskefisket 1899 i vaarsilddistrikterne.
4. Saavel torskefisket som vaarsildfisket vedkommende.
5. Baade østlands- og vestlands-sildefiskerierne vedkommende.

B. Udvalgsformand **Richard Hassen**: Beretning om Lofotfisket 1899.

C. 1. **Amtmanden i Finmarken**: Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1899.
2. **Do.** Beretning om sommer- og høstfisket m. v. i Finmarken i 1899.
3. **Do.** Beretning om sildefisket i Loppen-Øksfjord, Talvik og Alten herreder høsten 1898.
4. **Fiskeriinspektør Sørensen**: Beretning (i uddrag) om hans virksomhed i 1899.
5. **Do.** Beretning om hans reise til Fredrikshavn, Hamburg og Geestemünde.
6. **Do. Wallem**: Beretning om hans virksomhed i 1899.
7. **Do. Johnsen**: Beretning (i uddrag) om hans virksomhed i 1899.
8. **Beretning** om skrejfisket i Nordlands amt i 1899.
9. **Do.** » — - nordre Trondhjems amt i 1899.
10. **Do.** » — - søndre Trondhjems amt i 1899.
11. **Do.** » — - Nordmøre 1899.
12. **Do.** » — - Romsdals fogderi 1899.
13. **Do.** » — paa Søndmøre 1899.
14. **Fiskeriinspektør Buvig**: Om makrelfisket i 1899.
15. **Beretninger** om forsøg med drivgarnsfiske efter sild med offentlig bidrag.

ÅRSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

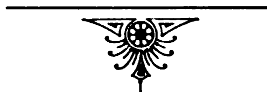
1899

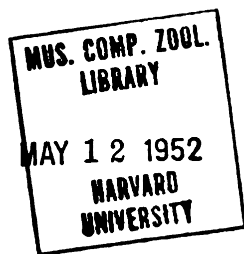
UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE 1899

Fiskeriinspektør Buvig, Beretninger:

1. Om storsildfisket langs Norges vestkyst vinteren 1898—99.
2. Om vårsildfisket 1899.
3. Om vårtorskefisket 1899 i vårsilddistrikterne.
4. Såvel torskefisket som vårsildfisket vedkommende.
5. Både østlands- og vestlands-sildefiskerierne vedkommende.

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1899.

Fra
Fiskeriinspektøren i søndre distrikt.

Om storsildfisket langs Norges vestkyst — væsentlig i Romsdals amt — vinteren 1898—99.

Dette fiske imødesåes med så meget større spænding, som vort *sommersildfiske* overalt havde fuldstændig mislykkets.

I det bergenhusiske, væsentlig mellem Korsfjorden og Masfjorden samt på strækningen Florø—Stat, var en hel del af de ialt omtrent 15 000 mål, som fangedes i juli og august, småsild, der dels anvendtes til «skjæresild» og dels toges til hjemmebrug, hvorhos endel som uafsættelig måtte slippes igjen. Prisen varierede efter omstændighederne mellem 25 og 1 krone pr. mål; og nordenfor var det jo forholdsvis meget værre.

Brislingfisket, hvortil stadig flere ruster sig, gav idetheletaget et nogenlunde udbytte, idet der i månederne juli—oktober antoges fanget en 50 000 tønder, hvoraf omtrent tredjeparten sendtes til Sverige — til forædling der, og hvorfor prisen varierede mellem 4 og 14 med omtrent 8 kroner som middelpris, ialt altsaa for fiskerne 400 000 kroner eller omtrent det samme pengebeløb som af høstmakrelfisket i Nordsjøen hvert af de sidste aar, men — ligesom dette — kommer jo brislingfisket kun forholdsvis få fiskere tilgode.

I. Garnfisket.

a. Søndenom Buddybet.

Drivningsforsøg påbegyndtes i den første uge af august, men formedelst uroligt veir bragte man det da ikke videre end til at observere silden langt ude — udenfor det strøg, hvor storegfiskerne holder til; vel fik et dampskib en nat 14 mål 2 mil nordvestenom Haramsøen, men forøvrigt blev der — selv i godveir — sågodtsom intet af i august, — de få, som holdt det gående, fik først i slutningen af måneden en

ubetydelighed. Ligedan blev det for størstedelen af september måned men imidlertid rustede man sig af alle kræfter i det håb, at storsilden vilde komme ligesom året i forveien — og ikke som sommersilden i 1898 udeblive.

Natten til 27de september fik en båd 4 mål 2 mil af Haramsøen, og følgende dag indbragte etpar farkoster ialt 30 mål til Ålesund; der var de farkoster, som i løbet af denne uge drev det op til 60 à 80 mål 2—5 mil vestenom Svinøen, mens flere endnu intet fik også, — af hele ugefangsten bragtes 700 mål af 30 farkoster til Ålesund og 200 mål af 12 andre farkoster til Flåvær, priserne 18—15. — *Fra et fartøi, som omkring 25de september passerede strækningen Stat—Espevær, såes underveis meget hval og fugl.*

Først i ugen 2den—8de oktober var der for meget, senere for lidet vind for driverne, hvorfor det næsten bare var damperne, som fredag og lørdag kom ind med lidt fra strøget omtrent 3 mil udenom Stat—Rundø.

I ugen 9de—15de oktober, da ialt en 300 farkoster var i antræk, og veiret fordetmeste var gunstigt, var der dem, som fik optil 70 mål i drætten, mens mange fremdeles intet fik, — silden stod meget dybt og spredt; ialt kom der da 3 000 mål tillands, og for denne sild, hvoraf der gik 400 i måltønden, betaltes 18—16.

I første halvpart af oktober såes jevnlig hval nær land mellem Rundø og Stat.

Også i ugen 16de—22de oktober var veiret bra, og 400 drivgarnsfarkoster trak da op ialt 5 000 mål omkring 3 mil udenom Stat—Rundø, ½—80 mål pr. båd ad gangen (omtrent 150 mål af dette kvantum fik 5 både i Åte straks udenom Nerlandsøen i middagstiden den 17de); i måltønden, som betaltes med 17—12 kroner, gik 380—400 sild.

Hele ugen 23de—29de oktober hindredes fisket af sydvestkuling; den 26de kom dog nogle få drivere ind til Flåvær med optil 20 mål hver, og samtidig med denne fangst ude i åbne havet fik 50 farkoster 5—20—10 mål — dels nær Rundø, dels ved Valleboen og dels straks nordvestenom Erkna — kvalitet 380—400, pris 15—14. De første nætter i ugen fik derhos nogle få både lidt ved drivning udenfor Ona—Bjørnsund.

Det fortjener at bemerkes, at de 2 heldigste kuttere — fra Ålesundskanten — ved dette drivfiske allerede havde fået: den ene 225 og den anden 200 mål — repræsenterende henholdsvis omtrent 3 500 og vel 3 000 kroner.

I den følgende uge, da veiret vedblivende var utrygt, var det blot natten til 1ste november, at flåden var ude — 1 à 5 mil af strækningen Rundø—Stat; men kun de færreste, en 60 farkoster, fik da noget nævneværdigt, 3—25—12 mål, der betaltes med 17,50—14 kroner, og hvis størrelse var 425—480. Nætterne til 3die og 5te november fik

endel både en liden klat omtrent 2 mil udenom Harøen—Ona—Bjørnsund.

Af ugen 6te til 12te november var blot de 2 sidste døgn så nogenlunde for drivning, og da bragte 160 farkoster ialt 2 500 mål iland; denne sild var — på en forsvindende bagatel udenfor Ona nær — fanget mellem Svinøen og Rundø samt — og mestendels — i Breisunddybet mellem Valleboen og Hareidlandets nordside natten til den 12te, størrelsen var 400—420, og prisen varierede mellem 16 og 13.

Søndag den 13de november var veiret godt; den følgende dag derimod havde man stiv sydvestkuling igjen, og størsteparten af denne uge også gik det på uveir løs. Natten til 14de fik nogle faa både 1—20 mål ved drivning omkring Rundø, og samtidig fik 30 både etpar mil af Harø—Ona 3—20—12 mål, kvalitet 400—450 (mest fuldsild, lidt istersild og ubetydelig tomsild), priserne 15—12; men for resten af ugen måtte man nøie sig med synet af endel hval og fugl for Flåværleden og Vågsøen (søndenom Stat). — Ligesom tildels tidligere anrettede «ufisk» — håbrand og lignende — adskillig skade på garnene.

Først i ugen 20de til 26de november havde man kun svag fornemmelse udenom Stat—Svinøen, men de 3 sidste nætter fik man hver gang 0—50—4$^{3}/_{4}$ mål; der gik 400 à 500 sild i måltønden, og priserne varierede mellem 15 og 13. Nætterne til 24de, 25de og navnlig 26de gjorde man særdeles god fangst udenfor Haramsøen—Ona, og de få kjøbere, som her var tilstede, fik hvad de vilde af denne sild, hvoraf 450—600 i måltønden, for 12—8 kroner, mens fiskerne selv måtte reise med størsteparten til Ålesund, hvor de fik 15—8 kroner; der var først kun nogle få både, ude men rygtet om, at en skøite natten mellem 24de og 25de havde fået 85 mål, gjorde, at det følgende aften gik ud omtrent 125 både, som drev omtrent 1 mil af ytterste land og den 26de kom tilbage med 6—105—30 mål. Ugens totalfangst var 5 750 mål.

I ugen 27de november—3die december først hel, senere delvis landligge. *Den eneste nævneværdige storsildefangst søndenfor Stat gjordes natten til 30te november,* men indskrænkede sig til, at 15 både $^{1}/_{2}$ mil nordvestenom Kråka (Sildegabet) fik 3—10—6 mål; såvel senere som tidligere tydede hval og fugl på, at der stod sild udenfor Vågsøen, men det uafladelige ruskeveir umuliggjorde fangstforsøg. De 4 sidste nætter var kun få udenfor Stat—Rundø, da sjøen her ansåes for sver, men man gjorde istedet ganske god fangst på Goksørviken (Rundøs nordøstside, og på flakket mellem Rundø og Bølands nordostpynt — og — sidst i ugen — ogsaa ellers i Breisunddybet, — lørdag morgen endvidere lovende fornemmelse i Sulefjordens nordre del og samme dags aften godt fiske her; ialt 100 à 400 både var i virksomhed, og disse indbragte tilsammen 8 000 mål, hvis kvalitet og pris var henholdsvis 425—550 og 13,50—8. Udenfor Erkna—Ona—Bjørnsund vovede nogle få farkoster sig ud den 28de, men denne tur mislykkedes ganske formedelst uveir; de følgende 5 nætter

var henholdsvis 75, 200, 50, 40 og 25 farkoster ude, som den 29de og 30te november kom ind med optil 125 mål, hvorimod fangsten de 3 sidste nætter for uveirs skyld blev adskillig mindre, — hele ugefangsten i dette strøg 11 000 mål, kvalitet 460—560, pris 11,50—7. Først i ugen fornammes silden derhos i leden lige udenom Bjørnsund—Lyngvær, hvor fisket blev ganske godt, efterat det havde nået sit høieste udenskjærs; sidst i ugen var her en 250 garnbåde tilstede, og kvantummet til og med 3die december ansloges til 5 400 mål, hvis middelpris var 6,50.

Hele den følgende uge var det umuligt at drive på Søndmørhavet. Den 5te december gjorde endel både rig fangst, og den 6te fik en 100 både omtrent 2 000 mål midt på dagen på strækningen mellem Rundø og Vatøen, men den følgende dag var det yderst misligt, 0—2 mål, og senere i ugen blev her sågodtsom intet af. Nætterne til 5te og 6te drev henholdsvis 300 og 750 både i Breisundet og Sulefjorden, og fangsten var henholdsvis 1—50—20 og 0—40—10 mål pr. båd, men den 7de var det pludselig såre ujevnt, helst smått, her også, og de følgende dage gik det mer og mer nedad, — for uveirs skyld var der mange, som da ikke forsøgte engang. Natten til 5te december fik etpar både optil 40 mål hver sig ½ mil udenfor Haramsøen; lige udenfor Lyngvær ansåes fisket forbi midt i ugen, men omkring — helst udenom — Bjørnsund fangedes endel hver dag i denne uge — og lidt i næste også, først midt i december var det rigtig forbi her. Også i de 3 sidste uger før nytår var drivning udenom den ytterste skjærgård enten helt umulig eller frugtesløs, og der blev i denne lange tid intet nævneværdigt af indenskjærs heller, — det var en hel begivenhed, at en 4—5 både den 14de december fik tilsammen omtrent 30 mål på Goksørviken. Ialt fangedes der i omhandlede 4 uger søndenfor Hustadviken omtrent 19 500 mål garnsild, hvis størrelse var 440—575 og pris 6—9.

Efter nytaar raadede hjemmefolk grunden alene, — de fleste fremmede fiskere drog allerede før julehelgen hver sin vei. Udenfor Svinøen—Rundø drev omtrent 20 farkoster nætterne til 3die, 4de, 6te og 7de januar, og resultatet heraf var 400 mål — heri indbefattet endel fanget i Åte den 7de, kvalitet 440—500, pris 12,50—15. Følgende uge var 30 drivere isving de 5 sidste nætter, og den samlede fangst androg da til 700 mål, kvaliteten som i ugen iforveien, pris 13—16. I ugen 15de—21de januar var kun 20 af de bedste farkoster — damperne medregnede — ude i samme strøg nætterne til 17de, 19de og 20de, og ugefangsten nu blev 500 mål, kvalitet 460—480, pris 14—16. I den sidste del af januar gjorde nordvestkuling og snekaver driveforsøg rent umulige, og da de første 8 dage af februar hengik på lignende vis, troede man silden helt forsvundet for denne gang; så var imidlertid ikke tilfælde endnu. 9de og 11te februar fik henholdsvis 15 og 25 både udenfor Nerlandsøen tilsammen 100 mål, kvalitet 520, pris 10—12; sammesteds fik nætterne til 14de, 15de, 16de og 18de

en 100 både 0—30 mål i drætten (lidt Åtefiske midt på dagen den 15de incl.) — ialt 500 mål, kvalitet 450—560, pris 10—12,50, — udsigterne for sildefangst var endda såpas gode, at flere og flere forlod torskefisket, som var yderst misligt, og istedet begyndte med sildegreierne igjen. Den følgende uge var ialt en 150 både klare til sildefiske, men uveir afbrød fremdeles jevnlig forsøgene; paa strækningen mellem Svinøen og Rundø fik man i heldigste fald (midt i ugen) optil 35 mål — ialt i ugens løb 4 250 mål, kvalitet 550—600 (tomsildprocenten tiltog med hvert), prisen 12,50—7,50.

Med 25de februar kunde storsildfisket søndenom Hustadviken siges omme. I den første uge derefter kunde der for uveirs skyld intet udrettes, og senere oppede torskefisket sig såpas, at alle vendte tilbage til det; i tiden mellem 6te og 16de marts prøvede vel enkelte både endnu med drivgarn udenom Svinøen, og én båd ilandbragte den 7de endog 12 mål, men idetheletaget blev man da overbevist om, at det ikke nyttede at holde længer på hermed.

b. Nordenom Buddybet.

Efter det uafladelige styggeveir i 14 dage, som afsluttede det for Frøien og Hitteren i oktober stedfundne fiske, hvorfra der til Kristianssund N. var indbragt omtrent 2 500 tønder saltet og 500 mål fersk sild, mærkede man silden udenfor Smølen, idet en båd natten til 5te november fik 15 mål udenfor Bratvær, — og samtidig fik man på landsæt ved Grip optil 2 mål; såsnart dette rygtedes, drog en hel del fiskere fra andre dele af Nordmør derud, men det gik længe småt — vistnok fornemlig på grund af uroligt veir. I ugen 6te—12te november fik de få både, som vovede sig ud, optil 20 mål i Smølens ytterste skjærgaard, og for Veiholmen var garnfisket sidst i ugen så rigt, at man måtte kappe redskaber fra sig; følgende uge fangedes forholdsvis meget både på driv- og sættegarn, bedst for Veiholmen—Bratvær (drivningen især hindredes dog meget, og nætterne til 15de og 17de mistedes mange garn), og inden 20de november regnedes her fanget ialt en 2 000 mål sild, hvis pris var 16—7 kroner, og hvoraf der gik 450—525 i måltønden. Omkring 20de november gik silden mer tillands, så der i den med denne dag (søndag) begyndte uge — særlig i dens sidste halvpart — af den endnu ikke synderlig store fiskeflåde gjordes meget god fangst på strækningen mellem Grip og Kristianssund, og silden viste sig snart paa hele strøget mellem Edø og Vevang; natten til 24de november f. ex. fik etpar dampere henved 100 mål hver straks udenfor Kristianssundsøerne, og da havde silden allerede taget station i den ytterste del af Årsundsfjorden, hvorfra den hurtig spredte sig også i Freifjorden og Bremsnesfjorden med mellemliggende

sund samt i Kvernesfjorden, — på dette tidspunkt strømmede selvfølgelig også mange mennesker både fra nord og syd til, og ved optælling den 1ste december fandtes at være tilstede rundtom i distriktet en 750 garnbaade, 95 notbrug og 135 kjøbefartøier. På disse blev den i ugen 27de november—3die december stedfundne sildefangst meget ujevnt fordelt — det bedste fiiske forefaldt i leden udenom Averøen samt omkring Kristianssundsøerne og Freiøen, hvorfra dampskibene gjentagende kom ind med 80 à 100 mål, mens fisket omkring Grip og for Smølens ytre side, hvori kun omtrent 100 hjemmefarkoster deltog, aftog (sydvestkuling og stærk strøm var navnlig 1ste og 3die december overmåde generende); inden 4de december var der for Nordmør fanget ialt omtrent 24 500 mål garnsild, den sidstes kvalitet 880—600 og pris 12—8. I de 3 sidste uger før julen var det for ideligt uveirs skyld helst småt stel, og saa almindelig blev efterhånden den tro, at silden holdt på at forlade kysten allerede, at der i julen kun få fremmede garnfiskere endnu var tilstede; foruden omkring og østenfor Averøen fiskedes der væsentlig omkring Tusteren — først bare omkring dennes vestre del, senere også omkring Solskjærøen, og den samlede garnsildfangst i dette tidsrum ansloges til henimod 9 500 mål, kvalitet 550—600, pris 6—9. De, som mente, at fornemmelsen for Smølens yttreside og Grip midt i december betød nyt indsig, fik imidlertid heldigvis ret, omend ikke så mange endnu vilde tro derpå, da fisket mellem jul og nytaar tog sig noget op; af den lille flåde, som da drev, fangedes omtrent 1 750 mål, der betaltes med 9—11,50. Efter nytaarshelgen tog fisket sig mer og mer op, — i de første dage var kun en 20—30 både ude, som fik gjennemsnitlig etpar mål hver sig i drætten, men med hver dag øgedes disse tal, så de den 14de var henholdsvis 500 à 600 og 7 à 8; fisket var bedst paa Talgsjøen og i Årsundsfjordens yttre del, mindre både norden- og søndenom dette strøg, og de ytterste regioner — Grip og Smølens vestside — lodes upåagtede igjen, — i den første af disse 2 uger antoges fanget 5 000 mål, kvalitet 580, pris 11—15, i den anden blev de tilsvarende tal vel 14 000, 580—600 og 16—7 (der stod vistnok så meget sild i fjordene, at der kunde været indbragt adskillig mer, end tilfældet blev, — men snart stod den meget dybt, snart meget høit, og således narrede silden mange af sine efterstræbere). Men midt i januar havde fisket ogsaa kulmineret, — vel kunde et og andet dampskib endnu få en 60—70 mål for natten, men både gjennemsnitsfangsten og bådtallet dalede jævnt, så der natten til den 21de blot havde været 250 farkoster ude, hvis middelfangst var 3 mål; hele ugens garnsildfangst ansloges til omtrent 7 500 mål, i måltønden gik nu 600—625 sild, og prisen varierede mellem 7 og 10 kroner. I ugen 22de—28de januar var der omkring Kristianssund kun vel 100 garnbaade i virksomhed, som plukkede sammen en 1 500 mål, kvalitet 630, pris 11—13,50; de

større Både drev, de mindste benyttede sættegarn, men med disse fik man altid mindst, — til gjengjæld var det landligge for driverne de 2 sidste nætter. Og således gik det vedblivende nedad, — i ugen 12te—18de februar syntes fisket rigtignok at ville oppe sig igjen, men da man i de følgende otte dage blot havde svage fornemmelser, sluttedes, at fisket var forbi, — enkelte både forsøgte endnu hist og her til henimod midten af marts, men så temmelig forgjæves; ialt blev der vel efter 28de januar optaget omtrent 3 000 mål garnsild af størrelse 630—680, pris 13,50—10, — foruden en bagatel udenom Smølen, der udelukkende benyttedes til torskeagn.

Der kunde vistnok været fanget meget mer sild ivinter for Nordmør, om den her hjemmehørende fiskerbefolkning havde havt bedre farkoster; her fandtes jo ikke stort andet end små, åbne både, hvori det er alt andet end gildt at tilbringe natten på sjøen — navnlig under så utrygge veirforhold som ivinter, hvor meget end silden vinker. Denne såre velkomne gjæst skaffede rigtignok distriktet — og vistnok særlig fiskerne — en betydelig indtægt, men ikke destomindre hørte man også ved fiskets afslutning som et ret almindeligt ønske, at det offentlige måtte træde støttende til, så man kunde blive istand til at modtage silden på en værdigere måde næste gang.

II. Notfisket

foregik, som følgende tabel viser, næsten udelukkende indenfor Nordmør fogderis grændser:

		Hvor der stængtes, antal stæng.	Når låsene sattes.	Når låsene tømtes.	Den bergede notsilds mængde i mål.	Den bergede notsilds «kvalitet» (antal sild i måltønden).	Priser (pr. mål) høieste.	Priser (pr. mål) laveste.	Priser (pr. mål) gjennemsnitlige.
Søndenom Buddybet.		I Sulefjorden — ved Branddal i Ulstein, 2	5/12	10/12	275	ca. 500	7,50	7,50	7,[illegible]
Søndenom Buddybet.		Ved Lyngvær — 1 1/2 mil sydvestenom Bjørnsund, 5 .	2—4/12	5—9/12	2 400	550—875	7,50	5,00	7,[illegible]
Nordenom Buddybet omkring Kristianssund.	Averøens østside.	Stavenæs, Futsæter og Sandbugterne, 3	7/12	10/12	450	570	7,00	7,00	7,[illegible]
		Gulset, 3	2—9/12	5—13/12	200	570	8,50	7,00	7,[illegible]
		Kipperviken, 1	9/12	22/12	1 500	570	8,00	8,00	8,[illegible]
		Stensviken, Leite, Kjørsviken, Trætviken, Veiset og Gulset, 7	5—8/1	7—11/1	2 200	610—630	14,00	12,00	13[illegible]
		Stensviken, 1	31/1	6/2	10	640	12,00	12,00	12,[illegible]
	Omkring Freiøen.	Bjørnviken, 2	11/1	26—27/1	500	630	13,00	12,00	12,[illegible]
		Møstvågen, 1	21/11	29/12	500	600	10,00	10,00	10,[illegible]
		Amundøen, 2	5/1	9—10/1	1 000	620	14,00	14,00	14,[illegible]
		Bratøen, 4	11—30/1	28/1—6/2	1 700	630—640	13,00	7,50	11,[illegible]
		Katholmen, 3	5/1	10—12/1	1 000	620	14,00	14,00	14,[illegible]
		Sildvågneset, 1	5/1	10/1	250	620	14,00	14,00	14,[illegible]
		Råbugten, 3	5/12—5/1	8/12—9/1	750	570—610	14,00	8,00	10,[illegible]
		Engelsetholmen, 2	5—7/12	7—8/12	200	560	10,00	10,00	10,[illegible]
		Flatsetsundet, 2	11/12—7/1	18/12—11/1	1 500	590—620	14,00	6,50	9,[illegible]
		Kvernen, Kvalviken, Åneset, Saltkjelbrugten og Kvalvågen, 9	10—16/1	15—28/1	14 250	620—630	14,00	8,00	11[illegible]
	Freifjordens østside.	Stabursviken, 1	8/12	7/12	700		10,00	10,00	10[illegible]
		Kvisviken, 1	31/12	4/1	200		9,00	9,00	9,[illegible]
		Storholmen, 2	7—13/1	11—14/1	1 200		13,00	12,00	12,[illegible]

		Hvor der stængtes, antal stæng.	Når låsene sattes.	Når låsene tømtes.	Den bergede notsilds mængde i mål.	Den bergede notsilds «kvalitet» (antal sild i måltønden).	Priser (pr. mål) høieste.	Priser (pr. mål) laveste.	Priser (pr. mål) gjennemsnitlige.
Nordenom Buddybet omkring Kristianssund.	Omkring Nordlandet.	Omsund, 6	10—13/1	13—28/1	3 000	600—620	13,00	9,00	12,00
		Kolviken, 2	5—7/12	8—13/12	800	590	10,00	8,00	9,15
		Gløsvågen, 2	6—10/1	27/1	3 000	600—620	13,00	13,00	13,00
	Omkring Kirke-landet.	Ved Kirkelandets østside, 7	22/11—9/12	27/11—12/12	2 400	580—600	12,00	7,00	9,80
		Brunsviken, 3	28/11—7/12	1—12/12	2 500	550—580	12,00	8,00	9,55
	Omkring Tusteren.	Hammersundet, 6	4—16/12	12—18/12	2 250		10,00	6,00	7,00
		Høtnesvågen, 2	9—12/12	29/12—4/1	4 250		10,00	7,50	9,50
		Omkring Solskjærøen, 7	9—10/12	20—21/12	4 500		10,00	7,50	8,65
		Solemsundet, 5	31/1—11/2	6—20/2	1 515	630	12,00	10,00	10,11

Ialt 55 000 mål = kr. 579 360,00.

Af foranstående og iagttagelser forøvrigt fremgår følgende skjønsmæssige opgave over fangstens størrelse ved hver uges slutning og dens tilgodegjørelse:

Inden	Kvantum (i mål) $\frac{\text{garnsild}}{\text{notsild}}$ værdi (i kroner). Nordre Bergenhus.		Romsdal. Søndenom Buddybet.		Romsdal. Nordenom Buddybet.		Ialt.		Middelpris.	Garnsild / Notsild. Til export. Saltet.	Til export. Røget.	Til export. Fersk.	Til hjemme-forbrug.
2/10			1 000	16 500,00			1 000	16 500,00	16,50	1 000			
9/10			1 375	22 687,50			1 375	22 687,50	16,50	1 300			75
16/10			4 375	74 350,00			4 375	74 350,00	16,99	4 250		25	100
23/10			9 375	146 250,00			9 375	146 250,00	15,60	7 750		750	875
30/10			10 000	155 000,00			10 000	155 000,00	15,50	8 000		1 000	1 000
6/11			10 750	167 500,00	250	2 500,00	11 000	170 000,00	15,45	8 500		1 250	1 250
13/11			13 250	201 400,00	1 000	10 000,00	14 250	211 400,00	14,84	10 500		2 350	1 400
20/11			13 750	207 650,00	2 000	20 000,00	12 750	227 650,00	14,45	11 000		3 000	1 750
27/11			19 500	270 000,00	8 000	80 000,00	27 500	350 000,00	12,73	18 000		6 000	3 500
4/12	100	1 200,00	43 900	481 500,00	24 450	244 500,00	68 450	727 200,00	10,62	52 500	50	12 000	3 900
					1 550	14 962,50	1 550	14 962,50	9,65			1 500	50

11/12	100	1 200,00	62 225	613 000,00	29 150	277 500,00	91 475	891 700,00	9,75	70 000	200	16 300	4 975
			2 675	18 982,50	8 350	76 622,50	11 025	95 605,00	8,67	1 500		9 200	325
18/12	100	1 200,00	63 225	620 000,00	31 800	295 500,00	95 125	916 700,00	9,64	72 500	300	17 200	5 125
			2 675	18 982.50	14 700	128 540,00	17 375	147 522,50	8,49	2 000		15 000	875
25/12	100	1 200,00	63 400	622 000,00	33 875	312 250,00	97 375	935 450,00	9,61	73 600	400	18 000	5 375
			2 675	18 982,50	18 700	163 665,00	21 375	182 647,50	8,54	3 000		17 500	875
1/1	100	1 200,00	63 400	622 000,00	35 625	329 500,00	99 125	952 700,00	9,61	74 600	400	18 500	5 625
			2 675	18 982,50	20 700	182 915,00	23 375	201 897,50	8,64	3 250		19 000	1 125
8/1	100	1 200,00	63 800	627 400,00	40 600	392 000,00	104 500	1 020 600,00	9,77	77 600	400	20 000	6 500
			2 675	18 982,50	23 950	221 510,00	26 625	240 492,50	9,03	3 500		21 500	1 625
15/1	100	1 200,00	64 500	637 500,00	54 925	540 000,00	119 525	1 178 700,00	9,86	82 500	500	24 000	12 525
			2 675	18 982,50	31 550	318 580,00	34 225	337 562,50	9,86	4 500		27 500	2 225
22/1	100	1 200,00	65 000	645 000,00	62 375	600 000,00	127 475	1 246 200,00	9,78	87 000	500	25 000	14 975
			2 675	18 982,50	42 350	444 160,00	45 025	463 142,50	10,29	5 500	25	37 250	2 250
29/1	100	1 200,00	65 000	645 000,00	63 925	619 000,00	129 025	1 265 200,00	9,81	87 500	500	25 000	16 025
			2 675	18 982,50	50 300	538 942,50	52 975	557 925,00	10,53	6 250	25	44 450	2 250
5/2	100	1 200,00	65 000	645 000,00	64 350	624 000,00	129 450	1 270 200,00	9,81	87 750	500	25 000	16 200
			2 675	18 982,50	50 875	545 702,50	53 550	564 685,00	10,55	6 750	50	44 500	2 250
12/2	100	1 200,05	65 100	646 100,00	64 900	630 750,00	130 100	1 278 050,00	9,82	88 000	500	25 000	16 600
			2 675	18 982,50	50 975	546 877,50	53 650	565 860,00	10,55	6 800	50	44 500	2 200
19/2	100	1 200,00	65 600	651 750,00	66 425	649 000,00	132 125	1 301 950,00	9,85	88 875	500	25 000	17 750
			2 675	18 982,50	52 200	559 127,50	54 875	578 110,00	10,54	7 500	100	44 975	2 300
26/2	100	1 200,00	69 850	694 250,00	66 550	650 500,00	136 500	1 345 950,00	9,86	92 500	500	25 000	18 500
			2 675	18 982,50	52 325	560 377,50	55 000	579 360,00	10,53	7 500	100	45 000	2 400
15/3	100	1 200,00	70 000	696 000,00	67 150	657 500,00	137 250	1 354 700,00	9,87	92 500	500	25 000	19 250
			2 675	18 982,50	52 325	560 377,50	55 000	579 360,00	10,53	7 500	100	45 000	2 400

Samtidig med det nu omtalte storsildfiske langs vor sydkyst samt mellem Moldøen og Søndre Trondhjems amts sydgrænse, hvorom det var min opgave at holde folk underrettet, fangedes der — omkring julehelgen — lidt ved Hitterens vestside med nøter samt — omkring midten af november og i godt og vel 14 dage omkring nytår — atter noget omkring og nordenom selve Frøien (mest på garn); denne fangst, som for fiskernes vedkommende blot kom hjemmefolk tilgode, udgjorde dog ialt kun omtrent 1 000 mål, hvorfor der erholdtes 5—6 kroner målet. Når hertil føies, at der sidst i oktober, i november og i begyndelsen af december fangedes 2 à 3 tusen mäl for Vikten (udenfor hvilken øgruppe — tvers af Nordøerne omtrent — man midt i august skulde fået nogle tønder ved drivning), men at der inden Nordlands amt — trods udsigter til sildefiske i begyndelsen af november for Åsvær f. ex. — nærmest intet andet end endel småsild fangedes (omtrent ligedan var jo forholdet inden Trømsø amt), så har man et begreb om forholdene forsvåvidt. Helt anderledes resultat gav heldigvis det rent uanede sildefiske i Vest-Finmarken, som begyndte først i oktober og strakte sig endel ind i december; men da alligevel totalfangsten af storsild for hele kysten nordenom Romsdals amt neppe synderlig oversteg 125 000 mål, så skulde der endnu måttet en 60 000 mål op, for at det samme storsildkvantum som forrige vinter for vort land kunde været nået.

Deltagelsen i fisket.

Foruden distrikternes egne fiskere holdt «søringerne» væsentligst til ved værene søndenom Buddybet, nordlændingerne nordenom samme; omkring 7de december, da det var som livligst overalt, tælledes i disse 2 strøg henholdsvis 1 200 og 1 000 garnlag (hvoraf 30 dampskibe), 100 og 125 notlag samt 100 og 100 kjøbefartøier (hvoraf 80 dampskibe), ialt en 16 500 mand (føies hertil deres tal, som arbeidede på salterierne o. s. v. iland, får man ligesom forrige gang omtrent 20 000 mennesker). Sundhedstilstanden var idetheletaget tilfredsstillende.

Opsynet og efterretningsvæsenet, der var arrangeret på samme måde som året iforveien, kostede på det nærmeste 10 000 kroner.

Om vårsildfisket 1899.

I. Garnfisket.

Omkring Utsire.

Såsnart man sidst i december fik se hval og fugl vesten og søndenom øen, gjorde man sig klar til at modtage vårsilden; men for uveirs skyld gik uger hen, inden noget videre kunde foretages. Den første fangst gjordes lørdag 21de januar i en åte ½ mil nordenom øen, hvor 30 både fik 0—10, ialt 100 mål. Med undtagelse af mandagen var den følgende uge 40 à 150 både daglig i åter norden-, østen- og søndenom øen, og fangsten varierede daglig mellem 0 og 50 mål pr. båd. I ugen 29de januar til 4de februar var det næsten bare onsdagen og lørdagen, at en smule udrettedes, og også den følgende uge var uveiret meget hindrende, den 7de februar tabtes således adskillige garn; men i ugen 12te til 18de februar gjordes ikke alene gode forretninger i återne de fleste dage, men man fik tillige lidt på landsæt. Også efter 18de februar, ligetil månedens slutning omtrent, kunde sikkerlig endel åtefiske fundet sted, men da de fleste fiskere nu havde taget indover til Røvær og Fæøen, arbeidedes der derude kun med et fåtal garn tæt under land. Med februar måned ophørte fisket ganske; 4de og 6te marts havde man fremdeles «gode udsigter», men der blev ingen fangst af. Sildens størrelse varierede mellem 510 og 600 og priserne mellem 16 og 6.

Omkring Urter

fornammes silden 13de februar, den 14de fik 50 både tilsammen 400 og den 15de 150 både 5—60, ialt 3 000 mål, dels på nat- og dagsæt, dels i åter. 16de februar fik 200 både ½—45—6 mål på natsæt, 150 både 0—40—6 mål på dagsæt og andre 150 både 0—20—2 mål i åter. 17de februar fik 250 både 0—40—8 mål på natsæt og 100 både senere på dagen 500 mål i åter. 18de februar fik 250 både 0—50—13 mål på natsæt og — i middagstiden — 115 både 0—30—8 mål i åter ¼ mil sydostenom og ½ mil søndenom holmerne. Mandag 20de februar fik endnu 20 både 4—17—10 mål på natsæt ved Urters østside, men da man følgende dag kun fornam silden, drog alle mand indover. Sildens størrelse varierede mellem 530 og 565 og priserne mellem 10,50 og 6.

Kvitingsøerne. Jæderen.

17de og 20de januar observerede man åter ved Revingen (1 mil vestenom Tananger) og søndenom Imsa, og 24de januar så folk underveis fra Egersund til værene meget hval og fugl $^1/_2$ mil fra Obrestad, men samtlige disse åter forsvandt, før nogen kunde få godt af dem. 1ste februar såes fugl vestenom revet og både stor og liden hval $^1/_2$ mil af Kjør, 2den februar stor hval vesten- og søndenom Kvitingsøerne og 3die februar flere større åter for Hugesundet; men først 4de februar fik en skøite sent om kvelden 10 mål i en åte sydvestenom Kjør. I åter udenom Lille-Feistenen og Kjør 6te februar blev der heller ingen fangst af, men i en lignende $^1/_4$ mil vestenom Imsa den følgende dag fik 12 både 3—12—5 mål. 8de februar havde nogle få både meget god natsætfornemmelse ved Lille-Feistenen og Kjør, og sammesteds fangedes senere på dagen lidt i åter ogsaa. 9de februar fik 40 både dels ved Lille-Feistenen og dels ved Kjør fornemmelse 12—4 mål på natsæt, bedst ved Feistenen, indenom hvilken holme følgende dag ligeledes 40 både trak $^1/_2$—12—3 mål, mens nogle enkelte både atter havde bundsætfornemmelse ved Kjør. 11te februar sågodtsom sorte garn ved Lille-Feistenen, men ved Kjør og Skoddene optil etpar mål på natsæt, hvorhos nogle mål senere på dagen fangedes i en åte indenom Skoddene; samme dag havdes også natsætfornemmelse ved Imsa og på Hålandsviken (Kvitingsøernes nordside). Ugen 12te til 18de februar blev også her den bedste. Den 13de fik 25 både 0—20—6, den 14de 75 både tilsammen 1 100 mål, den 15de 100 både 5—100—16 mål, den 16de 130 både tilsammen 3 200 mål og den 17de og 18de 140 både ialt 7 600 mål, alt på natsæt omkring Kjør, Huen og Skoddene; også 14de februar havdes svag fornemmelse i Hugesundet, men mere blev det ikke til på den kant, og Kvitingsøfisket var altså ivinter omtrent = 0. 20de februar fik 10 både på dagsæt ved Håstenen 1—10—5 mål, 21de februar 75 både på nat- og dagsæt sammesteds 2—15—6 og 22de februar 50 både ligeledes 0—17—5 mål; 23de februar næsten sorte garn overalt, fisket var forbi. Sildens størrelse varierede mellem 550 og 620 og priserne mellem 9 og 5.

Udenfor Karmøens vest-, syd- og østside.

Den 5te januar såes meget hval og fugl udenfor Gjeitungerne pr. Skudenes; efter en stunds forløb var også en 100 farkoster tilstede, men forsent. Derimod fik 25 både i en åte, som dagen derpå tog sig op $^1/_4$ mil søndenom Gjeitungerne og satte ad Vikholmen til, fornemmelse 6—3 mål småfaldende, men fyldig sild. Den 9de og 12te så man

også åter søndenfor Gjeitungerne, men formedelst storm kom ingen da ud. Sent om aftenen 14de januar kom endel skøiter ind til Åkrehavn med 0—4, ialt 25 mål sild fanget 1 mil nordvestenom Ferkingstadøerne. I åter $1\frac{1}{2}$ mil vestenom Geitungerne den 18de, $\frac{1}{4}$ mil vestenom samme holmer den 22de og — også 22de januar — $\frac{1}{2}$ mil sydvestenom Skude gjordes ingen fangst. Den 23de fik man nogle få mål i en liden åte $1\frac{1}{2}$ mil sydvestenom Ferkingstadøerne; 25de viste storhvalen sig udenfor hele Karmøens vestside, og den 27de såes en liden åte udenfor Salvøen, også denne var for fort borte. 30te januar en liden åte indenom Ferkingstadøerne, hvori nogle farkoster fik $\frac{1}{2}$—2 mål; lignende sildedotter var samtidig oppe mellem Ferkingstadøerne og Utsire, men også her kun høist ubetydelig fangst, og endelig havde man en stund en åte 1 mil sydvestenom Gjeitungerne, hvori 25 både fik optil 5 mål. 31te januar fik 200 både i åter $\frac{1}{4}$ mil sydvestom Gjeitungerne 20—2 mål, og prøvegarn sattes om aftenen omkring de samme holmer, da storhvalen vedblivende holdt det gående udenfor; af dette forsøg resulterede intet, men i åter straks udenfor Jarstenen—Kavholmen fik 50 både $\frac{1}{2}$ fra fornemmelse optil 6 (enkelt båd 20) mål. I åter 1 god mil sydvestenom Kavholmen fik følgende dag 200 både $\frac{1}{4}$—30—5 mål; de 2 sidste dage af denne uge bare «udsigter». Den 6te februar fik 100 farkoster $\frac{3}{4}$ mil af Karmøens sydvestpynt 0—40—8 mål, og både denne og næste dag fik nogle andre 0—30, ialt 175 mål, straks undenfor Ferkingstadøerne. 8de februar fik 3 både trods storm tilkjæmpet sig 15 mål af en åte på Kavholmosen. 10de februar fik 7 skøiter 5—35—21 mål åtesild et stykke udenfor Ferkingstadøerne, og 11te februar blev udbyttet af åtefiske nordvestenom Ryvingen for 30 farkoster 1—20—$6\frac{2}{3}$ mål. 14de februar fik 30 skøiter 5—45—$14\frac{1}{2}$ mål $\frac{1}{4}$ mil nordvestenom Ferkingstadøerne og senere på dagen 8 skøiter tilsammen 165 mål $\frac{3}{4}$ mil vestenom de samme øer; senere i samme uge sågodtsom ikke fornemmelse nogetsteds omkring Karmøen, så man trods alle de lovende udsigter troede silden forduftet allerede, men den kom igjen, 20de februar fik 75 både $\frac{1}{4}$—15—6 mål på dagsæt indenfor Gjeitungerne, 21de februar 175 både $\frac{1}{2}$—45—10 mål på natsæt på strækningen Skarstensosen—Skude, sammesteds 22de februar 250 både 1—15—9 mål, (bedst omkring Skude og Sylskjæret), hvorhos silden fornammes langs øens østside lige op til Snørteland, 23de februar på strækningen Skarstensosen—Skude—Stokkestranden (søndenom Kopervik) 300 både 2—40—$9\frac{1}{6}$ mål på natsæt, 24de februar ligeledes 320 både 1—40—8 og 25de februar 250 både (for uveirs skyld havde ikke flere sat) $\frac{1}{4}$—30—8 mål; vestenom øen fik derhos 35 skøiter 5—35—10 mål i en åte i Veavågens munding 22de februar, 23de febrnar fik 7 både tilsammen 100 og 24de februar 25 både 3—20—7 mål på natsæt på Kalstøbugten. 27de og 28de februar fik langs Karmøens sydside henholdsvis 100 både 3—40—7 og 300 både 5—30—10 mål på natsæt, bedst

på Skarstensosen; kun fornemmelse østenom øen de samme dage. Den 1ste marts fik på Syrevikerne og Høinesviken 200 både fornemmelse 5—2½ mål, på Vikevågen 100 både 1—20—4 mål, omkring Beiningen fornemmelse og på Tømmerviken og langs Stokkestranden meget god natsætfangst for nogle få. 2den marts kun fornemmelse sønden- og vestenom Skudeneshavn, men mellem Svortingen og Kopervik fik 150 både 0—30—5 mål på natsæt, bedst ved Skidnedal. 3die og 4de marts også lidet eller intet langs sydsiden, mens man på begge sider af Karmsundet søndenom Kopervik—Helgeland, endnu fik 0—30, ialt 750 mål 6te, 7de, 8de og 9de marts brugtes også sildegarn i Karmsundets søndre del, men hele fangsten for disse dage indskrænkede sig til omtrent 1 000 mål, og dermed var det slut her. Sildens størrelse varierede mellem 525 og 615 og priserne mellem 16 og 4.

Omkring Røvær.

I sidste halvpart af januar og første halvpart af februar såes oftere hval for Sve (nordenom Urter), men der blev intet fiske for Røvær af, når undtages, at endel både den 30te januar fik ialt en 50 mål ½ mil af Sve. Søndag 19de februar viste storhvalen sig såvel indenom Gitterøen som ½ mil nordvestenom Broka, og endel satte om aftenen; følgende morgen trakkes sorte garn, men i åter straks søndenom Bjørkevær—Indrevær fik 250 både senere på dagen 1—50—13 mål, og sågodtsom udelukkende omkring disse holmer fik 240 både om morgenen 21de februar 0—20—5 mål på natsæt. 22de februar trak 260 både 0—15—4¼ mål på natsæt omkring Bjørkevær, hvorhos — ligesom foregående dag — enkelte både på Kråkevågen fik optil 10 mål. 23de februar fik 150 både 0—20—5 mål på natsæt omkring Bjørkevær og 50 både ligeledes 0—30—6 mål ved selve Røværs vestside; i en åte ¼ mil sydvestenom Bjørkevær 50 både om eftermiddagen 1—15—5 mål. 24de februar fik 225 både norden- og vestenom Røvær 1—15—4½ og 100 både omkring Bjørkevær—Indrevær 0—10—3 mål på natsæt, 25de februar sammesteds ialt 325 både 0—20—8 mål på natsæt og — om eftermiddagen — 100 både 0—35—7½ mål i åte ¼ mil østenom Røvær. Mandag 27de februar fik 100 både 3—30—10 mål på natsæt omkring Røvær, 28de februar 600 både 2—40—14⅙, 1ste marts 600 både ½-20—5⅚, men 2den marts — tildels for uveirs skyld — ialt kun 100 mål garnsild, alt på natsæt; senere aldeles svart. Sildens størrelse varierede mellem 525 og 550 og priserne mellem 7,50 og 4,50.

Omkring Føina (Fæøen).

I en åte $1/2$ mil vestenom været den 18de februar blev der af mangel på fiskere ingen fangst af, men søndag 19de februar satte 30 både om aftenen, og disses fangst følgende morgen var 2—12—5 mål; i middagstiden 20de februar fik dernæst 150 både 0—45—12 mål i åte $1/2$ mil vestenom været. 21de februar fik 225 både 1—18—5 mål på natsæt ved vest- og sydsiden og 300 både i middagstiden 0—50—6 mål i en stor åte strax søndenom Føina. 22de og 23de februar var natsætfangsten omkring værets søndre del henholdsvis 1—65—10 mål for 340 både og 1—35—7 mål for 400 både, hvorhos i åter $1/2$ mil vestenom været ligeledes 150 både fik 2—40—10 og 100 både 0—35—$3^1/_2$ mål. 24de februar fik 120 både langs Kvaløens østside 8—20—$16^1/_2$ og 280 både langs sydost-, syd- og vestsiden 2—10—5 mål på natsæt; 25de februar fik 200 både 0—14—2 mål natsæt omkring været, — og hermed var det, som man strax antog, slut, idet silden følgende mandag, 27de februar, kun såvidt fornammes. — Sildens størrelse varierede mellem 525 og 600 og priserne mellem 8 og 5.

Omkring Karmøens nordpynt og langs fastlandet mellem Haugesund og Smørsund (Sletten).

Den 23de februar fornammes silden første gang i Osnesgavlen, hvor 30 både næste dag fik 5—25—15 og 250 både den 25de 0—15—3 mål på natsæt. 27de februar fik 60 både 2—30—16 mål på natsæt omkring Flåteskjærene—Skåreholmerne, og ved Årebrotsjoa havdes fornemmelse; om eftermiddagen fik 100 både i åter lige nordenom Skåreholmerne 0—25—5 mål. 28de februar, 1ste og 2den mars fik henholdsvis 225, 175 og 60 både $1/2$—35—8, $1/8$—20—4 og 0—10—$2^1/_2$ mål på natsæt omkring Flåteskjærene--Bleiskjærene, bedst hver gang omkring Skåreholmerne. 3die mars trak de 100 både, som formedelst storm dagen iforveien ikke da havde fået deres redskaber igjen, ialt 250 mål på Sletten, småt på natsæt — og endda mindre 4de mars, da fisket antoges slut her. I begyndelsen af den følgende uge havde man endnu bare fornemmelse langs fastlandet søndenom Smørsund, og man havde hellerikke synderlig tro på, at silden vilde komme ind her, såsom den allerede havde slået til såvel nordenom Ryvarden som i Mølstrevågen og Smørsundet; men 9de mars fik nogle både på natsæt i Føilandsvaagen og Bleiviken lige optil 30 mål, den 10de 100 både 2—25—6 og den 11te 75 både $1/2$—10—4 mål. I ugen 12te—18de mars her som nordenfor kun svag fornemmelse. «Kvaliteten» varierede mellem 525 og 600 og priserne mellem 5 og 7,50.

Smørsund—Espevær.

Hele februar igjennem bebudede fugl sildens ankomst — ligesă hval i månedens sidste 8 dage; om formiddagen den 25de säes en äte nordenom Bømmelbåd, men ingen fiskere var da tilstede, — først 27de fik en 15 både om eftermiddagen tilsammen 100 mål i en åte mellem Bømmelbåd og Espevær. 3die mars fik endel både etpar—10, ialt 250, mål på natsæt i Smørsundet og Mølstrevågen, 4de mars ligeledes 100 både 1—14—6 mål i Smørsundet og 125 både 3—30—11 mål i Mølstrevågen, foran hvilken om eftermiddagen en masse storhval og fugl. 6te mars kun fornemmelse på natsæt i Smørsundet og Mølstrevågen, men senere på dagen atter meget hval og fugl udenfor, — omkring Lyngholmen fik 25 både 1—18—6 mål, og ved Rødholmerne havde man meget svag fornemmelse; om aftenen fik 6 både i en åte nær Ramsholmen 3—12—8 mål. 7de mars også kun fornemmelse søndenom Ryvarden — hval senere på dagen igjen, hvorimod langs fastlandet mellem Ryvarden og Eltravågen 200 både fik $^1/_4$—12—4, ved Rødholmerne 15 både $^1/_8$—4—$^3/_4$ (omkring selve Espevær endnu svart) og ved Ramsholmen enkelt båd 9 mål. 8de mars var der langs fastlandet mellem Smørsundet og Eltravågen kun omtrent 150 både tilstede, idet en hel del var gået til Espevær; natsætfangsten varierede da mellem $^1/_4$ og 8 mål ved fastlandet, ved Rødholmerne og Espevær fremdeles nærmest intet. 9de mars fik 15 både 3—30—15 mål på natsæt i Smørsundet, 75 småbåde 5—25—12 mål i Mølstrevågen, enkelt båd 20 mål på Ryvardviken og 50 både 0—3—1 mål omkring Lyngholmen. 10de mars fik ialt 500 både i strøget fra og med Smørsundet til og med Eltravågen fornemmelse—18—4 mål på natsæt og 11te mars ligeledes 440 både fornemmelse—10—$4^1/_2$ mål; for de både, som fremdeles prøvede ved Rødholmerne, var resultatet vedblivende yderst magert. 14de mars fik 150 både 0—6—1 mål på natsæt omkring selve Espevær, og dette var garnfiskernes hele fangst her, — man ventede daglig på mer, men lørdag 18de marts opgaves alt håb; langs fastlandet kun svag fornemmelse de første dage i ugen, og dermed var det forbi, — man mente, at den masse sei, som var tilstede, havde jaget silden for tidlig fra land.

I måltønden gik der 540—675 sild, og priserne varierede mellem 5 og 7,50.

Mellem Espevær og Blomvågen

ogsaa ivinter ubetydeligt fiske: 13de januar fik et snes farkoster i en åte 1 mil udenfor Brandesund ialt 50 mål, — i ugen 15de—21de endel hval og fugl udenfor kysten, men intet fiske, — den 24de fik 30 både 4—30,

ialt 250, mål i en åte 2 mil nordvestenom Brandesund, — 30te januar ligeledes 25 både 1—4—3 mål 1 mil vestenom Brandesund, — 28de februar natsætfornemmelse ved Brandesund, — 1ste mars fik en båd 5 mål på ét garn i en åte en god ½ mil af Olvånda pr. Hisken, — 7de mars fik nogle få både 1—4 mål i en åte nær Gjeitungen pr. Hisken, og her satte endel om aftenen, men følgende dag kun svag fornemmelse og senere intet; endelig havde man etpar gange omkring jevndøgnet natsætfornemmelse ved Brandesund igjen, — det var det hele. For dette gran, som helst var småfaldende, varierede priserne mellem 14 og 4.

Udenfor Blomvågen—Fedje

stod silden i januar og februar måneder, og med en 50 åbne både, hvoraf 20 fra Fedje, drev hjemmefolk i tiden 21de januar—24de februar efter den om natten ½ à 2 mil af land — under mange afbrydelser naturligvis; priserne varierede mellem 15 og 4 kroner målet. Noget landfiske var der heller ikke ivinter tale om. *Med tilbørligt udstyr — først og fremst dæksfarkoster — kunde, mente man almindelig, dennegang et adskillig større kvantum været fanget, end tilfælde blev*; efter fisket bestemte flere sig også til at tage skridt i den retning.

Bremanger.

På Bremangerhavet — snart nærmere, snart længere af land — havde man seet hval og fugl i en 14 dages tid, før fisket begyndte 23de februar, da 15 både ved Nesje trak 5—20 mål på natsæt. 24de februar fik 150 både — dels vestenom Havsøen, dels strax indenom Nesje og udenfor Nåvene ligeledes 3—30—15 mål; sammesteds fik det dobbelte antal farkoster næste dag 5—30—10 mål. 27de februar intet fiske på grund af uveir; men den 28de fik 100 både 2—10—5 mål. 1ste mars fik 100 både på natsæt omkring Gåsøen 5—30—15 og 50 både i Bremangerpollen 3—10—6 mål. 2den mars fik henved 100 både på strækningen Gåsøen—Kalvåg 5—15—8 og ved Nåvene 50 både 1—20—5 mål, 3die marts 100 både 5—25—12 mål omkring Frøiens sydside, i Bremangerpollen kun fornemmelse; 4de marts ansåes fisket forbi for Bremangerpollens vedkommende, hvorimod ialt 100 både mellem Liset og Smørhavn fik 2—20—10 mål på natsæt. Mandag 6te mars liden fangst, 7de mars 100 både 2—25 og 8de mars 130 både 5—25—12 mål på natsæt mellem Liset og Rydlandsholmen; 9de mars småt omkring Frøien, men omkring

Smørhavn fik 150 både 1—15—4 mål på natsæt, — 10de mars ligeledes 175 både 2—30—8 og 11te mars 150 både $^1/_2$—5—3$^1/_8$ mål. 13de og 14de mars havde man endnu fornemmelse, men den 15de regnedes det slut. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 575, priserne mellem 3,50 og 5,75.

Omkring Hovden—Batalden—Kinn—Skorpen.

2den februar bemerkedes et stykke nordvestenom Sendingerne en åte, som ikke tidsnok nåedes, og senere var det for uveir umuligt at komme ud før den 14de, da etpar både fik op til $^1/_2$ mål i en åte 3 mil vestenom Yttorøerne; meget hval og fugl såes derefter daglig, men uveiret holdt så hårdnakket ved, at man først kunde forsøge igjen den 23de, da et snes både i en åte 2 mil vestenfor Kinn fik $^1/_4$—50—15 mål, — og den 25de fik endel både op til 20 mål omkring Aralden, ligesom man samtidig havde natsætfornemmelse ved Kinn. 27de februar fik 50 både 0—10—2 mål på natsæt omkring Batalden og Kinn, og både den følgende dag samt 1ste, 2den, 3die og 4de mars gjorde de få, som trods uveiret havde sat for nætterne, ganske god fangst, etpar—25 mål i drætten (bedst omkring Kvitingerne og søndenom Kinn); men samtidig tabtes også adskillige redskaber, og endel af den ilandbragte sild var selvfølgelig sjøstået. 6te og 7de mars meget ujevnt garnfiske, men 8de mars fik omtrent 300 både etpar—30—12 mål på natsæt omkring Kinn—Batalden; den 9de også nokså bra natsætfangst, men 10de marts meget ujevnt, og da man den 11te trak sågodtsom sorte garn, ansåes fisket foreløbig endt. Men efter etpar dages pust i bakken ytrede silden sig igjen. 16de mars fik 50 både 0—15—6 mål på natsæt nordenom Batalden, 17de mars 150 både 3—20—8 og 18de marts, da nordenkuling og høi sjø atter forårsagede redskabstab, 100 både 1—12—5 mål på natsæt. 20de mars fik 160 både 1—14—6$^1/_4$ mål omkring Kinn—Batalden, bedst søndenom Fanøen; 21de mars var fisket her ujevnt og mestendels misligt, men i Åreviken (Hovdens sydside) fik 30 både 7—35—15 mål, og omkring Skorpens sydostpynt og Ånøen havde man natsætfornemmelse. 22de, 23de, 24de og 25de mars artede fisket sig også høist forskjelig, men det slog også da bedst til for Bareksten og Skorpen idetheletaget; 28de mars trak man overalt sorte garn, og fisket var forbi for dennegang. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 580 og priserne mellem 4 og 7,50.

Askvold.

Efterat Askvold-fiskerne den 11te mars var komne tilbage fra Kinn, i håb om fiske i deres eget distrikt, havde de først landligge etpar dage på grund af storm og tykke, og herfor opdagedes først silden den 15de under Rygstenen, hvor endel satte om aftenen den 16de og næste morgen trak 4—5, ialt 120 mål; silden havde allerede «kvitnet» alle sund, — dog satte man her igjen, da der ikke endnu var udsigter til noget andetsteds, men fik først trukket disse redskaber den 20de, da fangsten baade kvantitativt og kvalitativt var meget ringe. Om aftenen 20de mars satte 40 både garn ved Moldøerne (Molvær), hvor man om morgenen havde havt god fornemmelse på en prøvesætning, og 10 andre både ved Håstenen, og følgende morgen trakkes henholdsvis 2—10—6 og 3—7—4 mål; 22de mars fik omkring Moldøerne 40 både 1—5—3 og omkring Hästen 60 både 0—15—6²/₃ på natsæt, men ved Smelvær intet trods udsigter derfor, — og 23de mars 120 både 2—25—10 mål omkring Håstenen. Den 24de trak 100 både 0—12—2 mål på natsæt ved Hästenen — andetsteds yderst småt, og den 25de var det overalt høist misligt; 23de mars syntes hval og fugl at love lidt for Bueland og, men straks efter gjorde kuling yderligere forsøg efter silden umulige, — og det var slut. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 650 og priserne mellem 6 og 7.

Nordfjord og strøget nærmest nordenom Stat.

Udenfor Stat—Vågsøen såes hval og fugl i første halvpart af februar; den 13de fik en båd 2 mål på en prøvesætning udenfor Vågsvåg, og samme dag havde man udenfor Honningvåg svag fornemmelse. Navnlig for uveirs skyld blev der ikke mer af i februar, men man så jevnlig tegn til sild for såvel Sildegabet som Vågsfjorden. 4de mars fik 3 både 12—24 mål på natsæt ved Husevågsøens nordside og 7 både ligeledes 5—12 mål straks vestenom Vågsvåg; i samme strøg fangedes også om aftenen lidt. 6te mars fik nogle få både på Fåfjorden optil 20 mål. 7de mars sammesteds 10 både 2—12—6 og 8de marts 30 både 0—15—3¹/₃ mål — alt på natsæt; samtidig fik en 50 både omkring Skongenes og udenom Fureneset etpar 16—6²/₃ mål i drætten. 9de mars fik omkring Skongenes—Silden 150 både 5—32—12 mål — dels paa nat- og dels paa dagsæt; langs Husevågsøens sydside fik 75 både 0—16—6²/₃ mål på natsæt. 10de mars og 11te mars 125 både 2—20—8 og 0—15—4 mål på natsæt omkring Sildegabet; ligeledes fik henholdsvis 40 og 50 både ved Svartebergene 1—18—8³/₄ og 6—25—15 mål. Mandag 13de marts trakkes både på Fåfjorden og Sildegabet kun endel overståede garn med 0—20, ialt 750 mål; 14de marts, da storm og høi sjø, havde man kun fornemmelse

søndenom Stat, men udenfor Eltvik (Statlandets nordside) fik 10 både etpar — 15—10 mål, — og 15de mars fik 25 både ved Svartebergene 3—18—5, 50 både omkring Silden 0—7—2 og 25 både langs Vannelvsgabets sydside tilsammen 300 mål — alt natsætfangst. 16de mars fik 60 både 1—27—12½ mål på natsæt under Svartebergene, ligeledes 75 både 1—10—4 mål omkring Silden og 30 både 6—30—20 mål omkring Eltvik; 17de mars fik — trods uveir — paa de samme steder henholdsvis 100 både 2—30—9, 50 både 5—35—15 og 40 både 0—30—5 mål, — 18de marts sågodtsom ingen trækning formedelst storm. I den følgende uge havde man søndenom Vågsøen kun fornemmelse, og mer blev der ikke af her; i Sildegabet var der daglig gjennemsnitlig 100 både i antræk, som de første dage omkring Silden—Barmøen fik 1—12—5 mål og sidst i ugen omkring Skårfjorden 0—18—9 à 3 mål hver gang, — og nordenom Stat gjorde bådene, hvis antal efterhånden var steget til vel 100, især den 22de, 23de og 24de rig fangst omkring Borgund—Haugsholmen, hvor således ialt en 5 000 mål kom op, men den 25de var her bare fornemmelse. 27de, 28de og 29de trak man både norden- og søndenom Stat helst svarte garn, og påskehelgen kunde for sildens skyld trygt tilbringes i ro. «Kvaliteten» varierede mellem 525 og 650, priserne mellem 7 og 3.

II. Notfisket.

Distrikt	Hvor der stængtes, antal stæng.	Når låsene sattes.	Når låsene tømtes.	Den bergede notsilds mængde i mål.	Den bergede notsilds «kvalitet» (antal sild i måltønden).	Priser (pr. mål) høieste.	Priser (pr. mål) laveste.	Priser (pr. mål) gjennemsnitlige.
«Søndre distrikt»	Utsire, 19 [1])	6/1—28/2	4—27/2	10 250	485—750	17,00	4,70	13,04
	Urter, 2	15/2	17—18/2	2 150	580	9,00	8,00	8,76
	Karmøens vest-, syd- og østside, 29	2/2—9/3	2/2—29/3	21 250	550—650	13,00	4,00	6,47
	Røvær, 30	20—28/2	21/2—11/3	24 000	540—650	7,00	3,50	4,75
	Føina (Fæøen), 22 [2])	19—23/2	21/2—29/3	35 000	540—640	12,00	5,00	6,57
	Karmøens nordpynt (Smørsund), 5	25/2—9/3	25/2—11/3	2 450	570	5,00	4,00	4,39
	Stavanger amt 95 100 mål = kr. 644 745,00.							
	Smørsund—Espevær—Bømmelhavn, 50 [3])	8/3—15/4	4/3—28/4	31 250	620—850	12,00	3,50	6,92
	Søndre Bergenhus amt 31 250 mål = kr. 216 250,00.							
«Nordre distrikt»	Bremanger, 16 [4])	27/2—10/3	5—22/3	12 500	510—580	8,00	5,25	6,41
	Hovden—Batalden—Kinn—Skorpen, 45 [5])	25/2—21/3	1/3—19/4	27 500	500—700	15,00	4,00	9,18
	Askvold, 5	28/3	25/3	800				6,75
	Nordre Bergenhus amt 40 800 mål = kr. 338 025,00.							

Ialt omtrent: 167 500 mål = kr. 1 200 000,00.

[1]) Stængene 6te, 14de og 21de januar tabtes ganske for uveirs skyld, — ligeledes mistedes en hel del fra de i første halvpart af februar satte låse.

[2]) Et af disse stæng, sat den 21de februar og tømt den 29de mars, indeholdt vel 20 000 mål, som fiskerne fik vel 130 000 kroner for.

[3]) 2 i Hovdeviken (1/2 mil nordenom Eltravågen) den 10de mars satte stæng tabtes formedelst sjøgang.

[4]) Den 16de mars kom en jagt uheldigvis i kollision med et stæng i nærheden af Smørhavn, hvorved flere tusen mål sild tabtes. Også som følge af ujevn bund tabtes vistnok endel af låsene østenom Smørhavn.

[5]) I de første dage af mars frigjorde uveir endel sild, som var stængt i Kvalviken (Hovden).

Vårtorskefisket 1899 i vårsilddistrikterne

var ikke af større betydning — dels fordi der ikke stort fisk var under denne kyststrækning heller, dels også fordi vårsilden lagde så stærkt beslag på alle.

I. I søndre distrikt.

Hverken omkring Utsire eller Urter, hvor nogle få både prøvede med snører og liner i sidste halvpart af mars, blev der nævneværdig torskefangst.

Paa feltet udenfor Jæderens rev—Tananger arbeidede i mars ialt omtrent 400 mand med 160 både, snører og liner, og herved fangedes ialt henved 10 000 torsk og omtrent 25 000 kg. hyse, hvilket temmelig udelukkende gik til de hermetiske fabrikker i Stavanger.

Udenfor Karmøens vest- og sydside fik man atter det meste af hele fangsten for søndre vårsilddistrikt.

I januar og først i februar fik man mest sei, kun sjelden torsk, så der af denne sort inden 5te februar kun var ilandbragt ialt en 5 000 stykker. Torsken formærkedes for alvor først den 8de februar, da 8 garnbåde udenfor Åkrehavn trak 120—500 på natsæt, den 9de fik kun 2 både trukket 170 og 200 torsk, den 10de var fisket som den 8de, og den 11te havde man landligge. Mandag 13de februar fik 12 både 25—200—60 fisk paa 3-nætters-garn udenfor Ferkingstad, den 14de, 15de, 16de og 17de intet torskefiske, da sildeåterne tiltrak sig alle fiskere, men 18de februar fik 15 både 30—420—120 fisk på 2-nætters-garn udenfor Åkrehavn, og vestenom Gjeitungerne fik nogle få både ligeledes optil 80. I den følgende uge var der også kun etpar dage trækning af torskegarn, den 23de fik 25 både 30—320—70 fisk mellem Åkrehavn og Ferkingstadøerne, og den 25de fik 40 både sammesteds 40—412—84 og 2 både på hver sin 5-garns-lænke udenfor Gjeitungerne 180 og 200 fisk. 28de februar fik 17 garnbåde sydøstenom Ferkingstadøerne 30—300—100 fisk på natsæt

og 1ste mars ligeledes 25 både 30—264—120 mellem Ryvingen og Ferkingstadøerne; 3die mars trak kun 10 både (ruskeveir) 60—260—100 fisk på 2-nætters-garn udenfor Åkrehavn og 5 garnbåde 20—250—70 pa natsæt udenfor Vikholmen pr. Skudenes, — 4de mars ingen trækning vestenom Karmøen formedelst storm, mens søndenom øen en enkelt båd fik 300 og nogle få andre 2—60 fisk. Mandag 6te mars trak 8 garnbåde vestenom Kvalevåg 100—250—150, 7de mars ligeledes 20 både 20—300—120 og 8de mars 15 garnbåde 20—250—90 fisk sammesteds og 2 linebåde 70—110 på 3-nætters-redskaber vestenom Åkrehavn, 10de mars fik 40 både 1 mil vestenfor Kvalevåg 60—450—180 fisk på 2- à 4-nætters-garn og 11te mars 25 garnbåde 20—250—130 på natsæt udenfor Kvalevåg—Åkrehavn og 2 linebåde ligeledes 150—203 fisk udenfor Åkrehavn. I samme uge havdes følgende fiske for Karmøens søndre del: 7de mars fik 20 garnbåde ¼ mil af Gjeitungerne—Skude 20—100—40, 8de mars 50 både 40—150—60 fisk paa natsæt; 10de og 11te marts fik 120 garnbåde udenfor Ferkingstad - Jarstenen— Skude, ¼ à ½ mil af land, henholdsvis 10—100—40 og 10—200—60 fisk. 14de mars trak 30 garnbåde 20—180—70 fisk på natsæt udenfor Kvalevåg—Åkrehavn, 15de mars ligeledes 25 både 40—350—120 og 16de mars 10 både 5—180—80, — de samme dage fik henholdsvis etpar både optil 180, 40 både 40—260—130 og 50 både 40—160—90 fisk på natliner udenfor Åkrehavn, 17de mars fik 65 linebåde 40—215—100 torsk på natsæt udenfor Åkrehavn, men 18de mars intet formedelst uveir. For Karmøens søndre del i samme uge: den 14de, 15de og 16de udenfor Ferkingstad—Jarstenen—Skude—Bekshavn 175 garnbåde henholdsvis 15—130—50, 20—160—70 og 20—250—80 og 17de mars 200 garnbåde sammesteds 15—380—100 fisk på natsæt; derhos fik 15de mars 4 både 20—40—30 og 17de mars 20 både 20—80—50 fisk på natliner, bedst udenfor Vigre, — 18de mars landligge. Udenfor Åkrehavn fik 20de mars 75 linebåde 40—220—120 på 3-nætters-redskaber, 21de mars 10 både 40—120—75 på natliner, ligeledes 22de mars 40 både 30—140—80, 23de mars 80 både 50—150—90, 24de marts 80 både 40—150—80 og 25de marts 80 både 40—160—70 fisk; udenfor Karmøens søndre del: 20de mars på 3-nætters-redskaber 175 garnbåde 20—250—70 og 10 linebåde 30—80—50, 21de mars landligge, 22de mars paa 2-nætters-redskaber 140 garnbåde 20—500—90 og 10 linebåde 30—100—50 (agnmangel), 23de mars 100 garnbåde 20—200—80 og 10 linebåde 15—150—40, 24de mars 80 garnbåde 15—110—50 og 15 linebåde 20—140—60 og 25de mars 50 garnbåde 5—60—25 og 20 linebåde 20—160—60 fisk. 28de og 29de mars trak 25 linebåde udenfor Åkrehavn gjennemsnitlig 30 fisk hver ad gangen på natliner; samtidig trak andre 25 linebåde omkring Karmøens søndre del 10—100—50 fisk hver gang, og 31te mars trakkes 3-nætters-redskaber — 25 linebåde 20—120—50 og 10 garnbåde 15—100—25 fisk. 1ste april,

påskeaften, landligge; de fleste havde også bestemt sig til at slutte nu, og de få, som også senere prøvede, gjorde kun dårlige forretninger.

Udenfor Føina (Fæøen) fangedes i de sidste 3 uger før påsken ialt en 12 500 torsk på omtrent 40 linebåde.

Omkring Røvær havde neppe nogensinde mer end 25 både redskaber ude ad gangen (snører og liner); resultatet af disse forsøg, som også pågik kun i mars, var ialt en 7 500 torsk.

Torskens leverholdighed mestendels 300—350, *leverens fedtholdighed* 50 pct., og *rognholdigheden* 450 (midt i februar) — 600 (midt i mars).

I strøget mellem *Karmøen og Hisken* havdes kun svag fornemmelse af torsk, men af sei trakkes en hel del saavel her som andetsteds.

Udenfor Hisken var det også med torskefisket yderst småt bevendt, og inden hele Finnås fangedes neppe 5 000 fisk.

I og udenom skjærgården mellem Selbjørn- og Korsfjorden og forøvrigt *i Sund* fornammes omkring 20de januar torsk sammen med seien; men det blev ikke til noget mer her heller, idet den gjennemsnitlige dagsfangst pr. båd neppe nogensinde oversteg 10 torsk, — i begyndelsen skyldte man på uveir og agnmangel, men efterhånden forvissedes man om, at man havde endda større ulempe at gjøre med — fiskemangel. I Sund regnedes ialt fanget 6 000 torsk, fjerdeparten søndenfor, resten nordenfor Korsfjorden.

Udenfor Tellevågen—Fedje foregik lidt torskefiske akkurat samtidig med sildefisket sammesteds; af de ialt 30 000 fisk fangedes således størsteparten i februar, før hvilken tid «veritabel skrei» ikke var formærket, og denne fangst fordeltes på omtrent 150 småbåde.

II. I nordre distrikt.

Udenfor Kinn—Bataldlen havde man den første torskefornemmelse lørdag 11te februar, men inden den 26de s. m. var endnu kun en 2 500 optaget, og da senere sildefisket kom igang, ophørte torskefisket sågodtsom ganske; der fangedes ialt neppe mer end 4 000 fisk.

Også for *Bremanger* faldt der i de 3 første uger af februar kun ubetydeligt torskefiske, dette tog først opsving, da silden og dermed torsken var kommet under land. I de sidste 8 dage af februar gjorde man det saaledes ganske bra med torskegarnene ind i Bremangerpollen og tildels i Frøisjøen; i mars arbeidede man også ude på Bremangerhavet, omend uveir vedblivende virkede meget afbrydende her, — det var idetheletaget et stort held, at fisken var gået såpas ind og stod så længe indenskjærs, at noget her kunde udrettes, ligetil fisken sidst i mars ganske forsvandt. Da tilreisende fiskere næsten bare befattede sig med silden, var hjemmefolk sågodtsom alene om torsken; sågodtsom hele

fangsten gjordes med garn; liner og «ryk» brydde fisken sig ikke om, — den var gjennemgående også usædvanlig fed. Leverholdigheden varierede mellem 250 og 400, rognholdigheden mellem 325 (midt i februar) og 700 (midt i mars). I nedenstående tabel er også medtaget det parti torsk, en 50 000 stykker, som helst fangedes med smågarn inde i Bremangerpollen og tildels levende sendtes til Bergen.

For distriktet nordenom Bremangerøen til og med Stat blev det endelige torskekvantum omtrent som for Bremanger. Det nye i Daviken hjemmehørende fiskedampskib «Egil», som i mars deltog i fisket, bragte gjentagende forholdsvis meget stor fangst tillands. Som eksempel på, hvor småt line- og ryk-fisket også her var, kan nævnes, at af det samlede parti, omtrent 225 000 fisk, for Vågsvåg opsynsdistrikt, neppe 40 000 var fanget med disse slags redskaber. Af undersøgelser i Vågsvåg fremgik, at 100 stykker flekket fisk den 22de februar veiede 320 kg., den 11te mars 245 kg. Hvad lever- og rognholdighed angik, var forholdet her så temmelig det samme som for Bremanger anført, og leverens fedtholdighed dreiede sig også for nordre distrikt omkring 50 pct.

Saavel af følgende tabel angaaende torskefisket og af det tilsvarende foran om sildefiskerierne som af lignende opgaver for tidligere aar vil erfares, at man omsider gjerne får frem lidt høiere tal end under fisket pr. telegraf meddelt; dette kommer dels af, at de i de senere år for knappe hjælpemidler ikke har gjort det muligt øieblikkelig at få rede på, hvad der foregår i hver eneste krog, dels også af, at der er dem, som det desværre behager at meddele urigtige oplysninger, — herover klagede ivinter særlig opsynsbetjente i nordre distrikt.

Inden	Fiskepartiet (antal torsk). Lever | Dampmedicintran | Rogn i hektoliter. Søndre distrikt. Karmøen.			Søndre distrikt. Ellers.			Nordre distrikt. Bremanger.			Nordre distrikt. Selje.			Nordre distrikt. Ellers.			Ialt.			Priser for fisken (rund) / lever | rogn pr. hektoliter. Øre / Kr.	
5/2	5 000			5 000			»			»			»			10 000			35	
	10	»	6	12	»	15	»	»	»	»	»	»	»	»	»	22	»	11	»	»
12/2	10 500			10 000			»			»			»			20 500			35	
	22	»	15	25	»	10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	47	»	25	»	»
19/2	13 750			20 000			40 000			50 000			»			123 750			25—50	
	30	»	20	50	»	20	110	20	110	45	50	120	»	»	»	235	70	270	»	»
26/2	19 250			30 000			125 000			200 000			»			374 250			20—51	
	45	»	28	75	»	30	320	30	320	160	200	440	»	»	»	600	230	818	»	»
5/3	26 000			30 000			190 000			250 000			»			496 000			20—51	
	60	»	36	75	»	30	455	60	415	200	250	525	»	»	»	790	310	1 006	»	»
12/3	58 000			45 000			250 000			325 000			»			678 000			20—51	
	125	»	75	110	»	42	575	90	500	240	335	675	»	»	»	1 050	425	1 292	»	»
19/3	137 500			57 500			375 000			370 000			2 000			942 000			20—51	
	325	25	200	120	15	55	840	145	700	260	390	760	5	»	6	1 550	575	1 721	10—15	»
26/3	212 500			62 500			440 000			410 000			4 000			1 129 000			20—51	
	440	60	225	140	19	59	975	175	760	290	430	800	10	»	10	1 855	684	1 854	10—15	»
10/4	222 500			65 000			442 500			440 000			5 000			1 175 000			20—51—31	
	450	65	225	150	20	60	1 000	180	760	325	450	800	12	»	10	1 937	715	1 855	10—16—12,5	»

Omtrent $^3/_4$ million torsk saltedes ivinter til klipfisk, $^1/_4$ million gik til de hermetiske fabrikker i Stavanger — for priserne over 35 øre pr. fisk havde man kun disse at takke, og omtrent en 1 000 fisk hængtes i Vågsvåg distrikt; resten gik til bytorvene eller toges af fiskerne til eget forbrug. I nordre distrikt varierede priserne mellem 25 og 28 for «ryk»-fisk, 29 og 33 for garnfisk, — i den nordre del af Selje solgtes forøvrigt ikke fersk fisk, først efter fisket afhændedes den saltet for ca. 35 øre stykket, rogn solgtes neppe nogetsteds fersk, men straks efter fisket leveredes endel saltet for omkring 20 kroner tønden, — 100 torskehoveder *betaltes med 25 à 50 øre.*

Af sei, skulde jeg tro, fangedes der i begge distrikter en 100 000 stykker ialt, som betaltes med 25—15—20 øre og altså godt lønnede umagen; som bekjendt bliver de hermetiske fabrikker mer og mer begjerlige efter den ogsaa.

Såvel torskefisket som vårsildfisket vedkommende.

Veiret.

Af de ved Utsire fyr anstillede og egne meteorologiske iagttagelser hidsættes følgende:

I januar havde man 2 dage, den 4de og 5te, storm og 2 dage sterk kuling, men ellers for det meste kun løi vind; men sjøen — fra vest som oftest — var gjennemgående urolig.

Luftens temperatur i samme tidsrum varierede mellem + 6,6° C. og ÷ 2,8°, og middeltemperaturen kl. 8 om morgenen blev + 2,87°; temperaturen i sjøens overflade varierede ligeledes mellem + 6,6° og + 5,0°, og middeltallet her blev + 5,84°.

I februar havdes ingen stormdag, men sjøen var idetheletaget meget urolig. Luftens temperatur varierede mellem + 6,0° og ÷ 4,0° og overfladevandets mellem + 5,4° og + 4,0°, og de respective middeltemperaturer blev + 2,56° og + 4,80°.

I marts havdes en stormdag, den 18de, og sjøen var som oftest tung. Luftens temperatur varierede mellem + 6,5° og ÷ 5,9°, overfladevandets mellem + 5,8° og og + 3,3°, og middeltemperaturerne blev + 1,83° og + 4,45°.

I april ingen egentlig stormdag, men sjøen var fremdeles meget ofte sterkt generende. Luftens temperatur varierede mellem + 8,8° og ÷ 0,7° med + 4,39° som middeltemperatur, mens de tilsvarende tal for overfladevandet var + 6,2°, + 4,2° og + 5,26°.

For nordre distrikts vedkommende kan tilføies, at man i de 48 dage, hvori opsyn her var i virksomhed, havde $25\frac{1}{2}$ sjøveirsdage, $15\frac{1}{2}$ landligge- og 7 helligdage.

Deltagelsen i fiskerierne.

a) *Søndre distrikt.*

Ved Utsire var der den 28de januar tilstede 200 garnbåde — mestendels fra Karmøen, 30 notlag (hvoraf 24 tilhører Utsire) og 50 seilere; andetsteds havde man ikke endnu samlet sig i større mængde, — man var underveis. Men i begyndelsen af februar var næsten alle samlede ved værene i søndre distrikt, i hvilket følgende tabel viser belægget den 8de februar:

Ved hvilket vær.	Garnlag.	Notlag.	Logisfartøier.	Dampskibe.	Seilere.	Saltefartøier.
Utsire	70	31	5	2	25	1
Tananger	16	1			1	
Kvitingsø	11	2	1	1	12	2
Skudenes	450	110		3	80	10
Åkrehavn	40	4	2		3	
Veavågen	20	35	25		6	
Føina	12	30	27		1	
Røvær	252	79	73	2	55	12
Haugesund	25	34	11	22	58	21
Espevær, Hisken, Brandesund, Glesvær og Låkøen—Fedje	100	23	3		14	3
Tilsammen	996	349	147	30	255	49

Antallet af garn- og notlag samt seilere øgedes yderligere med henholdsvis 40, 100 og 50, så der fra midt i februar til midt i mars var en 14 000 mand på bådene og fartøierne; hertil kan lægges 3 500, som var i silde- og fiskesjau iland, *så ialt 17 500 mennesker iår deltog i vårfiskerierne i søndre distrikt.* Som allerede foran vist, varierede de forskjellige værs belæg overordentlig sterkt, fordi sildefisket med vekslende held foregik på så mange steder ad gangen. Midt i mars begyndte

afklareringen, og de fleste reiste efterhånden hjem, — kun nogle få reiste til og fortsatte fisket i nordre distrikt; efter påsken var således foruden hjemmefolk kun de notlag tilbage, som endnu havde sild i sjøen.

b) Nordre distrikt.

Ved de fornemste torskefiskevær, i Bremanger og Selje, var der i sidste halvpart af februar og i marts tilstede en 600 fiskebåde (hvoraf 1 dampbåd) med 2 500 mand og omkring 20 notbrug med 300 mand foruden et meget varierende antal kjøbefartøier; inden Kinn og Vevring var samtidig tilstede en 300 garnlag og 50 notlag med tilsammen henved 2 000 mand foruden 25 à 45 kjøbefartøier, mest dampskibe, og i Askvold fra omkring 10de til 25de marts 150 garnbaade og 5 notlag samt 10 kjøbefartøier (hvoraf 2 dampskibe). *Således ialt i nordre distrikt en 7 500 mennesker.*

Følgende sammendrag af endel af de gjennem de specielle fiskeriopsynsbetjent
give et begreb om udrustningen til og udbyttet for de enkelte af fisket iår; de
disse opgaver bare som udforskning til fordel for ligningskommissionerne. Slitag
sildegarns og tredieparten af de benyttede torskegarns og

I fisket [1]) udenfor Åkrehavn—Kvalevåg, [2]) i Kalvåg, [3]) i Bremangerpollen og [4]) i Vågsvåg
merkedistrikter deltog bl. a.

ad	Folk.		Redskaber.							
			Farkoster.			Sildegarn.		Torskegarn.		Li (antal
	Lag	Mand pr. lag, ialt.	Antal og slags.	Drægtighed (hvormange mål sild kan bæres).	Værdi (kroner) pr. farkost, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Pr. lag, ialt
1.	94	2-5, 366	13 skøiter, 68 hardanger-, 25 lister- og 1 ranværing-både.	50-80, 860 3-60, 1140 8-60, 777 20	400-980, 8150 30-300, 8178 40-400, 4990 100	0-38, 1596	0-550, 25536	0-50, 1248	0-700, 16150	0-8000, 183100
	4 lag fra Nordlands, 1 do. fra nordre Trondhjems, 2 do. fra Bergen, 74 do. fra Stavanger og 13 do. fra Lister og Mandal amter.									
2.	230	2-7, 1133	2 skøiter, 28 lister-, 144 hardanger- og 147 nordfjord-både.	65-70, 135 10-60, 965 6-50, 4239 4-15, 1133	?	0-30, 2833	0-450, 27852	0-70, 4261	0-700, 38843	0-6000, 102500
	4 lag fra søndre Bergenhus og 226 do. fra nordre Bergenhus									
3.	45	3-6, 254	1 skøite, 42 større og 3 små både.	100 18-50, 1434 5-10, 23	2500 300-700, 20170 35-70, 145	3-24, 541	30-240, 5462	0-100, 1943	0-720, 18118	0-2000, 8400
	Samtlige fra nordre Bergenhus.									
4.	62	4-16, 353	D/S «Egil», 2 skøiter, hver med 2 småbåde, 29 mørings-både, 2 hardanger-både, 24 fem-kjeipinger, 3 fire-roringer, og 1 tre-roring.	19,8 tons 60-100, 160 20-35, 872 25-30, 55 16-28, 501 15-16, 46 9	?	0-42, 1318	0-240, 7110	0-60, 1701	0-360, 9780	0-650, 4946
	Samtlige fra nordre Bergenhus.									

.e opgaver fra de fiskere, der for torskefiskets skyld benyttede bådmerker, skulde idlertid fremdeles vanskeligt at få sandheden frem, idet så mange endnu opfatter ter, garn og liner er som tidligere opført med summen af halvparten af de benyttede ·lige værdi ved fiskets begyndelse (se under «redskaber»):

Udbyttet.												
...n) :,	Hvoraf til eget forbrug (mål)	Hele torske-fangsten (stykker) pr. lag, ialt.	Hvoraf til eget forbrug (stkr.).	Af andet fiske (kr.) pr. lag,	Slidt. Tabt silde-fangst-red-skaber	torske-fangst-red-skaber	Agn: slags og mål pr. lag, ialt	Reiser og logis kostede (kroner) pr. mand,	Tilovers (kr.) Ialt.	Pr. mand såfremt han selv eiede redska-berne.	Ekspeditionens hele varighed (gjennemsnitlige antal dage pr. mand).
...s værdi.		Torskens værdi.		ialt.	for (kroner).		pris (kr.)	ialt.			
, 2165,00	93	0-2700, 32460 11375,00	750	Sei for 0-100, 2500,00	12768,00 914,50	7606,50 181,00	Vårsild 0-4, 125 980	5,13 1877,25*	91712,75	250,58	59,41
..., ... 5646,00	?	0-5000, 229443 66685,00	?	?	13926,00 447,00	13824,95 2211,00	?	3,53 3999,55	108923,20	96,14	39,83
...), ... 5252,50	306	600-7000, 179100 53730,00	?	0	2731,00 50,00	6104,00 1603,00	?	1,96 499,00	48995,00	192,89	47,54
...), ...l .1585,00	306	150-5500, 122700 37345,00	5000	Sei for 0-100, 740,00	3555,00 72,00	3309,47 1391,00	Vårsild og brisling 0-4, 55 474	3,22 1135,60	39733,03	112,56	40,34

* Heri indbefattet bl. a. det beløb på kr. 581,50, som reiserne frem og tilbage mellem hjemstederne og fiskedistriktet kostede de 5 lag fra Nordlands og nordre Trondhjems amter.

Med vedkommendes samtykke hidsættes følgende journaluddrag angående den i beretningen om sildefisket langs Norges sydkyst vinteren 1898—99 specielt omhandlede kutter «Ocean»s deltagelse i vårsildfisket 1899:

Torsdag den 12te januar gik «Ocean» under søndenkuling seil fra Torjusholmen pr. Arendal, bestemt på at tage Kirkehavn til station og derfra drive efter sild udenfor kysten. Kl. 4 eftermiddag sprang vinden vestlig og øgedes til sterk kuling, hvorfor der ankredes i Homborsund.

Fredag den 13de frisk vind fra nordvest. Kl. 7 morgen gik man seil og krydsede hele dagen til 6 aften, da der ankredes i Ny-Hellesund.

Lørdag den 14de omløbende og ujevn vind. Kl. $6^1/_2$ morgen lettedes, og kl. 7 aften ankredes i Svinør.

Søndag den 15de vind fra v.n.v. med hårde byger, hvorfor man blev liggende til ankers.

Mandag den 16de, vinden o.s.o. — tiltagende med snetykke. Kl. 10 formiddag lettedes, og kl. 3 eftermiddag gik man til ankers igjen i Eigvåg.

Tirsdag den 17de: Formedelst vestenstorm med hagelbyger laa man stille hele dagen.

Onsdag den 18de gik man for nordostlig bris seil kl. 8 om morgenen, men vinden døde straks ganske væk, så man måtte ro for ikke at drive på land. Ved middagstid blæste det op fra s.s.o., og da det henover eftermiddagen var blevet storm, og det antoges vanskeligt at komme op til ankerplads i Kirkehavn, sattes kurs for Egersund, hvortil ankomst kl. 9 om aftenen.

Torsdag den 19de s.s.o.lig storm og snetykke, hvorfor tilankers hele dagen.

Fredag den 20de var vinden først østlig, senere stilnede det af; da vårsildfisket nu var så nært, bestemte man sig til at fortsætte videre nordover. Da snetykken kl. 10 om formiddagen gjorde tegn til at forsvinde; gik man seil, men efter $^1/_2$ timestid kom snetykken igjen, hvorfor man kl. 12 middag ankrede i Lille-Sirevaag.

Lørdag den 21de østlig vind af disig luft. Kl. 7 morgen gik man seil og om eftermiddagen kl. 5 ankredes paa Tananger havn.

Søndag den 22de, først østlig vind, senere stille og regn. Til ankers hele dagen.

Mandag den 23de, vinden n.n.o.l., klar luft. Om morgenen gik man seil for Kvitingsøerne, men på grund af løi vind nåedes dette vær ikke før 5 eftermiddag.

Tirsdag den 24de løi østenvind og klar luft. Kl. 11 formiddag lettedes og styredes v.s.v. hen til Feistenen peiles i s.o. til s. og Kvitingsø i n.n.o., — da lagdes bi indtil kl. $4^1/_2$ eftermiddag, da man satte ud garnene. Kl. 6 var dette gjort, — der såes, helst indenfor, lidt hval og fugl.

Onsdag den 25de påbegyndtes indhivningen kl. 5 morgen og kl. 9 var garnene inde; men fangsten var sågodtsom intet. Da havdes Store-Håsteinen i o s.o., 8′ af e. g Nu sattes seil til og styredes bidevind v.n.v. for løi nordenvind. Om eftermiddagen blev vinden n.o.lig og dermed kursen n.n.v.; kl. 5 eftermiddag gissedes Kvitingsø i ost og 20′ af, og her sattes nu garnene ud.

Torsdag den 26de indhivning mellem 5 og 8 om morgenen — atter nærmest intet sild, hvorfor man lagde fartøiet den anden vei, og kl. 9 om aftenen ankredes ved Kvitingsø.

Fredag den 27de stille til kl. 11 formiddag, da der kom en liden bris fra vest, ved hjelp af hvilken man gik op Karmsundet, og kl. 9 aften ankrede i Haugesund.

Lørdagen den 28de, vinden n.n.vestlig, frisk kulig og tyk luft. Kl. 10 formiddag gik man seil for Røvær for her at afvente anledning til igjen at forsøge drivning. Kl. 1 eftermiddag ankredes på Suggevågen. Efterdi veiret ikke tillod noget forsøg paa drivning igjen, blev nu fartøiet liggende hersteds til torsdagen den 16de februar, da man om morgenen kl. 5 gik seil for Urter, hvor man ankrede kl. 9.

I tidsrummet fra 1ste til 15de februar gjordes flere ture med båden (en medbragt sildesjægte) på Veahavet, dels for at drive med samme om natten og dels for at fiske i åter, men ingenting fik man før onsdagen den 15de, da man fiskede op $14^3/_4$ mål ved at kaste flere gange der, hvor man så silden.

Torsdagen den 16de udsattes om eftermiddagen 12 garn, og fredagen den 17de om morgenen, da vinden var s s.v.lig, frisk, haledes garnene ind med en fangst af 51 mål.

Lørdagen den 18de — vinden s.s.v., frisk kuling med regn og tyk luft, — trakkes om morgenen 20 mål sild, hvormed man om eftermiddagen kl. 2 ankom til Haugesund.

Søndagen den 19de tilbragtes i Haugesund.

Mandagen den 20de, vinden nordlig, frisk bris; kl. 7 gik man seil, og kl. 9 ankredes i Kvaløsundet (Føina), vestenom hvilket vær 12 garn senere sattes for natten.

Tirsdagen den 21de, da man havde løi bris af sydost, fik man 61 mål.

Onsdagen den 22de, løi vestenvind og klar luft — 41 mål.

Torsdagen den 23de, frisk søndenvind af blandet luft — 11 mål.

Fredag den 24de, veir som igår — 14 mål.

Lørdag den 25de, fremdeles søndenvind, trakkes $3^2/_3$ mål, hvorefter man seilede til Osnesgavlen og ankrede der kl. 2 eftermiddag.

Søndagen den 26de, løi søndenvind, tilankers.

Mandagen den 27de februar, løi søndenvind og disigt — 18 mål.

Tirsdagen den 28de, vinden v.s v.lig, frisk bris og regntyk luft — 36 mål.

Onsdag den 1ste marts, løi vestenvind af blandet luft — 2 mål.

Torsdag den 2den, da storm fra v.n.v. med byget luft, fik man ikke trukket garnene.

Fredag den 3die, vestenkuling, regntyk luft og høi sjø — 20 mål.

Lørdagen den 4de, stiv nordenkuling, klart — intet udrettet.

Søndag den 5te lettedes kl. 10 formiddag under østenvind, og kl. 2 eftermiddag ankredes i Espevær under søndenkuling. Her blev man liggende og ventede paa silden til den 11te, da man kl. 10 formiddag gik seil for en frisk bris s.vest med regn og tyk luft, og kl. 2 eftermiddag ankredes ved Haugesund.

Søndag den 12te, vinden vestlig, frisk bris af blandet luft — tilankers.

Mandag den 13de vind og veir som igaar.

Tirsdag den 14de, vinden vestlig, løi, sterkt regn.

Onsdag den 15de, vestenvind og regntykke, gik man kl. $6^1/_2$ om morgenen seil fra Haugesund sydover, da fisket antoges på det nærmeste forbi; kl. 6 aften ankredes i Egersund.

Torsdag den 16de, frisk bris af nordvest og tildels tåge, lettedes kl. $6^1/_2$ om morgenen og fortsattes østover.

Fredagen den 17de om morgenen nåedes Arendal, efter garn og redskaber toges iland, afklarering fandt sted; hele vårsildfangsten var udbragt til kr. 1 848,18, heraf tilfaldt kutteren med redskaber: $^2/_5$ af kr. 623,66 og $^1/_3$ af kr. 1 224,52.

For høst- og vårfisket tilsammen kom derefter mandsloten på henimod 300 kroner.

Erfarne folk udtalte, at garnfiskerne ikke elllers har oplevet så indbringende vårsildfiske som iår siden 1866.

Seilernes fortjeneste varierede iår mellem 300 og 2 000 kroner (pr. skøite) med et gjennemsnitsbeløb af omtrent 600 kroner; tredieparten tilfalder gjerne skøitens eier, resten de 2 mand, hvoraf besætningen i regelen består.

Til sammenligning hidsættes om fisket i 1898:

Dels som følge af uveiret, dels ogsaa formedelst det store fiske omkring Stat lige iforveien kom nogen større mængde fremmede først i midten af februar til vårfisket:

I søndre vårsilddistrikt var ansamlingen den 22de februar paa sit høieste, da var resultatet af optællingerne følgende:

Hvor.	Garnlag.	Notlag.	Logisfartøier.	Dampskibe.	Seilere.	Saltefartøier.
Utsire	25	20	2	1	8	
Karmøen (helst omkring Skudenes)	45	10	3		10	
Føina	190	54	21	2	27	2
Røvær	560	40	49	18	40	7
Slettens indreside (Haugesund, Osnesgavlen og Espevær incl.)	230	51	30	4	45	6
Tilsammen	1050	175	105	25	125	15

eller ialt 8 500 mand; lægges hertil de ved tilvirkningsetablissementerne iland arbeidende, får man 11 000 mennesker, hvoraf en hel del også var forberedte på muligt torskefiske. Den 23de februar allerede sluttede størsteparten af garnfiskerne sildefisket, og senere var det torskefisket, som samlede den største interesse om sig; for dettes skyld var der flest folk i virksomhed i førstningen af marts — således den 5te: Omkring Karmøen 325 linebåde og 150 garnbåde, omkring Føina og Urter henholdsvis 125 og 15, omkring Røvær ligeledes 150 og 25, ellers i Stavanger amt — navnlig langs Slettens inderside — 150 og 15 og forøvrigt her og der i Stavanger amt ialt en 250 snørebåde; endvidere: i Finnås en 250 både med 600 mand, i Fitje 100—250, i Sund 350—1200, i Fjeld 150—500, i Herlø 80—300, i Manger 72—275 og i Lindås 125 både med 375 mand.

Også i nordre distrikt samledes folk først i den sidste del af februar. I begyndelsen af mars, da ansamlingen heroppe kulminerede, tælledes: *Inden Kinn og Vevring* 50 notlag og 200 garnbåde — med ialt 1 600 mand samt en hel del opkjøbere fra fjordbygderne, som skulde have sild til husbrug; *inden Bremanger* for sildefiskets skyld 12 notbrug, 25 garnlag og 5 kjøbefartøier, — for torskefiskets 350 både med 1 695 mand — og *inden Selje*, hvor blot torskefiske, 275 både med 1 420 mand. Allerede 19de mars drog en hel del søringer trætte af uveiret hjemover, og en uge senere var der neppe nogetsteds fremmede tilbage. Endelig var der sidst i marts for sildefiskets skyld omkring Værø-Bueland samlet mindst 40 større og ligesaa mange små både samt 4 notbrug.

Også omstående tabel gjælder forholdene i 1898:

I fisket [1]) omkring Føina [2]) og Røvær samt [3]) i Kabelvåg, [4]) i Bremangerpollen og [5]) i Vågsvåg merkedistrikter deltog bl. a.

ad	Folk.		Redskaber.								
			Farkoster.			Sildegarn.		Torskegarn.		Liner (antal krog:	
	Lag	Mand pr. lag, ialt.	Antal og slags.	Drægtighed (hvormange mål sild kan bæres).	Værdi (kroner) pr. farkost, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kr.) pr. lag, ialt.	Pr. lag, ialt.	Værdi (kron pr. l ialt
1	79	2·5, 238 1 lag fra Lister og Mandal, resten fra Stavanger amt.	3 skøiter-, 1 lister-, 6 bukn-, 68 hardanger- og 6 nordfjord-både.	hver 60, 180 18 7·40, 95 6·40, 905 8·12, 62	500·800, 1900 80 50-350, 840 30-400, 8285 55-150, 480	0·25, 589	0-500, 9520	0·15, 36	0·225, 485	0·12000, 144550	0-450, 481[illegible]
2.	85	2·8, 321 1 lag fra N. Bergenhus, 45 lag fra S. Bergenhus, 37 lag fra Stavanger, 1 lag fra Lister og Mandal, 1 lag fra Nedenes amter.	5 skøiter og 99 både.	40·100, 350 5·80, 1588	300·1200, 3800 30·900, 13375	0·40, 807	0·700, 10602	0·6, 30	0·80, 357	0·9000, 164800	0·250, 5332
3.	200	1·12, 955 1 lag fra Stavanger amt, 2 lag fra S. Bergenhus, resten fra N. Bergenhus.	2 skøiter, 42 lister-, 95 hardanger-både, 6 ti-årede-, 24 otte årede-, 74 seks-årede og 16 fire-årede både.	70·80, 150 12·50, 1384 10·60, 2838 10·16, 86 8·15, 260 5·15, 567 3·6, 73	?	0·30, 1291	0·300, 11106	0-88, 3012	0·700, 25211	0·15000, 167000	0·450, 5329
4.	49	2·7, 253 Samtlige fra Nordre Bergenhus.	37 større (dels lister- og dels hardanger-) og 12 små (nordfjord-) både.	20·50, 1220 2·8, 71	300·700, 17000 15·45, 355	0·35, 200	0·420, 2033	0·80, 1819	0·700, 15673	0·2000, 23100	0·75[illegible], 651[illegible]
5.	117	2·7, 615 Samtlige fra Nordre Bergenhus	36 møringsbåde, 2 hardangerbåde, 2 seks kjeipinger, 49 fem-kjeipinger, 13 fire roringer, 14 tre roringer og 1 færing.	24-50, 1106 hver 25, 50 18-20, 38 16·25, 1012 10·20, 198 8·15, 150 8	120·400, 9945 250-260, 510 hver 80, 160 50·160, 5070 60·170, 1320 40·150, 850 40	0	0	0	-	0·12000, 639200	0·36[illegible], 1917[illegible]

Udbyttet.

Hele sildefangsten (mål) pr. lag, ialt.	Hvoraf til eget forbrug (mål).	Hele torskefangsten (stykker) pr. lag, ialt.	Hvoraf til eget forbrug (stk.)	Af andet fiske (kr.) pr. lag, ialt.	Slidt. Tabt sildefangstredskaber for (kroner).	Slidt. Tabt torskefangstredskaber for (kroner).	Agn, slags og mål pr. lag, ialt pris (kr.)	Reiser og logis kostede (kroner) pr. mand, ialt.	Tilovers (kr.) Ialt.	Tilovers (kr.) Pr. mand såfremt han selv eiede redskaberne.
-275, 3998	271	0·1600, 35224	775	0	4760,00	1766,33	Vårsild 0·10, 203	1,68	8291,82	34,84
Sildens værdi: 8603,00		Torskens værdi: 7970,00			162,00	422,50	769,50	400,85		
-200, 3058	314	0-3000, 33012	350	Sei samt lidt lange og brosme og endelig nogle kveiter for 0-45, 550,00	5301,00	1896,33	Vårsild 1/2-10 222	3,76	3380,32	10,53
Sildens værdi: 5989,50		Torskens værdi: 7579,70			386,00	366,00	1031,70	1207,85		
0-80, 1221	?	0-8900, 503655	?	?	5553,00	10180,00	?	3,10	87756,50	91,89
Sildens værdi: 3354,00		Torskens værdi: 106236,40			60,00	2768,00	314,50	2958,40		
0-2, 2	2	33·8000, 190673	?	?	0	5451,33	Vårsild 0-1 55	1,42	32544,47	128,63
Sildens værdi: 5,50		Torskens værdi: 40225,00			0	1514,70	360,00	360,00		
0		100·8700, 456700	6000	?	0	6392,00	Vårsild og brisling	2,76	76407,55	124,24
		Torskens værdi: 95527,00			0	5460,00	5572,00	1695,45		

Nogen nærmere opgave over udbyttet for notbrugene, blandt hvilke der iår (1899) også forekom endel fra Nordlands og Smålenenes amter, end hvad der kan udledes af det desangående tidligere anførte, kan ikke meddeles, sålænge bådmerker for dem endnu ikke er anordnede.

Af *ulykkestilfælde* indtraf, såvidt vides, intet i søndre distrikt, i nordre derimod omkom desværre 6 mand midt i mars — 2 på Skorpefjorden udenfor Florø og 4 udenfor Eltvik (Statlandets nordside).

Sundhedstilstanden var både ifjor og iår idetheletaget god.

Om de 2 i søndre distrikt reisende fiskelægers virksomhed iår er af distriktslæge Dietrichson og doctor Lyngholm afgivet følgende beretninger:

I. Fra distriktslægen i Karmøens distrikt.

Sygehuset i Åkre blev inspiceret af overlægen den 28de januar, taget i brug den 29de januar og lukkedes 1ste april. Belægget har været 11 mand og 1 kvinde. Sygdommenes art og liggedagene vil sees af nedenstående tabel:

1) Rasmus Thomassen Vågø, Sulen, 29de januar—24de mars, rheumat. acut i vitio cordes.
2) Andreas Larsen Tordal, Tysvær, 3die februar—22de mars, fractura crur.
3) Rasmus Mikkelsen, Sund, 10de—20de februar, diarrhoe.
4) Kristoffer Thorstensen, Fitjar, 6te—7de februar, nephrit.
5) Laurits Tangen, Strandebarm, 12te—26de februar, acut bronchit.
6) Johannes Eriksen, Strandebarm, 12te—20de februar, diarrhoe.
7) Johs. L. Trovåg, Sulen, 18de—26de februar, acut bronchit.
8) Johan Lavig, Salsa, 21de—27de februar, angina tons.
9) Erik Hakeland, Sveen, 6te—31te mars, bronch. acut.
10) Erik Olsen Enge, Tysvær, 8de—22de mars, bronch. acut.
11) Kristen Jensen, Åkre, 8de mars—1ste april, peritonit.
12) Ommund Ommundsen, Skjalv, 10de—31te mars, bronch. acut.

Tilsammen 244 liggedage. Dels for tilsynet med de på sygehuset liggende syge, dels for at være tilgjængelig for den læge-trængende fiskealmue er der gjort reiser 2 gange hver uge; desuden nogle gange extrareiser, som det vil fremgå af vedlagte telegrammer, — eller også af

andre hensyn — forat tage kultur til bacteriologisk undersøgelse ved difterit.

Der kom ind om eftermiddagen den 6te en syg fisker, tilsendt fra Skudeneshavn, efter lægens opgivende lidende af nephrit. Da min assistent kom den næste dag, — konf. telegrammerne — var den syge allerede død. En for difteri indlagt patient frembød de almindelige objektive symptomer i phargux, blev sprøitet straks med serum; men ved den bacteriologiske undersøgelse 3—4 dage bagefter kunde der ikke påvises difteribaciller, hvorfor han udskreves. Den for peritonit behandlede kvinde havde pådraget sig sygdommen under arbeide med sildens tilvirkning.

Det blev nødvendigt at anskaffe flere uldtæpper samt skjorter og uldtrøier, så man havde noget til bytning for de syge, der som regel har meget lidet tøi med sig. Kosten og sygepleien har været forsvarlig; jeg har kun hørt udtale tilfredshed dermed. Den anførte pris — kr. 15,00 — for extraopvarmning synes mig passende.

Som det vil sees af nedenstående sygeliste har der været meget arbeide; specielt har de catarrhalske sygdomme været fremherskende, som rimeligt er efter bedriftens art. At en hel del af disse har været influensa, antager jeg som givet, da der i distriktet på den tid optrådte influensa, men da den væsentlig har ytret sig som forkjølelsessygdom, har jeg slået alle sammen under diagnosen: acut katarh i respirationsorganerne. Heldigvis har der i distriktet under fiskeperioden, hvor der kommer sammen så mange mennesker til enkelte steder og lever under alt andet end gunstige hygieniske forhold, ikke forekommet noget tilfælde af epidemisk sygdom.

Bursitis propatellaris	1	mand		
Acut catarrh i respirationskanalen	91	—		
Cardialgi	11	—		
Colica	3	—		
Comburster	1	—		
Contusio	16	—		
Corp. aleen oculi	3	—		
Diarhoëa	16	—		
Eczema	7	—		
Erythema nodosum	1	—		
Herma ungvinalis	2	—		
Lumbago	7	—		
Lymphangitis, phlevrit, phlegmone, panoritum	23	—	2	kvinder
Obstruction	1	—		
Otitis	2	—	1	—
Pleuritis	2	—		

Rheumat. muscular	22 mand	
Synvritis tendunum	3 —	2 kvinder
Touphit solucula	12 —	3 —
Vulnera	12 —	3 —
Af torskefiskere:		
Acut bronchit	6 —	
Contusio	1 —	
Farmaculus	2 —	
Hæmaturia	1 —	

Der blev en gang — før min tiltrædelse af embedet — truffet den ordning, at torskefiskere mod en afgift af kr. 0,50 pr. person skulde få fri læge og medicin af vårsildafgiftsfondet. Opsynschefen har med sedvanlig beredvillighed anmodet opsynsmanden i Åkrehavn om at være behjælpelig hermed, men kuns et lidet fåtal benytter sig af dette tilbud. Heri bør der ske en forandring; enten bør der ganske standses med denne gratisbehandling af torskefiskere, — eller også der indføres en anden ordning i disse forhold end hvad hidtil har været tilfældet. Det vil ellers gå så, at først, når der indtræffer sygdom, vil fiskeren benytte sig af tilbudet. Såsnart båden får sit merke, bør fiskeren tilspørges, og de, der da betale, indføres i en protokol, hvoraf udskrift tilstilles lægen. Nogen reise til sygehuset i anledning torskefiskeriet har jeg ikke gjort iår; min regning for behandling af syge torskefiskere bliver derfor kuns for konsultationer. Nærmere aftale om godtgjørelse for mit arbeide hermed må træffes for fremtiden, ligesom også instrux både for læge og fiskere er høist fornøden.»

2. Fra doctor Lyngholm.

Under vårsildfisket 1899 i tiden fra 1ste februar til og med 18de mars blev af fiskelæger ved værene fiskerne behandlet for følgende sygdomme:

a) Ikke smitsomme sygdomme:

Abscesser	16
Chr. bronchiter	32
Contusioner	35
Distorsioner	24
Dyspepsier	36
Andre mavesygdomme	24
Eczemer	28
Andre hudsygdomme	8
Forbrændinger	7
Furunkler	11
Fractura costa	2
Led og bensygdomme	11
Luxationer	1
Nervesygdomme	10
Panoritier	37
Phlegmoner	11
Seneskedbetændelse	8
Chr. rheumatisme	57
Tandpine	32
Tumoner	8
Ulcera	2
Vulnera	53
Øiensygdomme	18

Øresygdomme	14
Andre sygdomme	11
	Tils. 496
b) Smitsomme sygdomme:	
Anginaer	7
Ac. bronchit	158
» diarrhoe	35
Difteri	3
Influenza	131
Kusma	1
Lungebetændelse	2
Pleurit	2
Peritonit. ac.	1
Rheumat. ac.	2
Scabies	2
	344
	Tils. 840

Der var, når undtages influenza og enkelte ondartede diarrhoer, kun få smitsomme sygdomme på værene iår. Tyfus, som høsten 98 og udover vinteren optrådte sporadisk og enkelte steder epidemisk i byen og landdistriktet, forekom der på fiskeværene ikke et eneste tilfælde af.

Der var 2 dødsfald, 1 af croup og 1 af hjernebetændelse.

Hvad, der i mine tidligere indberetninger er sagt om dårligt husrum, kost, urenslighed etc., gjælder fremdeles.

Drikkevandet er, siden brøndene paa Utsire er uddybet, bedre her, men paa Røvær er fremdeles lidet og dårligt drikkevand.

Priveter findes fremdeles ikke her og der hersker det største svineri med excrementer og anden uhumskhed udover alle marker.»

I Kalvåg (nordre distrikt) indtraf iår nogle lungebetændelser; vedkommende behandledes på vårsildafgiftsfondets sygehus på Florø, der ligesom det i Haugesund formentlig vil blive hyppigere benyttet herefter.

Af frivillige bidrag fra fiskerne ved Karmøens vestside til bestridelse af de med syge torskefiskeres kur og pleie forbundne udgifter indkom der iår ved opsynet ialt kr. 24,50; ved betragtning af dette med ingenting jevngode beløb må jeg erklære mig fuldt enig i slutningsbemerkningerne i distriktslæge Dietrichsons nys citerede rapport — noget, som forøvrigt også fremgår af mine for 4—5 år siden afgivne beretninger. Ligeledes vil jeg med hensyn til hr. Lyngholms beretning særlig fæste opmerksomheden på udtalelsen om manglerne ved brøndene; ved med alle til rådighed stående midler at fremelske renslighed på fiskeværene vilde man i særlig grad bøde på disse mangler, — hele Røvær især har hidtil i den travleste tid seet ud næsten som en eneste «møkkabinge».

Opsynet.

Både ifjor og iår var der anordnet opsyn igjen i henhold til loven om vårsildfisket af 24de september 1851 § 1; som opsynschef fungerede undertegnede, i hvis sted begge gange hr. M. Barclay har forrettet som fiskeriinspektør.

For opsynets befatning med efterretningsvæsenet er allerede redegjort. Dernæst har man ladet det være sig meget magtpaaliggende at søge, såvidt de forhåndenværende midler har tilstedt det, hindret lovovertrædelser, og følgende forseelser blandt så mange tusener mennesker må betegnes som både få og små: I søndre distrikt forelagdes ifjor 2 mulkter for ulovligt notfiske — tilsammen kr. 400,00, iår 2 for samme slags forgåelser — tilsammen kr. 450,00 — og 3 for ulovligt garnfiske — tilsammen kr. 45,00 (alt i henhold til § 6 i vårsildloven af 24de september 1851) samt 3 for overtrædelser af loven af 28de august 1854 § 4 — tilsammen kr. 70,00; endvidere udstedtes ifjor et mulktdekret for ulovlig brændevinstrafik — kr. 20,00 — og iår et for ulovlig klokkehandel — kr. 25,00. Samtlige disse mulktforelæg vedtoges, og kr. 965,00 er indbetalte til statskassen, kr. 35,00 til Skåre kommunekasse og kr. 10,00 til vedkommende underopsynsbetjent for anmeldelse af nævnte brændevinssag. I nordre distrikt forelagdes ifjor en mulkt i Kalvåg for undladelse af at føre anordnet bådmerke og 10 mulkter i Vågsvåg merkedistrikt, 9 for overtrædelse af torskeloven af 6te juni 1878 § 9 og 1 af samme lovs § 4; iår var en bådfører i Kalvåg meldt for ballastkastning på sildevåg, og i Vågsvåg behandledes 3 lovovertrædelser, 2 mod sildeloven af 26de juni 1893 § 8 og 1 mod torskeloven af 6te juni 1878 § 4. Endelig lagde tvistigheders behandling sterkt beslag på opsynet, men arbeidet hermed lykkedes også særdeles vel og sparede mangfoldige mennesker en masse både af tid og penge, — en nærmere påvisning af udstrækningen og resultatet af dette arbeide, der turde vække uindviedes forbauselse, er det desværre ikke muligt at komme med denne gang heller.

Opsynet var såvel iår som ifjor henvist til at leie dampskib igjen, hvorhos en expresse-skøite iår benyttedes i 2 måneder; ifjor brugtes endnu fyrvæsenets «Blink», men iår en af Haugesunds hvalfangerselskabs dampere. Om «Blink» kan der ikke mer blive tale, da båden til denne tjeneste er altfor vek, — den har gjentagende i rusket, dog ikke noget overhændigt veir, truet med at gå i vertikal istedetfor horizontal retning, men dermed er man ikke tjent; og private dampskibe må der ikke alene betales meget for, men deres uhensigtsmæssige indredning og for opsynstjenesten ganske fremmede besætning, som man ialfald

delvis påbindes, afgiver meget mere grund til at beklage, at der nøles så længe med anskaffelse af opsynsdampskib, hvis nødvendighed er uomtvistelig — *«man sparer på skillingen, men lader daleren gå.»*

Som fiskedommer fungerede begge gange overretssagfører Hærem af Haugesund, der om sin virksomhed har afgivet følgende rapporter:

1. For 1898:

«Herved har jeg den ære at afgive nedenstaaende indberetning vedkommende min funktion som extraordinær fiskedommer i søndre distrikt:

Jeg tiltrådte som fiskedommer under 25de februar d. å. og fungerede, indtil vårsildfiskeopsynet hævedes 4de april sidstl.

Af fiskedommerprotokollen fremgår, at der i tidsrummet fra 14de mars til 2den april inkamineredes fire sager, af hvilke en ved min fratrædelse som fiskedommer overgik til videre behandling af byfogden i Haugesund og en til sorenskriveren i Karmsund.

Angående de behandlede sager oplyses:

No. 1 — tvist mellem ganepiger og sildesalter om arbeidslønnen — pådømtes efterat være behandlet i 2 sessioner.

» 2 — tvist mellem sildeexportør og dagarbeider ianledning angiveligt kontraktsbrud — hævedes som forligt i første retsmøde.

» 3 — erstatningssøgsmål mod et dampskib for skade tilføiet et sildestæng — overgik efterat have været behandlet i 8 retsmøder til videre behandling af sorenskriveren i Karmsund.

» 4 — tvist ianledning en større sildehandel — inkamineredes 2den april og overgik ved min fratrædelse til videre behandling af byfogden i Haugesund.

Nogen kriminel sag indløb ikke i min funktionstid, hvorimod 2 mulktforelæg under 11te mars sidstl. indførtes i dommerprotokollen.

Foruden foran anførte havdes iår, som vanligt, en hel del arbeide med konferancer, veiledning og mægling af forlig i tvistigheder blandt fiskealmuen, og udgjorde dette en ikke uvæsentlig del af det med fiskedommerstillingen forbundne bryderi.

Jeg vil ikke undlade at benytte anledningen til at henlede hr. opsynschefens opmerksomhed på ønskeligheden af, at fiskedommerens funktion begynder samtidig med, at opsynet træder i virksomhed. Som forholdet var iår, da fiskedommerens autorisation lod vente på sig, indtil tvistemål allerede forelå, vakte det, hvad jeg ikke tvivler på, hr. opsyns-

chefen også personlig vil have erfaret, almindelig utilfredshed blandt fiskealmuen, noget ingen, som kjender til, med hvilke øine almuen ser på og hvilke krav den stiller til «opsynet», vil undres over. Det vilde ikke være vanskeligt at påvise, at forholdet, således som det var ordnet iår, ledede til direkte tab for enkelte af fiskerne, cfr. den foran som no. 3 omhandlede sag, men anser jeg foranstående tilstrækkeligt til, at hr. opsynschefen, om det ikke allerede er skeet, skjænker det påpegede forhold sin opmerksomhed. Så meget vil jeg dog udtale, at kunde en ændring i den af mig antydede retning bevirkes, vilde derved et blandt fiskealmuen almindeligt udbredt og sterkt næret ønske blive imødekommet.»

2. For 1899:

Herved har jeg den ære at afgive nedenstående indberetning vedkommende min funktion som extraordinær dommer ved indeværende års vårsildfiske:

Jeg tiltrådte som fiskedommer den 28de januar sidstl. og fungerede indtil opsynet hævedes den 15de april. I denne tid incamineredes, som af dommerprotokollen fremgår, 7 civile retssager, af hvilke

No. 1 — tvist angående et enkelt notlags ret til deltagelse i et af flere andre notlag (25) gjort sildestæng — pådømtes efterat være behandlet i 5 sessioner, domssessionen incl.,

» 2 — tvist om godtgjørelse for slæbning — hævedes, efter at parterne under forligsmæglingen var kommet til enighed,

» 3 — tvist mellem to mellemmænd om provisionen af et solgt sildeparti — pådømtes efterat være behandlet i 2 retsmøder, domssessionen incl.,

» 4 — tvist mellem tre notlag om fordelingen af udbyttet af et «søndagskast» — forligtes under forligsmæglingen,

» 5 — tvist notmandskaber og notebas imellem angående den sidstes ret til på egen hånd at opsige indgået lag — pådømtes, efterat være behandlet i 4 retsmøder, domssessionen incl.,

» 6 — tvist angående en fragtkontrakt vedkommende forseiling af sild — pådømtes efter behandling i 2 retsmøder, domssessionen incl., og

» 7 — tvist mellem garneiere og et dampskib om erstatning for ødelagte redskaber og spildt fangst — forligtes under forligsmæglingen.

Foruden behandlingen af forannævnte sager, der foretoges dels i Haugesund, dels i Skudeneshavn, Fæøen og Espevær, faldt der iår som vanligt en hel del arbeide ved konferancer, bilæggelse af tvistigheder m. v.

Nogen kriminal affære indløb ikke til behandling under min funktionstid, hvorimod 9 mulktforelæg er blevne indførte i dommerprotokollen.

Sluttelig bemerkes, at der, såvidt jeg kunde erfare, herskede almindelig tilfredshed blandt fiskealmuen med, at fiskedommeren iår beskikkedes samtidig med, at opsynet trådte i virksomhed, ligesom et blandt notbestyrerne almindeligt ønske blev imødekommet ved, at «opsynet» ikke, som påtænkt, blev hævet, før hovedopgjøret havde fundet sted.»

For beredvillig assistance til enhver tid skyldes følgende herrer den forbindtligste tak: Konsul Puntervold af Egersund, lodsoldermand Monssen af Tananger, marinemaler Haaland af Kvitingsø, fyrvogterne Sørensen (Utsire) og Storsteen (Røvær), ordfører Wrangell af Haugesund, landhandlerne Lauritz Larssen af Espevær og R. Waage af Brandesund, samt damskibsexpeditør Friis af Moldøen, endelig, men ikke mindst, tilkommer d'hrr. Erik Thurestad af Haugesund og Karsten Mogster en varm tak for særdeles værdifuld bistand til fremme af det fælles bedste.

De gjennem mig udrede, med opsynet forbundne udgifter androg ifjor til et samlet beløb af kr. 7 522,40, iaar til kr. 11 351,74, af hvilke begge beløb $^{4}/_{5}$ vedkom vårsildfisket, resten torskefisket. Grunden til bevilgningens overskridelse iår var navnlig det store, spredte sildefiske, der nødvendiggjorde temmelig uafladelig fart for chefsfartøiet, større opsynsmandskab og mer udstrakt telegrafering (der indløb stadig krav på circulærtelegrammer ikke alene til de mange nye telefonstationer i vårsilddistrikterne, men også til dampskibsanløbssteder i den bergenhusiske skjærgård, hvor sådanne stationer endnu savnes), — jfr. det nylig om opsynsdampskibet anførte.

Både østlands- og vestlandssildefiskerierne vedkommende.

Export af sild i 1896—1899.

Det statistiske centrabureau har velvillig meddelt følgende:
I årene 1896—1898 udførtes fra Norge:

	1896.	1897.	1898.
Saltet vårsild	59 139 hl.	198 601 hl.	108 523 hl.
Letsaltet sild	969 »	1 406 »	1 884 »
Saltet storsild	?	?	54 546 »
Fersk sild	15 277 390 kg.	16 779 080 kg.	29 765 510 kg.
Røget sild	656 964 »	854 706 »	914 635 »

For 1896 og 1897 haves der ikke særskilt opgave for storsild, der da er medtaget under de andre sildesorter.

Udførselen af saltet vårsild foregik væsentlig fra strækningen Sandnes—Aalesund med et samlet kvantum i 1896 af 57 925 hl., i 1897 197 805 hl. og i 1898 108 460 hl.

Den letsaltede sild er udført fra Stavanger.

Exporten af storsild i 1898 er væsentlig foregået fra Ålesund, nemlig 48 593 hl. Resten er udført fra Stavanger, Skudesnæshavn og Trondhjem.

Af fersk sild er der i nævnte 3 år fra strækningen Flekkefjord—Ålesund udført respektive 4 843 420 kg., 16 107 710 kg. og 26 141 050 kg. Resten er exporteret væsentlig fra Fredriksstad (i 1896 5 569 360 kg.). Kristiania og Kristianssand samt Kristiansund og Namsos.

Af røget sild udførtes fra:

	Stavanger—Bergen.	Fredriksstad.	Kristiania.
1896	387 274 kg.	229 963 kg.	33 619 kg.
1897	561 369 »	174 245 »	118 804 »
1898	586 178 »	62 183 »	264 056 »

Fra Kristianssand er i 1896 udført 5 883 kg.

Den udførte ferske og røgede sild omfatter alle slags sild, da der i de meddelte opgaver ikke sondres mellem de forskjellige slags.

Angående omsætningen af vårsild berettes videre:

Straks efter vårsildfisket 1897 betaltes herhjemme 8 à 10 kroner tønden for «fiskepakket» vare. I juni—juli var priserne i Østersjø-havne for almindelig udskibningspakket sild 11—13 og for skotsk-pakket 14—16 mark; i august—september steg priserne for den skotsk-pakkede til 20 à 25 mark.

I 1898 var ligeledes priserne for vårsild i «fiskepakning» 7—9 kroner og i «almindelig udskibningspakning» 14 à 16 mark.

Iår har «fiskepakket» sild hjemme været betalt med 8—12 kroner tønden. I mai, juni og juli erholdtes i Østersjøhavne for almindelig udskibningspakket sild 14—16 og for skotskpakket 17—19 mark; i august—september steg disse priser til 18 à 22 og 20 à 24, og for de sidste partier opnåedes endog henholdsvis 24 og 26 mark.

Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

a. Post- og telegrafvæsenet vedkommende.

Man har anmodet mig om igjen at fremholde ønskeligheden af telefonstation under vårfisket ved Kvalevåg — på nordsiden af indløbet til Veavågen pr. Karmøen; hr. Christoffer Olsen dersteds har tilbudt frit lokale og brænde m. v. i 3 år, og Avaldsnes herredstyre har i møde den 10de juli 1899 anbefalet andragendet, men derhos fremhævet trangen til for sit vedkommende at måtte fritages for nogen forpligtelse i sagens anledning — noget, som herredets økonomisk vanskelige stilling har foranlediget. Kvalevåg er et i vårfisketiden meget benyttet tilholdssted, og jeg finder derfor at burde anbefale dette andragende til indvilgelse.

I Røvær ønskes, som ganske rimeligt er, telefonstation udenfor vårfisketiden. Postskøiten bør — idetmidste i den travleste tid — ikke besværes og forsinkes af passagerer og gods, synes man.

I min beretning om vårsildefisket 1895 sloges på ønskeligheden af telefonledning for den ytre skjærgård mellem Sellbjørn- og Hjeltefjordene; de nærmest interesserede, øbeboerne, vil selvfølgelig direkte støtte sagen så meget som dem muligt, og jeg er pålagt herigjennem at anholde om velvillig opmærksomhed herfor fra andre nødvendige hold også. Blandt andet byerne Bergen og Stavangers handelsstand måtte kunne drage adskillig fordel af en sådan foranstaltning, — og kunde derfor kanske være tilbøielig til at spæde noget til, og ligeoverfor staten vil jeg sige, at det sletikke er urimeligt at tro, at vårsilden en vakker dag igjen i mængder besøger den skjærgård; også redningsvæsenet og idetheletaget alle af sjøbrug afhængige fortjener sådan hjelp, og en overordentlig stor velgjerning vilde dermed være ydet denne trængende, mørke stribe.

Batalden i Nordre-Bergenhus tiltrænger hyppigere post, — man får jo nu sådan kun engang om ugen i fisketiden

En telefonlinje forbindende Florø, Botnene, Gulen (Kjelkeneset), Rugsund og Moldeøen med hverandre er af hensyn også til fiskeriernes tarv meget påkrævet; omkring Rugsund er sildefiske temmelig årvist, og særlig for det tiltagende vårsildefiskes skyld ansees anlægget nødvendigt. I forbindelse hermed betones nødvendigheden af at åbne telegrafstationerne på Kinn og Batalden, såsnart det er nødvendigt om vinteren; denne nødvendighed skaber ikke alene sildens tilstedeværelse, meget mer trænger de mennesker, som i fortrøstning bl. a. til disse stationer samler sig deromkring, til besked, om hvordan de bør forholde sig, om der endnu intet er at udrette, — hensigten skulde dog vel ikke være at drive bare de stationer som «lønner sig», de i fiskerierne interesserede er ialfald ikke dermed tjente! Efter min erfaring bør disse stationer uden videre åbnes senest midt i februar. Gjennem vedkommende opsynsbetjente klagedes også over, at Kalvåg station ivinter for sent åbnedes.

Det påbegyndte anlæg af telefonstationer på Statlandet vil utvivlsomt blive til stor nytte; alle håber på lignende forføininger også for den anden side af Vannelvsfjorden, hvor Fiskåbygden og Åeim under det rige fiske omkring nytår 1898 fremhævedes som nødvendige stationer (for Fiskåbygdens vedkommende er tilbudt dækkelse af det eventuelle underskud med stationens drift); og Haugsholmen taler jo for sig selv, — den er som bekjendt, foruden fiskevær, almindeligt tilflugtssted for de mange fartøier, der sommer som vinter må oppebie anledning til at komme rundt Stat, inden en slig station måtte komme istand på Haugsholmen, ønskes der mellem denne og nærmeste telegrafstation regelmæssig expressetjeneste i fisketiden, så det måtte undgåes ligesom under nævnte fiske at betale lige op til 50 kroner for befordring af telegram til Larsnes. Vannelvsfjorden er også om sommeren et godt fiskefelt, hvor man altfor ofte af mangel på kjøbere ikke har fået sin fangst afhændet, da landhandlerne f. ex. jo umuligt har kunnet holde sig a jour med markedsforhold. Videre skal her bemerkes, at hyppigere postgang i fisketiden, navnlig på Haugsholmen, fra alle hold begjæres.

b. Havnevæsenet vedkommende.

Med det rige fiske omkring Feistenen—Kjør ivinter gjorde trangen til trygge og rummelige havne indenfor Lille-Feistenen sig atter gjeldende.

Man ønsker også havn ved Nordstø på Karmøens østside — på gården Hovdestads grund, en halv mils vei nordenom Skudenes; både iforfjor og iår fiskedes der godt omkring Skudenes, og med den grund, man har til at imødese årvissere fiske herefter, er der vistnok opfordring til at tage den eventuelt hensigtsmæssigste anordning under overveielse,

— herunder bør efter min mening bl. a. den forholdsvis store bugt ved gården Skidnedal tages i nærmere øiesyn; hvorvidt bådoptræk kunne hjelpe på forholdene fik vel også være gjenstand for disse undersøgelser. Enhver, der er kjendt med de lokale forhold her, ved, at det — især vinterdag — ofte er helt umuligt at komme rundt Skudepynten, — Skudeneshavn er da til liden trøst, og den 2 mil lange vei til Kopervik vilde let skilde fiskerne af med altfor meget. De i tidligere beretninger — navnlig den om vårsildfisket 1894 — påpegte arbeider for Utsire, Urter, Føina og Røvær, hvor det er ulige vanskeligere at klare sig under alskens omstændigheder end i Karmsundet, fortjener imidlertid at gå foran dette.

For Arebrotsjøa — ½ mil nordenom Haugesund — trænges høilig bådoptræk; her foregår jevnlig såvel not- som garnfiske, og de mange farkoster, som da holder til i denne bugt, er hyppig slemt udsatte (under en pålandsstorm for omtrent 40 år siden forliste helt en 10—20 både og etpar skøiter).

De meget grunde sund på begge sider af Såtaholmen i Bleiviken, bør helt lukkes – ligeså en lignende åbning ved indløbet til «nordre vika»; derved vil både ydes god beskyttelse i denne fortrinlige sildebugt.

Fra den ytterste odde af en liden bugt inde i Refviken, på nordsiden af Vågsøen pr. Moldøen, hvilken bugt er såpas dyb, at intet grundbrådt vil være at befrygte, og sjøen så rolig, at man etpar bådlængder fra land kan ligge og vente, til sjødraget tillader at lande, ønsker man sterkt en redningsvor. Her tør man endnu i regelen kun benytte slige farkoster, som med lethed kan trækkes op og sættes ud — med andre ord både med ringe bæreevne, og selv med disse har man ofte med nød og neppe kommet iland efterat sjøen måske har taget fisken, inden den kunde kastes ind på det tørree; og når bådene er på land, er folkene jevnlig uvirksomme tilskuere til, at sjøen fører udsatte redskaber afgårde. Under det gode sildefiske i december 1897 turde mestendels kun hjemmefolk arbeide her, — fremmede, som i massevis lå ved Silden, skyede terrainet af mangel på havn i Refviken. I ly af nævnte redningsvor kan en mængde både landdrages i tilfælde.

Ved Haugsholmen trænges en molo til beskyttelse mod nordøstlige og østlige vinde. Flere brønde er også nødvendige her.

c. Fyr-, merke- og ringevæsenet vedkommende.

1. *Fyre.*

På Haugsneset (i Bremangerpollen) og endmere på Hovdeneset (Husevågøens vestpynt, i indløbet til Fåfjorden og Vågsfjorden) længes de mange her farende fremmede fiskere meget efter fyrlamper, som herefter formentlig måtte holdes tændte såvel høst som vår.

På Svinøen (vestenfor Flåvær) og Storholmen (vestenfor Haramsøen) ønsker drivgarnsfiskerne anduvningsfyre; videre beder man om fyrlamper 1) på undervandsskjæret Kobbeskjær (Flåvær), 2) på Haramsneset og 3) på en af fleserne lidt nordenfor Lyngvær, hvor der ivinter fiskedes bra.

Endelig er jeg anmodet om her at fremholde ønskeligheden af, at det offentlige overtager Kristianssunds dampskibsselskabs fyrlampe ved Omsundet, forat denne også kunde komme fiskerne tilgode.

2. *Merker.*

På vestre Lauerflua — ved Lauers sydvestpynt, omtrent 1/2 mil sydvestenom Skjærhollen, — på hvilken grund folk oftere har været i livsfare, ønsker man en jernstang; videre ønskes merker på Vikerflua (Vikertangen) samt Skjælholmflua og Basflua nordenom Akerøen, — endelig også på tampen af snaget nordover fra det mellem Krageøens sydpynt og Kjøgøen liggende skjær Hå og på østkanten af det grunde ved Teineholmens østside (indløbet til Engelsviken). For sydkystens vedkommende vilde også et merke i kanten af det grunde østenom det nordøstenom Jomfruland liggende skjær Danmark gjøre nytte.

På Ostboen, søndenom Skudeneshavn, burde være merke, og ved Røvær bør der snarest anbringes stang på en klods udenom det trangeste af indløbet til Bekkerviken liggende omtrent 9 fod dyb knaus — helst burde denne sprænges væk.

På de farligste grunde omkring Urter burde snarest sættes stænger.

Omkring Håsteinen (1 mil nordøstenom Bueland) vilde nogle merker på de farligste grunde komme vel med; det samme er tilfælde med den østligste af de fluer, som ligger mellem Nærøen og Sandøerne (nordenom Kinn) samt med grunden mellem Klungreskjæret og Grindholmerne (1 mil vestenom Florø).

For Bremanger tiltrænges høilig farvandsmerker omkring Frøiskjærene, og 1/2 mil søndenom Moldøen ønskes opmerkning af indløbene til Tytingvågen.

På Bjørneholmgrunden ved Haugsholmen vil man gjerne få en stang. For Flåvær ønsker man en varde, hvortil også fortøiningsgods kunde fastgjøres, på Kuflua, og en stang på Lille-Sandø-flua.

3. *Fortøiningsringe.*

På forskjellige steder langs Karmøens østside mellem Skudenes og Stokkestranden — f. ex. for Tømmerviken, Blixhavn, Nordstø og bugten ved Skidnedal — bør fortøiningsringe anbringes. På Urter og omkring Årebrotsjoa ønskes flere ringe.

På Håsteinen (pr. Bueland) og på Nærøen og Sandøerne (nordenom Kinn) tiltrænges ogsaa flere ringe. Ligeså i Kalvåg havn, på Torshovdens

nordre side og på Værø og Havreø samt omkring nordre Stensetvågen; for Bremangers vedkommende foregår vårsildfisket fornemlig vestenfor Stenset—Gåsø, og det er selvsagt tungvindt at have logisfartøierne på Kalvåg, fordi ringe endnu savnes på Frøiens vestside. For Tytingvågen (pr. Moldøen) beder man også om flere ringe.

Videre nævnes her: Haugsholmens østside, Flåvær og en flerhed af havne omkring Kvernes-, Bremsnes-, Frei- og Årsundsfjordene (omkring Kristianssund N — særlig for Flatøsundet, ved Freiøens vestside, og omkring Flatsetsundet er denne foranstaltning påkrævet deroppe).

d. Veivæsenet vedkommende.

Såvel for vårfiskeriernes skyld iserdeleshed som for den almindelige færdsel hele året rundt vilde det være meget heldigt at få vei også mellem Kvalevåg og Visnes på Karmøen, — dermed var også den nordre del af denne sterkt befolkede ø helt omringet af veie. En kort veistump for at sætte Årebrot — ligeledes i nærheden af Haugesund — i forbindelse med hovedveien nordover fra denne by vil også fiskerne i tilfælde sætte stor pris på. Og den i mange år sterkt attråede vei mellem Bekkerviken og Brødvarden (Røvær) venter man endnu på.

Når jeg også har nævnt, at en skikkelig vei mellem Kalvåg og Stensetvågen (i Bremanger) nu ansees for høist påkrævet, så er her ikke mer at merke dennegang.

e. Redningsvæsenet vedkommende.

Fra Bremangerpollen fremholdes stadig ønsket om en redningsskøite om vinteren — til betryggelse for liv og gods.

f. Logishuset på Urter

tiltrænger ordentligt eftersyn; det må gjentagende anbefales, at tilsynet med huset overtages af det offentlige selv.

g. Lovene og opsynet med sammes overholdelse vedkommende.

I. Som gang på gang i årevis fremholdt, hersker der almindelig utilfredshed med de utilstrækkelige bestemmelser om landslot og med den endnu bestående hindring (pengemangel). Mod bådmerker for sildefiskerne også — som for torskefiskerne; videre ansees en adskillig større opsynsstyrke end den, man i de sidste år har måttet nøie sig med, for høist nødvendig. Fra vedkommende hold udtales med overbevisningens styrke, at det vilde være en stor uretfærdighed mod alle retelskende mennesker yderligere at

vente med et tag her; fuldt enig heri har jeg senest i skrivelser af 26de mars og 9de mai 1899 påkaldt indre-departementets opmerksomhed for disse ting, — i den første af disse skrivelser er også fiskernes ivåres tilkjendegivne anskuelse af den påtænkte indskrænkning i retten til for udlændinger at deltage i opkjøb af fiskevarer ved vore vær omhandlet.

II. *De fuldt beføiede klager over måling af sild bare ved hjælp af de kasser, hvori silden ises for export, holder sig; man finder mer og mer, at små, justerede baljer eller kurver, som hver tog f. ex. ¼ mål, burde indføres såvel her som f. ex. i Storbritannien.*

III. Kjøberne mindes om ved flagning fra deres fartøier eller ved opslag på dertil af opsynet anviste steder i mindst 48 timer før deres afreise fra et vær at bekjendtgjøre denne, hvis de endnu ikke måtte have gjort op med alle i anledning af fisket deromkring.

IV. *Notplenterne må forsynes med bøiereb — og gule flag paa bøierne, hvorefter såvel garn- som andre notbrug kan rette sig; den i vårsildeloven af 24de september 1851's § 9 nævnte afstand på 6 favne er som oftest altfor liden og burde udvides til 25. For at afværge de ofte med overmåde store tab forbundne kollisioner med fartøier anbefales — foruden skarp udkig på begge sider og stadigt vagthold ved stængenoten også fra båd midt på denne — fra denne båd at vinke sterkt med et gult flag om dagen og med en lanterne visende blankt lys om natten, såsnart noget fartøi viser sig i eller under en afstand af 5 kabellængder, og indtil dette ved sine manøvrer eller på anden måde har tilkjendegivet at have forstået signalet.*

V. Ifald der måtte være noget iveien for *strax* at flytte en allerede stående stængenot og sammes plenter såpas, som det for et stængende lag måtte være nødvendigt, da burde, mener man, parterne, om nogen af dem forlangte det, kunne tilpligtes at gå ilag, såsnart det ved et skjøn måtte være afgjort, hvorledes deling af den samlede fangst blev at foretage (jfr. vårsildeloven af 1851's § 15); til overflod bemerkes, at gjensidig hensynsfuldhed allerede forlængst er påbudt.

VI. *Under henvisning til vårsildeloven af 1851's § 10 fastholdes, at garn ikke anerkjendes som stængeredskab.*

VII. Med hensyn til holdegods for garn etc. gjentages, at enhver bør følge de i vedkommende distrikt hævdvundne regler.

VIII. Garn må, for ikke at hindre sildens indsig, i sund og våger sættes pålangs — ikke påtvers.

IX. *Ved afsigelse af underretsdomme vedkommende de større fiskerier burde aldrig meddomsmænd savnes; og ifald slige domme appelleres, bør de altid kunne gå direkte til høiesteret.*

X. *Resultatet af de hidtil stedfundne drøftelser af de så almindelig ønskede regler for notfiske, forsåvidt ikke andre sådanne er trufne, indeholder følgende:*

Forslag til nærmere overveielse:

Almindelige bestemmelser angående notfiske.

I. Vedkommende det enkelte notlag.

§ 1.

Ved ethvert notbrug skal føres dagbog (se bilag a), hvori indføres omstændeligt opgjør for hvert enkelt stæng, som bruget er interesseret i (jfr. §§ 4 og 15), og hvoraf med lethed må kunne sees, hvorvidt laget i samlag har arbeidet til det fælles bedste.

§ 2.

Rederiet — eller med dettes bemyndigelse notbasen — har ret til at sende notbruget til hvilketsomhelst sted, hvor man håber på fangst, inden det af vedkommende fiske omfattede distrikt og tidsrum, — og lotmændene er pligtige til at følge bruget og efterkomme alle befalinger desangående fra expeditionens begyndelse til dens ophør efter endt fiske; expeditionens mulige ophør, forinden den egentlige fisketid er omme — f. ex. for stor notskades skyld (jfr. § 7), eller dens fortsættelse udover den egentlige fisketid — f. ex. formedelst isning af sild — bliver i sin tid gjenstand for ny overenskomst og, om nødvendigt, for opsynets eller et skjøns mellemkomst.

§ 3.

Noteieren — eller, om denne ikke er tilstede, notbasen — afslutter med vedkommende kjøber(e) kontrakt (se bilag b) om fangsten (jfr. § 5); i samlag træder «salgskomiteen» forsåvidt i stedet for det enkelte notlags representanter.

§ 4.

Opgjøret skal for hvert enkelt stæng ske snarest muligt — således:
Fra *bruttofangsten* . . . . kr.
går 1) mulkten for ulovligt fiske i tilfælde kr.
» 2) mulig erstattendes skade på andres redskaber . . . . »

går 3) den udover almindelig slitage på egne redskaber lidte skade, som ikke andetstedsfra refunderes, (og som strax efter notens optagning skal taxeres — (som fornødent ved skjøn) anm. 1 . . . . kr. kr.

Tilbage kr.

hvoraf gaar 4) (%) til landslot, anm. 2 . . . . »

Tilbage kr.

—»— 5) (%) for slæbning, anm. 3 . . . . . . »

Tilbage kr.

—»— 6) (%) for logisfartøi(er), anm. 4 . . . »

Tilbage kr.

—»— 7) Andre fællesudgifter, anm. 5

(som . . . . kr.
her . . . . »
op- . . . . »
reg- . . . . »
nes) . . . . » »

Af det tiloversværende, *nettofangsten*, ... kr. ,

tilfalder den ene halvpart (eller den ene fjerdepart foruden minimumslønningerne) lotmændene m. v., anm. 6, resten redskaberne.

§ 5.

Under beslutninger om de i §§ 2, 3 og 4 omhandlede foretagender, bør altid lotmændenes mening høres — gjennem den af dem selv opnævnte talsmand (eller vicetalsmand); i dagbogen har denne at nedtegne, hvorvidt han er enig i det foretagne — og i tilfælde at oplyse, hvorfor han ikke bifalder vedkommende disposition. På denne adgang for lotmændene til at tilkjendegive deres mening bør de ved expeditionens begyndelse gjøres opmerksomme af noteieren (notbasen), samtidig bør talsmand og vicetalsmænd opnævnes, og besked herom tilføies dagbogen, hvori også mulige forandringer forsåvidt senere nedtegnes.

§ 6.

Foruden det fornødne til proviant er ikke lotmanden berettiget til at kræve sig mer udbetalt under expeditionen, end hvad han desuden måtte have tilgode på minimumslønnen, og skal selv dette sidste kunne negtes, når ikke vedkommendes opførsel er tilfredsstillende; for det resterendes rigtige udbetaling ved turens ophør er notbrugets eier som sådan ansvarlig, og bør da dagbogen forevises, eller behørig — af notbasen og talsmanden attesteret — udskrift af samme forelægges lotmændene. Lignende gjennemgåelse (udskrift) af dagbogen skal også vedkommende landeiere samt bugser- og logisfartøiers vedkommende være berettigede til, forsåvidt de lønnes procentvis.

§ 7.

Forlader nogen bruget uden tilladelse eller uden fuldgyldig grund — såsom: før notbruget efter derom ifølge lotmændenes begjæring afholdt skjøn er kjendt utjenligt for øiemedet, — eller medmindre noteieren eller notbasen bryder nogen sig som medlem af samlag (se under II) påhvilende pligter, — eller medmindre notbasen af nogen anden grund ikke findes sin stilling voxen, og ikke nogen brugbar mand i hans sted snarest muligt indsættes af rederiet, — om hvilke samtlige mangler først kjendelse skal være afsagt ved opsynets hjelp efter lotmændenes forestilling, — eller endelig under alvorlig sygdom eller dødsfald blandt hans nærmeste pårørende, da har han sin lot forbrudt; denne fordeles på de øvrige loter, forsåvidt ikke nogen ny mand deraf lønnes Notbasen bør ikke tillade mer end én à to mand ad gangen at være fraværende i privatanliggender; hvor flere lag arbeider sammen, bør han herom rådføre sig med de(n) øvrige notbas(er). Overtrædelser heraf samt drukkenskab eller andet uskikkeligt forhold og slaphed i tjenesten straffes, ifald det anmeldes, men derved ingen egentlig skade endnu er forvoldt, for hver gang med optil 25 kroner, der efter opsynets nærmere bestemmelse tilfalder vedkommende fattigkasse eller lignende velgjørende institutioner, — for notbasens vedkommende med mindst dobbelt så høi bod; gjentager det samme sig oftere, eller forvoldes derved nogen skade — såsom tab af fangst og skade på folk eller redskaber, kan vedkommende afskediges, og hans lot inddrages som ovenfor nævnt. (Jfr. de almindelige straffebestemmelser).

§ 8.

Den almindelige sjøfartslov skal forøvrigt, såvidt muligt (jfr. nedenstående bestemmelser vedkommende notsamlag), være rettesnor for notlaget; aftryk såvel af denne lov og styringsreglerne som af vedkommende specielle fiskerilove bør følge hvert notlag.

§ 9.

Hyrekontrakten (se bilag c), hvori den omforenede løn ved expeditionens begyndelse bør være nedtegnet, og hvori et aftryk af disse bestemmelser medtages, undertegnes ved forhyringen eller turens tiltrædelse af begge parter.

II. Vedkommende notsamlag (flere notlag om samme fangst).

§ 10.

Ved opløsningen af et *«fast samlag»* (2 eller flere notlag, der på forhånd har enets om at stå last og brast sammen under et fiske — f. ex. vårsildfisket), deles nettofangsten i 2 lige dele, hvoraf den ene tilfalder redskaberne (jfr. § 14), og den anden i lige store loter fordeles mellem samtlige lotberettigede (jfr. § 4); hvis lotmændene, der strax bliver at gjøre bekjendt med den indgåede forbindelse, ikke ønsker denne, gjelder dette samlag bare for redskabernes vedkommende, om da eierne fremdeles fastholder dette, ligesom det omvendt også kan gjelde bare for lotmændenes, — alt medmindre noget af lagene senere kommer i «kastesamlag» (hvorom i § 12).

§ 11.

Under et *«fast rolag»* (2 eller flere notlag, der nårsomhelst kan aftale lag for en nærmere begrænset tid — f. ex., «til vi mødes igjen», dog ikke længer ialfald end til fiskets ophør underforstået) forholdes som i § 10 for fast samlag nævnt. Har ingen af parterne i den aftalte tid udrettet noget, eller har et eller flere lag gjort fangst, men allerede fået folkene og redskaberne rede til ny fangst, ansees dette samlag ophævet, medmindre lignende overenskomst gjentages; har derimod en eller flere af parterne gjort fangst, som endnu ikke er berget, eller er samtlige redskaber og folk endnu ikke rede til ny fangst efter stedfunden kastning, når den oprindelig aftalte tid er omme, da varer forbindelsen, til alt er klart igjen (jfr. følgende §).

§ 12.

På kasteplads, hvor flere notlag ligger rede til kastning, betragtes disse, forsåvidt de endnu er tilstede og ikke udtrykkelig har protesteret derimod, som kommende ilag, såfremt her bliver kastning af, — bare en færing med etpar mand, kikkert og lod f. ex. berettiger ikke til at tilhøre dette lag, *«kastesamlag»*; dog kan de(t) enkelte notlag, som efter den

eventuelle kastning måtte ønske sig udenfor, *strax* — eller ialfald forinden de(t) eller andre med samme allerede forbundne notlag *anm. 7* efter nævnte kastning måtte have stængt i vedkommende distrikt — melde sig ud, hvormed de(t) frafalder ethvert krav på hint kastesamlag.

Ifald kastningen ikke medfører fangst («bomkast»), er kastesamlaget opløst, såsnart alle vedkommende igjen har folkene og redskaberne rede til fangst på samme eller andet sted, hvor sådant påventes, og de øvrige i samlaget har ydet dem, som kastede, påkaldt assistance; men gjør noget kastesamlaget tilhørende notlag fangst, inden bomkastredskaberne og de dermed arbeidende igjen er «kampdygtige» som nys nævnt, eller medfører allerede førstnævnte kastning fangst, da står kastesamlaget ved magt, indtil alle vedkommende påny er kampdygtige, medmindre deling af samlaget besluttes (hvorom i følgende passus).

Såsnart kastesamlaget i henhold til foranstående er dannet, afgjør vedkommende noteiere eller notbaser *anm. 8*, hvilke(t) lag skal arbeide med fangsten — *«arbeidsgruppen» anm. 9*; de øvrige notlag kan samtidig inddeles i ligeså mange, helst lige store, grupper som enkelte lag i arbeidsgruppen — *«rogrupper»*, som hver i forbindelse med (sit lag inden) arbeidsgruppen ansees som ét kastesamlag og intet videre har at bestille med de øvrige rogrupper (og de øvrige lag inden arbeidsgruppen), medmindre ny kastning helt eller delvis skulde binde sammen igjen, — og dette sidste samlag er da — ligesom tidligere hele kastesamlaget — at anse som ét eneste stort lag, der deler al den fangst, som efterhånden gjøres (jfr. §§ 4, 12 og 14), inden alle de enkelte lag samtidig igjen er færdige til kastning, da først samlaget er hævet *anm. 10*. Forsåvidt nogen rogruppe ønsker yderligere opløsning — enten i flere *«underrogrupper»* eller endog i sine enkelte faktorer, bliver først fornødent samtykke hertil at indhente; er hele rogruppen enig om opløsning, men (vedkommende lag inden) arbeidsgruppen modsætter sig sådan eller omvendt, bør lodtrækning være afgjørende, — er derimod et eller flere enkelte lag inden rogruppen og (vedkommende lag af arbeidsgruppen derom enige, da opløses gruppen som forønsket, og hver af de derved fremkomne underrogrupper eller enkelte lag (*«partelag»*) er da kun i samlag med (vedkommende lag inden) arbeidsgruppen, som ovenfor nævnt for rogruppen *anm. 11*.

Ligeledes kan arbeidsgruppen efterhånden formindskes; dennes noteiere (notbaser) deler sig, strax det bindende stæng er gjort, i en *«arbeids»*- og en *«salgskomite»*, hvilken første komite har at drage omsorg for, at stængningen til enhver tid er forsvarlig, efter konference med salgskomiteen at iverksætte det fornødne med fangstens optagning og efterhånden at påpege, hvilke lag har at fratræde arbeidsgruppen, hvorom hele denne (eller dens flertal) fatter beslutning, for ligesom rogrupperne eller de mindre samlag ellers at virke for det fælles bedste *anm. 12*.

Opløsning af alle de forskjellige kastesamlag, som efterhånden kan danne sig, medens endnu det oprindelige samlag består, og hvorunder i et og alt forholdes, som for dette i foregående passus omhandlet, sker i omvendt orden således, at først det sidst dannede samlag må have alt klart, før det deri af det oprindelige kastesamlag interesserede lag kan gjøre op med det næstfør dannede samlag, hvori det måtte være interesseret osv., — og sidst gjøres op med (vedkommende lag inden) den oprindelige arbeidsgruppe (samt vedkommende rogruppe) — eller, om det oprindelige kastesamlag ikke var delt, med dette; følgelig må man fuldstændig bortse fra alle de ældre samlag, man har med at gjøre, indtil opløsning af det nyere samlag har fundet sted *anm. 12.*

Når noget et kastesamlag tilhørende lag har 2 eller flere kastenøter, er kun den af disse, hvorved samlaget er dannet, at betragte som dette vedkommende, sålænge der ikke kastes eller stænges med de således overflødige redskaber; kastes derimod med nogen af disse nøter, forinden omhandlede samlag endnu er opløst, bliver det gjenstand for særlig overenskomst mellem vedkommende enkelte lag på den ene og de øvrige lag af samlaget på den anden side — eller i tilfælde af tvist for skjøn, hvor stor stor del af de(t) sidste stæng skal tilfalde samlaget, og skal der under denne afgjørelse navnlig tages hensyn til, hvorvidt arbeidet med de(t) nye stæng måtte have fortrængt arbeidet med og udbyttet af samlaget *anm. 13.*

§ 13.

Medmindre de øvrige til et samlag hørende lags samtykke er erhvervet, bør intet enkelt herhen hørende lag indgå nye forbindelser uden saadanne, som selve kastningen paatvinger. Det lag af noget samlag, der før eller senere kommer i nyt kastesamlag, medens endnu det forrige står ved magt, har hermed, såsnart ske kan, at gjøre det forrige samlag bekjendt *anm. 7.*

§ 14.

Ingen noteier eller notbas kan kræve flere loter for sit lags vedkommende end oprindelig bestemt, medmindre han bevislig af nødvendighed har antaget yderligere hjelp, hvorom han i tilfælde snarest muligt skal afgive behørig meddelelse til de(t) medinteresserede lags salgskomité(er), — jfr. § 10. — Fordelingen af det på redskaberne faldende udbytte de forskjellige brug imellem, hvorunder saavel almindelig som større slitage betragtes som fælles, bliver i tilfælde af tvist gjenstand for skjønsafgjørelse, *anm. 14.* — Skade, der under reiser saavelsom foretagender forøvrigt til det fælles bedste tilstøder noget enkelt lags folk eller redskaber, og som ikke skyldes skjødesløshed eller mangel paa tilbørlig dygtighed, bæres af hele samlaget — i modsat fald bare af vedkommende lag selv.

§ 15.

Salgskomiteen (jfr. § 12) har under fangstens afhændelse at lade det være sig særlig magtpaaliggende at tilføre dens dagbog, som komiteen selv bestemmer, omstændeligt regnskab over vedkommende stæng, hvilket i sin tid bliver at forelægge, eller hvoraf behørige udskrifter bliver at forevise de medintereserede lag. Sålænge ikke samlaget med uomtvistelig sikkerhed vides ophævet, påligger det hvert enkelt lag at notere de nøiagtige klokkeslet for hver sin kastning og hvert sit stængs ophør (det øieblik, da man paany ligger klar til kastning et eller andetsteds, eller da fisket er forbi).

Bekjendtgjørelse af samlagsopgjør bør ske mindst 14 dage i forveien gjennem opsynet eller på anden af dette anvist måde. Har nogen i eller udenfor samlaget noget krav at gjøre gjældende ligeoverfor samlaget, henvender han sig inden opgjøret til vedkommende salgskomité, senere til alle de påklagede lag.

§ 16.

Forlader noget enkelt lag uden de øvriges samtykke samlaget og — enten lægger helt op eller reiser udenfor distriktet eller går over til anden virksomhed (garnfiske f. eks), osv., har det den det ellers tilkommende andel i samlagets fortjeneste forbrudt, og denne fordeles på vedkommende øvrige lag, — medmindre nogen mislighed hos disse kan påvises (jfr. § 7), eller nogen anden tvingende grund herfor er godkjendt, i hvilke fald det oppebærer sin andel af hele samlagets udbytte inden adskillelsen. — Uorden forøvrigt — såsom slaphed i arbeidet for det fælles bedste, upålidelig regnskabsførsel osv. — straffes, såfremt den anmeldes, men derved ingen egentlig skade endnu er forvoldt, med indtil 250 kroner for hver gang, der efter opsynets nærmere bestemmelse tilfalder vedkommende fattigkasse eller lignende velgjørende institution; gjentager det samme sig oftere, eller forvoldes derved større skade, kan vedkommende lag udelukkes fra samlaget, og hele dets andel i dettes udbytte inddrages som ovennævnt. (Jfr. de almindelige straffebestemmelser).

III. Skjøn.

§ 17.

Til behandling af de i foranstående antydede og lignende tvistemål opnævnes 2 eller 4 skjønsmænd — halvparten af hver af de tvistende parter; disse skjønsmænd udnævner inden sin midte den, som i tilfælde af stemmelighed gjør udslaget, eller tiltrædes, hvis mindst halvparten forlanger det, af vedkommende opsynsofficiant. Med den derefter følgende kjendelse skal sagen op- og afgjøres.

Anmerkninger til nys fremsatte forslag:

1. I mangel af anden aftale antages lotmændene ikke at burde bebyrdes med andet tab for større notskades skyld end hvad de ved det stæng, hvorunder skaden opstod, vilde have tjent paa den deraf bergede fangst over den dem for proviant m. v.'s skyld tilsagte minimumsløn (se anm. 6), hvis ingen ualmindelig skade var tilstødt; men lotmændene har uden særskilt godtgjørelse at udføre alle de reparationsarbeider i fisketiden, som med rimelighed kan ventes af dem (jfr. § 7).
2. Tænker man sig det tilfælde, at et stæng sprænges, og redskaber spoleres for et pengebeløb ligt eller endog over det, som den optagne sild er udbragt til, findes det utvivlsomt ubilligt at kræve høiere landslot end her foreslået — f. ex. i henhold til bruttofangsten. — Med hensyn til landslot bemerkes videre: I den hensigt at undgå denne udgift søges der også under land af og til at få silden helt omsluttet af noten med båd(e) tilankers som holdepunkter; herom henstilles til yderligere drøftelse det forslag, at landslotpligten først ophører, når der intetsteds mellem noten eller sammes plenter og land (ved fjæremål) er under 10 meters vanddybde, sålænge afstanden fra samme land ikke endnu når optil 100 meter. (Naturforholdene tvinger i regelen til under vårsildfisket at benytte landet).
3. Af de notbrug fra vårsilddistriktet, som i en årrække har deltaget i sildefisket for det nordenfjeldske, har gjennemgående været betalt 10 pct. for slæbning underveis til og fra samt i fiskedistriktet.
4. I forrige vårsildperiode var 50 à 100 daler af rederiet og 2 loter af mandskabet («blindenoter») almindelig leie for logisfartøi til vårsildefisket; nu erlægges i almindelighed 10 pct. i fællesskab og 1 lot af mandskabet for samme.
5. Som «andre fællesudgifter» regnes bl. a. leie af mer folk og redskaber end dem, notlaget oprindelig er sammensat af, og som for vårsildefiskets vedkommende sedvanligvis er 12—16—15 mand (basen og kokken incl.) samt 1 kastenot på 100 à 150 favnes længde og 40 à 60 alens dybde (når «tældt») og 1 orkastnot på 50 à 70 favnes længde og 25 à 32 alens dybde, — med et fuldstændigere notbrug følger derhos 1 stængenot på en 70 favnes længde og 30 à 40 alens dybde; hvor 2 notlag er sammen på et logisfartøi, har de ofte bare hver sin kastenot, men kun én orkastnot sammen, — ifald disse lag samtidig tiltrænger orkastnot, påhviler udgifterne med leien af den anden orkastnot bare redskaberne, ikke tillige lotmændene. «Varskolot» (for melding om, hvor sild f. eks. er at stænge) går også på denne post, ligeså udgifter med telegrafering, reiser osv. for fangstens afhændelse.
6. I regelen tilsiges der lotmændene i søndre vårsilddistrikt 4—8—5 kroner pr. uge (minimumsløn — til kost m. v.) og $^1/_2$ lot eller, om fisket måtte vise det fordelagtigere for dem, $^1/_1$ lot, i nordre vårsilddistrikt

ydes dem derhos mel til grød (ikke tillige til brød), kaffe, lys og ved; notbasen har gjerne mindst 2 gange så meget som hver enkelt lotmand [under vårsildfisket gjerne 10—20—12 kroner ugen og 2 loter (halve eller hele — ligesom lotmændene)]. Får hver lotmand 1/1 lot, så fremkommer denne i regelen derved, at den på mandskabet faldende halvpart af nettofangsten deles i så mange ligestore dele, som der er loter at uddele — altså: består laget af f. ex. 15 mand (basen incl.), og der blot er én blindelot — til logisfartøiet f. ex. — at afgive, så deles nævnte udbytte i 16 ligestore portioner; halvparten af sine loter trækker altså notbasen af mandskabet, den anden halvpart samt den faste minimumsløn af rederiet, — han betragtes selvfølgelig også nærmest som dettes representant.

7. Følges ikke disse råd, udsætter man sig, som følgende exempel viser, for tab: Et samlag består af de 3 notlag a, b og c; en vakker dag lader a sig bevæge til uden videre at gå ilag med notlaget d, og a stænger derefter for kr. 10 000,00, hvoraf de 5 000 tilfalder d, — men b og c er berettigede til at afkræve a hver sin trediepart af de 10 000, og denne har altså udført et arbeide, hvorfor han ikke alene intet får, men må betale kr. 1 666,66 atpå.

8. For at undgå tidsspilde og idetheletaget unødigt kluds behøver ikke lotmandens mening her høres (jfr. § 7).

9. I regelen består arbeidsgruppen af de lag, hvis redskaber har tjent og vil tjene til fangstens stængning og optagning.

10. Består f. ex. kastesamlaget af 100 enkelte lag, og 10 af disse bestemmes at skulle arbeide med det sammenbindende stæng, så er dermed gjerne også bestemt, at de øvrige 90 lag skal danne 10 grupper — hver på 9 lag, som hver er forbundet med (sit enkelte lag inden) arbeidsgruppen; mellem hvert af de således opståede kastesamlag deles da det bindende såvelsom senere stæng, sålænge samlaget varer, efter gruppernes antal og indbyrdes størrelse (jfr. § 14).

11. Når flertallet af det oprindelige kastesamlag så ønsker bør partelag dannes: Det tilfælde har indtruffet, at flerheden af et kastesamlags notlag er komne sammen til opgjør — i den tro, at alle lag i øieblikket var parate til ny kastning, og samlaget altså var opløst, — men flere lag var fraværende, og således turde samlaget endnu være bestående; da har det samlede flertal kunnet bestemme: stænger alle i løbet af kommende nat — eller inden nærmere bestemt tidspunkt — hver sin klat, så skal hele samlaget fremdeles bestå, — stænger derimod kun ét eller nogle lag af samme flertal i samme tidsrum, eller har navnlig noget af de fraværende lag noget stængt i øieblikket, da skal kun de, som således måtte eller have fangst, indbyrdes og med hver enkelt af de (øvrige) forsamlede fremdeles være ilag («partelag»), medens alle de, som enten intet udretter inden det fastsatte

tidspunkt, eller som ikke i øieblikket har noget stængt, for denne gang skal være fuldstændig løste fra hverandre.

12. Hvordan udbyttet da bliver at fordele belyses lettest ved exempler: 1) Det arbeidsgruppen (10 lag f. ex.) fratrædende lag beholder for sig selv og sin rogruppe lige fuldt andelen i det oprindelige stæng. 2) Er samme lag heldigt og bliver alene om en ny fangst på f ex. kr. 10 000,00, så uddeles først (omtrent 1 000 kroner til hvert af de øvrige lag i arbeidsgruppen, og af hvert af de således fordelte tusinder uddeles videre (omtrent) 900 kroner til hver oprindelig rogruppe; er samme lag mindre heldigt og sammen med f. ex. 9 andre, tidligere uvedkommende lag indvinder 10 000 kroner, så har det af de det tilfaldende 1 000 kroner først at afgive 100 til hvert af de øvrige lag i den oprindelige arbeidsgruppe, og af hvert af de således fordelte hundreder uddeles videre 90 kroner til hver oprindelig rogruppe.

13. Fra noteiernes side søges hævdet, at kun den lotmændene tilkommende halvpart af dette (disse) nye stæng vedkommer kastesamlaget eller vedkommende afdeling deraf, redskabernes derimod bare dette (disse) enkelte brugsrederi(er); da rigtigheden deraf har været bestridt med den begrundelse, at dog såvel de(t) nye stængs redskaber som folk herved f. ex. kan have forvoldt de(t) bindende stæng nogen fortrængsel, antages omhandlede passus' bestemmelse at ville tilfredsstille rimelige fordringer.

14. For et «fast samlag»s eller et «fast rolag»s vedkommende falder i regelen lige meget på hvert brug, idet det jo ikke er rimeligt, at flere i skikkethed synderlig forskjellige brug frivillig skulde indgå sådan forbindelse. Med hensyn til fordelingen mellem de forskjellige ellers i samlag værende notbrug af det redskaberne tilfaldende udbytte har bl. a. det spørgsmål været drøftet, hvorvidt det måtte være rigtigt og gjørligt på forhånd at taxere de forskjellige brugs værdier, og delingen af udbyttet foretages i henhold til denne taxt; dette er imidlertid foreløbig befundet uhensigtsmæssigt, — hvis ikke redskaberne i de enkelte tilfælde viser sig utjenlige eller utilstrækkelige, må det ene brugs redskaber trække lige med det andets.

Bilag a.

Datum.	Veir.	Hvad foretaget — udenfor eller i fællesskab med andre.	Anmerkninger — herunder lotmændenes talsmands.

Bilag b.

Kontrakt.

Mellem undertegnede
Noteier (notbas) for stænget ved (sted)

og
(Kjøberens navn) er indgået følgende overenskomst:

1) Jeg (noteieren eller notbasen) sælger herved til (kjøberen) nævnte stæng, der antages at indeholde (antal) mål.

2) Stænget skal holdes stående for fælles regning indtil (datum), dog således at kjøberen er pligtig til at udtage
i tidsrummet (dato) mindst (antal) mål
i —»— —»— —»—
i —»— —»— —»—
i —»— —»— —»—
og resten inden oven fastsatte tid.

3) Prisen bestemmes saaledes:
i tidsrummet (dato) betales kr. pr. mål
i —»— » » » —»—
i —»— » » » —»—
i —»— » » » —»—
og erlægges betaling hver gang for det, som er optaget, inden silden bortføres fra fangstpladsen — eller senest inden (datum).

4) Silden optages af stænget af notlaget og lempes af dette ombord i de af kjøberen tilveiebragte farkoster.

5) Som sikkerhed for opfyldelsen af kjøberens forpligtelser i henhold til 2det og 3die punkt ovenfor påligger det kjøberen senest (antal) dage efter kontraktens underskrivning, og inden noget af stænget optages, til noteieren (notbasen) at stille betryggende garanti for et beløb af kr. , hvilket beløb i tilfælde af kontraktsbrud fra kjøberens side tilfalder notlaget, hvorhos kjøberen lige fuldt har at betale for, hvad han måtte have modtaget af stænget inden kontraktsbruddet. Bryder sælgeren kontrakten, bortfalder den stillede garanti, og skaden erstattes.

6) Skulde stænget formedelst storm, strøm eller af lignende årsag gå tabt, er begge parter ansvarsfri.

7) Opgaven over stængets formodede indhold er uden forbindtlighed.

8) Af nærværende kontrakt får kjøber og sælger hver sit exemplar.

(Stedsnavn), den (datum).

N. N. (kjøberen). N. N. (sælgeren).

Til vitterlighed:

Bilag c.

Hyrekontrakt.

Vi undertegnede
noteier (notbas) N. N. (navn)

og

N. N. (lotmanden)
erkjender herved med hinanden at have indgået følgende overenskomst:

Jeg N. N. (lotmanden) forpligter mig til at følge notbruget under forestående -fiske, hvorunder jeg har at følge de i nærværende dokument indtagne almindelige bestemmelser, mod derfor at oppebære følgende aflønning:

Jeg N. N. (noteieren eller notbasen) forpligter mig til at udstyre manden med fornøden proviant osv. i den udstrækning, minimumslønnen tilsteder, og til ved expeditionens slutning at udbetale ham, hvad han i henhold til ovenstående yderligere måtte have optjent, samt til også forøvrigt at holde mig de i nærværende dokument indtagne almindelige bestemmelser efterrettelig.

(Stedsnavn), den (datum).

N. N. (noteieren eller notbasen). N. N. (lotmanden).

Af lønnen er efterhånden modtaget:

Sted, Datum.	Penge eller proviant.	Værdi.		Kvittering.
		Kr.	Øre.	

Pj-N

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1899

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

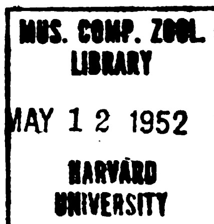
2DET HEFTE * 1899

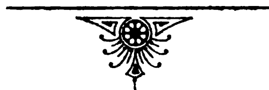
LOFOTFISKERIET

1899

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN.

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1899.

I. Administrationen vedkommende.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt).

a. Opsynets personale.

Opsynet var i virksomhed fra og med den 16de januar til og med den 27de april paa strækningen fra Lofotoddentil Brettesnæs—Guldvik og i tiden fra 13de mars til 15de april tillige østover fra Brettesnæs over den sydlige del af Raftsundet til og med Risvær.

Personalet bestod af 9 opsynsbetjente, 2 underbetjente, 1 styrmand, 2 assistenter (formænd) og 23 matroser samt en kontorist. Hertil kom saa 2 midlertidige opsynsbetjente, af hvilke dog den ene var foranførte kontorist. Da der nemlig henimod midten af mars maaned fandt en større tilstrømning sted af fiskere og kjøbere til Brettesnæs og Risvær paa grund af forefaldende bedre fiske ved disse steder, blev den 13de mars opsyn etableret for distriktet Brettesnæs—Raftsund—Risvær, idet opsynsbetjenten i Sund og 2 matroser fra stationer, hvor de kunde undværes, beordredes med skøiten «Maasen» til Brettesnæs og dæksbaaden «Petrellen» med 2 mand, der hidtil havde ligget ved Brettesnæs, samtidig stationeredes i Risvær som underordnet opsynsbetjenten i Brettesnæs. For Sunds distrikt maatte selvfølgelig en ny opsynsbetjent engageres. Denne aftraadte igjen den 7de april, da den oprindelige betjent vendte tilbage til Sund fra Brettesnæs—Risværdistriktet, hvor opsynet fra 6te april var overtaget af betjenten i Svolvær, som nu fungerede for Brettesnæs—Risvær, til opsynet den 15de april her hævedes. Under hans fravær besørgedes opsynet i Svolvær af kontoristen som betjent.

Dæksbaaden «Petrellen» med 2 mand gjorde foruden i den tid fra 15de mars til 15de april, da den var stationeret i Risvær, hovedsagelig tjeneste ved Brettesnæs.

Den gjennemsnitlige tjenestetid var for opsynsbetjentene 93 eller, naar de tvende midlertidige betjente medregnes, 79 dage, for de øvrige mandskaber — reisedagene medregnede — 96 dage. Kontoristen tjenstgjorde — fraregnet de 10 dage, han fungerede som opsynsbetjent — i 103 dage.

Iøvrigt henvises til tabel 1.

Tabel 1.

Mærkedistrikt.	Opsyns-distrikt.	Fiskevær.	Opsynsdistriktets udstrækning i sømile.	Høieste belæg: Fartøier.	Høieste belæg: Baade.	Høieste belæg: Mand.	Betjentenes mandskabshjælp.	Opsynsbetjent.	Fiskerilæge.
A. B.	Brettesnæs. Risvær.	Haversand, Vikan, Brettesnæs, Guldvik, Aarsten, Risvær.	2	65	1150	5100	Skøiten «Maasen». 2 Dæksbaad «Petrellen». 2	E. Caroliussen $^{13}/_{3}$—$^{6}/_{4}$. Lensmand L. Forsaa, $^{6}/_{4}$—$^{15}/_{4}$.	Cand. med. Wilh. Holst.
C.	Skraaven.	Skraaven, Guldbrandsøerne, Sandø, Skjoldvær.	$^{3}/_{4}$	29	276	1300	2	Lensmand H. Olsen.	
E. F. S.	Svolvær.	Odvær, Følstad, Langstranden, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvaagen, Helle, Børvaagen, Svovlvær, Osan.	$2^{1}/_{4}$	31	320	1370	2	Lensmand L. Forsaa. (Kontorist B. Pettersen $^{6}/_{4}$—$^{15}/_{4}$).	Cand. med. O. Chr. Moe.
H. I.	Vaagene.	Kirkevaag, Kabelvaag, Smedvik, Rækøen, Storvaagen.	$^{1}/_{2}$	37	539	2260	2	Lensmand H. Jacobsen.	Cand. med. G. Klem.
K. L. M.	Hopen.	Mølnosen, Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen, Kalle.	$^{1}/_{2}$	81	391	2450	2	Furer M. Kvamseng.	
N.	Henningsvær.	Guldvik, Festvaag, Sauøen, Henningsvær.	$^{1}/_{2}$	85	700	3500	2 (til $^{12}/_{3}$ 8)	Lensmand Olaf Olsen.	Cand. med. O. C. D. Bugge.

P. G. T. U.	Stamsund.	Valberg, Skokkelvik, Sværholt, Stamsund, Esøen, Stene, Ure.	1 3/4	100	1050	4800	4	Adj. lensmand G. Pleym.	Cand. med. G. Winge.
V. W.	Balstad.	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund, Moholmen, Baarsund, Balstad.	1	62	1034	5200	3	Adj. lensmand S. Riise.	Distriktslæge Schjørn.
X. Y.	Sund.	Strømø, Nufsfjord, Næsland, Sund, Møllerodden.	1 1/2	45	620	3100	2 (udenfor 12/3 - 15/4 3)	Kontorist E. Caroliussen. Lensmand M. J. Wik 12/3—7/4.	Cand. med. E. Platou.
Z. Æ. Ø.	Reine.	Havnø, Olenilsø, Reine, Moskenæs, Sørvaagen, Bogen, Tind, Aa, Evenstad.	1 1/2	37	868	4500	4	Overretssagfører E. Borgen.	

Desuden var 1 matros og 1 kontorist stationerede i Svolvær til tjeneste hos opsynschefen, udvalgsformanden og den extraordinære dommer samt forvalteren.

b. Budgettet.

Ved hjælp af de til opsyn i Raftsundet bevilgede kr. 1 200,00, der blev hævede i anledning af opsynet i Brettesnæs—Risvær-distriktet, og ved besparelse paa forskjellige hold, særlig ved indskrækning af tjenestetiden for nogle af opsynets funktionærer, opnaaedes, at der i aar ikke fandt nogen overskriden sted af den til opsynet givne bevilgning, men at kr. 466,55 af denne kunde indbetales i statskassen igjen som værende i behold. Det er dog at forudse, at en bevilgning som den for sidste aar i fremtiden ikke vil være tilstrækkelig. Ligesom det nemlig af hensyn til opsynets virksomhed i det hele taget er mindre heldigt, at tjenestetiden, specielt for opsynsbetjentene, ikke er af omtrent lige varighed — endog fraseet det, at enkelte stationer eller distrikter derved bliver mere eller mindre ufuldstændigt betjente, — saaledes gjøres der stadig krav paa et rigeligere eller fuldtalligere opsyn; blandt andet er der fremkommet noksaa berettigede begjæringer om, at tvende af de største distrikter — Stamsund og Reine nemlig — maa blive delte, hvert af dem i 2 distrikter, og i tilfælde vil der da udkræves 2 opsynsbetjente istedetfor de 2 underbetjente, der hidtil har gjort tjeneste under opsynsbetjentene i distrikterne, ligesom en forøgelse af matrosernes antal da bliver fornøden. Hertil kommer saa leie af dampskib for opsynet som en stadig tilbagevendende og sandsynligvis voxende udgiftspost, og endelig de aar for aar med telegraf- og telefonnettenes udvidelse og paa grund af de stigende fordringer om hyppigere og fyldigere fiskeberetninger stærkt tiltagende telegramudgifter.

Udbyttet ved salg af bjergede redskaber tilfaldt «Lofotfiskernes selvhjælpskasse».

Telegrammer om fisket udgik i vinter til 114 stationer udenfor opsynsdistriktet regelmæssig 2 gange ugentlig. Om veirforholdene telegraferedes til de samme steder som i foregaaende aar.

---

c. Politivæsenet.

Af tabel 2 vil sees antallet af de vedtagne og idømte bøder for hvert af de sidste 5 aar og af de til protokols førte private sager m. m.

Tabel 2.

Forseelsernes art.		Antal bøder, vedtagne eller idømte aarlig.				
		1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Mulkter . . . . ialt		319	217	222	259	265
Procentvis af fiskerantallet		0,98	0,87	0,70	0,87	1,08
— af lofotsøgende		0,84	0,57	0,63	0,77	0,95
Heraf var følgende for:						
Drevet fiske uden baadmærke eller uden anmeldelse	gml. l. § 9 / ny » § 7	1	—	1	1	5
Ulovlig sætning paa delt hav . . .	gml. » § 11 / ny » § 16 a	1	10	5	4	87
For tidlig udroreller forsildig sætning	gml. » § 10 / ny » § 16 c	116	48	47	57	10
Beskadigelse af andres redskaber .	gml. » § 14 / ny » § 18	—	—	—	—	1
Oversætning af andres redskaber .	gml. » § 15 / ny » § 19	—	—	—	3	—
Utilbørlig kapning o. a.	gml. » § 16 / ny » § 20	8	7	7	7	1
Undladt at anmelde bjergede redskaber	gml. » § 17 / ny » § 21	—	—	—	1	1
Overstaaen eller sætning paa helligdag	gml. » § 19 / ny » § 22	10	2	17	4	22
Forstyrrelse af den almindelige rolighed	gml. » § 6 / ny » § 23	43	50	38	27	20
Overtrædelse af havneforskrifterne .	gml. » § 7 / ny » § 24	3	5	1	—	—
derhos for:						
Ulovligt brændevinssalg		27	15	7	4	3
— øl eller vinsalg		16	7	3	6	1
— salg af andre varer		91	72	84	136	109
Overtrædelse af smughandelsloven af 27/7 1896 . .		—	—	6	1	—
— af politivedtægter (for Vaagan) . . .		—	—	—	4	4
— af sundhedsforskrifter		1	—	—	—	—
— af lov af 14/6 1851 (og 27/7 1895) om lotterispil		—	—	1	4	—
— af lov af 6/6 1889 (kvaksalveri) . . .		1	—	—	—	—
— af lov af 3/8 1860 (drab af edderfugl)		1	1	—	—	—
— af forordng. 22/10 1701 (afholdt offentlig dans)		—	—	—	—	1
— af straffelovens kap. 23 § 17 . . .		—	—	1	—	—
Vedtagne bøder ved private forlig		26	24	19	20	20
Sager afgjorte ved voldgift efter den nye Lofotlovs § 38		—	—	—	6	7
Andre private sager, førte til protokols		208	212	160	80	98

I tabellen er iaar indtaget mulkternes antal procentvis seet i forhold til det samlede tal af lofotsøgende — foruden som tidligere i forhold til fiskerantallet —, og dette er gjort af hensyn til mulkterne for ulovligt brændevins-, øl- og vinsalg samt salg af andre varer, hvilke bøder jo er forelagte eller idømte andre lofotsøgende end fiskerne.

Mulkternes antal var i vinter usædvanlig stort, idet man maa gaa adskillige aar tilbage i lofotfiskeriets historie, før man finder en saa høi procent mulkterede af belægget som iaar.

Den væsentligste skyld herfor maa tilskrives den hyppige overtrædelse af de i henhold til lofotlovens § 16 a givne havdelingsbestemmelser, idet bøderne for denne overtrædelse udgjør hele 87, et tal, som ikke er naaet for lignende forseelse siden 1890, da antallet var 107, men da ogsaa mængden af fiskere udgjorde 30 324 mod i vinter 24 461. Det er at forudse, at med de tiltagende delinger af lofothavet ogsaa antallet af forseelser mod delingsbestemmelserne vil øges, saa at bøder for overtrædelse af lofotlovens § 16 a sandsynligvis vil komme til at blive de almindeligste og talrigste, særlig hvis tilsynsmændene samtidig er mere agtpaagivende og pligtopfyldende, end de hidtil tildels har været. Det er nemlig af enkelte opsynsbetjente indberettet, at forholdet i saa henseende lader adskilligt tilbage at ønske, idet tilsynsmændene dels i det hele taget ikke har gjort sin skyldighed og dels har optraadt som anmeldere kun angaaende forseelser, som har været begaaede af fiskere, der hørte til en anden sort brug end de selv, medens det siges at være en sjeldenhed, at en tilsynsmand anmelder en overtrædelse, begaaet mod havdelingsbestemmelserne, af nogen, der benytter samme slags redskaber som tilsynsmanden. Saadant udspringer enten af uvilje eller fiendskab mod det andet slags brug i forbindelse med for stor egeninteresse eller delvis ogsaa af denne sidste parret med frygt og mangel paa selvstændighed.

Hvad overtrædelse af lofotloven for øvrigt angaar, var forholdet gjennemgaaende bedre end i de nærmest foregaaende aar. Herfra danner dog forseelse mod lofotlovens § 22 — undladelse af at trække redskaber for søn- og helligdag — en undtagelse. Hele 21 af de for denne forseelse dikterede bøder falder dog paa kun et enkelt vær, hvor garnmændene fandt for godt at lade sine redskaber staa i søen paa en for det øvrige Lofoten almindelig søveirsdag. De 5 bøder for overtrædelse af lofotlovens § 7 faldt alle ved Brettesnæs, hvor man vistnok, indtil opsyn der blev etableret, betragtede sig som mere fri og ubunden af lofotlovens bestemmelser, end heldigt var.

Ulovligt salg af spirituøse drikkevarer er fremdeles i glædelig aftagen. De strenge lovbestemmelser mod saadant salg i forbindelse med pengeknaphed og sikkerlig ogsaa en tiltagende nøkterhedssands blandt almuen maa tilskrives æren herfor. Hvad der i beretningen for forrige aar blev anført om det ulovlige salg af spirituosa fra dampskibene, særlig fra

rutegaaende skibe under anløb af fiskeværene, gjentages her som et velment memento.

Ordenen og ædrueligbedstilstanden i fiskeværene skildrer alle opsynsbetjente paa en nær som rosværdig. Selv paa de steder, hvor der dreves lovlig handel med spirituøse drikkevarer — i Skraaven og Risvær nemlig — var tilstanden i den retning upaaklagelig. I Balstad derimod var der i og omkring paaskehelgen en del drukkenskab og rolighedsforstyrrelse, foranlediget af nogle ungdommer, der i fællesskab havde forskrevet drikkevarer og ved disse animeredes til uorden, hvoraf resultatet blev bøder.

Medens ordenen saaledes i det hele taget var god i fiskeværene, klagedes der gjentagende eller ikke saa sjelden af ilandkomne passagerer over fylderi og rolighedsforstyrrelse ombord i dampskibene, specielt lokalskibene, og det er ogsaa bragt i erfaring, at lovbestemmelsen om straf og arrest mod dem, som viser sig berusede ombord i dampskibe og der foranlediger forargelse eller uorden, bliver anvendt altfor lidet, en slaphed fra vedkommende førers side, der i tilfælde af, at ingen bedring i saa henseende bliver mærkbar, vil bevirke en hyppigere og effektiv indskriden af politiet.

For drukkenskab og gadeuorden blev i vinter foretaget ialt 11 arrestationer — 3 i Svolvær, 7 i Kabelvaag og 1 i Sørvaagen — mod 16 ifjor og 19 i 1897. Der vilde vistnok foregaaet nogle flere anholdelser, men paa grund af mangel paa arrestlokale i enkelte vær maatte man der enten mest mulig se igjennem fingre med urostifterne eller bringe dem til deres logier eller rorboder og der sætte vagt over dem, til de blev rolige igjen. Af vedkommende opsynsbetjente er der gjort forestilling om, at der bliver opført arrestlokale i Skraaven, i Balstad og i Reine. En saadan arrestbygning som den i Sørvaagen opførte vil paa hvert af nævnte steder være saavel tilstrækkelig som hensigtsmæssig.

Bøderne for ulovligt salg af almindelige handelsvarer var iaar noget færre end ifjor. Nogen mærkbar nedgang i saadanne bøders antal vil dog neppe finde sted, før en ny, mere fuldstændig og mere grei handelslov end den nuværende er emaneret.

Af de vedtagne og idømte bøder tilfaldt kr. 1 817,00 statskassen og kr. 1 315,00 kommunekasser. Af sidstnævnte beløb tilfaldt Vaagans herredskasse kr. 20,00, Vaagans fattigkasse kr. 435,00, Buksnæs herreds kasse kr. 150,00, Buksnæs fattigkasse kr. 425,00, Flakstads herredskasse kr. 25,00, Flakstads fattigkasse kr. 100,00 og Moskenæs fattigkasse kr. 160,00.

Naar undtages 2 bøder til statskassen, den ene paa kr. 15,00, der er afsonet med fængsel paa vand og brød, og den anden paa kr. 150,00, der endnu henstaar uberigtiget, er samtlige bøder betalte.

---

d. Extraordinære dommere.

Ogsaa i vinter fungerede overretssagfører N. J. Haugen som enedommer under hele opsynstiden, idet hjælpedommer ikke blev tilkaldt. At dommeren som følge heraf havde det adskillig travelt, vil man forstaa, særlig naar man tager i betragtning, at han foruden de opsynet specielt eller lofotfiskeriet vedkommende sager havde at behandle flere, der angik forhold udenfor opsynsdistriktet, og som af fremmede autoriteter var sendte dommeren til behandling. Det kan gjerne i denne forbindelse gjøres opmerksom paa, at der ret ofte af udenforstaaende autoriteter lægges stærkt og ikke saa sjelden vel stærkt og tildels utidigt beslag paa opsynsfunktionærernes tid ved krav om expedition af sager, hvoraf nogle meget godt kunde bero, til vedkommende, hvem sagen gjælder, vendte hjem fra fisket eller fra sit ophold i Lofoten, og andre med fuldt saa megen føie kunde overdrages Lofotens stabile øvrighed som det temporære opsyn til expedition eller forføining.

Det af opsynet ogsaa i vinter leiede dampskib var til stor hjælp for dommeren under hans reiser i distriktet, og den omstændighed, at et dampskib stod til disposition for opsynet en god del af opsynstiden, maa tilskrives meget af æren for, at udgifter til hjælpedommer blev indsparede.

Tabel 3 viser antallet og arten af dommernes forretninger i de 10 sidste aar.

Der medgik iaar ialt 49 sessioner til behandling af sagerne.

Af de i tabellen under nr. 1—2 anførte 26 sager vedkom 12 forhold udenfor Lofoten.

Tab. 3.

Forretning.	Sager behandlet af dommerne.									
	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
Ialt	[1])23	[2])42	[2])34	[2])48	[1])61	[1])97	[1])52	[1])68	[2])49	[2])41
Heraf var:										
1. Retslig afhørelse under efterforskning	21	8	13	13	28	35	26	46	27	25
2. Forundersøgelser . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
3. Politisager	—	31	17	27	27	47	13	16	10	15
4. Søretssager	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
5. Søforklaringer	1	1	—	2	—	—	—	—	1	—
6. Søprotester	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
7. Taxationsforretninger .	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—
8. Private tvistigheder .	1	2	4	4	4	12	12	5	7	—
Af de retslige afhørelser og forundersøgelser angik:										
Politiforseelser	6	—	2	2	4	3	—	6	3	2
Tyveri	7	2	3	4	6	14	12	14	11	12
Bedrageri og falskneri .	1	4	2	1	3	1	4	8	3	4
Fordølgelse af hittegods	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Straffelovens kap. 18 .	—	—	1	—	—	1	1	—	2	1
Legemsfornærmelse . .	1	—	4	—	[3])7	4	5	9	2	5
Andre forbrydelser . .	5	2	1	5	8	12	2	10	6	2
Uagtsomt drab	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
En fiskers dødsmaade	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—

[1]) 2 dommere.
[2]) 1 dommer.
[3]) 1 drabssag.

e. Lægevæsenet.

Inden opsynsdistriktet var som vanligt ansat 7 fiskerilæger, om hvis navne og distrikter tabel 1 giver de behørige oplysninger.

Med hensyn til Balstad distrikt, for hvilket distriktslægen i Busknæs, Schjørn, fungerede som fiskerilæge, er udtalt ønskeligheden af, at der bliver beskikket en særskilt fiskerilæge med station paa Balstad. Vistnok holdt i vinter distriktslægen kontor 2 gange om ugen paa Balstad for fiskerne, og dette var jo til betydelig lettelse for disse; men der hørtes alligevel klager over den lange vei til lægen, der som bekjendt har sin bopæl og sit embedskontor paa Gravdal. Skulde imidlertid distriktslægen — hvad han i sin beretning (se senere) antyder — kunne afse tid til at holde kontor paa Balstad hver anden dag, vil formentlig enhver berettiget klage forstumme og ansættelse af en særlig fiskerilæge for distriktet være ufornøden.

Udenfor opsynsdistriktet var ansat som fiskerilæger: cand. med. S. Aarsæther i Værø og Røst, cand. med. E. Saxlund i Borge og Gimsø, cand. med. E. Rüsing i Bø og Malnæs, cand. med. N. Christoffersen i Øksnæs og cand. med. Hj. Schjelderup i Dverberg.

De efterfølgende tabeller er som i tidligere aar ved direktøren for det civile medicinalvæsen besørget udarbeidede efter den af lægerne afgivne sygestatistik.

Af fiskerilægernes indberetninger, der velvillig er udlaante, indtages her følgende:

Skraaven. I januar og februar var sundhedstilstanden meget god. Fra begyndelsen af mars maaned optraadte der derimod en influenza-epidemi, som varede ved hele resten af fisket, og som naaede sit høidepunkt i midten og slutningen af mars. I følge med influenzaen gik som sædvanlig en mængde tilfælde af akut og en del af mere kronisk bronkit. Askillige tilfælde af lungebetændelse fulgte ogsaa influenzaen, dog intet med dødeligt udfald.

De første dage af april maaned merkedes en forkjølelsesepidemi, som angreb en større del af befolkningen.

Af epidemiske sygdomme af alvorligere art forekom kun 1 tilfælde, idet nemlig en 19 aar gammel gut fra Lødingen sidst i mars blev ført fra Guldviken som lidende af Tyfoidfeber. Han døde paa sygehuset i Skraaven. Sygdommen var medbragt fra hjemmet i Lødingen.

Af veneriske sygdomme iagttoges kun 1 tilfælde, i januar nemlig, af akut Gonorrhoe.

Kroniske fordøielsessygdomme er ganske hyppige, og tilskriver fiskerilægen den umaadelige tobakstygning en stor del af skylden for dem. Det mest beklagelige ved denne uskik er den voldsomme spytning. Gul-

vene i rorboder og offentlige lokaler er ganske indsmurt med spyt. Naar nu gulvene aldrig eller sjelden vaskes, er det forstaaeligt, at enkelte huse kan blive rene pesthuler, særlig for tuberkulosens vedkommende, om hvilken sygdom der klages fra flere kanter over, at den udbreder sig ganske fortvivlet sterkt. Sundhedskommissionerne bør her skride ind, sørge for, at rorboderne grundig rengjøres, — i ethvert fald 1 gang aarlig og ved opslag af trykte plakater i alle rorboder om tuberkulosens stadige herjinger og om smittestoffets udbredelse og forplantning efterhaanden vænne fiskerne til at udvise større renlighed.

Tvungen, reglementeret rengjøring af rorboderne, tvungen anbringelse af spyttebakker og forbud mod spytning paa gulvene maatte kunne virke derhen, at spytning paa gulvene blev anseet for utilladeligt.

Fiskerilægen fremholder, at desinfektionsovnen i Skraaven har vist sig meget uheldig, da man resikerer at faa tøiet opbrændt i den. Han fik derfor arbeidet en rummelig tønde (med jernbaand og hanker af jern); dertil 3 jernklør. Ved hjælp heraf og en stor jerngryde desinficeres nu alt, lige til papir, paa den mest praktiske maade og fuldstændig paalideligt, hvorhos omkostningerne er betydelig mindre; alt sengetøi efter f. ex. 30 patienter vil magelig kunne desinficeres paa 2 dage med en udgift til brændemateriale af kun et par kroner.

Sygehusbelægget var 43, liggedagenes antal 569.

Svolvær og Østnæsfjorden. Af de behandlede syge var en flerhed fra Brettesnæs og andre vær indenfor Svolvær, idet det paa grund af kommunikationsforholdene var lettere at naa til Svolvær end til Skraaven for disse fiskere, der egentlig sorterede under fiskerilægen i Skraaven.

Fiskerilægen foretog 4 gange i vinterens løb reise til Østnæsfjorden til syge fiskere, men da der ikke foregik nogèt fiske af betydning derinde, fandtes det ikke nødvendigt at holde kontor andetsteds end i Svolvær.

Sundhedstilstanden var gjennemgaaende meget god. Nogle tilfælde af forkjølelsessygdomme og en del influenza-tilfælde forekom, men som regel af mild karakter. Egentlig smitsom sygdom forekom ikke. Som et særdeles glædeligt faktum noteres, at intet tilfælde af venerisk sygdom blev iagttaget.

Nytten af den i Svolvær foretagne boring efter vand var yderst liden, da den anbragte pumpeindretning allerede ved fiskes begyndelse var omtrent ødelagt, vistnok paa grund af dens mangel paa soliditet og holdbarhed for almindelig benyttelse. Vandet havde ikke saa ubetydelig braksmag, var naturligvis haardt og noget uklart, men disse egenskaber var dog ikke saa fremtrædende, at de gjorde vandet ubrugeligt.

Vaagene og Hopen. Sundhedstilstanden var trods den barske vinter meget god. Belægget paa sygehuset var omtrent det samme som

ifjor, men liggedagenes antal var betydelig mindre, ja saa lidet, at økonomen ikke erindrer det lavere.

Akute sygdomme i respirationstractus og influenza — især i mars maaned — hyppigst forekommende. Et par lungebetændelser fulgte efter influenzaen, men de fleste tilfælde forløb let uden eftersygdomme.

Kronisk rheumatisme, akute og kroniske fordøielsesbesværligheder og sygdomme i tænderne udgjorde største delen af de øvrige behandlede sygdomme. Forholdsvis faa behandledes for fnat.

Kun 1 nyt tilfælde af venerisk sygdom — en Gonorrhoe — forekom. Ondartede epidemiske sygdomme for øvrigt indtraf ikke.

2 redningstauge er nu anskaffede til sygehuset; men for opererede syge med benbrud eller lignende anbefaler fiskerilægen, at der opføres en reservetrappe til 2den etage. Ligesaa fremholdes nødvendigheden af at anskaffe en magazinovn til operationsværelset, da den gamle etageovn der er ubrugelig til kul.

Henningsvær. I begyndelsen af februar maaned indtraf samtidig med den større del af fiskeralmuens ankomst en epidemi af influenza, der holdt sig hele vinteren udover og som kulminerede i slutten af februar eller i begyndelsen af mars. Epidemien var særdeles omsiggribende om end i det hele taget noksaa mild; dog optraadte under denne mange alvorlige eftersygdomme, specielt ondartede, langvarige og atypiske eller regelløse lungebetændelser, ligesom ogsaa mange tilfælde af mere og mindre haardnakket mellemørebetændelse. Den efter influenza saa ofte indtrædende svækkelse og anæmitilstand iagtoges ligeledes hyppig. I sidste halvdel af epidemien forekom en hel del tilfælde ledsagede af et udslet, meget varierende i sit udseende, snart lignende meslinger — muligens var nogle af dem virkelige meslinger —, snart mere som skarlagensfeber eller røde hunde. Samtlige disse forløb let. Udslettet afblegedes og forsvandt i løbet af nogle dage. Karakteristisk for disse influenza-tilfælde med udslet var, at de alle iagtoges hos unge mennesker, landglunter og folk i 18—20 aars alderen. Kun et enkelt tilfælde observeredes hos en mand over 25 aar, aldrig hos ældre. Mange af disse patienter erklærede med bestemthed, at de havde havt meslinger og skarlagensfeber, saa nogen forvexling med disse sygdomme i alle fald for de patienters vedkommende maa ansees udelukket. Samtlige tilfælde ledsagedes af feber og hovedpine samt en mere eller mindre haardnakket hoste. Feberen og hovedpinen varede som regel kun et par dage, i hvilken tid ogsaa udslettet tog af, og efter en uges forløb var patienterne som oftest fuldt restituerede.

Af epidemiske sygdomme for øvrigt behandledes paa sygehuset nogle tilfælde af meslinger, et af difterit, hvilket forløb hurtigt og godt efter indsprøitning af antidifterisk serum, og et tilfælde af nervefeber — patienten var meget stærkt angrebet og kunde saavidt hjemsendes (til

Bjugn) ved sygehusets lukning —. Antallet af værkefingre var i vinter usædvanlig lidet, visknok kun som følge af det daarlige fiske.

Af skab behandledes kun 9 tilfælde, hvilket muligens tyder paa voksende renlighed blandt fiskerne.

I februar iagtoges 1 tilfælde af syfilis, der blev behandlet paa sygehuset.

Stamsund, Steine, Ure. Influenzaen begyndte her at optræde i sidste halvdel af februar maaned og vedblev til fiskets slutning I det hele behandledes for denne sygdom 140 patienter, af hvilke alene i mars 82. For øvrigt var det vistnok kun de færreste eller de mere stærkt angrebne, der kom under lægebehandling, idet sygdommen nemlig var meget almindelig og forekom nær sagt i hver rorbod. Sygdommen var imidlertid neppe særlig ondartet og varede gjerne fra et par dages til en uges tid. Eftersygdommene var heller ikke videre udtalte, mest kun lettere bronkiter, et par brysthindebetændelser og flere ørelidelser.

Omtrent ved midten af mars begyndte som ifjor nervefeber at vise sig og atter iaar som ifjor paa Ure. Herfra indlagdes i det hele 14 og fra Stamsund 1 nevefeberpatient paa Stene sygehus (1 fra Ure indlagdes derhos paa Gravdal sygehus). Af disse er 3 (med den paa Gravdal indlagte 4) døde. Ure har saaledes nu vist sig at være et arnested for nervefeber — i aar med dobbelt saa mange tilfælde som ifjor. Hvad der ifjor blev fremholdt som de sandsynligste aarsager til udbredelsen af nervefeber paa Ure, gjentager fiskerilægen ogsaa i aar, idet de talrige tilfælde af smittede og de indtrufne dødsfald raaber et kraftigt varsko specielt til rorværeierne om at afhjælpe de mangler og bedre paa de forhold, der antages at være kilden til sygdommens omsiggriben der i været. Det første er da mangelen paa priveter ved rorboderne, ved hvilken mangel drikkevandet inficeres. Mangelen var paapeget ifjor, men fra væreiernes side er intet gjort til afhjælpelse af mislighederne. Dernæst er det de mange gamle, trange og lave rorboder paa Ure med sengestederne lige op under taget, der huser megen gammel smuds og er vanskelige for ei at sige umulige at faa ordentlig rengjorte; disse rorboder gjemmer vistnok paa meget smittestof og er gode udrugningssteder for sygdomme. De værste boder burde nedrives og opbrændes, eller, om det ei kan ske, ombygges med løftning af taget og samtidig grundig rengjøres, hvorhos, forbud mod sammenstuvning af flere mandskaber i rum, der er bygget kun for 1 baadlag, maa haandhæves. Endelig klages i aar som ifjor over den megen opdyngen af fiskeaffald rundt rorboderne, særlig i Lerviken, hvor ogsaa sygdommen huserede værst. — Af smitsomme sygdomme for øvrigt optraadte kun et enkelt tilfælde, vistnok difterit, ogsaa fra Ure.

82 sygehusbehandlede mod 108 ifjor; liggedagenes antal 1130 mod ifjor 1805.

B a l s t a d. Distriktslæge Schjørn med bopæl Gravdal forrettede her som fiskerilæge fra 18de januar til fiskets slutning. Han holdt under hele fisket kontor 1 gang ugentlig — hver torsdag nemlig — paa Mortsund, og antager han efter fiskernes udtalelse derom, at dette var tilstrækkeligt for dette vær. Paa Balstad holdtes fra 22de februar til fiskets ophør kontor 2 gange om ugen — hver tirsdag og fredag —; men distriktslægen formener, at det vil være rettest næste aar fra fiskets begyndelse at holde kontor der hver anden dag.

Sundhedstilstanden var i det hele taget overmaade god.

Af epidemiske sygdomme havde kun influenza nogen udbredning — 94 behandlede, hvoraf paa sygehus indlagt 18 —. Mange flere var dog angrebne af sygdommen, uden dog at finde det paakrævet at søge læge. Influenza forløb gjennemgaeende let.

For nervefeber behandledes 5 tilfælde fra andre distrikter, deraf 2 som overflyttede fra Stene sygehus ved dettes lukning.

At sundhedstilstanden var saa god, skyldes alene et lykkeligt tilfælde, maaske i forbindelse med den kolde, snerige vinter, der vistnok i væsentlig grad hindrede opløsningen af de organiske stoffe, som i rigelig mængde uden hensyn til renlighed ophobes omkring rorboder og tildels ogsaa omkring vandindtagene. Dette forhold saavelsom mangelen paa priveter ved de fleste rorboder og vandforholdene baade i Balstad og i Mortsund skal efter distriktslægens indberetning i sommerens løb indgaaende undersøges og saavidt muligt søges bedrede.

S u n d, R e i n e, S ø r v a a g e n. Sundhedstilstanden karakteriseres som forholdsvis god, i ethvert fald neppe under middels god. Rigtignok fulgte med den stadige kulde og frost noksaa mange forkjølelsessygdomme — over $^1/_7$ af samtlige behandlede —; men antallet af syge i distriktet var adskillig mindre end i de to foregaaende vintre. Flere fiskere behandledes dog af distriktslægen og af en i distriktet bosat privatlæge, og disse syge kom saaledes ikke med i Lofotstatistiken.

I en henseende var sundhedstilstanden særdeles gunstig, nemlig med hensyn til epidemiske sygdomme, idet man, naar undtages influenza, var næsten aldeles fritaget for saadanne.

Influenzaen optraadte allerede i januar, naaede sit høidepunkt ved udgangen af februar for derefter lidt efter lidt at aftage, til den ved slutningen af fisket var omtrent forsvunden. De ca. 100 tilfælde af influenza, der blev behandlede, syntes temmelig skarpt at skille sig i en typisk og en atypisk form. Den første med influenzaens kjendte symptomer forløb som regel hurtigt, og sluttede der sig til den ofte bronkiter og enkelte pneumonier. Den anden form — ofte uden hine symptomer — slæbte sig hen gjennem længere tid, fulgt af paafaldende svækkelse, hvorhos hyppig en række ubestemte tegn og fornemmelser uden paaviseligt materielt grundlag (i et tilfælde tegn til begyndende sindssygdom)

sluttede sig til denne form. Ca $^1/_8$ af sygehusbelægget skyldtes influenza. I betragtning af de mange fiskevær og det store belæg i disse kan man dog ikke sige, at sygdommen optraadte som en almindelig epidemi.

Af andre epidemiske sygdomme behandledes 2 tilfælde af kighoste og et let difterittilfælde.

De øvrige, ikke epidemiske sygdomme forekom i omtrent samme forhold som ifjor, naar undtages værkefingre, svulster og bylder, der i vinter udgjorde kun $^2/_5$ mod ifjor. Af skab behandledes forholdsvis faa tilfælde.

Af veneriske sygdomme forekom i vinter temmelig mange tilfælde, nemlig 21 mod 12 ifjor.

De forskjellige vær inden distriktet blev saa vidt mulig regelmæssig besøgte af fiskerilægen, hvorvel kommunikationsforholdene lagde adskillige hindringer iveien derfor, saa at baadskyds oftere maatte benyttes.

Fiskerilægen gjør opmærksom paa, at sundhedsforskrifterne aldeles ikke overholdes af fiskerne. Særlig gjælder dette med hensyn til fiskeaffaldet og andet affald, der som regel sopes ned gjennem et hul i gulvet i rorboden i stedet for som paabudt at kastes i sjøen. Herved fremkommer et græsseligt svineri. Sundhedsforskrifterne burde findes opslaaede i hver eneste rorbod med tilføielse af, at bodens beboere vil blive mulkterede, om forskrifterne nedrives af dem.

Mangelen paa priveter i disse vestligste vær er meget følelig og ubehagelig.

Paa grund af den kolde vinter var der i den sidste del af fisketiden vandmangel paa Reine, saa at drikkevandet maatte føres fra Mølleelven — paa den anden side af havnen.

Fra Zakrisøen klagedes der over drikkevandet i en der værende brønd, idet vandet sagdes at have frembragt gastroenterit hos flere af dem, der havde nydt det ukogt. Mikroskopisk undersøgelse blev foretaget af vandet, og fandtes det stærkt forurenset af organiske bestanddele og vrimlende af forraadnelsesbakterier. Brønden blev oprensket; men er eieren desuden tilraadet til næste aar at anbringe et lag smaasten og derpaa et lag sand i bunden til filtrering, da tilsig af skadelige elementer ikke er udelukket.

For fiskere og andre har været afholdt 3 foredrag — i Reine, Sørvaagen og Nufsfjord — over themaet «tuberkulosen som folkesygdom betragtet.»

Tabel 4 viser antallet af de i hvert distrikt indenfor og udenfor opsynsdistriktet behandlede syge.

Tab. 4.

Behandlede syge under lofotfisket i 1899.

Distrikt.	Behandlede syge.			Fordeling paa maanederne														
				januar.			februar.			mars.			april.			mai.		
	Sum.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.	Behandlede.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.	Behandlede.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.	Behandlede.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.	Behandlede.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.	Behandlede.	Deraf paa sygehus.	Deraf døde.
Indenfor opsynsdistriktet:																		
Skraaven	554	43	3	7	—	—	117	7	—	252	25	2	178	11	1	—	—	—
Svolvær og Østnesfjorden	470	8	—	—	—	—	101	4	—	225	3	—	144	1	—	—	—	—
Kabelvaag	776	83	2	19	—	—	235	14	—	375	57	1	147	12	1	—	—	—
Henningsvær	591	68	2	64	3	—	270	32	—	201	29	2	56	4	—	—	—	—
Stene	786	74	1	42	2	—	249	17	—	296	37	1	199	18	—	—	—	—
Balstad	970	96	3	76	9	—	235	23	—	350	38	2	309	26	1	—	—	—
Reine	750	66	1	89	6	1	239	24	—	250	22	—	172	14	—	—	—	—
Sum	4897	438	12	297	20	1	1446	121	—	1949	211	8	1205	86	3	—	—	—
Udenfor opsynsdistriktet:																		
Værø og Røst	398	17	1	42	2	—	139	3	—	100	6	—	117	6	1	—	—	—
Borge og Gimsø	229	3	—	81	1	—	95	—	—	48	2	—	5	—	—	—	—	—
Øksnes	144	1	1	56	—	1	54	—	—	30	1	—	4	—	—	—	—	—
Dverberg	85	—	—	29	—	—	22	—	—	16	—	—	18	—	—	—	—	—
Bø og Malnes	160	10	1	63	2	1	21	—	—	29	1	—	26	1	—	21	6	—
Sum	1016	31	3	271	5	2	331	3	—	223	10	—	170	7	1	21	6	—
Samlet sum	5913	469	15	568	25	3	1777	124	—	2172	221	8	1375	93	4	21	6	—

Tabel 4 a viser dødsaarsagerne og de dødes omtrentlige alder og tabel 4 b de dødes hjemstavn.

Tab. 4 a. **Opgivne dødsaarsager under Lofotfisket 1899.**

Causa mortis.	Sum.	Kjøn og alder. 10—15 aar mk.	15—20 aar mk.	20—30 aar mk.	30—40 aar mk.	40—50 aar mk.	50—60 aar mk.	Dødsaarsag.
		(Indenfor opsynsdistriktet).						
Febris typhoidea	2	-	1	1	-	-	-	Nervefeber.
Gastritis chronica (*canca?*)	1	-	-	-	1	-	-	Kronisk mavekatarr (kræft?).
Influenza	1	-	-	-	-	1	-	Influenza.
Meningitis	2	-	-	1	1	-	-	Hjernebetændelse.
Meningitis tuberculosa .	1	1	-	-	-	-	-	Tuberkuløs hjernebetændelse.
Pneumonia	4	-	1	-	-	2	1	Lungebetændelse.
Tuberculosis pulmonum .	1	1	-	-	-	-	-	Lungetuberkulose.
Sum	12	2	2	2	2	3	1	
		(Udenfor opsynsdistriktet).						
Febris rheumatica . . .	1	-	1	-	-	-	-	Gigtfeber.
Ileus	1	-	-	-	-	1	-	Tarmslyng.
Vitia organica abdominis	1	-	-	1	-	-	-	Kronisk underlivssygdom.
Sum	3	-	1	1	-	1	-	
Tilsammen	15	2	3	3	2	4	1	

Tab. 4 b. **Hjemstavn for de under lofotfisket 1899 døde fiskere.**

Indenfor opsynsdistriktet:

Nordlands amt:

Brønnø 1, Herø 2, Nesne 1, Gildeskaal 1, Hammerø 1, Lødingen 2, Buksnæs 1, Hadsel 2.

Tromsø amt:

Karlsø 1.

Udenfor opsynsdistriktet:

Nordlands amt:

Stamnes 1, Borge 1, Øksnes 1.

13 døde paa sygehus, 1 døde hjemme, 1 uopgivet.

Tabel 5 indeholder, hvor mange procent af det hele antal lofotsøgende i de sidste 10 aar er behandlede af lægerne, hvor mange har været indlagte paa sygehus, og hvor mange er døde, ligesom det procentvise forhold af døde lige over for lofotsøgende, sygebehandlede og paa sygehus behandlede.

Tab. 5.

Aar.	Sum af lofotsøgende — fiskere, fartøisfolk o. a.	Procent syge af alle mand.	Sygebehandlede.	Paa sygehus behandlede.	Procent paa sygehus af sygebehandlede.	Døde af sygebehandlede.	Procent døde af lofotsøgende.	af sygebehandlede.	af paa sygehus behandlede.
1890	35000	18.7	6533	603	9.2	46	0.13	0.70	7.6
1891	35300	14.0	4937	569	11.5	32	0.09	0.65	5.6
1892	34300	16.1	5508	515	9.4	29	0.08	0.53	5.6
1893	30900	13.6	4193	419	10.0	9	0.03	0.21	2.1
1894	32200	19.0	6125	—	—	22	0.07	0.36	—
1895	37800	17.1	6470	454	7.0	15	0.04	0.23	3.3
1896	37600	17.8	6680	469	7.0	16	0.04	0.24	3.4
1897	35700	20.2	7221	520	7.2	14	0.04	0.19	2.7
1898	33700	16.1	5448	387	7.1	10	0.03	0.18	2.6
1899	27800	17.6	4897	438	8.9	12	0.04	0.25	2.7

De epidemiske sygdomme indenfor opsynsdistriktet er angivne i tabel 6 a, og de udenfor distriktet — i Værø og Røst, i Borge og Gimsø. i Øksnes, i Dverberg og i Bø og Malnæs — behandlede i tabel 6 b.

I tabel 7 a forefindes opgave over de ikke epidemiske sygdomme inden opsynsdistriktet, hvorhos tabel 7 b viser antallet af de behandlede veneriske sygdomme for hvert af de sidste 10 aar.

Endelig indeholder tabel 7 c opgave over de udenfor opsynsdistriktet behandlede ikke epidemiske sygdomme.

Tab. 6 a.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1899.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom.	Sum.		Behandlede i				Fordeling paa fiskeridistrikterne.													
							Skraaven.		Svolvær.		Kabelvaag		Henningsvær.		Stene.		Balstad.		Reine.	
	Behandlede.	Deraf døde.	januar.	februar.	mars.	april.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Tyfoidfeber	14	2	—	—	13	1	1	1	—	—	—	—	—	—	10	—	3	1	—	—
Røde hunde	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Mæslinger	12	—	—	2	10	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	1	—	—	—
Rosen	3	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Kighoste	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Difterit	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Akut katarr i luftveiene, bronkit	509	—	26	122	221	140	54	—	58	—	129	—	64	—	33	—	56	—	115	—
Katarralsk og follikulær angina	117	—	7	32	39	39	5	—	8	—	14	—	15	—	11	—	55	—	9	—
Influenza	581	1	15	179	266	121	52	—	41	—	29	—	119	1	140	—	91	—	109	—
Krupøs Lungebetændelse	40	3	1	16	15	8	13	—	—	—	4	—	7	1	2	1	8	—	6	1
Brystbetændelse	40	—	1	11	19	9	4	—	—	—	2	—	3	—	5	—	22	—	4	—
Gigtfeber	11	—	—	2	7	2	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—
Akut Diarre	90	1	5	35	39	11	7	—	8	—	22	—	12	—	17	—	11	—	13	1
Sum	1425	7	55	405	634	331	144	1	115	—	202	—	234	2	220	1	249	1	261	2

Tab. 6 b.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1899.

(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom.	Sum.		Behandlede i					Fordeling paa fiskeridistrikterne.									
								Værø og Røst.		Borge og Gimsø.		Øksnes.		Dverberg.		Bø og Malsnes.	
	Behandlede.	Deraf Døde.	januar.	februar.	mars.	april.	mai.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Rosen	3	—	1	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
Difteri	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Akut katarr i luftveiene og bronkit	107	—	31	35	25	14	2	50	—	25	—	8	—	11	—	13	—
Katarrhalsk og follikulær angina	21	—	6	12	2	1	—	13	—	6	—	1	—	—	—	1	—
Influenza	97	—	9	36	35	14	2	39	—	17	—	25	—	6	—	10	—
Krupøs lungebetændelse	7	—	3	3	—	1	—	1	—	2	—	1	—	2	—	1	—
Brystbetændelse	16	—	3	3	9	1	—	5	—	3	—	5	—	3	—	—	—
Gigtfeber	4	1	3	—	1	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	—	—
Akut diarre	10	—	4	3	2	1	—	3	—	1	—	2	—	1	—	3	—
Sum	266	1	60	94	76	32	4	112	—	57	—	44	1	24	—	29	—

Tab. 7 a.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1899.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom.	Sum.		Fordeling paa fiskeridistrikterne.													
			Skraaven.		Svolvær.		Kabelvaag.		Henningsvær.		Stene.		Balstad.		Reine.	
	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Hjernebetændelse	3	3	1	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre hjerne- og rygmarvssygd.	10	—	1	—	1	—	5	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Andre nervesygdomme	140	—	13	—	19	—	12	—	10	—	14	—	53	—	19	—
Sindssygdom	2	—	1 [1])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 [2])	—
Hjertesygdom	56	—	12	—	4	—	3	—	9	—	10	—	14	—	4	—
Kronisk bronkit, astma	48	—	18	—	8	—	1	—	3	—	5	—	12	—	1	—
Lungetuberkulose	43	1	9	1	3	—	6	—	1	—	10	—	12	—	2	—
Blodspytning (blodbrækning)	7	—	1	—	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	140	—	8	—	6	—	10	—	20	—	40	—	47	—	9	—
Kronisk gastrit, kardialgi	242	1	35	—	36	—	38	—	20	—	35	—	25	1	53	—
Leversygdom, gulsot	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—
Nyresygdom	17	—	—	—	2	—	1	—	2	—	3	—	8	—	1	—
Vatersot	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene	28	—	3	—	8	—	5	—	—	—	3	—	5	—	4	—
Andre kroniske underlivssygdomme	32	—	3	—	13	—	4	—	—	—	—	—	12	—	—	—
Blod- og ernæringssygdomme	70	—	13	—	6	—	1	—	—	—	8	—	42	—	—	—
Septichæmi, pyæmi	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk rheumatisme	154	—	36	—	17	—	45	—	12	—	2	—	29	—	13	—
Fnat og smitsomme hudsygdomme	81	—	14	—	11	—	8	—	14	—	4	—	15	—	15	—

[1]) Melankoli. [2]) Mani.

(Forts.)

Sygdom.	Sum.		Fordeling paa fiskeridistrikterne.													
			Skraaven.		Svolvær.		Kabelvaag.		Henningsvær.		Stene.		Balstad.		Reine.	
	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Andre hudsygdomme	104	—	15	—	8	—	17	—	11	—	12	—	20	—	21	—
Syfilis	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3	—
Gonorré, epidedymit	39	—	1	—	—	—	5	—	3	—	4	—	8	—	18	—
Saar (vulnera)	102	—	10	—	10	—	23	—	6	—	11	—	15	—	21	—
Benbrud, luxationer	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—
Ben- og ledsygdom	76	—	5	—	8	—	5	—	5	—	16	—	29	—	8	—
Stød, forvridning etc.	169	—	17	—	18	—	32	—	34	—	13	—	27	—	28	—
Seneskedebetændelse	68	—	6	—	7	—	10	—	12	—	16	—	11	—	6	—
Lymfangit, aarebetændelse	32	—	2	—	3	—	1	—	1	—	1	—	17	—	7	—
Bylder, flegmone, karbunkel	181	—	22	—	14	—	20	—	19	—	22	—	47	—	37	—
Værkefingre	136	—	20	—	10	—	23	—	12	—	25	—	23	—	23	—
Ulcera	61	—	7	—	16	—	5	—	3	—	8	—	13	—	9	—
Forbrænding	6	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Forfrysning	40	—	2	—	8	—	4	—	4	—	6	—	7	—	9	—
Øiensygdom	169	—	21	—	20	—	31	—	18	—	23	—	37	—	19	—
Øresygdom	141	—	14	—	14	—	22	—	17	—	20	—	29	—	25	—
Sygdom i næsen, blødning	18	—	—	—	2	—	5	—	1	—	2	—	6	—	2	—
Svulster	21	—	—	—	1	—	4	—	2	—	4	—	3	—	7	—
Brok	21	—	2	—	2	—	4	—	1	—	5	—	5	—	2	—
Andre sygdomme	122	—	8	—	—	—	37	—	—	—	48	—	24	—	5	—
Sum	2599	5	333	2	279	—	391	2	243	—	375	—	603	1	375	—
Tandudtrækning	873	—	77	—	76	—	183	—	114	—	191	—	118	—	114	—
Epidemiske sygdomme	1425	7	144	1	115	—	202	—	234	2	220	1	249	1	261	2
Samlet Sum syge	4897	12	554	3	470	—	776	2	591	2	786	1	970	2	750	2

Tab. 7 b.

Antal veneriske tilfælde under lofotfisket.

Aar.	Sum af lofot-søgende.	Antal veneriske tilfælde.	1 venerisk kommer paa hver
1890	35 000	49	714
1891	35 300	33	1 069
1892	34 300	55	624
1893	30 900	41	754
1894	32 200	74	435
1895	37 800	97	390
1896	37 600	98	384
1897	35 700	51	700
1898	33 700	76	443
1899	27 800	44	632

Som af ovenstaaende vil sees, hører aaret til de bedre, hvad venerisk sygdom angaar. De fleste tilfælde falder paa værene fra og med Balstad vestover, hvor der behandledes hele 29 af det samlede antal — 44 — tilfælde, men hvor jo ogsaa den større del af de lofotsøgende var forsamlet.

Tab. 7 c.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1899.
(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom.	Sum.		Fordeling paa fiskeridistrikterne.									
			Værø og Røst.		Borge og Gimsø.		Øksnes.		Dverberg.		Bø og Malnes.	
	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Andre hjerne- og rygmarvsygdomme	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Andre nervesygdomme	25	—	10	—	6	—	1	—	1	—	7	—
Sindssygdom	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hjertesygdom	14	—	7	—	3	—	—	—	2	—	2	—
Kronisk bronkit, astma	26	—	17	—	3	—	—	—	1	—	5	—
Lungetuberkulose	4	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Blodspytning (blodbrækning)	4	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	18	—	9	—	4	—	—	—	4	—	1	—
Kronisk gastrit, kardialgi	78	—	28	—	28	—	15	—	—	—	7	—
Tarmslyng	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Leversygdom, gulsot	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Nyresygdom	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Andre kroniske underlivssygdomme	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Kronisk rheumatisme	72	—	14	—	22	—	11	—	14	—	11	—
Fnat og smitsomme hudsygdomme	16	—	3	—	4	—	1	—	—	—	8	—
Andre hudsygdomme	32	—	14	—	9	—	4	—	3	—	2	—
Veneriske saar	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Syfilis	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonorré, epididymit	11	—	8	—	2	—	2	—	—	—	2	—

Saar (vulnera)	16	—	8	—	8	—	1	—	1	—	3	—
Benbrud, luxationer	6	—	4	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Ben- og ledsygdom	21	—	5	—	6	—	2	—	1	—	7	—
Stød, forvridning	51	—	10	—	18	—	4	—	6	—	18	—
Seneskedebetændelse	10	—	4	—	2	—	2	—	—	—	2	—
Lymfangit, aarebetændelse	8	—	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—
Bylder, flegmone, karbunkel	37	—	13	—	14	—	5	—	—	—	5	—
Værkefingre	26	—	13	—	3	—	3	—	1	—	6	—
Ulcera	10	—	5	—	2	—	—	—	1	—	2	—
Forbrænding	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Forfrysning	4	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—
Øiensygdom	31	—	12	—	8	—	6	—	3	—	2	—
Øresygdom	17	—	10	—	3	—	3	—	1	—	—	—
Sygdom i næsen, blødning	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Brok	5	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—
Andre sygdomme	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—
Sum	562	2	199	1	151	—	69	—	48	—	95	1
Tandudtrækning	188	—	87	—	21	—	31	—	13	—	36	—
Epidemiske sygdomme	266	1	112	—	57	—	44	1	24	—	29	—
Samlet antal syge	1016	3	398	1	229	—	144	1	85	—	160	1

f. Kirke- og skolevæsenet.

Den extraordinære geistlige betjening udførtes af stiftskapellanerne: P. T. Stensaas i Skraaven, P. H. Rynning i Svolvær, J. M. E. Rolness i Henningsvær, A. Aamot i Stamsund, Stene og Ure med station i Stene og O. Kjelland i værene i Flakstad præstegjæld med station i Reine, ligesom de ordinære præster som sædvanligt oftere afholdt møder i forskjellige fiskevær til Guds ords forkyndelse.

Af de indkomne beretninger indtages følgende:

Skraaven. Stiftskapellan Stensaas opholdt sig her fra og med den 3die februar til og med den 12te april. I Skraavens forsamlingshus afholdtes i denne tid ialt 37 gudstjenestlige sammenkomster, af hvilke dog 2 blev ledede af bibelbud Johannesen og 3 af Emissær Eidissen fra Tromsø, som i forbigaaende besøgte Skraaven. Trods den paa grund af den strenge vinter ret følbare mangel paa opvarmning i det store forsamlingshus var besøget paa søn- og helligdagene baade formiddag og eftermiddag som oftest meget godt, hvorimod møderne paa hverdagene søgtes af kun faa. Fiskerskole holdtes af lærer Hulaas, der desuden afholdt nogle historiske foredrag for og nogle sangøvelser med fiskerne. Nogen beretning foreligger imidlertid ikke fra ham.

Bibliotheket bestyredes af stiftskapellanen. 65 laantagere og 283 udlaan.

Brettesnæs. Her virkede emissær P. Dybdal fra Ibbestad og holdt møder til Guds ords forkyndelse i det engelske kompanis skolehus, som med vanlig redebonhed afgaves til benyttelse.

Svolvær. I Lilleøens og Svinøens bedehuse afholdt stiftskapellan Rynning i tiden fra 7de februar til 14de april som regel afvexlende gudstjeneste hver søn- og helligdags formiddag og eftermiddag, idet der dog paa grund af den talrigere fastboende befolkning paa Lilleøen faldt forholdsvis flere gudstjenester her end paa Svinøen Paa hverdagene under Landligge holdtes fastebetragtninger og bibellæsninger, ligesom der ogsaa holdtes nogle aftenandagter i Lilleøens bedehus. Besøget til møderne var jevnlig godt. Fiskerbibliotheket var aabent paa 3 ugedage fra kl. 6—7 efm. og bestyredes af stiftskapellanen. I det hele var der kun 20 laantagere med 55 udlaan, væsentligst som følge af det daarlige fiske og af det forholdsvis ringe antal fiskere, der opholdt sig i været.

Fortsættelsesskole holdtes af lærer A. K. Meyer for fiskere i 6 uger. Skolen var besøgt af 22 elever, der deltog i den daglige undervisning, som gaves i regning, bogholderi og norsk (skriftlig). Desuden holdt lærer Meyer nogle foredrag — tildels med lysbilleder og experimenter —, og disse foredrag var gjennemgaaende godt besøgte.

Henningsvær. I kapelkirken holdtes i februar og mars og til 9de april hver søn- og helligdag høimessegudstjeneste undtagen 2den paaskedag, da der prædikedes i forsamlingshuset. Skjærtorsdag forrettedes

høimesse med altergang. I forsamlingshuset afholdtes bibellæsning og opbyggelse hver søndags og helligdags eftermiddag og desuden paa landliggedagene Hver lørdags aften holdtes der andagt af indresømandsmissionens udsending, emissær Nilsen, der ogsaa holdt de fleste opbyggelser i forsamlingshuset, ligesom han i aar som ifjor gratis fungerede som kirkesanger. Stiftskapellan Rolness udtaler sig anerkjendende om den kjærkomne hjælp, han i sin præstelige gjerning har havt fra sømandsmissionen ved denne dens udsending.

Sygehuset besøgtes flere gange ugentlig af stiftskapellanen.

Fiskerhjemmet, der var til stor hygge og nytte for fiskerne, bestyredes af emissæren og en diakonisse.

Fiskernes bibliothek benyttedes flittigere i vinter end forrige aar.

Der var 90 laantagere og 370 udlaante bøger.

Fra Stamsund, Stene og Ure foreligger ingen beretning.

Balstad. Som ifjor udførtes ogsaa i aar den geistlige betjening her og i Mortsund af sognepræst Arctander og personelkapellan Trondsen med gudstjeneste 1 gang ugentlig i hvert af bedehusene i disse vær. Hans høiærværdighed biskop Bøchmann besøgte Balstad den 20de februar og forrettede da gudstjeneste i bedehuset dersteds.

I Balstad holdtes der aftenskole for fiskerne.

Flakstadværene. Som i de 3 foregaaende vintre forrettede stiftskapellan Kjelland ogsaa i aar her med station i Reine. De samme vær blev besøgte som tidligere, hvorhos emissær Rydningen efter ordre fra biskopen virkede vestenfor Reine og en udsending fra Bergens sømandsmission i Sund, Næsland og Nufsfjord, paa hvilket sidste sted lærer Olsen var fast stationeret. Gudstjeneste eller bibellæsning afholdtes hver søndags formiddag og eftermiddag, ligesom bibellæsning om hverdagene, naar fiskeribedriften ikke var til hinder derfor.

Reine sygehus blev jevnlig besøgt.

Stiftskapellanen tror at kunne karakterisere ordenen blandt den fiskende almue som mønsterværdig.

---

g. Telegrafvæsenet.

Stationernes antal var 22, nemlig 21 faste og 1 feltstation. Af disse holdes de 18 aabne hele aaret, 8 som telegraf, 5 som telegraf i fisketiden og som telefon resten af aaret samt 5 som udelukkende telefon.

Personalet ved lofotstationerne forstærkedes under fisket med 25 tjenstgjørende, hvorhos betjeningen ved Lødingen station forøgedes med 4.

Ørsvaag og Kalle stationer aabnedes 10de januar, Vaterfjord station 26de januar og felttelefonstationen i Steine 6te februar Vaterfjord lukkedes 12te, Ørsvaag 20de, Kalle 29de og Steine 30te april.

Ogsaa i aar er af opsynsbetjenten i Sundf remholdt kravet fra de ikke ubetydelige fiskevær Vestre og Østre Næsland om at komme i telefonforbindelse med Nufsfjord.

Den af telegrafinspektør K. Strømsted velvillig udarbeidede tabel 8 viser antallet af telegrammer, expederede ved stationerne i Lofoten under vinterfisket i aar. Antallet var i vinter 5 449 mindre end under fisket i 1898 og 18 536 mindre end i 1897.

Tab. 8.

Opgave

over antallet af expederede telegrammer ved telegrafstationerne i Lofoten under vinterfisket i aaret 1899.

	Januar.		Februar.		Mars.		April.		Tilsammen.
	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	
Digermulen	46	66	77	205	179	336	65	208	1182
Brettesnes	44	49	377	284	1226	731	564	408	3683
Skraaven	94	105	475	274	928	607	603	480	3566
Vaterfjord	—	14	36	170	29	252	17	112	630
Svolvær	1200	709	2030	895	2461	1665	2207	1449	12616
Kabelvaag	452	369	869	576	1677	1330	1342	1066	7681
Ørsvaag	42	49	295	291	204	427	112	264	1684
Kalle	87	48	369	237	533	348	302	271	2195
Henningsvær	574	304	998	663	1295	1097	893	753	6577
Lyngvær	23	48	34	35	35	45	37	56	313
Valberg	—	—	—	—	1	1	7	4	13
Stamsund	384	238	716	455	1244	820	1050	789	5696
Steine	—	—	100	156	225	379	166	298	1324
Ure	171	86	380	143	1017	632	874	638	3941
Balstad	563	342	703	492	1420	845	1524	972	6861
Bøstad	33	18	31	12	20	19	45	24	202
Borgevær	48	36	30	44	17	31	23	45	274
Nufsfjord	160	117	400	280	744	478	805	536	3520
Ramberg	51	32	4	1	14	14	7	11	134
Sund	308	200	512	346	718	492	646	502	3724
Reine	437	225	685	480	686	556	890	690	4649
Sørvaagen	626	404	782	633	1028	773	1418	980	6644
Tilsammen	5343	3459	9903	6672	15701	11878	13597	10556	
Ialt	8802		16575		27579		24153		77109

Tabel 9 viser telegrafkorrespondancen under fisket i Lofoten de 7 sidste aar.

Tab. 9.

Maaned.	1000 telegrammer.						
	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Januar	8.8	10.5	10.5	9.4	10.3	7.8	8.8
Februar	20.5	18.9	21.1	19.2	18.0	16.2	16.6
Mars	33.1	31.5	45.7	35.5	39.8	34.0	27.6
April	20.2	32.1	28.2	23.0	27.5	24.6	24.1
Ialt	82.6	93.0	105.5	87.1	95.6	82.6	77.1

Telegrammernes antal ved Lofotstationerne for hele aaret anføres til sammenligning i tabel 10.

Tab. 10.

Aar.	1000 telegrammer.				Procent af hele aarets expedition.
	Afsendte.	Mod-tagne.	Ialt.	I fiske-tiden.	
1881	28.1	20.7	48.7	33.5	69.0
1882	29.4	21.1	50.5	34.4	69.0
1883	26 5	19.5	46.0	31.8	69.1
1884	27.7	21.5	49.2	33.8	68.7
1885	37.1	28.4	65.5	44.8	68.4
1886	35.6	27.3	62.9	46.5	73.9
1887	33.9	27.0	60.9	42.2	67.1
1888	52.1	40.2	93.2	62.3	67.5
1889	54.4	43.9	98.3	69.8	71.0
1890	68.0	53.6	121.6	80.0	66.0
1891	61.5	49.1	110.6	75.7	68.4
1892	60.2	50.4	110.6	76.3	69.0
1893	67.6	55.2	122.8	82.6	67.3
1894	77.4	62.0	139.4	93.0	66.7
1895	90.1	63.2	153.3	105.5	68.8
1896	78.0	55.6	133.6	87.1	65.2
1897	75.5	62.5	138.0	95.6	69.2
1898				82.6	

h. Post- og passagerbefordringen

var ogsaa i vinter for den del af Lofotens vedkommende, der ikke anløbes af hurtigruteskibene, lidet tilfredsstillende, i ethvert fald ikke saadan, som man i betragtning af de forøvrigt forbedrede og udviklede komunikationsforhold bør kunne gjøre fordring paa særlig i den ikke alene for Lofoten, men for det hele land saa vigtige og betydningsfulde tid, da lofotfisket staar paa.

Det Vesteraalske dampskibsselskabs skibe «Hadsel» og «Røst» udførte lokalruterne i Lofoten og Vesteraalen, men de var ogsaa i vinter for meget optagne med befordring af gods, til at de som lokal fortsættelse af hurtigruteskibene i egenskab af post- og passagerførende skibe kunde siges at magte sin opgave. Naar man saaledes f. ex. paastrækningen fra Svolvær til Sund, hvortil der med direkte gang udfordres en tid af i det allerhøieste 5 timer, med lokalskibet skal, hvad der flere gange indtraf, tiltrænge et helt døgn, ja, af og til længere tid, da er dette, selv om man tager turen om Skraaven og de mange anløbssteder med i beregningen, en saa lidet tidsmæssig befordring, hvad hurtighed angaar, som vel mulig Man sammenligne: Medens hurtigskibet gaar fra Trondhjem til Sandnessøen eller nær sagt til Bodø, snegler lokalskibet sig fra Svolvær til Sund!

En delvis bedring i forholdene erholdt man i vinter derved, at hurtigskibene paa henvendelse fra forretningsfolk i Henningsvær udstrakte sin rute til dette Lofotens største fiskevær, og ved, at skibene i rute nr. 1 a foretog extrature vestover til Balstad.

— — —

i. Havnevæsenet.

Af de stadig tilbagevendende og af nye krav angaaende forbedringer af havneforholdene i opsynsdistriktet, gjentages og anføres her følgende:

Skraaven. Ønskeligheden af, at det østre indløb til havnen bliver opmudret saa vidt, at store baade kan passere derigjennem ved lavvande, fremholdes.

Vaagene. Selv under saa mislige fiskerier som ifjor og i aar med et som følge deraf saa forholdsvis lidet belægaf baade og fartøier viser Rækkilen sig at være altfor indskrænket som havn, hvorfor atter gjentages kravet om opmudring dersteds saavel i den før uddybede rende, der nu aar for aar bliver grundere, som fra renden henimod Olsnæsset og Storvaag-

landet. Ogsaa i Kabelvaag var en fortsat opmudring heldig — paa Skeien og ved Tyskhellen nemlig, hvor havnen er altfor trang.

Paa et massemøde af fiskere og andre næringsdrivende i Kabelvaag i vinter blev behandlet spørgsmaalet om gjenoptagelse af arbeidet paa anlæg af molo for Kabelvgaas havn. En resolution blev fattet om dette arbeides nødvendighed m. m. og blev derefter tilstillet storthinget gjennem sorenskriver Havig, saa sagen nu forhaabentlig er i den bedste gjænge.

Henningsvær. Den i beretningerne for 1897 og 1898 paapegede gjenmuring og paafyldning af Kaarbøvalen har endnu ikke fundet sted og gjentages derfor.

Stamsund. Fra Æsøen er fremsat krav om at faa havnen dersteds opmudret og om, at der maa blive opmuret en liden molo mellem Hjeldskjæret og Rundholmen, ligesom en lignende mellem Hjeldskjæret og Æsøen. Endelig ønskes bortmineret en bjergknaus, der forefindes mellem Rundholmen og Æsøen.

Balstad. Det i 1897 indsendte andragende fra fiskere om opmudring i Hatviken er fremdeles ikke imødekommet og bringes derfor i erindring.

Sund. Opsynschefen besigtigede i vinter havnen eller landingsforholdene ved Østre Næsland og maa gjentage, hvad der i beretningen for forrige aar blev fremført om den betydelige bedring i de uheldige forhold, der vil vindes ved, at løbet mellem Tankenakodden og Langskjæret bliver gjenmuret. I løbet ligger Rundskjæret og et par mindre skjær, og der er forøvrigt meget grundt — paa det dybeste en knap favn ved lavvande —, ligesom selve løbet er temmelig smalt, saa der vil tiltrænges kun en mindre eller en liden molo.

Atter anmodes om bortminering af den i det trange Grimsholmsund liggende større sten.

Reine. Man venter fremdeles med længsel paa at se Havnøhullet og Aarebrottet ved Havnø gjenmurede eller gjenkastede. Foranstaltningen er meget paakrævet, hvorfor man haaber, at det i sin tid om samme til den bevilgende myndighed indsendte andragende snarlig maa faa en gunstig afgjørelse.

---

k. Fyr- og mærkevæsenet.

I anledning af nogle under dette afsnit i beretningerne for 1897 og 1898 fremsatte krav og ønsker har opsynschefen gjennem departementet for det indre modtaget gjenpart af en af fyrdirektøren under 3die juli 1899 afgiven erklæring om de forskjellige spørgsmaal. Erklæringen, til hvilken departementet for de offentlige arbeider i det væsentlige henholder sig, gaar hovedsagelig ud paa følgende, hvorom de interesserede herigjennem underrettes:

Mangelen ved indseilingen til Skraaven antages at være ret tilfredsstillende afhjulpen ved den i 1898 paa Galgeholmen anbragte fyrlampe. Vistnok var der paapeget eller foreslaaet «et par» fyrlamper for indseilingen; men da det befandtes, at man kunde klare sig med kun 1 lampe, er der af økonomiske hensyn ikke foretaget videre end skeet.

For passagen over revet ved Reine blev i 1898 anbragt en fyrlampe. Her var ogsaa andraget om 2 fyrlamper, overetlysende, og det indrømmes, at disse vilde været bedre; men administrationen antager ikke, uden at tilsidesætte krav paa belysning fra andre hold, hvor der endnu ingen er, eller hvor forbedring er endnu mere paakrævet, at kunne i nogen nær fremtid foreslaa anbringelsen af den anden fyrlampe ved Reine. Det formenes, at den anbragte ene fyrlampe vil afgive saavidt veiledning, at man med forsigtighed kan klare sig dermed, og det er mere, end man har mange steder.

En forandring af Skraavens fyr finder ogsaa fyrdirektøren nødvendig, og arbeidet vil blive optaget paa budgetforslag, naar dertil kan findes plads, under hensyn til andre paatrængende krav og til den for budgetforslagenes størrelse givne begrændsning.

Angaaende de i beretningerne omhandlede mærker og fæstigheder vil undersøgelser blive udførte og eventuelt arbeide sat i gang, eftersom leilighed gives, uden væsentlig at forrykke en økonomisk arbeidsdrift.

Af nye krav er i aar fremkommet følgende:

Fra Stene: 1. Paa en jernstøtte i havnen ved Stene ønskes et hvidmalet bræt mod opseilingen, for at man kan blive var støtten i mørket. 2. Ved Skutten, en holme, er der en grund eller et skjær, hvorpaa tiltrænges en jernsøile. 3. Paa østre side af Storkiløen er der en sten og en grund, hvorpaa ligeledes kræves jernstøtte. 4. Ligesaa 2 saadanne paa de 2 skjær, der findes i leden ud fra Gluntsundet sydover. 5. Endvidere forlanges jernstøtte paa et lidet skjær ved Æsøen. 6. Endelig en lignende paa Tallerkenerne, nogle skjær paa østre side af Æsøen ret udenfor indløbet til havnen. 7. Paa Kranholmen ved Æsøen ønskes

et seilmærke, da der er meget vanskeligt at komme op i mørke. De under nr. 5, 6 og 7 anførte er fremhævede som mest paakrævede.

Fra Havnø: En del fortøiningsringe i det vestre Havnøland vilde bidrage til, at havnen kunde udnyttes bedre, idet fartøierne da fik agterfortøie, medens de nu maa ligge paa svai.

Fra Henningsvær: Jernstøtte paa en grund, der ligger midt i farvandet i Sauøsundet.

II. Fiskerne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Begunstiget af det forholdsvis gode veir i januar, ankom der i slutten af denne maaned ikke saa faa baade til Vestlofoten, hvorimod baadantallet i Østlofoten indtil midten af februar var usædvanlig lidet. Hovedmassen af fiskerne var samlet ved udgangen af februar.

Aarsagen til fiskernes sene ankomst til Østlofoten var iallefald for endel de ugunstige efterretninger om forsøgsfisket, som tilligemed erfaringerne fra forrige aar ikke opfordrede dem til at paaskynde afreisen fra hjemstederne. Paa reisen til Lofoten er anmeldt et ulykkestilfælde, idet en baad fra Nesne kantrede i Vestfjorden. Besætningen blev reddet; men fiskeredskaber og proviant m. v. til en værdi af 700 kroner gik tabt.

Allerede i de første dage af mars begyndte flytningen, som vedvarede hele maaneden; fra Svolvær, Vaagene og Hopen hovedsagelig til Risvær, Brettesnes og Skraaven, og fra Henningsvær og Stamsund til Ure, Mortsund og Balstad. Enkelte baade fra Henningsvær og Vestlofoten flyttede sidst i mars ogsaa østover til Skraaven; men kom nok forsent til der at gjøre nogen større fangst. Samtidig foregik nogen tilflytning til Stamsund af baade fra yttersiden af Lofoten. I den første halvdel af april afsluttedes fisket i Risvær, Brettesnes og Skraaven, og mange fiskere begav sig da paa hjemreise, eller paa tur til finmarken. De gjenliggende fortsatte bedriften, særlig i Vestlofoten, til langt ud i maaneden, lokket af de høie fiskepriser.

Efterstaaende tabel 11 viser baadantallet, samt dets procentvise størrelse ved begyndelsen og ved midten af hver maaned samt ved dets nærforestaaende afslutning i de sidste 5 aar.

Tab. 11.

Tid.	Antal baade tilstede.					Procent.				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Januar, midten	300	100	500	100	100	4.0	1.3	7.0	1.4	1.7
Februar, begyndelsen	2300	1400	2200	1300	1200	30.6	18.7	31.0	18.8	20.7
— midten	4100	3500	4500	3700	3000	54.6	46.7	63.4	53.6	51.7
Mars, begyndelsen	5600	6000	6000	5500	4500	74.6	80.0	84.5	79.7	77.6
— midten	7510	7500	7100	6900	5400	100.0	100.0	100.0	100.0	93.1
— slutningen	7400	7000	7100	6600	5800	98.5	93.3	100.0	95.6	100.0
April, slutningen af 1ste uge . .	6500	4500	6000	4500	5400	86.6	60.0	84.5	65.2	93.1
2den uge . .	3600	2800	4000	3700	3800	47.9	37.3	56.3	53.6	65.5
3die uge . .	2600	400	1000	1200	1600	34.6	5.3	14.1	17.4	27.6

Tabel 12 viser baadfordelingen ved de forskjellige fiskevær. Tallene over stregen betegner garnbaade, under stregen betegner linebaade og efter samme dybsagnbaade.

Tabel 12.

Ugen, som endte.	Raftsundet.	Østnæs-fjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Vaagene	Hopen.	Hennings-vær.	Stamsund og Stene.	Ure.
Januar 21	—	—	—	—	—	—	—	8/27 35	4/15 19
— 28	—	—	—	—	—	8/0 8	27/110 137	22/73 95	10/35 45
Februar 4	—	—	22/26 1 49	5/4 9	18/14 1 33	21/129 150	84/193 277	81/110 191	24/50 74
— 11	4/28 32	—	35/26 1 62	28/4 32	74/29 5 108	106/181 287	195/282 2 479	226/137 363	48/77 125
— 18	109/68 1 178	—	69/24 6 99	45/7 52	114/38 35 187	126/194 3 323	221/382 14 567	305/153 2 460	62/101 163
— 25	145/120 2 267	—	105/48 20 173	98/23 1 122	208/71 131 410	143/220 363	240/369 45 654	344/174 30 548	83/117 200
Marts 4	160/170 8 338	37/56 93	122/58 20 200	118/97 3 218	216/88 153 457	143/227 5 375	246/384 48 678	390/183 30 603	89/120 209
— 11	170/200 8 378	37/56 93	132/65 29 226	124/123 2 249	229/89 155 473	144/235 4 383	251/393 48 692	408/198 33 639	94/121 215
— 18	227/437 13 677	—	128/95 53 276	140/148 4 292	239/99 187 525	148/234 5 387	261/405 48 714	421/196 34 651	107/132 1 24
— 25	248/485 17 750	—	245/104 51 400	148/190 6 344	285/83 198 566	148/234 5 387	263/416 48 727	456/197 34 687	108/151 1 26
April 1	268/521 16 805	—	148/105 53 306	141/192 6 339	285/83 198 566	147/134 5 286	257/403 43 703	465/197 34 696	108/157 1 26
— 8	256/386 13 655	—	144/100 43 287	134/164 6 304	285/83 198 566	120/205 325	252/309 29 590	441/162 31 634	89/149 1 23
— 15	100/190 7 297	—	21/51 29 101	82/72 4 158	285/83 198 566	20/163 183	123/172 10 305	85/120 10 215	10/100 11
— 22	15/35 50	— —	10/20 4 34	30/40 70	18/30 45 93	0/49 49	15/140 6 161	14/51 65	0/50 5

Anm. Da opsynet den 27de april blev hævet, var der tilstede ca. 600 baa

Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.	Ialt østenfor Henningsvær.	Ialt i Henningsvær.	Ialt vestenfor Henningsvær.	Ialt af hvert brug.	Ialt.
3 65 68	9 37 46	48 35 83	1 20 21	4 96 100	—	—	77 295 372	77 295	372
21 190 211	15 67 82	67 54 121	25 102 127	5 198 203	8 0 8	27 110 137	165 719 884	200 829	1029
38 267 305	23 98 121	90 71 161	44 150 194	8 275 283	66 173 2 241	81 193 277	308 1021 1329	458 1387 2	1847
67 320 387	29 123 152	99 81 180	51 174 225	12 331 343	247 268 6 521	195 282 2 479	532 1243 1775	974 1793 8	2775
90 350 440	34 144 178	107 86 193	80 158 238	16 373 389	463 331 45 839	221 332 14 567	694 1365 2 2061	1378 2028 61	3467
101 363 464	41 147 188	111 90 201	86 165 251	20 387 407	699 482 154 1335	240 369 45 654	786 1443 30 2259	1725 2294 229	4248
101 365 466	45 150 195	113 90 203	97 169 266	22 402 424	796 696 189 1681	246 384 48 678	857 1479 30 2366	1899 2559 267	4725
108 369 477	45 152 197	117 92 209	102 169 271	23 402 1 426	836 768 198 1802	251 393 48 692	897 1503 34 2434	1984 2664 280	4928
130 382 512	54 154 208	119 92 211	103 170 273	26 408 1 435	882 1013 262 2157	261 405 48 714	960 1534 36 2530	2103 2952 346	5401
157 402 559	56 157 4 217	121 103 224	106 170 276	26 408 1 435	1074 1096 277 2447	263 416 48 727	1030 1588 40 2658	2367 3100 365	5832
159 405 1 565	56 157 4 217	122 103 225	109 171 1 281	26 408 1 435	989 1035 278 2302	257 403 43 703	1045 1598 42 2685	2291 3036 363	5690
151 404 1 556	57 159 5 221	126 106 232	116 174 2 292	26 428 1 455	939 938 260 2137	252 309 29 590	1006 1582 41 2629	2197 2829 330	5356
100 387 487	44 159 3 206	60 161 221	171 184 2 357	26 430 1 457	508 559 238 1305	123 172 10 305	496 1541 16 2153	1127 2272 238	3763
10 185 195	9 90 99	10 87 97	26 103 129	26 430 1 457	73 174 49 296	15 140 6 161	95 996 1 1092	183 1310 56	1559

i de vestlige vær.

Tabel 13 indeholder opgave over de fra de forskjellige præstegjeld 16de marts i Lofoten antegnede fiskere, disses fordeling ved de forskjellige brug samt antallet af leiekarle.

Tabel 13.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16de marts 1899 forsamlede antal fiskere, disses fordeling ved de forskjellige redskaber o. s. v.

Fra hvilket præstegjæld.	Garn.				Line.			Dybsagn.			Samlet antal.			Leiekarle.
	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Garnbaade udrustede med liner.	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Mand.	Baade med liner.	Baade uden liner.	Fiskere.	Baad-mandskaber.	Baade.	Antal.
Bergen	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-
Søndre Bergenhus amt	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-
Ørsten	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	1	1	-
Norddalen	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	3	1	1	-
Aalesund	2	1	1	-	4	1	1	-	-	-	6	2	2	-
Romsdals amt	2	1	1	-	4	1	1	5	-	2	11	4	4	-
Hitteren	5	1	1	-	5	1	1	-	-	-	10	2	2	4
Trondhjem	-	-	-	-	4	1	1	-	-	-	4	1	1	1
Rissen	-	-	-	-	5	1	1	-	-	-	5	1	1	2
Stadsbygden	211	36	36	-	4	1	1	4	-	1	219	38	38	9
Ørlandet	39	7	7	-	-	-	-	92	-	23	131	30	30	-
Bjugn	70	14	14	-	36	8	8	72	8	10	178	40	40	12
Aafjorden	13	3	3	-	30	7	7	74	10	9	117	29	29	3
Bjørnør	21	5	5	-	10	2	2	25	2	4	56	13	13	7
Søndre Trondhjems amt	359	66	66	-	94	21	21	267	20	47	720	154	154	38

Frosten	33	9	9	2	4	1	1	-	-	-	37	10	10	1
Leksviken	6	1	1	-	4	1	1	-	-	-	10	2	2	-
Inderøen	3	1	1	-	8	2	2	-	-	-	3	1	1	-
Ytterøen	31	8	8	-	-	-	-	-	-	-	39	10	10	5
Beitstaden	-	-	-	-	4	1	1	-	-	-	4	1	1	-
Stenkjær	3	1	1	-	5	1	1	-	-	-	8	2	2	3
Fosnæs	18	4	4	-	10	2	2	-	-	-	28	6	6	4
Namsos	-	-	-	-	9	2	2	-	-	-	9	2	2	-
Flatanger	-	-	-	-	20	4	4	-	-	-	20	4	4	8
Lekø	111	32	32	-	17	4	4	95	7	21	223	64	64	9
Kalvereid	120	26	26	-	37	8	8	4	1	-	161	35	35	15
Nærø	94	25	25	-	34	7	7	-	-	-	128	32	32	27
Grong	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-
Nordre Trondhjems amt	424	108	108	2	147	32	32	99	8	21	675	170	170	72
Bindalen	111	27	27	2	73	18	18	98	28	4	282	77	77	13
Brønø	349	77	77	-	245	53	53	120	30	17	724	177	177	75
Velfjorden	60	13	13	-	100	22	22	-	-	-	160	35	35	33
Vega	98	21	21	1	444	90	90	-	-	-	542	111	111	177
Alstahaug	503	91	92	1	343	73	73	7	1	1	853	166	167	120
Herø	163	31	32	3	356	73	74	2	-	1	521	105	107	47
Tjøttø	132	25	26	-	1124	233	234	-	-	-	1256	258	260	418
Vefsen	228	40	41	-	55	12	12	-	-	-	283	52	53	50
Hatfjelddalen	-	-	-	-	5	1	1	-	-	-	5	1	1	2
Søndre Helgelands fogderi	1644	325	329	7	2745	575	577	237	59	23	4626	982	988	935
Mo	29	5	5	-	56	13	13	-	-	-	85	18	18	16
Hemnæs	249	46	46	-	18	4	4	-	-	-	267	50	50	67
Næsne	470	93	93	-	140	33	33	68	24	-	678	150	150	95
Lurø	110	25	25	-	65	15	15	71	27	-	246	67	67	22
Rødø	391	85	85	-	137	29	29	132	32	12	660	158	158	36
Nordre Helgelands fogderi	1249	254	254	-	416	94	94	271	83	12	1936	443	443	236

Forts.

Fra hvilket præstegjæld.	Garn.				Line.			Dybsagn.			Samlet antal.			Leiekarle.
	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Garnbaade udrustede med liner.	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Mand.	Baade med liner.	Baade uden liner.	Fiskere.	Baad-mandskaber.	Baade.	Antal.
Gildeskål	319	70	70	1	233	54	54	-	-	-	552	124	124	50
Beieren	58	12	12	-	141	30	30	-	-	-	199	42	42	32
Bodø	12	2	2	-	36	9	9	-	-	-	48	11	11	11
Bodin	172	35	35	1	53	11	11	2	-	1	227	47	47	19
Skjærstad	128	26	26	-	57	15	15	33	6	3	218	50	50	8
Saltdalen	126	22	22	-	10	2	2	-	-	-	136	24	24	6
Kjærringø	15	3	3	-	120	27	27	7	1	1	142	32	32	2
Folden	102	20	21	5	499	105	105	25	-	7	626	136	133	48
Steigen	79	17	17	-	643	134	134	8	2	1	730	154	154	66
Hammerø	107	21	22	1	407	92	93	9	2	2	523	117	119	15
Lødingen	113	30	32	13	390	150	156	5	1	1	508	182	190	5
Tysfjorden	111	27	28	9	295	72	72	-	-	-	406	99	100	2
Ofoten	166	37	38	3	294	68	68	22	7	-	482	112	123	8
Saltens fogderi	1508	322	328	33	3178	769	776	111	19	16	4797	1126	1139	272
Hadsel	304	76	77	12	698	151	152	8	1	-	1005	228	230	58
Sortland	172	41	41	3	171	45	46	8	2	1	351	89	90	5
Bø	48	15	16	2	40	12	13	7	-	3	95	30	32	-
Dverberg	9	2	2	-	15	4	4	11	2	2	35	10	10	-
Øksnæs	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-
Flakstad	451	99	127	32	750	167	194	-	-	-	1201	266	321	498
Buksnæs	318	76	81	18	1220	259	271	2	-	1	1540	336	353	312
Gimsø	23	5	5	-	110	27	27	-	-	-	133	32	32	4
Borge	333	57	60	10	72	18	18	-	-	-	405	75	78	31
Vaagan	338	101	140	46	559	150	160	21	5	6	918	262	311	53
Lofotens og Vesteraalens fogderi	2000	473	550	123	3635	833	885	52	10	13	5687	1329	1458	961
Nordlands amt	6401	1374	1461	103	9974	2271	2332	671	171	64	17046	3880	4028	2404

Kvædfjord	362	66	66	-	107	24	24	15	3	3	484	96	96	7
Ibbestad	723	123	123	1	784	160	160	-	-	-	1507	283	283	4
Trondenæs	355	66	68	4	294	74	74	12	3	1	661	144	146	9
Bjarkø	30	5	5	-	8	2	2	-	-	-	38	7	7	-
Tranø	431	85	85	4	219	55	55	-	-	-	650	140	140	2
Maalselven	-	-	-	-	22	5	5	2	-	1	24	6	6	-
Lenviken	378	71	71	3	142	35	35	3	-	1	523	107	107	1
Balsfjorden	352	65	65	2	126	28	28	-	-	-	478	93	93	20
Tromsøsundet	215	46	46	2	195	49	49	19	6	-	429	101	101	-
Tromsø	73	19	19	2	84	25	25	-	-	-	157	44	44	1
Lyngen	406	74	74	2	186	43	43	-	-	-	592	117	117	12
Karlsø	70	15	15	4	219	46	46	8	3	-	297	64	64	-
Skjærvø	40	9	9	1	120	31	31	-	-	-	160	40	40	-
Tromsø amt	3435	644	646	25	2506	577	577	59	15	6	6000	1242	1244	56
Talvik	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-
Finmarkens amt	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-

Rekapitulation.

Søndre Bergenhus amt	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-
Romsdals Amt	2	1	1	-	4	1	1	5	-	2	11	4	4	-
Søndre Trondhjems amt	359	66	66	-	94	21	21	267	20	47	720	154	154	38
Nordre Trondhjems amt	424	108	108	2	152	33	33	99	8	21	675	170	170	72
Nordlands amt	6401	1374	1461	163	9974	2271	2332	671	171	64	17046	3880	4028	2404
Tromsø amt	3435	644	646	25	2506	577	577	59	15	6	6000	1242	1244	56
Finmarkens amt	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-
Ialt	10630	2195	2284	190	12730	2903	2964	1101	214	140	24461	5452	5602	2570

Siden 1878, med 22 723 mand, har antallet af lofotfiskere ikke været saa lidet som i aar. Nedgangen er, som tabellen udviser, forholdsvis størst for Tromsø amt, men ogsaa betydelig for Nordlands amt.

Foruden en tiltagende søgning til Senjenfisket fra Tromsø amt, er vel aarsagen foregaaende aars mislige udbytte af Lofotfiskeriet.

Baadmandskabernes gjennemsnitlige styrke har været:

1899	pr. garnbaad	4.84,	pr. linebaad	4.39,	pr. dybsagnbaad	3.11
1898	» —	5.42,	» —	4.28,	» —	3.23
1897	» —	5.87,	» —	4.18,	» —	3.22
1896	» —	5.85,	» —	4.32,	» —	3.20
1895	» —	5.72,	» —	4.09,	» —	3.07

Det forøgede antal smaagarnbaade, med kuns 3—4 mands besætning, bevirker nedgangen i baadbesætningernes gjennemsnitlige størrelse for garnbaadenes vedkommende.

Forholdet mellem baadbesætningernes størrelse fra de forskjellige distrikter vil sees af tabel 14.

Tabel 14.

Distrikt.	Pr. garnbaad.			Pr. linebaad.			Pr. dybsagnbaad.		
	1897.	1898.	1899.	1897.	1898.	1899.	1897.	1898.	1899.
S. Trondhjems amt . . .	5.95	5.68	5.44	4.14	4.60	4.48	3.78	3.93	3.99
N. do. do. . . .	5.50	4.88	3.93	4.17	4.23	4.59	3.07	3.25	3.41
S. Helgelands fogderi. .	5.79	5.57	5.06	4.74	4.79	4.77	3.13	3.09	2.89
N. do. do. . . .	5.61	5.48	4.92	4.14	4.11	4.43	3.11	3.12	2.85
Saltens do. . . .	5.83	5.08	4.68	4.05	4.13	4.13	3.20	3 34	3.17
Lofoten og Vesteraalens fogderi	6.22	5.10	4.23	4.22	4.18	4.86	2.46	2.21	2.36
Tromsø amt	5.94	5.69	5.33	3.94	4.26	4.34	2.92	2.69	2.81

Snedseilsbaade, hvoraf mange med dæk, benyttes mere og mere til garnbaade. Ogsaa som linebaade saa man i aar anvendt mindre snedseilere.

Ved siden af den rosende omtale disse baade fik, som livsikre og letvindte under seilads, hørtes der flere udtalelser om, at de store dæksbaade, som med høi rig giver adskillig vindfang, under redskabstrækning i kuling ofte kom i drift med sine garnlænker, førend de var halvtrukne, og derved bevirkede skade paa andres redskaber.

Om baadene blev indrettet saadan, at stormasten lagdes ned, vilde de selvfølgelig ligge betydelig lettere i redskaberne.

Tabel 15 viser søgningen til Lofoten fra de forskjellige hjemsteder i tidsrummet fra 1895—1899.

Tab. 15.

Hjemsted.	Antal fiskere.									
	1895.	Procent.	1896.	Procent.	1997.	Procent.	1898.	Procent.	1899.	Procent.
Søndre Trondhjems amt	1001	3.1	1203	3.8	1064	3.4	809	2.7	720	2.9
Nordre do. do.	777	2.4	907	2.8	815	2.6	728	2.4	675	2.7
Søndre Helgelands fogderi	5235	16.1	5842	18.1	5581	17.8	4997	16.8	4626	18.9
Nordre do. do. . . .	2225	6.8	2545	7.9	2319	7.4	2169	7.3	1936	7.9
Saltens do. . . .	6094	18.8	5991	18.6	6406	20.5	5848	19.6	4797	19.6
Lofoten og Vesteraalens fogderi . .	7573	23.3	5788	17.9	6826	21.8	7365	24.8	5687	23.2
Tromsø amt	9516	29.3	9866	30.6	8248	26.3	7827	26.3	6000	24.5
Ialt	32492*)	99.8	32280*)	99.7	31312*)	99.8	29777*)	99.9	24461*)	99.7

*) Fiskere fra andre her ikke anførte hjemsteder iberegnede.

Tabel 16 viser forholdet mellem brugen af de forskjellige fiskeredskaber i de sidste 10 aar.

Tabel 16.

Aar.	Procent fiskere.		
	Garn-brugere.	Natline-brugere.	Dybsagn-brugere.
1890	43.9	49.2	6.9
1891	54.5	47.4	8.1
1892	43.2	48.8	8.0
1893	42.8	49.6	7.6
1894	38.0	55.7	6.3
1895	26.3	66.7	7.0
1896	22.2	69.1	8.7
1897	28.9	62.7	8.4
1898	35.5	59.6	4.9
1899	43.5	52.0	4.5

De i vinter i de fleste opsynsdistrikter meget brugte smaagarn har bragt forøgelsen i garnfiskernes antal. Der gjordes tildels ganske pen fangst med disse forholdsvis billige redskaber, som iallefald i den nærmeste fremtid vil blive meget anvendt. Enkelte linefiskere drev baade liner og smaagarn.

Brugen af synkenot til fangst af skrei under lofotfiskeriet er forbudt ved udvalgsbeslutninger. Vedtægt desangaaende er indtaget i nærværende beretnings afsnit VIII – Udvalgene vedkommende.

Med hensyn til anvendelsen af de forskjellige redskaber i de enkelte distrikter i de sidste 10 aar henvises til tabel 17.

Tabel 17.

Aar;	Brugenes fordeling.																				
	S. Trondhjems amt.			N. Trondhjems amt.			Søndre Helgelands fogderi.			Nordre Helgelands fogderi.			Saltens fogderi.			Lofoten og Vesteraalens fogderi.			Tromsø amt.		
	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.
	Procent af fiskere.																				
1890 . . .	44	8	48	49	25	26	38	45	17	73	18	9	46	52	2	27	72	1	52	47	1
1891 . . .	42	8	50	44	24	32	41	40	19	72	18	10	44	53	3	30	69	1	50	49	1
1892 . . .	47	5	48	51	19	30	40	42	18	75	13	12	42	54	4	24	75	1	49	49	2
1893 . . .	47	4	49	44	23	33	37	46	17	75	17	8	37	60	3	21	78	1	56	43	1
1894 . . .	52	5	43	46	24	30	35	51	14	74	19	7	33	65	2	14	85	1	48	50	2
1895 . . .	43	11	46	29	33	38	26	62	12	54	34	12	20	76	4	9	89	2	36	62	2
1896 . . .	35	14	51	24	44	32	22	65	13	47	34	19	15	79	6	4	95	1	30	68	2
1897 . . .	42	9	49	24	40	36	27	61	12	52	25	23	21	72	7	14	85	1	41	57	2
1898 . . .	50	11	39	45	28	27	31	62	7	62	26	12	25	72	3	24	75	1	48	51	1
1899 . . .	50	13	37	63	22	15	36	59	5	65	22	13	32	66	2	35	64	1	57	42	1

b. Leiekarle.

Sidste rubrik i tabel 13 viser antallet af leiekarle fra de forskjellig præstegjæld. Nedenstaaende tabel 18 angiver antallet fra de forskjellig fogderier eller amter i de sidste 5 aar samt det procentvise antal a distriktets lofotfiskere.

Tabel 18.

Hjemsted.	Antal leiekarle.				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899
	Mand.				
Søndre Bergenhus amt	—	—	—	—	—
Nordre do. do.	—	—	—	—	—
Romsdals amt.	—	—	—	—	—
Søndre Trondhjems amt	41	47	33	46	38
Nordre do. do.	60	66	76	66	72
Søndre Helgelands fogderi	1020	1241	1255	928	935
Nordre do. do.	260	337	305	299	236
Saltens fogderi	310	324	367	323	272
Lofoten og Vesteraalens fogderi	1452	1481	1264	1350	961
Tromsø amt	103	62	53	68	56
Finmarkens amt	—	—	—	—	—
Ialt	3246	3558	3353	3080	2570
Procent af samtlige fiskere	10.0	11.0	10.7	10.3	10.5

Nedgangen i antal af leiekarle staar omtrent i forhold til nedgangen i det samlede antal af fiskere. Hyren var i aar fra 130—160 almindeligst 140 kroner for bevante, og fra 100—120 kroner for mindre bevante folk, frit hus, brændsel, kogt mad og kaffe. Med alt frit var den fra med 60—100 kroner.

I Stamsund forefaldt lidt krangel ved opgjørene, hvilket dog blev bilagt i mindelighed ved opsynets mellemkomst.

I enkelte vær maatte leiekarlene slaa af paa hyren eller give henstand med endel af beløbet.

Adskillige leiekarle forhyredes gjennem hyrekontoret i Svolvær.

III. Fiskeværene vedkommende.

Efterfølgende tabel 19 viser antallet af de i de forskjellige vær 16de mars antegnede fiskere og disses fordeling ved de forskjellige brug o. s. v.

Tabel 19.

Fiskevær.	Garn. Mand.	Garn. Baadmand-skaber.	Garn. Baade.	Garn. Garnb. udr. med liner.	Line. Mand.	Line. Baadmand-skaber.	Line. Baade.	Dybsagn. Mand.	Dybsagn. Baade med liner.	Dybsagn. Baade uden liner.	Samlet antal. Fiskere.	Samlet antal. Baadmand-skaber.	Samlet antal. Baade.	Leiekarle antal.
Risvær . . .	63	19	19		632	177	182	2	1		697	197	202	
Brettesnæs . .	742	198	205	48	649	233	242	22	1	9	1413	441	457	15
Østnæsfjorden .	260	86	120	55	97	33	35				357	119	155	16
Skraaven . .	656	128	135		351	95	97	144	43	10	1151	276	285	15
Svolvær . . .	554	140	140	2	546	148	148	10		4	1110	292	292	2
Kabelvaag . .	686	129	129		172	51	51	5	2		863	182	182	33
Storvaagen . .	672	129	129		133	32	32	596	160	36	1401	357	357	68
Ørsvaag . . .	133	23	23		220	46	46	8	2		361	71	71	46
Ørsnæs . . .	179	31	31		455	91	91				634	122	122	34
Hopen og Kalle	539	91	91		489	102	102	15	5		1043	198	198	59
Østenfor Henningsvær . .	4484	974	1022	105	3744	1008	1026	802	214	59	9030	2255	2321	288
Henningsvær.	1434	269	269		1929	400	400	180		45	3543	714	714	141
Skokkelvigøerne	80	15	16	1							80	15	16	10
Stamsund . .	1654	312	317	31	818	184	184	7		3	2479	499	504	131
Stene	461	100	100	2	51	12	12	108		31	620	143	143	15
Ure	498	105	105	2	599	134	134	2		1	1099	240	240	88
Øerne til Ure	2693	532	538	36	1468	330	330	117		35	4278	897	903	244
Mortsund med Brandsholmen	275	58	61	1	483	105	118				758	163	179	99
Balstad . . .	362	71	71	8	1355	269	270				1717	340	341	337
Nufsfjord . .	274	58	58	2	767	157	158				1041	215	216	206
Sund	525	106	129	36	332	70	86				857	176	215	246
Brandsholmen til Sund. .	1436	293	319	47	2937	601	632				4373	894	951	888
Reine	478	102	109		777	169	176				1255	271	285	305
Moskenæs . .	30	7	8	1	279	63	63				309	70	71	70
Sørvaagen . .	75	18	19	1	785	169	170	2		1	862	188	190	312
Aa	—	—	—	—	811	163	167				811	163	167	322
Reine til Lofotodden . . .	583	127	136	2	2652	564	576	2		1	3237	692	713	1009
Vestenfor Henningsvær . .	4712	952	993	85	7057	1495	1538	119		36	11888	2483	2567	2141
Ialt	10630	2195	2284	190	12730	2903	2964	1101	214	140	24461	5452	5602	2570

Tabel 20 viser, hvormange fiskere der i de sidste 5 aar har taget nummere i de forskjellige vær, samt til hvormange der i disse er husrum.

Tab. 20.

Mærkedistrikt.	Husrum til ialt i		Antal fiskere taget nummer.				
	1881	1899.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Raftsundet	—	—	570	—	774	—	*) 697
Brettesnæs	370	—	507	555	1221	1875	1413
Skraaven	2460	2200	1335	1858	898	1233	1151
Østnæsfjorden	2050	3241	3226	2268	1797	2074	357
Svolvær	3160	3278	4087	5230	2918	2315	1110
Kabelvaag	2470	2370	1388	2279	1824	1395	863
Storvaagen	1932	2768	1682	2726	2623	1916	1401
Ørsvaag	900	908	375	681	656	473	361
Ørsnæs	740	510	668	776	847	809	634
Hopen og Kalle	1660	1776	1346	1777	1794	1363	1043
Henningsvær	4810	5548	4664	4463	4526	4498	3543
Øerne	330	330	195	124	137	317	80
Stamsund	3170	4644	3166	2121	2594	3303	2479
Stene og Æsøen	1250	1618	955	140	529	677	620
Ure	940	1220	978	672	899	966	1099
Brandsholmen og Mortsund	520	1007	822	593	765	839	758
Balstad	1270	1710	1519	1333	1580	1776	1717
Nufsfjord	590	1090	909	716	857	950	1041
Sund og Næsland	580	1030	926	790	684	743	857
Reine	830	1457	1396	1334	1387	1393	1255
Moskenæs	} 550	395	387	384	404	310	309
Sørvaagen med Bogen		712	688	746	823	846	862
Aa—Evenstad	330	719	703	714	775	706	811

*) Risvær.

Belægget procentvis i de forskjellige grupper af vær fremgaar af tabel 21.

Tabel 21.

Strækning.	Fiskere indskrevne 16de mars				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
	Procent.	Procent.	Procent.	Procent.	Procent.
Raftsundet	1.7	—	2.5	—	*) 2.8
Brettesnes—Hopen	45.0	56.2	46.6	41.8	34.1
Henningsvær	14.4	13.8	14.4	15.1	14.5
Øerne—Ure	16.3	9.5	13.3	17.7	17.5
Brandsholmen—Sund	12.8	10.6	12.4	14.5	17.9
Reine—Lofotodden	9.8	9.9	10.8	10.9	13.2

*) Risvær.

Om rorbodernes og logihuses antal henvises til tabel 22.

Tabel 22.

Sted.	Rorboder og logihuse.							
	Rorboder tilhørende					Logihuse.		
	vær-eieren.	fiskere.	andre.	Ialt.	Rummer antal mand.	Antal.	Rummer antal mand.	Husrum til ialt.
Østnæsfjorden	79	34	2	115	1957	77	1284	3241
Skraaven med Gulbrandsø	150	36	24	210	1830	17	170	2000
Skjoldvær	12	—	—	12	160	2	40	200
Svolvær	166	—	1	167	2270	66	906	3176
Osan	—	1	—	1	12	2	90	102
Kabelvaag	62	75	15	152	2300	6	70	2370
Storvaagen	116	72	3	191	2612	7	156	2768
Ørsvaag	35	9	—	44	558	—	—	558
Kjøndvik	31	2	—	33	350	—	—	350
Ørsnæs	50	—	—	50	510	—	—	510
Hopen	79	1	—	80	868	—	—	868
Kalle	75	1	—	76	908	—	—	908
Guldvigen	15	—	—	15	200	1	15	215
Festvaag	39	—	—	39	480	1	48	528
Sauøen og Skaten	68	—	—	68	630	—	—	630
Hennningsvær	—	161	109	270	3900	13	275	4175
Skokkelvigøerne	19	1	—	20	250	—	—	250
Valbergøerne	7	1	1	9	80	—	—	80
Stamsund og Sværholt	238	9	4	251	3888	17	756	4644
Æsøen	8	—	—	8	160	—	—	160
Nedre Steine	70	3	—	73	968	4	80	1048
Øvre Steine	20	—	—	20	240	7	170	410
Ure	83	—	1	84	1054	10	166	1220
Brandsholmen, Mortsund og Sandsund	66	11	7	84	977	1	30	1007
Balstad	144	10	3	157	1640	6	70	1710
Nufsfjord og Strømø	86	—	1	87	1000	4	90	1090
Næsland	19	—	—	19	200	3	20	220
Sund	72	—	3	75	750	4	60	810
Havnø	44	1	2	47	470	2	12	482
Olenilsø, Sakariasø og Topø	30	1	—	31	305	—	—	305
Reine	62	—	2	64	610	2	60	670
Moskenes	33	5	—	38	395	—	—	395
Sørvaagen med Bogen	56	1	5	62	700	1	12	712
Aa og Tind	56	—	5	61	600	1	30	630
Evenstad	10	—	—	10	89	—	—	89
Ialt	2100	435	188	2723	33921	254	4610	38531

Kulden og det store snefald bevirkede, at man i vinter generedes mindre af urenslighed omkring rorboderne. At der dog paa flere steder ikke er indtraadt no en større bedring i denne retning er der desværre grund til at antage. Fra Henningsvær berettes om nogen fremgang med hensyn til renhold af rorboderne, hvorimod det i Skraaven, Ure og enkelte fiskevær i Reine opsynsdistrikt — specielt Tind — skal staa meget lavt i saa henseende. Det samme er tilfældet i Kabelvaag hos fiskere fra Lyngen og Balsfjorden, medens befolkninger fra Trondenes, Kvædfjord og Helgeland holder sine rorboder dersteds i mønsterværdig orden.

Aar efter aar har paamindelsen om renslighed i fiskeværene været gjentaget, og bedring spores der jo, men den staar beklageligvis ikke paa langt nær i forhold til livsfordringernes stigning forøvrigt. Den gamle uskik, at selv folk, der ellers i sit hjem holder paa renslighed, ikke er saa nøie paa den i rorboden, bør snart forsvinde. Foruden sygdomsfaren virker et daarligt stel i rorboderne uden tvivl sløvende i det hele taget. For liden disciplin er vel en af hovedgrundene; den maa skjerpes inden hvert baadmandskab, om fiskerne skal kunne følge med sin tids fremskridt.

Tilsynsmændene maa, som tidligere fremholdt, ikke alene foregaa med godt exempel, men ogsaa søge at virke paa dem, der staar tilbage, hvilket nok kan være overkommeligt, om de i hvert fiskevær holder sammen og afser en ledig stund til drøftelse af dette i forbindelse med andre spørgsmaal af interesse for deres bedrift.

At væreierne paa sine steder har nogen skyld i det mislige forhold kan ikke benægtes.

Priveter mangler fremdeles paa flere steder — specielt i Skraaven, Ure og flere vær i Reine opsynsdistrikt.

Mangel paa godt drikkkevand var der i vinter i Skraaven, Kabelvaag og Sakrisø pr. Reine. Den paa Hjemgaardsøen i Henningsvær foretagne boring i fast fjeld efter ferskvand mislykkedes, idet søvandet trængte ind i borehullet Fra Steine klages over, at drikkevandet, som tages i Vasvigen dersteds, er meget urent.

Nedenstaaende tabel 23 oplyser om det procentvise forhold mellem belægget i de anførte værgrupper og det i disse opfiskede parti.

Tabel 23.

Strækning.	Det procentvise forhold mellem fiskernes antal og det opfiskede kvantum.									
	1895.		1896		1897.		1898.		1899.	
	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	1.7	—	—	—	2.5	0.6	—	—	*) 2.8	*) 4.0
Brettesnæs—Hopen	45.0	47.3	56.2	55.9	46.6	19.2	41.8	7.2	34.1	25.3
Henningsvær	14.4	16.8	13.8	9.1	14.4	19.4	15.1	7.5	14.5	5.3
Øerne—Ure	16.3	8.4	9.5	7.3	13.3	28.7	17.7	17.7	17.5	20.1
Brandsholmen—Sund . . .	12.8	13.4	10.6	12.6	12.4	20.5	14.5	38.1	17.9	30.6
Reine—Lofotodden	9.8	14.1	9.9	15.1	10.8	11.6	10.9	29.5	13.2	14.6
Østenfor Henningsvær . .	46.7	47.3	56.2	55.9	49.1	19.8	41.8	7.2	36.9	29.3
Vestenfor Do. . .	38.9	35.9	30.0	35.0	36.5	60.8	43.1	85.3	48.8	64.9

*) Risvær.

Tabellen udviser en ligere fordeling af fangsten mellem Øst- og Vestlofoten end tilfældet var forrige aar. Dertil bidrog det forholdsvis gode fiske, der indtraf for Risvær og Brettesnæs. For Henningsvær var det et nødaar. I Vestlofoten faldt fangsten rigeligst og jevnest i Balstad-distriktet.

Efterfølgende tabel 24 viser, hvorledes fiskerne fra de forskjellige præstegjeld var fordelte i Lofotens fiskevær.

Tabel 24.

Fra hvilket præstegjeld eller by.	Risvær.	Brettesnæs.	Skraaven.	Østnesfjorden.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag	Ørsnæs.	Hopen og Kalle.	Henningsvær.	Skokkelvigøerne.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Mortsund og Brandsholm.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Maskenes.	Sørvaagen.	Aa.	Tilsammen.
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5
Ørsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Norddalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Aalesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Hiteren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Trondhjem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Rissen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
Stadsbygden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	215	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	219
Ørlandet	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131
Bjugn	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	14	13	178
Aafjorden	-	-	-	-	-	-	42	-	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	117
Bjørnør	-	3	-	-	-	-	-	8	-	-	6	-	-	21	8	-	-	-	-	-	-	5	5	56
Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	9	13	3	-	-	-	37
Leksvigen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	10
Inderøen	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Ytterøen	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	39
Beitstaden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Stenkjær	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	8
Fosnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	5	5	28
Namsos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	9
Flatanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5	10	20
Lekø	-	-	6	-	-	-	16	-	-	-	-	-	6	171	7	-	-	-	-	8	4	5	-	223

(Forts.)

Fra hvilket præstegjeld eller by.	Risvær.	Brettesnæs.	Skraaven.	Østnæsfjorden.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørsnæs.	Hopen og Kalle.	Henningsvær.	Skokkelvigøerne.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Mortsund og Brandsholm.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Moskenæs.	Sørvaagen.	Aa.	Tilsammen.
Kolvereid	-	-	-	-	-	4	20	-	-	-	17	-	17	12	38	24	9	-	-	5		-	15	161
Nærø	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	24	-	58	-	-	-	-	-	-	4	-	5	25	128
Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Bindalen	-	-	70	-	-	10	19	-	-	48	-	-	-	55	46	-	-	18	-	-	-	12	4	282
Brønø	-	-	35	5	20	-	265	21	-	12	27	-	15	9	80	-	32	-	16	172	-	5	10	724
Velfjorden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	10	-	50	25	-	58	10	160
Vega	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	22	-	7	-	461	-	-	5	-	29	5	542
Alstahaug	-	-	-	-	16	-	3	-	-	-	320	-	237	-	16	7	5	19	5	178	8	24	15	853
Herø	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	251	-	89	-	38	-	-	-	-	61	34	5	35	521
Tjøtø	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	238	-	5	-	18	-	10	33	-	293	71	280	304	1256
Vefsen	-	-	-	6	6	-	-	-	-	178	-	-	12	-	-	-	-	3	6	14	17	41	-	283
Hatfjelddalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Mo	-	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	5	-	3	4	85
Hemnæs	-	-	-	-	-	79	24	80	-	-	12	-	48	-	-	6	-	-	5	4	-	9	-	267
Næsne	-	-	-	-	22	45	259	18	-	-	33	-	143	24	61	44	-	-	-	-	4	15	10	678
Lurø	-	-	3	-	6	5	108	-	-	-	-	-	-	-	59	5	-	47	-	-	-	13	-	246
Rødø	-	-	-	-	45	-	136	-	-	6	37	-	6	-	17	81	-	230	59	13	-	-	30	660
Gildeskål	2	6	36	-	41	-	-	-	-	-	123	-	-	4	31	57	5	5	24	66	10	87	55	552
Beieren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	52	48	20	65	199
Bodø	-	10	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	11	10	-	-	-	-	48
Bodin	-	4	6	6	14	-	-	-	-	31	-	-	28	-	78	24	-	-	5	5	-	21	5	227
Skjærstad	-	3	11	-	48	-	30	-	-	6	98	-	9	-	-	-	-	5	-	-	-	-	8	218
Saltdalen	-	4	-	-	3	-	54	-	-	29	-	-	6	24	6	-	-	-	-	-	-	-	10	136
Kjærringø	-	6	3	-	-	6	8	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	55	-	-	-	-	-	142
Folden	-	-	-	-	-	-	52	6	15	29	-	-	152	30	108	-	47	162	-	-	5	5	15	626
Steigen	-	-	79	-	2	8	5	-	225	116	148	-	111	4	8	19	-	10	-	-	-	-	-	730
Hammerø	31	28	246	-	6	-	-	-	75	15	25	-	-	-	-	-	-	93	-	4	-	-	-	523

Lødingen	172	289	4	5	28	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	508
Tysfjorden	89	120	-	5	9	-	-	-	-	-	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	406
Ofoten	102	55	20	30	65	30	75	-	15	42	41	-	11	-	-	5	15	3	-	-	-	-	-	482
Hadsel	47	225	3	38	3	-	-	178	-	51	130	-	63	-	20	8	230	4	-	5	-	-	-	1005
Sortland	38	84	9	35	2	-	25	-	-	-	4	-	52	-	-	15	5	10	15	9	48	-	-	351
Bø	-	71	-	-	6	-	-	-	-	4	-	-	4	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	95
Dverberg	15	-	11	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	35
Øksnæs	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Flakstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152	504	208	52	132	153	1201
Buksnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	226	63	148	319	646	138	-	-	-	-	-	1540
Gimsø	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	131	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	133
Borge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74	80	152	-	-	9	77	-	-	13	-	-	-	405
Vaagan	161	191	81	147	66	45	34	23	20	-	130	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	918
Kvædfjord	-	-	78	-	3	280	-	-	-	-	-	-	6	-	23	29	10	15	-	40	-	-	-	484
Ibbestad	-	8	107	-	206	-	32	-	-	18	783	-	210	24	-	-	36	5	78	-	-	-	-	1507
Trondenæs	32	79	40	6	246	145	22	-	-	29	-	-	7	18	4	-	10	-	5	13	-	5	-	661
Bjarkø	-	-	-	-	27	-	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
Tranø	8	137	32	-	4	-	4	-	-	176	109	-	22	53	21	16	50	4	-	14	-	-	-	650
Maalselven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	5	5	-	-	8	4	-	24
Lenvik	-	52	4	-	39	20	-	-	-	11	-	-	186	105	92	-	6	-	8	-	-	-	-	523
Balsfjorden	-	11	-	-	28	50	97	12	78	6	7	-	87	-	68	19	10	-	-	5	-	-	-	478
Tromsøsund	-	4	9	37	51	75	33	-	157	36	17	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	429
Tromsø	-	16	-	59	18	10	-	-	44	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157
Lyngen	-	-	248	-	12	-	-	10	-	-	-	-	277	-	-	30	-	-	5	5	-	5	-	592
Karlsø	-	7	6	3	11	8	-	-	5	190	-	-	50	-	-	-	-	-	-	4	-	13	-	297
Skjærvø	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	140	-		-	5	-	-	-	-	-	-	160
Talvik	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4

IV. Fartøierne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

De fleste kjøbefartøier var ankomne i begyndelsen af mars og fordelte sig i løbet af denne maaned nogenlunde forholdsvis efter fisket til de forskjellige fiskevær. Fartøiantallet blev usædvanlig lidet, mindre end det har været paa lang tid. Mangel paa kjøbere var der dog ikke, uagtet enkelte af førerne indskrænkede fiskekjøbet paa grund af de høie priser.

Formentlig for første gang i Lofoten blev der i aar tilvirket en ladning skrei efter russisk metode ombord i en galeas fra Archangel, der henlaa i Stamsund. Russerne flækker, som bekjendt, fisken efter ryggen og borttager intet af rygbenet. Fartøiet skulde afseile til Archangel, saasnart isforholdene i Hvidehavet tillod det, og ladningen derfra sendes med jernbane ind i landet.

Efterhvert som jernbanebygningen i Rusland skrider frem, vil forbruget af denne vare, som skal være yndet af russerne, selvfølgelig tiltage. Der er saaledes sandsynlighed for, at forsøget gjentages, muligens i større maalestok, eftersom lofotfisken kan bringes tidligst i markedet.

Føreren af det russiske fartøi foreviste befragtningskontrakt med et firma i Tromsø.

Tabel 25 viser antallet af kjøbefartøier ved hver uges slutning i de forskjellige opsynsdistrikter. Tallene i næstsidste rubrik over delestregen betegner antal af fartøier østenfor, under delestregen vestenfor og efter denne i Henningsvær.

Tabel 25.

Ugen, som endte.	Kjøbefartøier tilstede.														
	Raftsundet og Brettesnes.	Østnæsfjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Vaagene.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	**Sørvaagen.**	
Januar 21	-	-	-	-	-	-	-	6	1	5	2	3	4	3	$\frac{0}{24}$ = 24
— 28	-	-	-	-	-	6	26	8	3	5	3	3	5	4	$\frac{6}{31}$ 26 = 63
Februar 4	-	-	2	5	3	14	28	10	5	5	4	4	7	4	$\frac{24}{39}$ 28 = 91
— 11	5	-	5	10	7	28	35	12	6	8	5	5	11	5	$\frac{55}{52}$ 35 = 142
— 18	23	-	6	10	17	28	38	25	8	10	8	5	13	7	$\frac{84}{76}$ 38 = 198
— 25	35	-	15	29	18	81	78	40	14	17	10	6	14	10	$\frac{178}{111}$ 78 = 297
Marts 4	67	1	15	22	22	51	79	42	16	17	17	7	14	10	$\frac{178}{123}$ 79 = 380
— 11	53	-	28	21	31	47	65	50	26	23	16	7	14	10	$\frac{180}{146}$ 65 = 391
— 18	58	-	33	25	37	50	52	56	25	33	22	8	12	11	$\frac{203}{167}$ 52 = 422
— 25	65	-	37	12	25	37	29	61	37	62	25	12	12	4	$\frac{176}{213}$ 29 = 418
April 1	62	-	31	8	25	29	29	58	39	62	27	10	13	4	$\frac{155}{213}$ 29 = 397
— 8	47	-	23	5	15	23	15	47	27	61	34	11	16	14	$\frac{113}{210}$ 15 = 338
— 15	9	-	4	3	6	11	12	15	15	47	25	10	18	19	$\frac{33}{149}$ 12 = 194
— 22	2	-	5	-	1	1	6	6	3	18	7	5	7	11	$\frac{9}{57}$ 6 = 72

Anm. Da opsynet hævedes den 27de april, henlaa 11 fartøier i Vestlofoten.

Antallet af kjøbefartøier ved hver halve maaned i de sidste 7 aar vil sees af tabel 26.

Tabel 26.

Maaned.	Tid.	Antal kjøbefartøier tilstede.						
		1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Januar	Midten	2	6	15	—	18	—	—
Februar	Begyndelsen	90	180	190	70	160	30	70
	Midten	450	490	340	260	270	200	180
Marts	Begyndelsen	510	690	620	695	450	420	350
	Midten	622	733	744	747	635	550	422
	Slutningen	521	696	680	500	590	450	400
April	Slutningen							
	af 1ste uge	474	590	590	440	500	380	340
	- 2den do.	250	448	330	350	320	290	200
	- 3die do.	75	203	250	100	130	100	72
	- 4de do.	—	58	75	—	—	—	—

Opgaver over de tilstedeværende fartøier 16de mars] foreligger i tabel 27. I denne er, foruden kjøbefartøier og bygdefarere, medtaget logifartøier samt fartøier i oplag.

Tabel 27.

Fortegnelse
over kjøbefartøier og bygdefarsjægter, optegnede i Lofoten den 16de mars 1899.

By eller fogderi.	Dampskib.	Bark.	Skonnert eller galeas.	Slup.	Jagt.	Jægtegaleas eller jægt. Kjøber.	Jægtegaleas eller jægt. Bygdefars.	Skøite.	Samtlige fartøiers antal.	Samtlige fartøiers besætning.	Samlet drægtighed i tons.	Gjennemsnit af besætning pr. fartøi.	Gjennemsnit af drægtighed i tons.	Logisfartøier eller fartøier i oplag.
A. By.														
Kristiania	-	-	1	-	-	-	-	-	1	6	60	6,0	60	
Stavanger	-	-	-	1	-	-	-	-	1	5	73	5,0	73	-
Bergen	5	-	3	3	27	-	-	1	39	241	2912	6,2	75	1
Aalesund	-	-	2	5	5	-	-	1	13	67	780	5,2	60	-
Kristiansund	-	-	4	8	28	-	-	1	41	193	2094	4,7	51	-
Trondhjem	-	-	-	-	5	12	-	-	17	90	931	5,3	55	-
Stenkjær	-	-	-	-	-	1	-	-	1	5	55	5,0	55	-
Namsos	-	-	-	-	-	1	-	-	1	5	58	5,0	58	-
Bodø	-	-	2	-	2	2	-	2	8	34	734	4,3	92	2
Tromsø	-	1	1	2	2	1	-	2	9	38	735	4,2	82	1
Archangel[1])	-	-	1	-	-	-	-	-	1	9	111	9,0	111	-
Fra byerne ialt	5	1	14	19	69	17	-	7	132	693	8503	5,4	70	4
B. Fogderi.														
Søndhordland	-	-	3	2	10	-	-	-	15	75	895	5,0	59	-
Nordhordland	-	-	-	-	2	-	-	-	2	11	130	5,5	65	-
Hardanger og Voss	-	-	1	3	15	-	-	-	19	93	913	4,9	48	-
Sogn	-	-	1	-	-	-	-	-	1	7	88	7,0	88	-
Søndmøre	-	-	-	-	2	-	-	-	2	11	118	5,5	59	-
Romsdal	-	-	-	1	1	-	-	-	2	11	132	5,5	66	-
Nordmøre	-	-	-	-	7	-	-	-	7	30	366	5,1	52	-
Fosen	-	-	3	2	30	8	-	5	48	215	2104	4,5	44	1
Inderøen	-	-	-	2	1	9	-	-	12	60	551	5,0	46	2
Stør- og Værdalen	-	-	-	-	1	2	-	-	3	15	179	5,0	60	-
Namdalen	-	-	1	-	3	1	-	2	7	26	286	3,7	41	-
Søndre Helgeland	-	-	3	2	20	18	1	4	48	215	2449	4,5	51	8
Nordre Helgeland	-	-	-	-	3	1	-	1	5	18	190	3,6	38	1
Salten	-	-	6	4	58	6	-	20	94	395	3846	4,2	41	9
Lofoten og Vesteraalen	-	-	1	2	9	6	1	4	23	79	1123	3,4	44	19
Senjen og Tromsø	-	-	1	-	2	-	-	2	5	21	210	4,2	42	4
Fra fogderierne ialt	-	-	20	18	164	51	2	38	293	1288	13580	4,8	53	44
Fra landet ialt	5	1	34	37	233	68	2	45	425	1981	22183	5,1	62	48

[1]) Føreren af det russiske fartøi havde befragtningskontrakt med et firma i Tromsø.

Det gjennemsnitlige antal af kjøbefartøier fra de forskjellige byer og fogderier i de sidste 5 aar findes anført i tabel 28 og tabel 29.

Tabel 28.

By.	Fartøier tilstede.				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Kristiania	—	—	1	—	1
Farsund	—	—	—	—	—
Skudesnæshavn	1	—	—	—	—
Stavanger	1	1	—	1	1
Haugesund	5	6	1	2	—
Bergen	92	63	67	66	39
Florø	4	7	3	—	—
Aalesund	18	18	18	16	13
Molde	5	1	2	1	—
Kristiansund	83	79	65	40	41
Trondhjem	37	34	25	19	17
Levanger	—	—	—	—	—
Stenkjær	8	6	3	1	1
Namsos	3	1	1	1	1
Mosjøen	—	1	—	—	—
Bodø	16	18	14	9	8
Tromsø	8	15	7	11	10
Fra byerne ialt	281	250	207	176	132

Tabel 29.

Fogderi.	Fartøier tilstede.				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Søndhordland	27	52	20	17	15
Hardanger og Voss	48	52	47	28	19
Nordhordland	3	4	3	1	2
Sogn	—	—	—	—	1
Søndmøre	—	1	—	1	2
Romsdal	4	4	6	3	2
Nordmøre	4	3	6	7	7
Ørlandet og Fosen	61	65	58	53	48
Trondhjemsfjorden	13	25	$\frac{1}{21}$	20	15
Namdalen	11	15	$\frac{1}{8}$	6	7
Helgeland	$\frac{2}{82}$	$\frac{1}{74}$	$\frac{1}{68}$	$\frac{2}{80}$	$\frac{1}{52}$
Salten	137	$\frac{1}{138}$	129	126	94
Lofoten og Vesteraalen	35	28	23	23	$\frac{1}{22}$
Senjen og Tromsø	38	38	36	11	5
Fra landdistrikterne ialt	$\frac{2}{461}$	$\frac{2}{499}$	$\frac{3}{425}$	$\frac{2}{376}$	$\frac{2}{291}$

Anm. Tallene over stregen angiver bygdefarernes antal, under kjøbefartøiernes.

Tabel 30 og tabel 31 viser fartøiernes antal i de forskjellige fiskevær 16de mars 1899 og deres procentvise antal i de sidste 5 aar.

Tabel 30.

Fiskevær.	Antal fartøier tilstede den 16de mars 1899.									
	Dampskib.	Bark.	Skonnert eller galeas.	Slup.	Jagt.	Kjøbejægt.	Bygdefarjægt.	Skøite.	Logifartøi eller fartøi i oplag.	Antal.
Risvær	-	-	1	-	13	1	-	2	4	21
Brettesnæs	-	-	4	5	24	2	-	3	6	44
Østnæsfjorden	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2
Skraaven	1	-	5	3	18	-	-	5	2	34
Svolvær	-	1	4	1	13	5	-	4	4	32
Kabelvaag	1	-	-	3	6	-	-	-	-	10
Storvaagen	-	-	1	2	16	3	-	5	4	31
Ørsvaag	-	-	5	5	14	-	-	1	-	25
Orsnæs	-	-	1	-	8	-	-	-	-	9
Hopen og Kalle	1	-	-	-	11	2	-	-	-	14
Henningsvær	-	-	4	6	32	11	1	6	4	64
Stamsund	1	-	4	4	20	9	-	4	1	43
Stene	-	-	-	-	7	3	-	2	2	14
Ure	-	-	2	1	10	8	-	2	-	23
Mortsund	-	-	-	-	4	2	-	2	2	10
Balstad	-	-	-	4	12	6	-	2	5	29
Nufsfjord	1	-	2	1	9	4	-	3	3	23
Sund	-	-	-	1	2	5	-	-	1	9
Reine	-	-	-	1	12	1	1	-	3	18
Sørvaagen	-	-	-	-	2	5	-	3	6	16
Moskenæs	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
Ialt	5	1	34	37	233	68	2	45	48	473

Tabel 31.

Strækning.	Kjøbefartøier tilstede 16de mars				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	—	—	—	—	4.0 *)
Brettesnæs—Hopen	73.5	76.5	47.6	46.9	43.5
Henningsvær	13.0	11.5	17.0	16.2	14.0
Øerne—Ure	4.2	4.5	18.1	14.3	18.2
Brandsholmene—Nufsfjord	3.8	3.1	11.5	11.9	12.3
Næsland—Lofotodden	5.5	4.4	5.8	10.7	8.0
Østenfor Henningsvær	73.5	76.5	47.6	46.9	47.5
Vestenfor do.	13.5	35.4	35.4	36.0	38.5
Antal tilstede i Østnæsfjorden	234	25	53	103	1
Do. — i Raftsundet*)	—	—	—	—	17

*) Risvær.

Antallet og gjennemsnitsprocenten af hver klasse fartøier i de sidste 10 aar vil sees af nedenstaaende tabel 32.

Tabel 32.

Aar.	Antal fartøier tilstede 16de mars.															
	Dampskib.		Bark, brig, skonnert, galeas.		Slup.		Jagt.		Jægtegaleas eller jægt. Kjøber.		Jægtegaleas eller jægt. Bygdefars.		Skøite.		Ialt.	Drægtighed gjennemsnitlig i tønder.
	Antal.	pct.	Antal.	pct.	Antal.	pct.	Antal.	pct.	Antal.	pct.	Antal	pct.	Antal.	pct.		
1890	7	1.0	51	7.0	32	4.4	435	59.7	121	16.6	5	0.7	77	10.6	728	516
1891	7	0.9	64	8.0	41	5.1	435	54.4	148	18.5	3	0.4	102	12.7	800	505
1892	5	0.8	69	10.9	32	5.1	341	54.1	110	17.5	6	1.0	67	10.6	630	520
1893	9	1.5	47	7.6	31	5.0	345	55.9	106	17.2	8	1.3	71	11.5	617	533
1894	6	0.8	67	9.1	34	4.6	414	56.5	120	16.4	4	0.6	88	12.0	733	508
1895	14	1.9	76	10.2	52	7.0	415	55.8	106	14.2	2	0.3	79	10.6	744	555
1896	10	1.3	65	8.7	57	7.6	419	55.8	107	14.2	2	0.3	91	12.1	751	531
1897	8	1.2	52	8.2	46	7.2	364	57.3	95	15.0	3	0.5	67	10.6	635	540
1898	6	1.1	42	7.6	37	6.7	323	58.3	78	14.1	2	0.3	66	11.9	554	53
1899	5	1.2	35	8.2	37	8.7	233	54.8	68	16.0	2	0.5	45	10.6	425	52

Anm. Drægtigheden er fra 1898 angivet i tons istedetfor tidligere i tønder.

b. Handel.

Tabel 33 giver oversigt over handelen fra kjøbefartøierne udenfor indkjøbet af fiskevarer.

Tabel 33.

Hjemsteder.	Samtlige kjøbefartøiers antal.	Antal fartøier med handel.										
		Ialt.	Varernes art.									
			Manufakturvarer.	Kolonialvarer.	Almindelig krambodhandel.	Korn, mel og brødvarer.	Fedevarer.	Beklædningsgjenstande og skotøi.	Fiskeredskaber og taugværk.	Agn.	Trævarer, ved etc.	Diverse.
Søndhordland	15	3	-	-	-	2	1	-	-	2	-	-
Hardanger og Voss	19	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bergen	39	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Aalesund	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	41	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	17	9	-	7	4	6	6	3	5	1	1	1
Inderøen	12	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
Fosen	48	4	-	1	1	-	2	1	1	-	-	1
Namsos	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	-
Namdalen	7	3	-	2	-	1	1	1	3	2	-	-
Søndre Helgeland	48	20	2	11	3	4	8	4	15	2	5	2
Nordre Helgeland	5	2	-	1	1	1	1	-	1	2	-	-
Bodø	8	1	1	1	1	1	-	1	1	-	-	-
Salten	94	10	-	5	2	1	3	1	6	2	2	-
Lofoten og Vesteraalen	23	4	1	4	-	3	4	-	4	1	-	-
Senjen og Tromsø	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Ialt		68	4	33	13	24	27	12	37	17	11	4

Ogsaa iaar nogen nedgang i antal af handelsfartøier.

Aarsagen er den samme, som i forrige aars beretning anførte — daarligt fiske og den rigelige vareforsyning hos de fastboende handlende.

V. Andre næringsdrivende.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt).

I tabel 34 er anført antallet af de andre fremmede næringsdrivende, der søgte til Lofoten i vinter, og arten af deres beskjæftigelse.

Tabel 34.

Beskjæftigelse.	Andre fremmede næringsdrivende tilstede den 28de mars 1899.																			
	Risvær.	Brettesnes.	Skraaven.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørnæs.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Moskenæs.	Sørvaagen.	Aa og Tind.	Ialt.
Handlende	8	13	16	19	35	-	-	-	-	18	39	2	5	40	8	3	3	-	1	-	210
Uhrmagere	1	-	1	1	-	-	-	-	1	3	2	-	1	1	2	2	1	-	2	-	18
Guld- og sølvarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre haandværkere	-	-	6	8	6	2	-	-	-	16	5	2	-	-	3	2	8	-	3	-	61
Fotografer	-	-	1	1	-	-	-	-	1	4	2	1	1	2	-	-	1	-	1	-	15
Gravører	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arbeidere	-	5	14	8	4	5	4	7	8	79	10	7	6	27	-	9	1	3	17	11	225
Betjente og tjenere	2	12	15	9	12	2	2	2	2	33	15	2	6	13	20	11	22	9	6	10	205
Flækkere	-	-	13	2	2	2	-	-	1	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	24
Hovedkjøbere	8	14	9	15	6	3	4	2	-	28	11	2	12	37	6	2	10	3	9	7	188
Spiseværter	-	-	3	-	-	-	-	-	-	15	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	21
Musikanter	-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Kunstnere	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Kvaksalvere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Lever og rognkjøbere	21	31	5	15	12	8	4	3	5	30	31	2	-	12	8	-	-	-	-	-	187
Fiskekjøbere	18	7	9	-	-	5	2	1	-	4	-	-	-	7	-	-	-	1	6	5	65
Tranbrændere	-	-	-	19	12	16	-	-	-	26	-	-	-	22	4	7	-	1	2	4	113
Uden fast arbeide	-	3	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	1	-	1	-	-	-	16
Ialt	58	85	98	102	97	43	16	15	18	258	121	18	32	168	54	36	47	17	47	37	1367

Af rognkjøberne og fiskekjøberne kan fremhæves som nye:

1. Holsts hermetiske fabrik paa Hjemgaardsøen i Henningsvær, væsentligst for nedlægning af fersk rogn, hvoraf dog tilgangen iaar var liden.
2. Société de pecheries à vapeur, et belgisk fiskeriselskab i Ostende, bestyret af Jan Bauwens, der drev saltning af skrei i tønder for udskibning til Belgien, og som i forretningen anvendte op til 30 mand, hvoraf 13 belgiske arbeidere. Dette selskab drev ligeledes sin virksomhed i Henningsvær.

Til sammenligning findes i tabel 35 antallet af fremmede næringsdrivende i hvert af de sidste 8 aar.

Som man vil se har der i aarene 1895, 1896 og 1897 — specielt det første af disse — været en mere end almindelig stor tilstrømning af saadanne næringsdrivende til Lofoten, medens forholdet i saa henseende for de øvrige 5 aars vedkommende er mere normalt og ganske ensartet.

Tabel 35.

Haandtering.	Antal fremmede næringsdrivende.							
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Handlende	343	272	206	348	313	301	252	210
Uhrmagere	19	20	20	21	23	18	15	18
Guld- og sølvarbeidere	2	-	-	1	-	2	2	-
Andre haandværkere	91	70	74	81	85	99	74	61
Fotografer	12	16	13	20	21	21	14	15
Arbeidere	283	357	300	432	485	340	304	225
Flækkere	35	61	45	83	35	22	15	24
Hovedkjøbere	242	195	208	299	219	100	195	188
Spiseværter	41	49	38	30	19	28	38	21
Musikanter	16	11	7	9	14	8	11	9
Kunstnere	19	13	25	17	18	17	13	9
Gravører	3	2	2	4	3	5	-	-
Betjente og tjenere	174	195	231	276	227	264	220	205
Kvaksalvere	-	-	5	11	2	3	4	1
Lever- og rognkjøbere	-	-	25	72	89	116	73	187
Fiskekjøbere	-	-	6	23	17	25	27	65
Tranbrændere	-	-	65	102	125	116	70	113
Uden fast arbeide	-	-	40	66	30	31	24	16
Ialt	1347	1334	1310	1895	1725	1516	1351	1367

Tabel 36 viser arten af den handel, der blev dreven af de tilreisende handlende.

Tabel 36.

Varernes art.	Af de tilreisende handlende solgte																
	Risvær.	Brettesnes.	Skraaven.	Svolvær.	Kabelvaag.	Ørsvaag.	Ørsnæs.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Reine.	Sørvaagen.	Ialt.
Fedevarer	-	4	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	10
Frugt	-	-	1	1	3	-	-	-	1	2	-	1	4	-	1	1	15
Manufakturvarer	-	-	5	3	8	-	-	-	3	2	1	1	7	-	-	-	30
Beklædningsgjenstande	1	2	11	2	7	-	-	-	12	12	1	1	11	4	2	-	66
Fedevarer og do.	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Manufakturvarer og do.	-	-	6	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Kolonialvarer og fiskeredskaber	1	4	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	9
Jernvarer og bliktøi	-	-	6	-	5	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	16
Staalvarer	-	-	3	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	6
Trævarer, ved, kul etc.	1	-	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6
Uhre, maskiner	-	-	4	-	2	-	-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	12
Bøger, papir, blæk	-	-	1	1	-	-	-	-	2	5	-	1	3	2	-	-	15
Guld- og sølvsager	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Modevarer	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4
Kortevarer	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	-	6
Agn, skjæl	4	8	-	15	-	-	-	-	-	10	-	1	9	2	-	-	49
Almindelig krambodhandel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bandagesager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beklædning og kortevarer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trikotage	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Ogsaa i vinter var omsætningen for de handlende i det hele taget mindre end sædvanlig, i Østlofoten endog rent tarvelig; herfra gjør dog maaske Kabelvaag en undtagelse, idet fiskerne gjerne paa turen eller hjemreisen østover fra Vestlofoten var indom Kabelvaag og der gjorde indkjøb, før de forlod Lofoten. I Vestlofoten, særlig i de vestligste vær, var omsætningen livligere, og skal enkelte handlende der have gjort det ganske godt. Antallet af dem var iaar ogsaa mindre dersteds end ifjor, ligesom de

i vinter havde fordelt sig mere paa de forskjellige steder. Paa Aa var der saaledes iaar kassehandlere, hvilket ikke tidligere har været tilfælde.

De pengeknappe tider i forbindelse med en muligens voxende økonomisk sands hos fiskerne maa vel tilskrives skylden for den mindre gode vareomsætning.

De steder, hvor lovlig handel med spirituøse drikkevarer foregik, og rettighedernes antal forefindes i tabel 37.

Til sammenligning er ligeledes i tabellen anført rettighedernes antal i de 12 nærmest foregaaende aar.

Tabel 37.

Fiskevær.	Handel med spirituøse drikke.			
	Brændevin.	Vin.	Øl.	Antal rettigheder.
Risvær	1	1	1	2
Skraaven	1	1	1	2
Svolvær	-	[1]) 2	[1]) 2	2
Kabelvaag	-	[2]) 3	[2]) 3	3
Lyngvær	1	-	-	1
Hennigsvær	-	[1]) 1	[1]) 1	1
Ialt	3	8	8	11
1898	3	5	5	8
1897	3	9	7	12
1896	3	8	8	11
1895	5	9	8	14
1894	5	8	7	13
1893	6	8	7	14
1892	5	6	7	12
1891	6	8	8	14
1890	6	8	9	15
1889	6	6	9	15
1888	8	10	10	18
1887	10	11	11	21

[1]) 1 Hotel med indskrænket ret til udskjænkning.
[2]) 2 Hoteller med do.

Forøgelsen af rettighedernes antal iaar mod ifjor skriver sig fra, at Risvær, der tidligere ikke har henhørt til opsynsdistriktet, i vinter var inddraget under dette, og fra, at hotellet i Henningsvær nu atter — som i 1897 — var bevilget indskrænket ret til udskjænkning af øl og vin.

Ædruelighedstilstanden var som før anført i det hele taget rosværdig, og handelen med drikkevarer foregik gjennemgaaende med al ønskelig orden. Det er indberettet, at der paa et af de lovlige udsalgssteder ikke gaves fiskerne kredit paa drikkevarer, og dette bør noteres til efterfølgelse.

VI. Veiret.

a. Landliggedage.

Det antal dage, regnede fra og med 16de januar til og med 27de april, incl. søn- og helligdage, hvorpaa veiret tildels eller ganske hindrede redskabstrækning, findes anført i tabel 38.

Tabel 38.

Maaned.	Landliggedage paa grund af veiret 16de januar—27de april (102 dage) 1899.			
	Østlofoten.		Vestlofoten.	
	Hele.	Delvise.	Hele	Delvise.
Januar	4	3	6	2
Februar	8	6	13	5
Marts	9	5	9	6
April	0	3	0	3
Ialt	21	17	28	16
1899	38		44	
1898	40		43	
1897	31		39	
1896	46		57	
1895	35		39	
1894	43		47	
1893	47		54	
1892	45		48	
1891	48		53	
1890	29		35	

Veiret maa i den forløbne vinter i det store og hele betegnes som særdeles roligt. Egentlige stormdage var der yderst faa af. Især var veiret i januar usædvanlig godt Vinden holdt sig mest paa nordlig og østlig kanten med stærk kulde og stort snefald. Naar der i februar og mars indtraf adskillige landliggedage, kan det for en væsentlig del tilskrives det stadige snetykke, ligesom den stærke kulde i forbindelse med østenvinden tildels ogsaa var hinderlig for bedriften. I april var veiret godt, men fremdeles koldt. Af regn faldt der ualmindelig lidet.

Om assistance af redningsskøiterne indberettes fra Reine, hvortil skøiten «Nordland» den 4de mars under en nordveststorm indslæbte nogle baade. Der er fremdeles stærkt ønske om at faa en redningsskøite til i Vestlofoten. Det distrikt den i Reine stationerede skøite har at beseile — fra Nufsfjord til Evenstad — er altfor vidtstrakt.

I Reine afholdtes den 16de april en festlig tilstelning til indtægt for redningssagen, der er meget populær blandt fiskerne.

Til sammenligning med tidligere aar indtages tabel 39.

Tabel 39.

Aar.	Hele og delvise uveirsdage fra 16de januar til fiskets ende.				
	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Ialt.
1890	5	13	6	5	29
	7	15	7	6	35
1891	10	25	11	2	48
	11	25	14	3	53
1892	9	12	21	3	45
	9	15	21	3	48
1893	8	13	11	15	47
	10	14	15	15	54
1894	6	17	19	1	43
	7	18	20	2	47
1895	4	12	8	11	35
	4	13	12	10	39
1896	14	17	8	7	46
	14	20	15	8	57
1897	5	18	9	4	31
	8	16	10	5	39
1898	11	15	12	2	40
	14	15	12	2	43
1899	7	14	14	3	38
	8	18	15	3	44

Anm. Over stregen gjælder Østlofoten, under stregen Vestlofoten.

Tabel 40 viser trækningsdagenes antal i de forskjellige vær.

Fiskevær.	Antal trækningsdage fra 16de januar til 27de april (102 dage) 1899.				
	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Sum.
Skraaven	$3\frac{1}{2}$	$18\frac{7}{11}$	$15\frac{11}{4}$	$9\frac{5}{4}$	$\frac{24}{21}=45$
Svolvær	—	$19\frac{13}{6}$	$18\frac{10}{8}$	$11\frac{8}{3}$	$\frac{31}{17}=48$
Vaagene	—	$11\frac{6}{5}$	$15\frac{11}{4}$	$17\frac{13}{4}$	$\frac{30}{13}=43$
Ørsvaag—Hopen	$1\frac{1}{0}$	$15\frac{7}{8}$	$21\frac{13}{8}$	$19\frac{15}{4}$	$\frac{36}{20}=56$
Henningsvær.	$5\frac{2}{8}$	$19\frac{7}{12}$	$21\frac{12}{9}$	$17\frac{12}{5}$	$\frac{33}{29}=62$
Stamsund—Ure	$7\frac{4}{3}$	$15\frac{7}{8}$	$21\frac{10}{11}$	$20\frac{18}{2}$	$\frac{39}{24}=63$
Balstad.	$3\frac{2}{1}$	$12\frac{5}{7}$	$22\frac{10}{12}$	$19\frac{16}{3}$	$\frac{33}{23}=56$
Nufsfjord—Sund	$7\frac{7}{0}$	$16\frac{10}{6}$	$22\frac{14}{8}$	$19\frac{18}{1}$	$\frac{49}{15}=64$
Reine.	$7\frac{7}{0}$	$16\frac{11}{5}$	$22\frac{13}{9}$	$18\frac{17}{1}$	$\frac{48}{15}=63$
Sørvaagen	$7\frac{7}{0}$	$16\frac{8}{8}$	$22\frac{15}{7}$	$17\frac{15}{2}$	$\frac{45}{17}=62$

Anm. Over stregen hele og under stregen delvise trækningsdage.

Søveirdagenes antal om maaneden fra 16de januar indtil fiskets afslutning findes for de sidste 5 aar anført i tabel 41.

Tabel 41.

Maaned.	Antal søveirsdage i aarene 1895—1899.									
	Østlofoten.					Vestlofoten.				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Januar	12	6	11	5	9	12	3	9	3	7
Februar	20	14	16	16	17	19	11	12	12	15
Mars	28	23	25	23	21	27	19	23	19	22
April	22	15	20	21	20	21	13	20	21	19

b. Forlis.

Som efterstaaende tabeller udviser indtraf iaar 11 baadforlis under Lofotfiskeriet, hvoraf et paa reisen til Lofoten. De fleste er foraarsaget ved kantring under seilads. Ingen af de under disse forlis omkomne 17 personer var medlem af lofotfiskernes selvhjælpskasse.

Ved sneskred omkom en af handelsmand B. Dahls betjente i Nufsfjord den 16de januar.

Forlis af fartøi er ikke anmeldt.

Tabel 42 viser tid og sted for de aarlige baadforlis fra 1890.

Tabel 42.

Aar.	Baadforlis.																				
		Maaned.					Baadforlis.														
	Ialt.	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Ubestemt.	Raftsundet.	Brettesnæs.	Østnæsfjorden.	Svolvær.	Skraaven.	Vaagene.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.
1890	10	1	2	5	2	-	1	-	-	1	1	1	-	2	1	-	-	-	-	1	2
1891	42	1	14	21	6	-	-	-	[1])1	[1])1	[4])3	8	5	[4])3	4	1	6	3	2	[4])3	3
1892	7	1	3	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	1	-	1	1	-
1893	15	7	3	4	1	-	-	-	-	1	-	-	-	3	1	-	2	-	2	1	[2])5
1894	19	2	6	11	-	-	-	[3])1	[1])1	2	-	3	1	[4])4	2	-	3	1	-	1	-
1895	16	-	5	2	9	-	-	-	-	-	1	-	-	5	5	1	-	1	-	2	1
1896	25	-	10	6	9	-	-	-	-	3	2	1	1	4	1	-	2	-	1	[4])3	[3])7
1897	32	2	12	16	2	-	-	-	-	[2])3	1	1	2	[2])7	-	1	3	2	4	2	6
1898	17	2	6	5	4	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	1	4	-	5	3	-
1899	11	2	2	6	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	2	-	1	-	3

[1]) Baadene forliste i havn.
[2]) Heraf 2 forlis i havn.
[3]) Heraf 1 forlis ved paaseiling af dampskib.
[4]) Heraf 1 forlis i havn.

Tabel 43 viser anledningen til og antallet af omkomne ved forlis og andre ulykkeshændelser under Lofotfiskeriet i de sidste 10 aar.

Tabel 43.

Aar.	Ialt.	Baadforlis.								Omkomne ved andre tilfælde.	Omkomne.	
		Anledning.			Tilregnelighed.			Antal forliste.				
		Under fiskeri.	Under reise.	Andre tilfælde.	Utilregneligt.	Kunde være undgaaet.	Ubestemt.	Reddede.	Omkomne.		Ialt.	I forhold til 100 000.
1890	10	8	2	-	8	2	-	33	6	[1])3	9	30
1891	42	35	2	5	35	7	-	131	49	-	49	161
1892	7	7	-	-	7	-	-	28	8	-	8	27
1893	15	13	-	2	11	3	1	50	17	[2])3	20	75
1894	19	16	-	3	15	4	-	59	16	[3])1	17	62
1895	16	15	1	-	13	3	-	45	27	-	27	83
1896	25	23	1	1	22	3	-	81	22	[1])1	23	71
1897	32	27	2	3	26	6	-	133	15	[1])3	18	57
1898	17	11	6	-	13	4	-	50	18	[4])1	19	61
1899	11	9	2	-	7	4	-	37	17	[5])1	18	74

[1]) Faldt overbord fra baad.
[2]) 1 ved sneskred, 1 falden overbord, 1 ved vaadeskud.
[3]) Drab.
[4]) Faldt udover fjeld.
[5]) Ved sneskred.

Oplysning om maaden, hvorpaa forlisene foregik, samt om aarsagen, forsaavidt denne er bekjendt, tilligemed baadenes art findes anført i tabel 44.

Tabel 44.

Aar.	Baadforlis.																									
	Maaden.								Tilregnelig aarsag.								Baadenes størrelse.									
	Ialt.	Fyldt eller kantret af braadsø.	Kuldseiling.	Paaseiling.	Grundstødt.	Skaaret under.	Overlastning.	Andre maader eller ubekjendt.	Ialt.	Uopmærksomhed.	Dumdristighed.	Liden ballast.	Slet udstyr.	Drukkenskab.	Uvidenhed.	Andre aarsager.	Fembøring.	Otring.	¹/₂ femterumming.	¹/₂ fjerderumming.	Trerumming.	Kjæks.	Jolle.	Snedseilsbaad.	Skibsbaad.	Ubekjendt.
1890	10	5	4	-	-	-	-	1	3	1	1	-	-	-	-	1	1	5	2	1	1	-	-	-	-	-
1891	42	20	12	3	1	-	1	5	2	-	1	-	-	1	-	-	8	16	5	2	2	-	3	4	-	2
1892	7	2	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-
1893	15	8	2	-	-	-	1	4	3	-	-	-	-	-	-	3	1	11	1	-	-	-	2	-	-	-
1894	19	10	2	1	2	-	2	2	4	-	2	-	-	-	2	-	1	8	4	2	3	-	-	-	1	-
1895	16	11	2	2	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	3	4	5	3	2	-	-	-	2	-	-
1896	25	12	7	4	-	-	-	2	5	1	1	-	-	-	-	3	-	17	3	4	-	-	1	-	-	-
1897	32	4	22	4	-	1	1	-	6	4	1	-	-	-	1	-	-	26	1	3	-	-	1	1	-	-
1898	17	8	5	2	-	1	1	-	4	2	-	-	-	-	-	2	-	10	2	2	2	-	-	1	-	-
1899	11	2	7	-	-	1	-	1	4	3	-	1	-	-	-	-	-	8	-	2	-	-	-	1	-	-

c. Luftens temperatur.

Middeltemperaturen var i vinter lavere end den har været paa flere aar. Dette i forbindelse med de ofte herskende nordlige og østlige vinde og det hyppige, store snefald gjorde veirforholdene meget skarpe for fiskerne. Endnu i april var kulden om nætterne temmelig sterk paa grund af den store snemængde.

Gjennemsnitstemperaturen for hver uge vil sees af tabel 45.

Tabel 45.

Ugen, som endte	Luftens temperatur i Svolvær 1899. (Celsius grader.) Gjennemsnitlig. Middag.	Gjennemsnitlig. Laveste temperatur.	I ugens løb. Høieste temperatur.	I ugens løb. Laveste temperatur.
Januar 21de	÷ 6.4	÷ 8.1	÷ 5.0	÷ 9.4
— 29de	÷ 0.2	÷ 3.7	+ 4.4	÷ 8.9
Februar 4de	÷ 4.0	÷ 5.8	+ 1.1	÷ 10.6
— 11te	÷ 4.1	÷ 6.8	÷ 0.6	÷ 10.6
— 18de	÷ 0.8	÷ 6.0	+ 1.1	÷ 9.4
— 25de	+ 2.9	+ 1.1	+ 4.4	÷ 2.2
Mars 4de	÷ 1.6	÷ 4.2	+ 5.6	÷ 9.4
— 11te	÷ 2.5	÷ 9.0	+ 1.7	÷ 11.1
— 18de	+ 0.6	÷ 3.2	+ 3.9	÷ 7.8
— 25de	÷ 2.1	÷ 9.7	+ 2.2	÷ 12.2
April 1ste	+ 4.2	÷ 4.6	+ 12.2	÷ 7.2
— 8de	+ 3.8	÷ 3.7	+ 6.7	÷ 5.6
— 15de	+ 7.6	÷ 4.6	+ 11.7	÷ 6.1
— 22de	+ 6.1	÷ 3.6	+ 14.4	÷ 7.2
Indtil den 27de	+ 6.7	÷ 3.8	+ 10.6	÷ 5.6
Middeltemperatur	+ 0.7	÷ 5.0		

Tabel 46 udviser middeltemperaturen ved middagstid i Svolvær i de sidst 5 aar.

Tabel 46.

Tid.	Luftens middeltemperatur middag. (Celsius grader).				
	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Januar 16de—31te	÷ 2.8	÷ 2.9	÷ 1.6	÷ 3.0	÷ 3.3
Februar 1ste—13de	÷ 3.3	÷ 0.1	÷ 3.9	÷ 2.2	÷ 4.0
— 15de—sidste	+ 0.6	+ 3.5	+ 2.2	+ 0.9	+ 1.0
Mars 1ste—15de	+ 1.5	+ 2.1	+ 0.7	0.0	÷ 1.2
— 16de—31te	+ 1.5	+ 2.9	+ 0.2	+ 0.4	+ 1.0
April 1ste—24de	+ 3.5	+ 5.2	+ 6.0	+ 6.7	+ 6.1
Middeltemperaturen	+ 0.7	+ 2.5	+ 1.4	+ 2.0	+ 0.7
Laveste middeltemperatur	÷ 3.7	÷ 1.7	÷ 3.1	÷ 2.2	÷ 5.0
Høieste kuldegrad	÷ 10.6	÷ 13.6	÷ 10.6	÷ 8.3	÷ 12.2

d. Vandets temperatur.

Nogle dybvandsthermometre var ogsaa i vinter udlaant til fiskere. Fra tre af disse er indsendt den for de foretagne temperaturmaalinger førte journal, der hidsættes:

Garnfisker A. J. Ophaug af Ørlandet.

12te februar.	60 favne dybt.	Temp. i overfladen	3.5°		20 fisk paa garnlænken.
		Do. ved Bunden	7.7°		
		Do. paa 40 favne	4.0°		
22de —	60 — —	Do. i overfladen	3.5°		580 fisk.
		Do. ved bnnden	7.7°		
		Do. paa 50 favne	5.0°		
27de —	60 — —	Do. i overfladen	3.5°		400 fisk.
		Do. ved bunden	7.7°		
		Do. paa 40 favne	6.0°		
6te mars	60 — —	Do. i overfladen	3.0°		350 fisk.
		Do. ved bunden	7.5°		
		Do. paa 55 favne	5.7°		
16de —	55 — —	Do. i overfladen	2.7°		380 fisk.
		Do. ved bunden	7.5°		
		Do. paa 45 favne	4.5°		

27de mars.	55 favne dybt.	Temp. i overfladen	2.0°	135 fisk.
		Do. ved bunden	7.0°	
29de —	60 — —	Do. i overfladen	2.0°	300 fisk.
		Do. ved bunden	7.0°	

Maalingerne er tagne ca. 3/4 mil ind af Henningsvær. Garnene brugtes ved bunden.

Garnfisker Johannes Meisfjord af Helgeland:

21de februar.	80 favne dybt.	Temp. i overfladen	1.8°	247 fisk.
		Do. ved bunden	6.2°	
22de —	80 — —	Do. i overfladen	1.8°	33 fisk.
		Do. ved bunden	7.0°	
1ste mars.	60 — —	Do. i overfladen	2.6°	367 fisk.
		Do. ved bundeu	5.0°	
6te —	40 — —	Do. i overfladen	2.4°	40 fisk.
		Do. ved bunden	2.5°	
8de —	70 — —	Do. i overfladen	2.7°	77 fisk.
		Do. ved bunden	5.0°	
10de —	70 — —	Do. i overfladen	2.7°	128 fisk.
		Do. ved bunden	5.5°	
21de —	75 — —	Do. i overfladen	2.8°	760 fisk.
		Do. ved bunden	5.1°	
22de —	75 — —	Do. i overfladen	2.8°	903 fisk.
		Do. ved bunden	5.°	

Maalingerne er tagne ind af Stamsund i forskjellige afstande fra land. Garnene brugtes ved bunden.

Linefisker Parelius Olsen Lien af Lurø.

17de februar.	95 favne dybt.	Temp. i overfladen	1.5°	141 fisk paa linesætningen.
		Do. ved bunden	5.5°	
17de mars.	80 — —	Do. i overfladen	1.5°	287 fisk.
		Do. ved bunden	4.5°	
5te april.	80 — —	Do. i overfladen	1.5°	193 fisk.
		Do. ved bunden	5.0°	

Maalingerne er tagne 1—1½ mil ind af Ure. Linerne brugtes ved bunden.

VII. Fisket vedkommende.

a. Fiskets gang.

De fangstforsøg, som begunstiget af det gode veir i januar foretoges i Vestlofoten, viste, at skreien var yderst sparsomt tilstede hele denne maaned, og de faa redskabstrækninger i Østlofoten var omtrent fiskefrie. Fisketyngde formærkedes 1ste februar for Ørsnes og Hopen — langt ind og samtidig for Skraaven Men allerede nogle dage senere var fangsten for Hopen ubetydelig, og for Skraaven aftog den ogsaa fra 7de, da man mærkede, at fisken havde skudt sig forbi østover. Dette fiskesig er det sandsynligvis, som fra midten af februar formærkedes ved Brettesnes, hvor der, saavelsom ved Risvær, fra slutten af denne maaned fiskedes godt ofte rigt paa dagliner og garn ligetil i begyndelsen af april.

I Vestlofoten tog fisket sig op fra midten af februar paa strækningen fra Reine til og med Ure; men aftog igjen for Reine i begyndelsen og for Sund og Nufsfjord i midten af mars, hvorimod det for Balstad, Mortsund og Ure holdt sig godt baade paa garn og liner, fornemmelig paa garn, og tilførst i april.

For Stamsund var fisket hele tiden ujevnt, mest smaat, især paa liner. Enkelte garnlænker, der bragte bra fangst, var trukne langt vest. Det haab om fiske paa strømmen, som man havde i februar, da nogle garnbaade fiskede ret godt der et par nætter, skuffedes ganske.

Henningsvær var et af de uheldigst stillede vær. Selv om der af og til fiskedes noget baade øst og vestenfor var der som oftes intet at faa.

I Hopens opsynsdistrikt var fangsten paa garn sidst i februar, og paa liner omkring midten af mars, nogenlunde tilfredsstillende; men forøvrigt holdt den sig ogsaa der gjennemgaaende lav.

Noget nævneværdigt fiskeindsig til «Høla» kan ikke have fundet sted. Det lille udbytte fiskerne i Vaagene havde, var væsentligst hentet fra Hopens fiskehav. For Svolværs vedkommende var fisket mere end tarvelig, og i Østnesfjorden intet. Det ganske gode garn- og daglinefiske, som indtraf for Skraaven i mars, foregik paa den indre side af øen. Vestlofotfiskets opsving fra midten af februar kom ikke de vestenfor

Reine beliggende vær stort tilgode. Først ved mars maaneds udgang indtraadte der fra Bogen og vestover nogen bedring; men for Moskenes og Sørvaagen var der hele tiden lidet at udrette. Udbyttet for dette distrikt blev adskillig under middels. Fiskets aftagen i mars for Reine, Sund og Nufsfjord blev ikke, som man i det længste haabede, kun forbigaaende. Ihvorvel endel garnbaade og enkelte af Nufsfjords linebaade var noksaa heldige, gik dog gjennemsnitsfangsten stadig ned.

Det i Vestlofoten ofte indtræffende fiske under skreiens udsig slog iaar ikke til.

De nærmere forholde i de enkelte vær vil fremgaa af det følgende:

Raftsundet, Brettesnes og Risvær. Indtil henimod midten af februar drev kun indbyggerne i Brettesnes med smaagarn, hvorpaa den første fangst af betydning gjordes den 6te med fra 100 til 400 skrei. Den 12te fik to storgarnbaade 400 og 1 200. Enkelte heldige trækninger viste ogsaa senere, at der var fisk tilstede og almue samlede sig der fremover maaneden. Ogsaa for Risvær formærkedes fisk omtrent samtidig. Paa begge steder begyndte fisket for alvor i den sidste uge af februar, og vedvarede uafbrudt til begyndelsen, ja i Risvær, hvor det hele tiden var jevnest, endog nogle dage udi april. Trods den store tilflytning af fiskere, var baade garn- og daglinefisket meget godt. Daglinefiskerne tildels enten «slogede», eller førte flere farme iland pr. dag i den bedste tid.

Længere ind i Raftsundet end til Ulvaagen, hvor der sidst i februar fiskedes nogle dage, kom fisken ikke.

Efter gamle folks sigende, skulde der ikke paa ca. 60 aar have forekommet saadan fisketyngde for Risvær, som der var i vinter.

I Kanstadfjorden fiskedes af hjemfolk optil 100 skrei.

I Østnesfjorden foregik intet fiske.

Skraaven. En garnbaad gjorde nogle sæt i midten af januar; men fik kun nogle faa fisk — neppe veritabel skrei —. Før 29de s. m. blev der saa ikke trukket redskab, og da var fangsten paa tre overstaaede garnlænker 50, 200 og 400. Februar begyndte med lovende udsigter. Den 1ste fik man saaledes paa garn 300--600, gjennemsnitlig 450, og paa smaagarn optil 210. De paafølgende dage foregik imidlertid, paa grund af nordostkuling og bidende kulde, kun delvise trækninger, fremdeles med godt udbytte, indtil dette den 7de med en gang aftog betydelig. Fra nu af forblev fisket ujevnt og i regelen smaat indtil 6te mars, da det igjen tog sig op, og vedvarede til maanedens udgang, baade for Skraaven og Guldbrandsø, saavel paa garn som paa dagliner og tildels dybsagn Fisken stod hele tiden efter Eggen og, da denne er temmelig smal, var den vanskelig at træffe. For de mindre lokalkjendte fiskere blev derfor fangsten

høist ujevn. Natlinefisket mislykkedes ganske. De der drev dette redskab maatte gaa over til dagline eller smaagarn, eller ogsaa flytte til Vestlofoten. I begyndelsen af april ophørte fisket saagodtsom.

Svolvær. I slutten af januar begyndte nogle baade at drive sjøen; men lige til 20de februar var fisk næsten ikke at se hverken paa garn eller liner. Den 21de februar fik man paa firenætters smaagarn 70—150 og den næste dag 300 skrei paa en ottenætters storgarnslænke, medens natstaaede garn kun naaede op til 50 og liner blev trukne omtrent fiskefri. Denne ubetydelige fiskfornemmelse blev straks borte igjen, og nogen bedring indtraadte ikke før 13de mars. Fra den tid indtil udløbet af den første uge i april forefaldt et yderst sparsomt fiske paa garn — mest smaagarn —. For de faa linebrugere, der ikke var bortflyttet fra været, blev der intet at faa, naar undtages udbyttet af nogle dagsæt de — roende fra Svolvær — foretog paa indersiden af Skraaven.

Kabelvaag og Storvaagen. De første redskabstrækninger fandt sted 1ste februar med saadant udfald:

Paa smaagarn op til 40 og natstaaede liner 14—70 fisk, hvilke tal fangsten sjelden oversteg i denne maaned, naar undtages endel garntrækninger, der var foretaget langt vest — mod Hopens linehav — med ganske godt resultat. I begyndelsen af mars flyttede natlinebaadene til Ure og Mortsund Garnbaadene gjorde endnu nogle forsøg; men da disse mislykkedes, flyttede flere østover til Brettesnes og Risvær. Det samme var ogsaa tilfældet med mange smaagarn, og dybsagnbaade. Fra den 6te til udgangen af mars fiskede de gjenliggende baade lidt, hovedsagelig paa Hopens fiskehav; men i april gik fangsten ned til en ubetydelighed.

Ørsvaag, Ørsnes, Hopen og Kalle. Efter nogle mislykkede forsøg i de sidste dage af januar, foretoges der den 1ste februar natstaaet linetrækning af ca. 50 baade, hvis fangst 80—280 skrei gav godt haab. Dette svandt dog hurtig, da fisket de paafølgende dage stadig gik tilbage, indtil det den 7de kun gav gjennemsnitlig 40 fisk pr. baad. Lige-til midten af mars vedblev linefisket at være misligt, men da indtraadte nogen bedring, som varede maaneden ud. Imidlertid var endel af fiskerne flyttet til Vestlofoten og Brettesnes, ligesom nordlændingene i begyndelsen af april drog hjemover. Tilbage var kun ca. 100 baade, som i april fortsatte driften med ujevn fangst, der sjelden oversteg 100 fisk.

Med garn gjordes i februar nogle gode sæt paa optil 1000 fisk, og med smaagarn fiskedes noget i mars. Forøvrig øgedes udbyttet lidet for de garnbaade, som holdt ved til midten af april, da alle sluttede.

Fisken holdt sig hele vinteren langt ind.

Henningsvær.

Fisket paa selve Henningsværhavet var saagodtsom totalt mislykket. Skulde der være haab om fangst maatte man enten langt østover imod Hopen eller bedst helt vest paa Urehavet.

Det eneste tegn til bedring viste sig den 6te mars, da der gjordes lidt fangst baade paa garn og liner; men dette vedvarede kun nogle faa dage, og da efterretning kom om bedre fiske østenfor og vestenfor, skede nu fraflytning i større og større maalestok, indtil ved maanedens slutning kun en trediepart af de indskrevne baade var tilbage i været. Selv for disse faa baade blev der lidet at udrette, og hele bedriften vilde antagelig have været indstillet før udgangen af mars maaned, hvis ikke de høie fiskepriser havde lokket til at fortsætte.

Den 15de april var fisket fuldstændig ophørt.

Stamsund, Steine og Ure.

Skrei formærkedes første gang den 17de januar paa liner for Ure, hvor der, fra midten af februar til april maaneds begyndelse, foregik et meget godt fiske baade paa garn og liner. Især paa garn var fangsten af og til rig. Linefisket var bedst i mars. For Stamsund og Steine slog linefisket fuldstændig feil. Endel af linefiskerne, som ikke flyttede vestover, anskaffede sig smaagarn, hvormed det gik noget bedre. Garnbrugerne var heldigere; men ogsaa for disses vedkommende var fisket ujevnt. De, der gjorde det bedst, brugte ofte sine redskaber paa Urehavet. I februar tegnede der til at blive fiske paa Strømmen. En del garnbaade gjorde bra fangst der; men kun nogle sæt, saa var det forbi. Dybsagnfisket, som imellem dreves af smaagarnfiskere, var høist ubetydeligt. I april tog fisket fort af og den 15de var de fleste fremmede fiskere afreist.

Balstad og Mortsund.

For dette distrikt indtraf et sjelden godt og jevnt fiske baade paa garn og liner. Linefisket, der var smaat fra det begyndte den 7de januar, tiltog fra midten af februar jevnt, indtil fangsten den 9de mars var oppe i 100—600, almindeligst 250, hvormed den omtrent holdt sig til begyndelsen af april, da den igjen aftog betydelig. Fisket dreves dog ogsaa senere med fordel. Den 25de april var saaledes gjennemsnitsfangsten 70 fisk.

Garnfisket tog sig op samtidig med linefisket og vedvarede til 27de mars med jevn god, tildels rig fangst. Efter den tid blev det mindre dag for dag, saa de fleste garnbaade havde forladt distriktet den 14de april.

Fisken stod i februar temmelig langt «ind og vest», men kom i mars ogsaa paa «Mebotten». Det bedste linefiske foregik indtil noget over midten af mars paa det vestre, senere paa det østre linehav. Paa garn fiskedes bedst mod grænsen mellem garnhavet og det vestre linehav.

Nufsfjord og Sund.

Den 5te januar blev liner første gang trukne for Nufsfjord med 20, og den 9de for Sund med 10—80 skrei. Paa en garntrækning den 19de s. m. fik man 20. Smaat holdt fisket sig helt til henimod midten af februar, hvorefter det blev godt, tildels endog rigt, baade paa store og smaa garn, en maaneds tid for hele distriktet. Senere aftog det efterhaanden betydelig.

Linefisket var hele vinteren misligt for Sund. I Nufsfjord noget bedre; men ujevnt. I den sidste tid manglede der ogsaa tildels ferskt agn.

Reine, Sørvaagen, Aa og Tind.

Saavel for Reine som Sørvaagen og omliggende vær var der i januar lidet fisk. Fangsten naaede kun paa smaagarn i heldigste tilfælde op til ca. 100 stykker. Efter at den første uge i februar var forløben, for det meste med landligge paa grund af storm, begyndte der for Reine og øerne at tage sig op et ret godt fiske, som holdt sig maaneden ud baade paa garn og liner. Til Moskenes og værene vestenfor strak det sig imidlertid ikke. Nogen bedring indtraadte ikke der før ved udgangen af mars, og selv da kun for Bogen og Tind samt tildels Aa og Evenstad. Det gode fiske for Reine ophørte pludselig i begyndelsen af mars, især for linebrugernes vedkommende. Hertil stødte ogsaa agnmangel; men selv efter at fersk lodde var tilført vedblev linefisket at være slet; et meget kortvarig opsving nogle dage efter paaske undtagen. Ogsaa garnfisket var i mars og april meget ujevnt. Kun for nogle storgarnbaade og de fleste smaagarnbaade blev udbyttet i det hele tiltredsstillende. Et par smaagarnfiskere, der drev med meget brug, havde betydelige lotter.

---

b. Udbyttet.

Det til handelsvare tilvirkede udbytte ansloges ved fiskets afslutning til 15 millioner fisk, 10 980 hektoliter lever, 18 450 hektoliter dampmedicintran og 20 700 hektoliter rogn.

Af fiskepartiet blev $10^7/_{10}$ million saltet til klipfisk, 4 millioner hængt til rundfisk og $^8/_{10}$ million tilvirket paa anden maade. Af sidstnævnte kvantum afskibedes omkring 100 000 til Rusland, 100 000 til Belgien i saltet, og resten til Sverige og sydbyerne i letsaltet og fersk tilstand.

Til guanofabrikation opsamledes ca. $9^6/_{10}$ million torskehoveder, hvoraf der desuden hjemsendtes $3^6/_{10}$ million til kreaturfoder.

Værdien af disse produkter kan formentlig ansættes til noget over $4^1/_2$ million kroner.

Til fortæring i Lofoten og bortsendelse medgik antagelig $^7/_{10}$ million fisk. Dampmedicintranen tilvirkedes ved 99 damperier, hvoraf 65 paa land og 34 ombord i fartøier.

Efter vægtopgaver, der saavidt mulig regelmæssig indhentedes fra samtlige opsynsdistrikter to gange i hver maaned, udgjorde gjennemsnitsvægten for garnfisk 297 kilo og for linefisk 295 kilo, pr. 100 stkr. i sløiet tilstand. Leverens fedtholdighed opgives til gjennemsnitlig omkring 56 pct. Rognholdigheden var omtrent som i forrige vinter; men i leverholdighed og fyldighed forøvrigt, var fisken tiltaget meget.

Tabel 47 viser det aarlige udbytte af fisk, lever og tran; samt antallet af fiskere i de sidste 5 aar.

Tab. 47.

Aar.	Antal fiskere.	Opfisket kvantum i tusinder.	Fisk pr. fisker.	Leverholdighed. Fisk pr. hl. lever.	Leverparti.	Tranparti.	Damp-medicintran-parti.
					1000 hektoliter.		
1884	27798	17000	612	500— 700	16.9	10.1	4.20
1885	26625	26500	1000	400— 700	29.5	18.2	6.55
1886	28920	31000	1072	300— 650	41.0	25.4	10.00
1887	28030	29700	1060	300— 700	38.3	23.6	9.50
1888	31917	26000	815	250— 450	38.0	23.6	16.10
1889	30083	17200	572	200— 500	23.5	14.6	12.90
1890	30324	30000	989	200— 500	58.5	36.3	16.70
1891	30378	21050	691	250— 500	22.7	14.1	18.20
1892	30092	16250	540	280— 550	23.0	14.3	8.10
1893	26683	27000	1012	270— 550	31.5	19.5	18.60
1894	28000	28500	1017	400— 800	14.6	7.3	12.30
1895	32600	38600	1184	500—1300	11.0	3.8	12.30
1896	32280	18000	558	570—1000	2.5	1.2	8.85
1897	31312	25800	824	300— 720	7.7	3.8	18.26
1898	29777	15000	504	300— 700	8.0	4.0	11.25
1899	24461	15000	613	250— 450	11.0	6.1	18.45

NB. Dampmedicintranen er ikke medregnet i lever og tranpartiet.

Tabel 48 viser, hvor meget der er opfisket i de forskjellige maaneder.

Tabel 48.

Aar.	Opfisket kvantum.				
	Januar og Februar.	Mars.	April.		Ialt.
			Til 14de.	Efter 14de.	
	Millioner stykker.				
I gjennemsnit 1871—1890	5.0	15.8	3.7	0.7	25.2
Procent	19.8	62.7	14.7	2.8	100
1893	5.3	19.8	1.6	0.3	27.0
Procent	19.6	73.4	5.9	1.1	100
1894	5.9	13.6	8.0	1.9	28.5
Procent	17.5	47.7	28.1	6.7	100
1895	4.8	26.2	6.3	1.3	38.6
Procent	12.4	67.9	16.3	3.4	100
1896	1.2	12.5	3.8	0.5	18.0
Procent	6.7	69.4	21.1	2.8	100
1897	3.6	16.1	5.5	0.6	25.8
Procent	14.0	62.4	21.3	2.3	100
1898	0.8	10.0	4.2		15.0
Procent	5.3	66.7	28.0		100
1899	1.4	10.1	3.5		15.0
Procent	9.3	67.3	23.4		100

Tabel 49 indeholder opgave over udbytte af fisk, lever, dampmedicintran og rogn for hver uge. Antallet af trækningsdage i ugen er anført længst tilhøire.

Tabel 49.

Ugen, som endte.	Ugentlige opgaver over udbyttet for 1899.						Dage trækning.			
	Fisk.			Lever.	Damp-medicintran.	Rogn.	Østlofoten.		Vestlofoten.	
	Ialt.	Heraf saltet.	Ugens fiske.				Fuld.	Delv.	Fuld.	Delv.
	Millioner stykker.			Hektoliter.						
Januar 29de .	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	0	2	2	1
Februar 4de .	0.051	0.009	0.051	126	17	117	2	2	1	2
— 11te .	0.165	0.035	0.114	339	129	399	2	2	1	2
— 18de .	0.609	0.150	0.444	895	681	1500	3	2	3	2
— 25de .	1.460	0.451	0.851	1507	1934	3400	2	2	2	2
Mars 4de .	2.357	0.987	0.897	2318	3185	5606	2	2	2	1
— 11te .	4.060	2.019	1.703	3424	5109	9352	4	0	3	2
— 18de .	6.255	3.610	2.195	4792	7742	13400	2	1	2	2
— 25de .	9.029	6.046	2.774	5969	11299	18200	4	2	4	2
April 1ste .	11.483	8.131	2.454	9036	14219	20450	3	1	3	2
— 8de .	12.800	8.866	1.317	10223	15467	20650	3	1	4	1
— 15de .	14.310	10.251	1.510	10619	17770	20700	4	2	5	0
— 22de .	14.848	10.699	0.538	10738	18348	20700	3	2	5	0
— 27de .	15.000	10.714	0.152	10980	18450	20700	0	0	4	0

Anm. Dampmedicintranen er ikke medregnet i leverpartiet.

I tabel 50 er anført det antagelige udbytte af fisk ved hver uges slutning i de sidste 5 aar.

Tabel 50.

Maaned.	Lofotfiskets udbytte i millioner.									
	1895.		1896.		1897.		1898.		1899.	
	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.
Februar.	2	0.11	1	0.02	6	0.42	5	0.07	4	0.05
	9	0 30	8	0.16	13	1.12	12	0.18	11	0.17
	16	1 00	15	0.35	20	1.62	19	0.33	18	0.61
	23	2.77	22	0.98	27	3.15	26	0.77	25	1.46
	—	—	29	1.17	—	—	—	—	—	—
Mars.	2	5.03	7	2.60	6	5.07	5	2.55	4	2.36
	9	11.56	14	5.22	13	7.90	12	4.58	11	4.06
	16	19.97	21	8.90	20	12.05	19	6.28	18	6.26
	23	26.23	28	13.26	27	15.87	26	8.18	25	9.03
	30	30.78	—	—	—	—	—	—	—	—
April.	6	34.32	4	15.75	3	20.41	2	10.82	1	11.48
	13	37.30	11	17.00	10	23.51	9	12.04	8	12.80
	20	38.10	18	18.00	17	25.22	16	13.57	15	14.31
	27	38.60	22	18.00	24	25.80	23	14.75	22	14.85
							27	15.00	27	15.00

Tabel 51 viser lofotfiskets udbytte af de forskjellige produkter gjennemsnitlig i 1881—1885 og 1886—1890 samt i de sidste 9 aar.

Tabel 51.

Aar.	Lofotfiskets udbytte. Ialt fisk.	Heraf Klipfisk.	Heraf Tørfisk.	Hoveder.	Rogn.	Medicintran.	Tran.	Værdi i millioner kroner.
	Millioner stykker.				1000 hektoliter.			
I gjennemsnit 1881—1885 . .	23.7	20.2	3.5	17.3	28.4	3.23	16.5	5.80
I gjennemsnit 1886—1890 . .	27.5	23.5	4.0	15.5	29.5	13.10	25.0	6.21
1891	21.0	18.9	2.1	16.8	19.6	18.20	14.1	6.68
1892	16.3	12.8	3.5	12.2	17.4	8 10	14 3	4.30
1893	27.0	23.2	3.8	17.7	31.1	18.60	19.5	6.80
1894	28.5	24.5	4.0	20.0	24.4	12.30	7.2	7.00
1895	38.6	31.4	7.2	28 9	42.0	12.30	3.8	6.90
1896	18.0	15.3	2,7	11.2	16.0	8.85	1.2	5.15
1897	25.8	19.1	6.7	13.5	27.1	18.26	3.8	5.26
1898	15.0	8.1	6.9	8.3	20.6	11.25	4.0	3.30
1899	15.0	10.7	4.0	9.6	20.7	18.45	6.1	4.55

Anm. 0.3 million er tilvirket paa anden maade.

Fordelingen af det erholdte kvantum paa de forskjellige fiskedistrikter sees af tabel 52.

Tabel 52.

Opsynsdistrikt.	Udbyttets fordeling paa opsynsdistrikterne. Fisk. Ialt.	Fisk. Garn.	Fisk. Line.	Fisk. Dybsagn.	Lever. Hektoliter. Ialt.	Lever. Hektoliter. Brugt til medicintran.	Rogn, hektoliter.	Millioner hoveder. Til Guano.	Millioner hoveder. Hjemsendt.
	1000 stykker.								
Raftsundet (Risvær) .	0.600	0.240	0.360	—	1700	90	860	0.2	0.4
Brettesnes og Skraaven	2.340	1.300	1.030	0.010	6400	3880	3230	1.6	0.7
Østnæsfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	0.140	0.090	0.050	—	430	*)1880	240	—	0.1
Kabelvaag og Storvaagen	0.640	0.490	0.080	0.070	1700	*) 2500	1000	0.5	0.1
Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle	0.750	0.350	0.400	—	1950	1500	950	0.4	0.2
Henningsvær	0.800	0.450	0.320	0.030	2360	2090	1600	0.5	0.2
Stamsund og Stene . .	1.880	1.550	0.330	—	6100	6000	2260	1.3	0.1
Ure	1.130	0.500	0.630	—	3400	2700	1260	0.8	0.1
Balstad	2.780	1.280	1.500	—	8350	5800	3700	1.8	0.8
Nufsfjord	1.040	0.310	0.730	—	3130	1600	1600	0.7	0.3
Sund	0.680	0.480	0.200	—	2200	880	1100	0.4	0.2
Reine	1.100	0.500	0.600	—	3200	2800	1700	0.7	0.2
Sørvaagen	1.120	0.100	1.020	—	3000	1220	12	0.7	0.2
	15.000	7.640	7.250	0.110	43920	32940	20700	9.6	3.6

*) Endel lever tilført fra andre fiskevær.

Tabel 53 giver oversigt over det procentvise forhold mellem udbyttet for de forskjellige brug og antallet af fiskere ved disse.

Tabel 53.

Aar.	Forholdet mellem brugenes udbytte.					
	Garnbrug.		Linebrug.		Dybsagn.	
	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.
	Procent.					
I gjennemsnit 1871—1880	50.4	48.7	39.6	45.6	10.0	5.7
1881—1890	35.1	31.5	56.3	64.6	8.6	3.9
1891	44.5	46.8	47.4	48.1	8.1	5.1
1892	43.2	35.4	48.7	61.7	8.1	2.9
1893	42.8	40.3	49.5	55.8	7.7	3.9
1894	38.0	24.2	55.7	72.1	6.3	3.7
1895	26.3	16.4	66.7	79.2	7.0	4.4
1896	22.2	21.1	69.1	75.5	8.7	3.4
1897	28.9	29.3	62.7	68.5	8.4	2.2
1898	35.5	32.4	59.6	66.4	4.9	1.2
1899	43.5	50.9	52.0	48.3	4.5	0.8

Mandslotterne findes anført i tabel 54.

Tabel 54.

Opsyns-distrikt.	Mandslotter for 1899 angivet i kroner.									Anm.
	Høieste.			Middels.			Laveste.			
	Garn.	Line.	Dybs-agn. / Smaa-garn.	Garn.	Line.	Dybs-agn. / Smaa-garn.	Garn.	Line.	Dybs-agn. / Smaa-garn.	
Risvær	600	600	450/0	450	300	200/0	300	100	100/0	
Brettesnes	600	450	300/0	350	300	200/0	120	80	90/0	
Skrvenaa	490	245	245/160	240	90	140/90	178	0	57/0	
Svolvær	200	80	280/0	100	50	130/0	25	10	25/0	
Vaagene	650	80	0/70	150	40	0/50	75	20	0/20	
Hopen	350	205	—	140	100	—	75	60	—	Fortjeneste i andre vær indbefattet.
Henningsvær . . .	220	130	190/65	110	50	70/80	30	10	10/15	
Stamsund og Steine	400	330	150/0	160	100	100/0	45	30	60/0	
Ure	450	400	150/0	260	220	100/0	90	60	60/0	
Balstad	600	500		350	200	—	150	80	—	
Nufsfjord	500	480	—	350	230	—	175	60	—	
Sand	500	300	360/0	200	180	180/0	130	100	120/0	
Reine	440	310	600/0	250	180	250/0	90	90	50/0	
Sørvaagen	250	350	—	180	160	—	125	60	—	

Bruttolotterne blev, som tabellen udviser, gjennemgaaende høiest for garnbrugerne, et forhold, der heller ikke er ualmindeligt naar fisken er saa usedvanlig fed som den var i vinter.

Tabel 55 viser det gjennemsnitlige fangstudbytte pr. mand i tiaaret 1881—1890 samt i de sidste 9 aar.

Tabel 55.

Aar.	Gjennemsnitsudbytte pr. mand.	
	Stykker skrei.	Kroner.
I gjennemsnit:		
1881—1890	856	203
1891	691	220
1892	540	143
1893	1012	225
1894	1017	250
1895	1189	212
1896	558	160
1897	824	168
1898	504	110
1899	613	186

Med samme totalkvantum, falder der i vinter, paa grund af nedgangen i antal af fiskere, et større antal fisk pr. mand end forrige aar. De høie fiskepriser bevirker dertil, at gjennemsnitsudbyttet, i penge regnet, overstiger de tre foregaaende aars. Udbyttets virkelige fordeling er ogsaa jevnere. Vistnok slog fisket feil for flere vær, men erfaring fra forrige vinter drev bl. a. fiskerne til tidlig flytning, der i de fleste tilfælde fik et heldigt udfald, eftersom der fiskedes godt i længere tid i de distrikter, hvortil flytningen hovedsagelig foregik.

Agnudgifterne, der i Vestlofoten i enkelte vær løb op til 60 kroner pr. mand, formenes i det hele at andrage til omkring 300 000 kroner, eller henved 25 kroner for hver linefisker.

Til agn benyttedes fersk og saltet sild, lodde, saltet skjæl og blæksprut samt blæksprutlever, som i Vestlofoten viste sig fortrinlig. I Brettesnes og Risvær anvendtes næsten udelukkende saltet skjæl. Forøvrig var agnforbruget lidet i Østlofoten.

Den ferske sild tilførtes væsentligst fra Kvænangen. Lodde fra Finmarken og Vefsen. Agnmangel indtraf tildels i mars og april, især vestenfor Balstad.

---

c. Priser.

De ved hver uges slutning i vinter noterede priser i de forskjellige vær findes anførte i tabel 56.

Tabel 56.

Priser paa fisk, lever, hoveder og

Each cell gives the upper figure / lower figure as printed (F over L; H over R).

Ugen, som endte.	Raftsundet (Risvær og Brettesnæs). F / L	Raftsundet H / R	Østnæsfjorden. F / L	Østnæsfjorden H / R	Skraaven. F / L	Skraaven H / R	Svolvær. F / L	Svolvær H / R	Vaagene. F / L	Vaagene H / R	Hopen. F / L	Hopen H / R	Hennings- vær F / L
Januar 21													
— 29													
Februar 4					17								
— 11					18—19						18—20 / 12—13		
— 18	20—21 / 12	6—8			20 / 12				20		17.5—20 / 11—12		20 / 10—12
— 25	23 —24 / 13—15	8			23 / 13		20—22 / 13—14		18—20 / 12		18—21 / 13—14	25—30	20—27 / 10—15
Mars 4	24—25 / 14—15	25 / 7—8			24 / 15	30 / 10	20—22 / 14—16		18—20 / 12—14		19—22 / 13—14	25—30	20—27 / 13—15
— 11	25—26 / 16—17	30			25 / 15	40 / 10	23—25 / 15	7	24—26 / 13—15		23—26 / 12—14	30—40	24—30 / 13—15
— 18	24—26 / 14—15	30			26—27 / 15—16	40 / 8	23—25 / 13	30—35 / 6—7	24—26 / 11—13	30—40	25—27 / 12—14	30—40	22—25 / 14—15
— 25	25—27 / 13—15	30 / 3—5			27 / 15	40 / 6	25—26 / 14—15	30—35 / 2—5	25—26 / 13—14	20—25 / 6	25—27 / 12—14	30—40	25—30 / 13—15
April 1	25—27 / 13—15	30—35 / 1—2			27 / 14	40 / 5	26 / 13	35 / 2—4	25—26 / 14—15	20—25 / 6	25—27 / 12—14	30—40	23—30 / 13—15
— 8	27—28 / 13—14	35 / 11—12			27 / 14	40 / 12	26 / 13	35 / 10—16	25—27 / 13—15	20—25 / 6—13	26—28 / 13—14	30—40? / 10—11	27—30 / 13—14
— 15	25—27 / 13—14	30 / 11—12			27 / 14	40 / 10—14	25 / 15	11—13	25—27 / 12—14	20—25 / 6—13	26—27 / 13—14	30—40 / 11—13	25—30 / 12—14
— 22	24 / 11	12			25—26				26—27 / 12—14	20—25 / 6—13	25 / 13	30—40	25—26 / 12—14

Anm. Tallene betegner:
For fisk (F) kroner pr. 100 stykker.
» lever (L) — » hektoliter.
» saltet rogn (R) — » hektoliter.
» hoveder (H) Øre » 100 stykker.

ıver uges slutning 1899.

Stamsund.		Ure.		Balstad.		Nufsfjord.		Sund.		Reine.		Sørvaagen.	
	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R
										20			
										20	20		
	20–25	8–10		10		10–12				18 / 10–12	20–25		
13 / 12	25–40 / 10	19–21 / 12–14	40–50	18–22 / 10–13	30	20 / 10–13	30	19–20 / 12–14		19–21 / 12–14	25–30	20 / 10–12	
13 / 15	40–50 / 10	20–21 / 18–20	30–40	20–22 / 12–15	30	22–22.5 / 13–16	30	20–22 / 14–15		20–21 / 13–15		20–22 / 10–15	
21 / 15	30–50 / 10	22–23 / 15–16	40–50	21–22.5 / 13–17	25–30	22–23 / 13–16	30–45	20–22 / 14–15	30	20–21 / 13–15	30	21–22 / 12–15	40–50
25 / 14	8–10	23–24 / 12–14	40–50	20–25 / 14–16	25–30	22.5 / 14–16	30–45 / 8	22–23 / 11–15	30	21–22 / 13–15	30	22–23 / 12–15	40–50
5.5 / 14	30–50 / 8–10	24–25 / 14–15	40–50 / 8–10	21–25 / 13–16	35–60	23–23.5 / 13–15	30–35 / 6	22–24 / 11–14	30–40	22 / 13–15	30	22–24 / 12–14	40–50
17 / 14	30–50 / 6–7	25–26 / 13–14	45–50 / 6	23–26 / 11–15	30–50 / 7	25–26 / 12–14	30 / 5–6	23–26 / 12–13	30–40	23–24 / 12–14	30	24–25 / 12–15	40–50
17 / 15	30–50 / 4	25–26 / 13–15	45–50 / 4	25–26 / 11–14	30–50 / 6	25–26 / 12–14	35 / 4–5	25–28 / 12–13	30–40 / 5	24–25 / 12–14	30	24–26 / 12–14	40–50
7.5 / 16	30–50 / 12–16	25–26 / 13–15	45–50 / 4–14	25–27 / 11–14	30–50 / 13	26 / 12–14	35–45	25–27 / 12–13	30–40	25–26 / 12–14	35–40	26–27 / 12–14	40–50
18 / 14	30–40	26–27 / 13–14	45–50 / 14	26–28 / 12–14	30–50 / 12	26–27 / 12–14	35–40 / 13–14	26–27 / 12–13	40–50 / 12–14	26.5–27 / 12–14		27–28 / 13–15	40–50 / 12–15
17 / 14	30–40	26 / 13	35–40 / 0–14	25–28 / 12–15	35–40 / 0 12	24–25 / 11–12	35–80	26–27.5 / 11–13	50–60 / 12–14	26 / 12–14	35–40	27–28 / 12–13	40–50 / 12–15

Gjennemsnitsprisen paa de forskjellige fiskeprodukter samt paa agn viser tabel 57.

Tabel 57.

Opsyns-distrikt.	Gjennemsnitspriser i 1899, angivet i kroner.													
	Fisk.			Hoveder.	Lever.	Fersk rogn.	Saltet rogn.	Agn.						
	Garn.	Line.	Dybsagn.					Fersk sild.	Saltet sild.	Skjæl.	Saltet skjæl.	Lodde.	Blæksprut.	Blæksprut-lever.
	pr. 100 stkr.				pr. hektoliter.									
Risvær	26.0	25.2	—	0.25	12.8	8.0	11.0	—	—	—	70.0	—	—	
Brettesnes	27.0	25.2	—	0.31	13.9	8.0	11.0	—	—	—	70.0	—	—	
Skraaven	27.0	25.8	25.0	0.40	14.5	8.0	12.0	—	—	—	—	—	—	
Svolvær	25.5	24.0	—	0.35	14.0	5.0	14.0	8.0	—	—	50.0	—	—	
Vaagene	25.2	23.7	23.7	0.25	13.5	10.0	13.0	—	—	—	50.0	—	—	
Hopen	24.7	23.5	—	0.35	13.5	10.0	12.0	8.0	—	—	50.0	—	15.0	
Henningsvær	26.0	27.0	27.0	0.40	14.0	10.0	11.0	10.0	8.0	—	—	12.0	10.0	
Stamsund	25.0	23.7	—	0.42	13.4	8.5	15.0	10.8	10.0	—	30.0	10.0	12.0	30.0
Ure	24.0	23.4	—	0.55	14.0	8.0	14.0	10.4	10.0	—	—	10.0	12.0	30.0
Balstad	25.3	22.5	—	0.38	13.0	7.0	12.0	11.5	12.0	—	40.0	14.0		25.0
Nufsfjord	24.2	23.5	—	0.50	13.0	—	13.2	7.0	8.0	—	75.0	7.0		32.0
Sund	24.7	22.0	—	0.50	12.9	—	13.0	7.0	8.0	—	60.0	7.0	—	
Reine	23.5	22.5	—	0.50	13.5	—	12.0	8.0	9.0	—	—	12.0	12.0	30.0
Sørvaagen	25.0	24.5	—	0.50	13.0	—	12.0	8.0	9.0	—	—	12.0	12.0	30.0

Til sammenligning anføres i tabel 58 fiskepriserne i de forskjellige vær siden 1891.

Tabel 58.

Fiskevær.	Gjennemsnitsprisen af fisk (kr. pr. 100) i aaret								
	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Raftsundet	—	21.0	—	17.6	15.0	—	—	—	25.5 *)
Østnæsfjorden	26.8	20.4	20.0	22.5	14.0	21.5	—	17.0	—
Skraaven	27.5	21.2	18.9	21.5	14.3	22.0	16.5	16.9	26.3 **)
Svolvær	26.5	21.0	18.5	22.5	14.0	21.5	16.5	17.0	25.2
Vaagene	24.8	21.0	18.2	20.0	14.2	21.0	16.0	16.0	24.9
Hopen	27.0	22.0	18.9	20.5	14.6	21.0	16.0	16.0	24.0
Henningsvær	27.5	21.8	18.5	19.8	15.0	22.0	15.6	18.0	26.4
Stamsund	23.6	21.5	18.0	19.7	15.0	20.6	16.2	16.4	24.8
Ure	22.5	21.2	17.0	20.0	14.0	19.8	16.1	16.3	23.7
Balstad	24.5	21.5	16.2	20.3	12.5	19.5	16.0	16.2	23.8
Sund og Nufsfjord	22.8	21.4	16.3	18.5	13.6	19.5	16.2	16.4	24.0
Reine og Sørvaagen	24.0	20.4	16.2	19.5	12.8	19.6	16.1	16.8	23.8

*) Risvær.
**) Skraaven og Brettesnes.

De af opsynsbetjentene indsendte opgaver over leverholdigheden til de forskjellige tider er anførte i tabel 59 pr. tiendedels hektoliter.

Tabel 59.

Ugen som endte.	Raft-sundet (Risvær)	Østnæs-fjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Vaagene.	Hopen.	Hennings-vær.	Stam-sund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sør-vaagen.
Januar 29de	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24 / 26	35 / —	30 / 35
Februar 4de	—	—	27 /	—	—	/ 25	30 / 30	—	—	30 / 40	25 / 30	22 / 25	/ 25	30 / 35
— 11te	—	—	30 /	—	—	25 / 28	23 / 26	27 / 30	30 / 40	25 / 30	25 / 30	22 / 25	25 / 25	25 / 30
— 18de	30 / 38	—	—	—	20 / 25	25 / 30	22 / 25	27 / 30	25 / 35	25 / 30	25 / 28	22 / 25	25 / 30	25 / 30
— 25de	30 /	—	28 /	28 /	25 / 30	27 / 32	30 / 30	27 / 30	25 / 35	25 / 30	25 / 28	24 / 26	25 / 30	25 / 30
Mars 4de	25 / 30	—	28 /	28 /	25 / 30	27 / 33	30 / 30	27 / 29	25 / 35	25 / 30	30 / 35	25 / 30	30 / 35	28 / 30
— 11te	30 /	—	28 /	29 / 32	25 / 30	27 / 32	30 / 30	28 / 30	25 / 35	30 / 33	30 / 35	30 / 35	30 / 35	29 / 34
— 18de	28 / 35	—	30 / 30	29 / 31	25 / 30	27 / 32	30 / 30	29 / 32	30 / 40	30 / 33	30 / 35	30 / 35	30 / 35	30 / 35
— 25de	32 / 36	—	32 /	30 / 32	25 / 30	30 / 35	30 / 35	30 / 32	30 / 40	30 / 35	30 / 35	30 / 35	30 / 35	30 / 35
April 1ste	33 / 39	—	35 / 40	31 / 33	30 / 35	30 / 35	35 / 35	30 / 35	30 / 40	30 / 35	30 / 40	30 / 35	35 / 40	35 / 40
— 8de	33 / 39	—	40 /	31 / 33	35 / 40	35 / 40	35 / 40	30 / 35	30 / 40	33 / 38	30 / 40	32 / 37	35 / 40	35 / 40
— 15de	40 / 40	—	40 /	33 /	35 / 40	35 / 40	40 / 40	35 / 40	35 / 45	33 / 38	35 / 40	35 / 40	35 / 40	35 / 40
— 22de	50 /	—	45 /	—	35 / 40	40 /	0 / 50	35 / 40	35 / 45	35 / 40	30 / 40	30 / 36	/ 40	35 / 40
— 27de	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30 / 40	30 / 40	0 / 45	35 / 40

Tallene over stregen er for garnfisk under stregen for linefisk.

Tabel 60 angiver for de sidste 12 aar gjennemsnitsværdien af den sløiede fisk og fisken i rund tilstand.

Tabel 60.

Aar.	Gjennemsnitspris.	
	Sløiet.	Rund.
	Øre pr. stykke.	
1888	17.7	23.3
1889	27.0	34.1
1890	20.5	24.2
1891	26.5	31.7
1892	21.4	26.4
1893	17.1	22.3
1894	20.0	24.6
1895	14.0	17.8
1896	21.1	28.0
1897	15.5	20.4
1898	16.6	22.0
1899	25.0	30.8

d. Redskaberne vedkommende.

Redskabstabet var mindre end almindelig og kan neppe anslaaes til mere end 150 000 kroner, hvoraf 50 000 kroner falder paa garnbruget og 100 000 kroner paa linebruget. Slitagen var derimod betydelig; den ansættes formentlig nogenlunde passende til 270 000 kroner for garnbruget og 90 000 kroner for linebruget, eller tilsammen med 360 000 kroner.

Saavel tab som slitage var størst i Vestlofoten, hvortil den stærke strømsætning, som indtraf der, bidrog adskillig.

Særlig for garnenes vedkommende lød klager over, at de saa usædvanlig hurtig raadnede i sjøen; noget som muligens foraarsagedes ved den høie vandtemperatur.

Til næste vinter ikrafttræder en iaar besluttet vedtægt angaaende redskabers mærkning og belastning. Foreløbig bekjendtgjørelse herom, som er indtaget under afsnit VIII – udvalgene vedkommende — blev i april s. l. opslaaet i alle fiskevær.

VIII. Udvalgene vedkommende.

Fortegnelse
over de i 1899 valgte udvalgsmedlemmer.

I Skraavens opsynsdistrikt:
Garnbruger John Kalstad, Haversand, af Vaagan.
Linebruger Oluf Olausen, Stokka, af Lødingen.

I Østnesfjordens opsynsdistrikt:
Garnbruger P. Benjaminsen, Følstad, af Vaagan.
Linebruger Jacob Larsen Holmsnes af Hadsel.

I Svolvær's opsynsdistrikt:
Garnbruger Brede Heide, Tovik, af Trondenes.
Linebruger Anton Nilsen Dal af Svolvær.

I Vaagans opsynsdistrikt:
Garnbruger Hans Kristensen, Einmo, af Næsne.
Linebruger Martin Jakobsen af Kabelvaag.

I Hopens opsynsdistrikt:
Garnbruger Hans Henriksen, Nordstrøm, af Sørreisen.
— Benjamin Lundestad af Vefsen.
Linebruger Anton Johansen, Hadsel, af Hadsel.
— Dankert Larsen Holmsnes af Hadsel.

I Henningsvær opsynsdistrikt:
Garnbruger Anders J. Ophaug af Ørlandet.
— John Lind, Aarsten, af Ibestad.
Linebruger Søren Hansen, Dalen, af Ibestad.
— Henrik Johansen af Henningsvær.

I Stamsunds opsynsdistrikt:
Garnbruger Edvard Meisfjord af Stamnes.
— Balser Andreasen, Dyrstad, af Ibestad.
Linebruger Johan Greger af Ure.
— Haakon Vinkenes af Folden.

I Balstad opsynsdistrikt:
Garnbruger Søren Nilsen, Nordstrøm, af Sørreisen.
— Ole Andreasen, Guldsvaag, af Vega.
Linebruger Peter Nicolaisen, Igerø, af Vega.
— Ole M. Olsen, Skotnes, af Buksnes.

I Sunds opsynsdistrikt:
Garnbruger Ludvig Johnsen, Blok, af Rodø.
— Jens Friis, Ramberg, af Flakstad.
Linebruger Enok Hansen, Haug, af Buksnes.
— Hans Jensen, Løbak, af Steigen.

I Reines opsynsdistrikt:
Garnbruger Peder Rask, Tvervig, af Beieren.
— Anders Dass Svendsen, Uglefor, af Tjøtø.
Linebruger Peder Berg, Moskenes, af Flakstad.
— Kristian Olsen, Bærø, af Tjøtø.

Fiskehav-Grænser

mellem opsynsdistrikterne i Lofoten

i henhold til lov af 6te august 1897 §§ 5 og 14.

1. Grænsen mellem Raftsundet og fællesdistriktet (Skraaven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene).
   En ret linie fra land østenfor Guldvik. Denne Grænse beskrives og bekjendtgjøres senere.

2. Grænsen mellem fællesdistriktet (Skraaven, Østnæsfjorden, Svolvær og Vaagene) og Hopens distrikt:
   En ret linie fra vestre ende af Sagøen i retning syd til øst halv øst eller peiling nord til vest halv vest efter med:
   «Vestre ende af Sagøen i «Flækkene» i Ørsvaagfjeldet.»

3. Grændsen mellem Hopens og Henningsværs distrikter:
   En ret linie fra land i retning syd til øst eller peiling nord til vest efter med:
   «Østre ende af Bindingsøen midt i Sigeflanget.»

4. Grænsen mellem Henningsværs og Stamsunds distrikter:
En ret linie fra land i retning syd halv vest eller peiling nord halv øst efter med:
«Kløvkollen i vestre kant af Hornsryggen, hvor varde senere vil blive anbragt.»
NB. Paa fiskebanken «Olan» angives grænsen ved krydsmedene Snetinden i vestre kant af Kalrøra og Kjølpesnæsryggen midt mellem Æsøerne.

5. Grænsen mellem Stamsunds og Balstad distrikter:
En ret linie fra land i retning syd eller peiling nord efter med:
«Høieste top af Bukholmen midt i Klømmerflauget.»

6. Grænsen mellem Balstads og Sunds distrikter:
En ret linie fra land i retning syd halv øst eller peiling nord halv vest efter med:
«Østre Hammer paa Strømøheien i vestre kant af fjeldet «Andopshesten» ogsaa kaldet Løven.»

7. Grænsen mellem Sunds og Reines distrikter:
En ret linie fra land i retning syd til øst eller peiling nord til vest efter med:
«Skjeltinden mod vestre kant af Solbjørntinden.»

Samtlige grænselinier gaar saa langt ind i Vestfjorden som der er fiskehav.

Svolvær den 23de februar 1899.

Rich. Hansen.

Reines opsynsdistrikt vil til næste vinter, af hensyn til dets udstrækning og mange fiskevær, sandsynligvis blive delt i to, nemlig Reines opsynsdistrikt og Sørvaagens opsynsdistrikt.

I anledning heraf blev i udvalgsmøde den 13de april i aar fattet saadan

beslutning:

Fiskehav-grændsen mellem Reines og Sørvaagens distrikter er en ret linie fra vestre Dybfjordnæs, ret ned af Steffennakkens østre kant, i retning S. t. O. $^1/_8$ ^{0} efter med:

«Østre tind på fjeldet Munken over østre kant af Steffennakken», hvilken beslutning træder i kraft, naar delingen endelig er bestemt.

I henhold til lofotlovens § 16 er følgende af udvalgene bestemte vedtægter gjældende indtil videre:

Vedtægt

angaaende morgen- og aftensignaler under lofotfiskeriet.

Fra og med	16de januar	morgensignal	kl	$7^1/_2$	fm.,	aftensignal	kl.	4	em.
—»—	1ste februar	do.	»	7	»	do.	»	5	»
—»—	15de »	do.	»	$6^1/_2$	»	do.	»	6	»
—»—	1ste mars	do.	»	6	»	do.	»	7	»
—»—	15de »	do.	»	6	»	do.	»	8	»

Klokkeslettene signaliseres ved heisning af flag paa af opsynet bestemte og bekjendtgjorte steder.

Før morgensignalet heises, maa ingen fiskebaad begive sig udenfor de af opsynet fastsatte og bekjendtgjorte udrorslinier.

Efter at aftensignalet er heist, maa intet fiskeredskab optages eller udsættes; dog kan paabegyndt trækning af sammenviklede garn fortsættes efter aftensignalstid.

I fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skraavens opsynsdistrikter, er det tilladt at udsætte natliner indtil 1 — en — time efter ovenanførte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de februar 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende brugen af synkenot under lofotfiskeriet.

Brugen af synkenot er indtil videre i henhold til udvalgsbeslutninger forbudt i følgende opsynsdistrikter:

1. Fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnæsfjordens og Skraavens opsynsdistrikter.
2. Hopens opsynsdistrikt.
3. Henningsværs opsynsdistrikt.
4. Stamsunds opsynsdistrikt.
5. Balstads opsynsdistrikt.
6. Sunds opsynsdistrikt.
7. Reines opsynsdistrikt.

Overtrædelser straffes efter lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 5te april 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Hopens opsynsdistrikt.

Udsætning af garn forbydes i den del af Hopens opsynsdistrikts fiskehav, der begrænses mod øst af en ret linie fra land i retning syd til øst eller peiling nord til vest efter medet: «Stenvarden paa Hopsaasen over stenvarden på østligste Moholme», og mod vest af en ret linie fra land i retning syd til øst eller peiling nord til vest efter medet: «Bredtinden til Kalaxen».

Nærværende vedtægt træder i kraft den 13de dennes i henhold til udvalgsbeslutning af 6te dennes.

Overtrædelser straffes, i henhold til lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 7de februar 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Henningsværs opsynsdistrikt.

Af Henningsværs opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav begrænset mod øst af en linie fra Sauøen i retning syd til øst eller peiling nord til vest efter med: «Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra» og mod vest af en linie fra Rødholmen i retning syd halv øst eller peiling nord halv vest efter med: «Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget».

Et linehav begrænset mod øst af en linie fra Rødholmen i retning syd halv øst eller peiling nord halv vest efter med: «Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget» og mod vest af en linie fra Kvitholmen og Vestvær i retning syd kvart øst eller peiling nord kvart vest efter med: «Kvitholmen af Vestvær i vestre nedre kant af Jørndalsflauget».

Saavel brugen af natliner paa garnhavet som af garn paa linehavet forbydes.

NB. I det østre fælleshav, der begrænses mod øst af grænselinien mellem Hopens og Henningsværs opsynsdistrikters fiskehav og mod vest af ovennævnte linie fra Sauøen efter med: «Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra» og i den del af Gimsøstrømmen, som ligger nordenfor og ovenfor en linie fra Vestvær i retning vest til syd eller peiling øst til nord efter med: «Inderste Vestværbaren i Moldøren» forbydes udsætning af garn i januar og februar fra en time og i mars og april fra to timer før de bestemte aftensignaltider.

Nærværende vedtægt træder i kraft den 8de april 1899, ifølge udvalgsbeslutning af 23de mars d. a. Overtrædelser straffes i henhold

til lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 25de mars 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Balstads opsynsdistrikt.

Balstads opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teiger saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Stamsunds og Balstads fiskehav og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: «Høieste Brandsholmen i Skræphalsen (i Sandsundaxelen)».
2. Garnhav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: «Høieste Brandsholmen i Skræphalsen (i Sandsundaxelen)» og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: «Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø».
3. Linehav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: «Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø» og mod vest af grænselinien mellem Balstads og Sunds fiskehav.

Saavel udsætning af garn paa linehavene som liner paa garnhavet forbydes.

I delingen er ikke medtaget den del af Buxnesfjorden, som ligger ovenfor en ret linie mellem holmen «Spanna» og skjæret «Baren», hvilket udgjør et fælleshav.

Nærværende vedtægt gjælder ifølge udvalgsbeslutning af 22de mars 1898 indtil videre. Overtrædelser straffes, i henhold til lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt.

Udsætning af garn forbydes i den del af Sundsstrømmen, som ligger ovenfor eller nordenfor en ret linie mellem «Svartskjæret« og Hans Andersens stuebygning i Soløviken.

Mærker er anbragt paa begge steder.

Nærværende vedtægt gjælder ifølge udvalgsbeslutning af 31te mars 1898 indtil videre. Overtrædelser straffes, i henhold til lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt.

Af Sunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt et linehav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Balstads og Sunds opsynsdistrikters fiskehav og mod vest af en linie fra Nufsnæsset i retning syd trekvart øst eller peiling nord trekvart vest efter med: «Høieste Bratholmen til Nufsnæsset».

Brugen af garn forbydes i dette linehav med undtagelse af den del af samme, der ligger ovenfor en linie fra Svinø i retning vest til syd eller peiling øst til nord efter med: «Svinø fyr i østre kant af Urebjerget», som er fælleshav.

Nærværende vedtægt træder i kraft den 3die april 1899 ifølge udvalgsbeslutning af 29de mars 1899.

Overtrædelser straffes, i henhold til lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 30te mars 1899.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 6te april 1898 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt gjælder indtil videre kun saavidt angaar det ved Ure udlagte linehav, der begrænses mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: «Ureaxelen i Støthammeren» og mod vest af grænselinien mellem Stamsunds og Balstads fiskehav, paa hvilket linehav udsætning af garn er forbudt.

Forudsætningerne hvorunder den videre havdeling dersteds foretoges er nemlig fremdeles ikke tilstede.

Vedtægt

angaaende havdelingen i Reines opsynsdistrikt indtages ikke, da den formentlig ophæves eller forandres ved forestaaende deling af opsynsdistriktet.

Angaaende havdelingen i sin almindelighed henholdes til, hvad derom er anført i forrige aars beretning. Udtalelserne fra de distrikter, hvor den mest er praktiseret gik rigtignok hovedsagelig i favør af samme; men mere erfaring maa endnu samles, forinden en nogenlunde bestemt dom kan fældes.

Forsøgsvis er der iaar anbragt belteformede, rødmalede mærkebaaker paa de, som med for havdelingen i Henningsvær benyttede steder: Kvitholmen i Vestvær, Sauøen og Bindingsøen. Skulle disse medmærker vise sig at svare til hensigten, vil derved forhaabentlig nogen vanskelighed

ved overholdelsen af havdelingsvedtægterne bortfalde. I saa tilfælde vil der ogsaa paa andre med, saavidt mulig, senere blive bygget mærkebaaker.

Regler for redskabers mærkning og belastning bestemmes fra næste aars Lofotfiskes begyndelse ved vedtægt. Den i anledning heraf ved opslag publicerede bekjendtgjørelse hidsættes:

Bekjendtgjørelse.

Fra næste aars lofotfiskes begyndelse træder følgende af udvalgene fattede bestemmelser i kraft som vedtægt:

1. Regler for redskabers mærkning.

Alle dubbel og stænger som anbringes paa iler, skal være mærket med vedkommende baads bogstav og nummer.

Bogstaver og tal skal være mindst 5 — fem — centimeter høie.

Disse regler bliver gjældende for samtlige opsynsdistrikter.

2. Regler for redskabers belastning.

Enhver almindelig storgarnslænke skal belastes med 2 — to — ilestene med jernbeslag, vægtig mindst 54 — fire og femti — kilo hver og 9 — ni — almindelige garnsten paa 12 — tolv — glaskavel.

Enhver natlinesætning skal belastes med mindst 2 — to — ilestene paa 18 — atten — kilo hver og 1 — en — synkesten for hver 250de angel.

Vægten paa synkesten for bundline 4 — fire — kilo,
do. —»— fløitline 6 — sex — do.

Benyttes synkesten for hver 200de angel kan vægten paa disse være forholdsvis mindre.

Disse regler for redskabers belastning bliver gjældende kun for Vestlofoten.

Svolvær den 25de mars 1899.

Rich. Hansen.

Følgende cirkulære, der i februar d. a. udsendtes til samtlige udvalgsmedlemmer, bringes herved til almindelig kundskab.

Cirkulære

fra formanden i udvalgene ved lofotfiskeriet.

Til
udvalgsmedlemmerne ved lofotfiskeriet.

Da hertil jevnlig indløber andragender om havdeling o. s. v. fra enkelt udvalgsmedlem eller enkelte fiskere, meddeles herved, at der for fremtiden som regel ikke kan tages hensyn til saadanne andragender, med

mindre de har passeret vedkommende opsynsdistrikts udvalg og af dette indsendes hertil ledsaget af de udtalelser, de maatte give anledning til. Det henstilles til samtlige udvalgsmedlemmer at bekjendtgjøre dette for fiskerne, enten gjennem tilsynsmændene eller paa anden hensigtsmæssig maade.

Andragender, der udgaar fra udvalg, hvori der om samme ikke er enstemmighed, bør saavidt mulig tilføies en kortfattet begrundelse af de forskjellige paastande.

Lovbestemmelsen om, at formanden til enhver tid skal holdes underrettet om udvalgsmedlemmernes opholdssted, forsaavidt de fraflytter sit distrikt, bringes i erindring.

Svolvær den 1ste februar 1899.

Rich. Hansen.

Udførselsværdier.

Udførselsesværdierne for de sidste 5 aar findes anført i tabel 61, der grunder sig paa opgaver, som velvilligen er meddelte af oldermanden for de kontorske handlende i Bergen.

Tabel 61.

Fiskeriprodukter.	Vægt eller maal.	Udførselsværdierne.				
		1894.	1895.	1896.	1897.	1898.
Klipfisk	pr. 20 kg.	5.10	5.75	7.00	5.10	5.75
Rundfisk	—	7.25	8.00	10.50	7.00	8.25
Længer	—	8.50	9.00	9.50	8.00	7.75
Rødskjær: Torsk . . .	—	6.25	7.50	8.50	8.00	8.50
— : Hyse . . .	—	3.50	3.00	3.50	3.50	4.00
— : Brosme . . .	—	5 00	5.25	5.25	5.00	5.75
Titling: Torsk	—	8.00	9.00	8.50	7.50	7.50
— : Hyse	—	3.70	5.00	5.00	5.00	5.00
— : Brosme. . . .	—	3.70	4.00	4.00	3.50	4.00
Storsei: 1ste sort . . .	—	4.20	4.25	4.20	4.50	4.75
— : 2den sort . . .	—	3.00	3.25	3.20	3.50	4.25
Middelsei	—	3.20	3.25	3.20	3.50	4.25
Smaasei	—	3.00	3.00	2.70	3.00	3.50
I gjennemsnit alle sorter sei	—	3.40	3.40	3.40	3.75	4.00
Dampmedicintran. . . .	pr. td.	60.00	115.00	koldklaret 140.00	60.00	65.00
				uklaret 125.00	50.00	55.00
Raa —»—	—	43.00	110.00	110.00	55.00	55.00
Tran, blank	—	33.00	80.00	75.00	45.00	48.00
— brunblank	—	31.00	50.00	62.00	37.00	38.00
— brun	—	25.00	34.00	30.00	25.50	26.00
Rogn: 1ste sort. . . .	—	36.00	26.00	40.00	28.00	28.00
— : 2den sort . . .	—	26.00	16.00	30.00	20.00	20.00
— : 3die sort. . . .	—				10.00	12.00
Sortimenter af rogn resp.	—			2/5 & 3/5	1/3. 1/2. 1/6.	1/3. 1/2. 1/6.

Torskefiiskerierne i Tromsø og Nordlands amter udenfor opsynsdistriktet i Lofoten.

Efter opgave fra de respektive lensmænd er i løbet af vinteren 1899 i nedenstaaende præstegjæld opfisket:

Fiskedistriktet.	Brug $\frac{G}{L}$ D	Antal mand.	Antal kjøbefartøier.	1000 fisk. Ialt.	Deraf klipfisk.	Deraf tørfisk.	Hektoliter. Læver.	Damp-medicin tran.	Rogn.	Pris $\frac{F}{L}$ R
Værø	2/161	735	2	311	220	91	231	287	205	25/13 12.
Røst	162/38	1111	19	940	360	580	700	1240	900	25/13 12.
Dverberg	50/42	505	4	241	138	103	467	465	360	22/10 9. Desuden 135 000 stkr. sei og 8 000 kg. kveite.
Oksnes	73/127	1071	10	185	80	105	180	260	320	24/14 14. Desuden 20 000 stkr. sei og 92 000 kg. kveite.
Bø	89/49	868	4	450	60	390	830	290	800	22—23/12 14. Desuden 380 stkr. sei og 10 000 kg. kveite.
Hadsel	Intet skreifiske foregaaet.									
Gimsø	29/36	412	—	39	2	37	40	80	40	23/10 Desuden 45 000 stkr. sei.
Borge	115/6	755	1	124	—	124	930	62	140	22—24/8—12 12. Desuden 300 000 stkr. sei.
Yttersiden	520/459	5457	40	2290	860	1480	3378	2684	2765	

Lødingen	Intet skreifiske foreganet.									
Hammerø	do.									
Folden	do.									
Steigen	do.									
Gildeskaal	2/20	72	—	11	3	8	37	—	18	22—25/10
Melø	20/0	40	—	20	10	10	25	—	10	20/10
Rødø	33/36	335	3	80	44	36	170	81	170	23/12 14 Desuden 14 000 stkr. sei.
Lurø	65/72 198	1149	5	365	85	280	1190	30	380	21—23/10 15
Næsne	14/3 2	83	2	36	21	15	133	—	72	21/
Herø	28/19	244	3	138	29	109	286	135	215	20—22/12 15
Vega	4/0	24	—	22	20	2	87	—	34	24/12 18
Øvrige Nordlands amt	166/150 200	1947	13	672	212	460	1928	246	899	
Skjærvø	0/92	338	2	210	150	60	300	160	40	17/10
Karlsø og Helgø	14/45 10	160	—	48	—	48	85	—	10	12—14/9—10 12
Lyngen	0/20	40	—	8	—	8	18	—	—	20/10
Berg	35/754 11	3165	28	1350	1150	200	1000	1550	1400	23/13 15 I fisket deltog ogsaa 4 skøiter og 5 dampskibe.
Lenvik	Ingen beretning modtaget.									
Tranø	do.									
Trondenes og Bjarkø	16/87	357	—	192	184	8	220	230	270	22/11 7
Tromsø amt	65/998 21	4060	30	1808	1484	324	1623	1940	1720	

Anm. I rubriken »brug» betegner tallene over stregen garnbaade (G), under stregen linebaade (L) og efter stregen dybsagnbaade (D). Dybsagnbaadene drev ogsaa garn eller liner.
Dampmedicintranen er ikke indbefattet i leverpartiet.

Lofotfiskernes selvhjælpskasse.

(Ved opsynschef B. F. Motzfeldt.)

Deltagelsen for denne nyttige indretning er desværre fremdeles blandt fiskerne meget liden. Næst de i de sidste aar saa daarlige fiskerier med deraf følgende pengeknaphed siges dette at hidrøre fra misfornøielse med statuterne, idet man finder, at selvhjælpskassens formaal burde udvides til at hjælpe ogsaa i andre tilfælde end kun da, naar forlis med tab af menneskeliv har fundet sted. Hertil skal bemerkes for det første, at statuterne er tilblevne efter den grundigste overveielse ved beslutning af selvhjælpskassens tillidsmænd, der selv var fiskere, og dernæst, at interessen blandt fiskerne for selvhjælpskassen gjennem aarene har været saa liden, at der ikke kunde blive tale om af kassens midler at yde anden hjælp end den, statuternes § 1 har fastsat. Naar fiskerne var nogenlunde samdrægtige og hvert aar regelmæssig hver gav den lille skjærv af 20 øre, der udfordres for at blive medlem, til kassen, vilde reservefondet snart have naaet den størrelse af kr. 10 000,00, der efter statuternes § 6 først og fremst udkræves, for at anden og yderligere understøttelse end den i § 1 anførte kan gives, ligesom der da kunde bringes paa bane mulige forandringer i statuterne i henhold til disses § 11.

Saavidt som enighed gjør sterk, gjør uenighed og usamdrægtighed svag; det viser sig i alle livets forhold og ikke mindst ved en indretning som nærværende.

Selvhjælpskassens kapital udgjorde den 1ste januar 1899 kr. 25 161,29. Heraf hører kr. 17 031,74 til grundfondet, kr. 2 000,00 til uddelingsfondet og kr. 6 129,55 til reservefondet.

Regnskabet for 1898 er revideret af den extraordinære dommer ved lofotfiskeriet, overretssagfører N. J. Haugen, i forening med tillidsmand Laurits Martnæs Gjerstad af Buksnæs og tillidsmandssuppleanterne Peder Rask Tvervik af Beieren og Peder Thorstensen Andøen, Reine. Revisionen havde intet at bemerke ved regnskabet.

Under lofotfisket i 1899 blev til selvhjælpskassen indbetalt følgende beløb:

I Skraaven ved opsynsbetjent H. Olsen kr. 10,00 og ved opsynsmatros Alb. Gregussen kr. 5,55; i Svolvær ved opsynsbetjent L. Forsaa kr. 11,40 og ved opsynsmandskaberne paa marinen kr. 14,45; i Vaagene ved opsynsbetjent H. Jacobsen kr. 4,00; i Hopen ved opsynsbetjent M. Kvamseng kr. 10,90; i Henningsvær ved opsynsbetjent Olaf Olsen kr. 3,00 og ved opsynsmatros Christen Larsen kr. 1,45; i Stamsund ved opsynsbetjent G. Pleym kr. 12,85; i Ure ved underbetjent H. Forsaa kr. 4,65; i Balstad ved opsynsbetjent S. Riise kr. 39,60; i Sund ved opsynsbetjent E. Caroliussen kr. 23,25; i Reine ved opsynsbetjent E. Borgen kr. 14,60; i Sørvaagen ved underbetjent H. Mørch kr. 28,80. Videre: I Ørsnæs ved tillidsmand Søren Karlsen Labugt af Balsfjorden kr. 1,70; i Stamsund ved fuldmægtig J. T. Østensvig kr. 1,70; i Tind ved fuldmægtig A. E. Førde kr. 2,45. Hertil kommer renter i Kristiania bank og kreditkasse for 1898 kr. 370,39 og 5 procent renter af pantobligation (kr. 13 000,00) i Rosteds gade nr. 7 i Kristiania kr. 650,00 samt indtægter af bjergede redskaber, fisk og baadudstyr under lofotfisket kr. 141,99. Endelig udbyttet ved bortlodningen af selvhjælpskassens tvende malerier kr. 505,82.

Lodtrækning ved bortlodning af de til indtægt for selvhjælpskassen af malerne Normann og Sinding skjænkede tvende malerier foretoges nemlig den 24de april 1899 i Kabelvaag af opsynsbetjent H. Jacobsen i overvær af postmester E. Lund og telegrafbestyrer A. Valeur som vidner. Resultat blev, at Normanns maleri tilfaldt nr. 1149, selvhjælpskassens eget nummer, og Sindings maleri nr. 1518, fru Arntzen i Sørvaagen. Overretssagfører P. Schjønning, Kabelvaag har velvillig uden betaling besørget det væsentligste arbeide ved bortlodningen.

Den samlede indtægt i 1899 udgjør altsaa kr. 1 858,55.

Nogen understøttelse er ikke udbetalt i aaret. Som udgift kommer alene et portobeløb paa kr. 2,40.

Nettoindtægten bliver saaledes kr. 1 856,15.

Selvhjælpskassens kapital vil følgelig ved udgangen af 1899 være kr. 27 017,44. Heraf haves som pantobligation i Rosteds gade nr. 7 i Kristiania kr. 13 000,00, paa kontrabog i Kristiania bank og kreditkasse kr. 13 690,76 og i kasse hos opsynschefen kr. 1,68. De manglende kr. 325,00 udgjør renter af pantobligationen for 2det halvaar 1899 og indbetales først den 11te december 1899.

INDHOLD.

Side.

1. **Administrationen vedkommende** . . . . . 75—107
   a. Opsynets personale 75
   b. Budgettet 78
   c. Politivæsenet 78
   d. De extraordinære dommere 82
   e. Lægevæsenet 84
   f. Kirke- og skolevæsenet 100
   g. Telegrafvæsenet 101
   h. Post- og passagerbefordringen 104
   i. Havnevæsenet 104
   k. Fyr- og mærkevæsenet 106

2. **Fiskerne vedkommende** 108-120
   a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.
   Fiskernes ankomst 108
   Antal baade tilstede ved hver uges slutning 110
   — — antegnede inden 16de mars 112
   Besætningens størrelse 116
   Antal fiskere fra de forskjellige fogderier fra 1895 117
   Forholdet mellem de forskjellige brug siden 1890 118
   Brugenes fordeling fogderivis siden 1890 119
   b. Leiekarle 120
   Leiekarlshyrer 120

3. **Fiskeværene vedkommende** 121-129
   Fiskere antegnede i de forskjellige vær i 1899 121
   — — » — » fra 1895 122
   Procent af fiskere » — » » 1895 123
   Antal af rorboder og logihuse 124
   Forholdet mellem fiskere og det opfiskede kvantum 126
   Fiskernes fordeling præstegjeldsvis i de forskjellige vær 1899 127

Side.

4. **Fartøierne vedkommende** 130-137

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Fartøier tilstede ved hver uges slutning i 1899 131

— — » » halve maaneds slutning fra 1893 132

Fartøier tilstede 16de mars 1899 133

De forskjellige steders deltagelse i fisket siden 1895 134

Fartøiernes fordeling i de forskjellige vær 1899. 135

— — - » » » procentvis siden 1895 . . 135

— slags siden 1889 136

b. Handel 137

5. **Andre næringsdrivende** 138

Antal tilstede 28de mars 1899. 138

— siden 1892 139

Varernes art 140

Handel med spirituøse drikke 141

6. **Veiret** 142-150

a. Landliggedage.

Antal i 1899 142

— siden 1889 142

Trækningsdage i de forskjellige opsynsdiskrikter i 1899. 144

Antal søveirsdage i 1895—1899 144

b. Forlis.

Antal fra 1890. 145

— omkomne siden 1890 146

Aarsagen 147

c. Luftens temperatur.

Luftens temperatur i Svolvær 1899 148

Middeltemperaturen i Svolvær siden 1895 for hver halve maaned . . 149

d. Vandets temperatur. 149

7. **Fisket vedkommende** 151-169

a. Fiskets gang.

I hovedtrækkene 151

Ved de forskjellige vær. 152

b. Udbyttet.

Samlet udbytte i 1899 156

Fiskets bruttopengeværdi i 1899 156

Antal fiskere, opfisket kvantum m. m. siden 1884 157

Udbyttet for hver maaned siden 1871 158

— » » uge i 1899 158

— » » uge siden 1895 af fisk. 159

— af de forskjellige produkter i de sidste 19 aar 160

— for de enkelte vær i 1899 160

Forholdet mellem brugenes udbytte siden 1871. 161

Mandslotter 1899 162

Gjennemsnitsudbyttet pr. mand siden 1881 163

Agnforbrug 163

Side.

c. Priserne.

Pris paa fisk, lever, hoveder og rogn ved hver uges slutning i 1899 . . . 164
Gjennemsnitsprisen ved de forskjellige vær i 1899 166
— paa fisk ved de forskjellig vær siden 1891 . . . 167
Fiskens leverholdighed i 1899 168
Gjennemsnitspris for rund og sløiet fisk siden 1888 169

d. Redskaberne vedkommende.

Tab 169
Slitage 169

8. **Udvalgene vedkommende.**

Fortegnelse over medlemmer, fiskehavs-grændser 170
Vedtægter m. v. 173

Udførelsværdier 179
Fiskeprodukternes udførselsværdi siden 1894 179

Torskefiskerierne i Nordlands- og Tromsø amter 180
Antaget udbytte udenfor opsynsdiskriktet 1899 181

Lofotfiskernes selvhjælpkasse 182

…NIA
… SØNNER, AKTIESELSKAB
1900.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

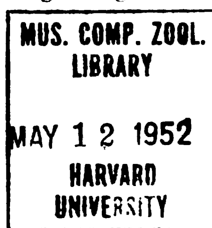
FOR

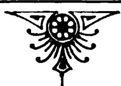
1899

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

3DIE HEFTE ✱ 1899

1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1899.
2. **Do.** Beretning om sommer- og høstfisket m. v. i Finmarken i 1899.
3. **Do.** Beretning om sildefisket i Loppen Øksfjord, Talvik og Alten herreder høsten 1898.
4. **Fiskeriinspektør Sørensen:** Beretning (i uddrag) om hans virksomhed i 1899.
5. **Do.** Beretning om hans reise til Fredrikshavn, Hamburg og Geestemünde.
6. **Do. Wallem:** Beretning om hans virksomhed i 1899.
7. **Do. Johnsen:** Beretning (i uddrag) om hans virksomhed i 1899.
8. **Beretning** om skrejfisket i Nordlands amt i 1899.
9. **Do.** » — - nordre Trondhjems amt i 1899.
10. **Do.** » — - søndre Trondhjems amt i 1899.
11. **Do.** » — - Nordmøre 1899.
12. **Do.** » — - Romsdals fogderi 1899.
13. **Do.** » — paa Søndmøre 1899.
14. **Fiskeriinspektør Buvig:** Om makrelfisket i 1899.
15. **Beretninger** om forsøg med drivgarnsfiske efter sild med offentlig bidrag.

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1900.

Fra
amtmanden i Finmarkens amt.

Beretning

om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1899.

Herved har jeg den ære at afgive indberetning om vinter- og vaarfisket inden Finmarkens amt i aaret 1899.

Lodden stødte under land i Vestfinmarken i 1ste halvdel af mars og i Østfinmarken til forskjellige tider fra sidste halvdel af februar til midten af april, men her i ubetydelig mængde og idetheletaget meget ujevnt; i Varangerfjorden kom den heller ikke iaar stort ind.

Den forsvandt for Vestfinmarken i slutningen af mai og for Østfinmarkens vedkommende omkring midten af juni.

I Vestfinmarken opgives større fisketyngde at have stødt under land i midten og sidste halvdel af april; ved Gjæsvær, Hasvik og Renø endog allerede i mars; men den forsvandt i slutningen af mai.

I Østfinmarken bemerkedes nogen større fisketyngde at have stødt under land for de vestlige værs vedkommende i midten af mai, hvorimod der i de østlige vær saagodtsom ingen fisketygde bemerkedes.

Den forsvandt for de fleste værs vedkommende i slutningen at juni maaned.

Kobben har ogsaa iaar vist sig endog helt bort i Vestfinmarken; men dog ikke i fuldt saa stor mængde som i de nærmest foregaaende aar.

I vinteren 1898—99 har der ogsaa for Kjelvik- og Honningsvaagene, Lebesby og Kjøllefjord samt Fingkongkjeilen foregaaet endel fiske.

Efter de modtagne opgaver udgjorde antallet af de under fisket forulykkede 15.

Tælling af fiskere, baade og fartøier fandt sted den 13de mai.

Nedenstaaende tabel viser fordelingen af den fiskende almue og baadene paa de forskjellige vær inden Finmarken paa tællingsdagen.

Fiskevær.	Mænd.	Baade.	Fiskende fra fartøi.	Udlændinge.
Loppen—Øxfjord	198	77	»	»
Hasvik	572	164	»	»
Galten	173	50	»	»
Medfjord	404	104	»	»
Kvalsund	88	29	»	»
Hammerfest herred iøvrigt	246	59	»	»
Hammerfest by	24	10	»	»
Rolfsø	526	127	»	»
Ingø	794	202	»	»
Hjelmsø	385	96	»	»
Renø	62	30	»	»
Havøsund, Maasø	55	21	»	»
Gjæsvær	502	127	6	»
Skarsvaag	41	15	»	»
Honningsvaagene	936	258	»	»
Kjelvik	807	202	»	»
Lebesby	128	48	»	»
Kjøllefjord	390	104	31	»
Mehavn	755	166	»	»
Gamvik, Stenvaag og Indre Tanen	689	177	»	2
Finkongkjeilen	601	175	47	5
Berlevaag	281	71	»	»
Baadsfjord og Makur	96	24	86	»
Syltefjord	46	13	»	»
Havningberg	165	45	4	»
Vardø landsogn (Persfjord og Smaaværene)	36	12	»	»
Vardø by	585	158	129	5
Kiberg	572	159	»	53
Kramvik	11	3	»	»
Nordvaranger herred	257	87	»	2
Vadsø by	112	37	»	1
Overføres	10 537	2 850	303	68

Fiskevær.	Mænd.	Baade.	Fiskende fra Fartøi.	Udlændinge.
Overført	10 537	2 850	303	68
Næsseby	141	52	»	»
Bugønæs	24	11	»	»
Grændse Jacobselv	15	5	»	»
Sydvaranger herred forøvrigt . . .	32	11	»	»
Ialt	10 749	2 929	303	68
Af disse var udrustede:				
med garn	189	49	»	»
» line	3 309	971	»	»
» dybsagn	1 848	453	»	»
» — og line	446	116	»	»
» alle redskaber	4 957	1 340	»	»

De paa tællingsdagen i Finmarken værende fiskere og baade var fra:

Hjemsted.	Mænd.	Baade.	Hjemsted.	Mænd.	Baade.
Aalesund	39	7	Overført	768	218
Molde	1	»	Bindalen	16	3
Kristiansund	4	2	Brønø	78	15
Trondhjem	3	»	Vægø	42	11
Bodø by	18	3	Tjøtø og Vivelstad . .	90	34
Tromsø by	86	20	Alstahaug, Stamnæs .	94	30
Hammerfest by . . .	60	18	Herø	152	36
Vardø by	309	89	Vefsen	18	2
Vadsø by	229	76	Hatfjelddalen	2	»
Trondhjems stifts landdistrikt	19	3	Næsne og Dønnæs . .	39	9
			Hemnæs og Korgen .	50	12
Overføres	768	218	Overføres	1349	370

Hjemsted.	Mænd.	Baade.	Hjemsted.	Mænd.	Baade.
Overført	1349	370	Overført	2931	726
Mo	23	4	Tranø, Dyrø og S.-Reisen	460	83
Lurø og Træuen . . .	17	5	Maalselven og Bardo .	30	6
Velfjord	1	»	Astafjord og Salangen .	973	229
Rødø og Melø	89	19	Lenvik og Hillesø . .	290	63
Gildeskaal	11	2	Balsfjord og Malangen.	213	47
Beieren	2	»	Tromsøsundet	88	20
Skjerstad	26	6	Karlsø	105	26
Saltdalen	34	8	Lyngen og Sørfjorden .	561	141
Bodin	4	»	Skjærvø, Nordreisen. .	882	213
Folden	16	3	Loppen—Øxfjord . . .	207	80
Stegen og Ledingen . .	62	14	Hasvik	294	101
Hammerø	30	7	Alten	41	9
Tysfjorden	126	26	Talvik	144	35
Ofoten	33	8	Hammerfest landsogn .	358	93
Lødingen og Hol . . .	246	62	Kvalsund	242	69
Vaagen Gimsø	58	13	Maasø	332	119
Borge og Valberg . . .	24	5	Kjelvik	375	127
Buksnes og Hol . . .	41	8	Kistrand	280	73
Flakstad og Moskenæs .	24	6	Lebesby og Kjøllefjord.	210	80
Hadsel	61	16	Tanen, Gamvik . . .	489	195
Øxnæs og Langnæs . .	37	10	Næsseby, Polmak . .	231	72
Bø og Malnæs	8	2	Nordvaranger	419	135
Dverberg og Andenæs .	43	10	Sydvaranger	176	54
Sortland	157	36	Vardø landsogn . . .	350	133
Kvæfjord	114	25	Finland	34	»
Trondenæs og Sand . .	295	61	Rusland	34	»
Overføres	2931	726	Ialt	10749	2929

Det tilsvarende antal fiskere og baade paa tællingsdagen i de 5 foregaaende aar var:

I 1894 . .	13 687	mand	(hvoraf	376	udlændinge)	med 3 740	baade.
- 1895 . .	11 001	—	—	525	—	» 3 112	—
- 1896 . .	18 173	—	—	652	—	» 4 777	—
- 1897 . .	16 641	—	—	420	—	» 4 299	—
- 1898 . .	14 155	—	—	150	—	» 3 756	—

Betræffende de i Finmarkens fiskevær paa tællingsdagen værende kjøbefartøier meddeles saadan fortegnelse:

Stedernes navne.	Antal.	Drægtighed i tons.	Samlet besætning, føreren iberegnet.
a. Efter hjemsted.			
Kristiania	1	90	7
Haugesund	10	497	51
Hardanger	4	207	19
Bergen	26	1 749	156
Aalesund	5	285	27
Romsdalen	1	65	5
Molde	2	125	10
Kristiansund	31	1 778	163
Trondhjem	5	269	26
Tromsø	4	154	16
Hammerfest	7	279	28
Indherred	4	173	17
Fosen	2	86	10
Namdalen	2	53	9
Helgeland	3	156	15
Salten	1	47	5
Lofoten og Vesteraalen	3	100	11
Senjen og Tromsø	11	377	51
Finmarkens landdistrikt	5	135	18
Rusland	21	969	94
Ialt	148	7 594	738
b. Efter fiskevær.			
Hasvik	16	609	72
Galten	4	144	15
Medfjord	6	215	25
Rolfsø	11	546	54
Ingø	29	1 599	145
Hjelmsø	5	172	21
Renø	1	15	5
Maasø	6	262	28
Overføres	78	3 562	365

Stedernes navne.	Antal.	Drægtighed i tons.	Samlet besætning, føreren iberegnet.
Overført	78	3 562	365
Gjæsvær	10	559,5	50
Skarsvaag	1	50	5
Honningsvaagene	6	279	26
Kjelvik	14	840,5	78
Lebesby	1	20	5
Kjøllefjord	3	256	21
Mehavn	9	545	51
Gamvik	8	617	50
Finkongkjeilen	4	261	21
Vardø by	14	604	66
Ialt	148	7 594	738

I de anførte opgaver er medtaget de fartøier, som med fuld last havde forladt Finmarken forinden tællingen fandt sted.

Med hensyn til den samlede deltagelse i fisket tillader jeg mig at henvise til nedenstaaende tabel, hvilken indeholder oplysning om antallet af fiskere og baade samt skøiter, som for kortere eller længere tid tog del i loddefisket i de forskjellige vær.

Fiskevær.	Mænd.	Baade og skøiter.
Loppen—Øxfjord	198	77
Hasvik	963	275
Galten.	276	75
Medfjord	440	113
Kvalsund.	163	57
Hammerfest herred	396	116
Hammerfest by	71	29
Overføres	2 507	742

Fiskevær.	Mænd.	Baade og skøiter.
Overført	2 507	742
Rolfsø	674	172
Ingø	794	202
Hjelmsø	483	122
Renø	62	30
Maasø	100	35
Gjæsvær	630	161
Skarsvaag	71	24
Honningsvaagene	725	219
Kjelvik	981	230
Lebesby	543	186
Kjøllefjord	400	103
Mehavn	950	257
Gamvik, Stenvaag samt Tanens indre distrikt	942	242
Finkongkjeilen	748	215
Berlevaag	730	162
Baadsfjord	533	108
Syltefjord	260	62
Havningberg	412	104
Persfjord og Smaaværene	274	69
Vardø by	2 287	580 *)
Kiberg	1 048	290
Kramvik	19	6
Nordvaranger herred	220	72
Vadsø by	112	37
Næsseby herred	90	30
Bugønæs	24	11
Grændse Jacobselv	9	4
Sydvaranger herred forøvrigt	55	18
Ialt	16 683	4 473
Heraf benyttede:		
alene garn	189	
— line	7 253	1 816
— snøre, dybsagn	409	78
baade garn og andre redskaber	3 866	1 129
— line, snøre og dybsagn	4 921	1 447
— line og gangvad (fra Vardø by)	45	3

*) og 98 doryer, som benyttedes til slæbebaade.

Følgende tabel indeholder fortegnelse over de under fisket i de forskjellige vær fremmødte fartøier:

Fiskevær.	Antal.	Besætning, føreren iberegnet.	Drægtighed i tons.
Hasvik	21	103	842
Galten	10	52	405
Medfjord	8	35	320
Rolfsø	20	104	1 080
Ingø	29	145	1 644
Hjelmsø	6	25	202
Renø	1	5	15
Gjæsvær	15	76	847,6
Skarsvaag	1	6	50
Honningsvaagene	15	78	820
Kjelvik	14	78	840,5
Lebesby	5	21	165
Kjøllefjord	4	15	172
Mehavn	9	51	545
Tanen, Gamvik	9	56	687
Finkongkjeilen	5	26	321
Berlevaag	9	40	402
Baadsfjord	14	59	607,50
Syltefjord	8	40	—
Havningberg	6	28	297
Vardø by	63	307	3 435
Kiberg	9	48	465,25
Nordvaranger	1	3	20
Ialt	282	1 401	14 182,85

Politiopsyn førtes af vedkommende lensmænd samt af særskilt ansatte opsynsbetjente; fra 18de april til 26de juni holdtes desuden extraordinært opsyn.

Ordenen under fisket maa idetheletaget betegnes som god, ligesom drukkenskaben ogsaa synes at være i aftagende.

Der opgives udfærdiget 31 mulktforelæg, hvoraf 26 for overtrædelse af lov af 3dje august 1897, nemlig 9, 3, 3, 1, 4 og 6 henholdsvis §§ 4, 7, 15, 20, 22 & 26 og 26; 3 for ulovlig ballastskydning, 1 for brændevinssalg og 1 for tyveri.

Priserne paa raaproduktet varierede mellem:

Kr. 14,00 – kr. 35,00 pr. 100 stkr. torsk.
» 10,00 — » 50,00 » hl. lever.
» 8,00 — » 15,00 » hl. rogn.
» 0,10 — » 0,50 » 100 stkr. fiskehoveder.

Af den fangede torsk kan regnes fra 200—800 stykker paa 1 hektoliter lever.

Efter de fra lensmændene og opsynsbetjentene modtagne opgaver er der under dette vinter- og vaarfiske opfisket nedenstaaende mængde torsk og hyse, beregnet i tal, kveite m. v., beregnet i kilogram, samt lever og rogn, beregnet i hektoliter, ligesom der opgives solgt nedenstaaende antal fiskehoveder:

Distrikter.	Torsk.	Hyse.	Hoveder.	Kveite m. v. kg.	Lever. hl.	Rogn. hl.
Loppen—Øxfjord	150 000	—	100 000	—	648	15
Altens sorenskriveri	150 000	—	100 000	—	648	15
Hasvik	650 000	12 000	400 000	81 000	1 903	400
Galten	182 000	—	10 000	5 500	400	—
Medfjord	240 000	27 000	10 000	62 000	918	7
Kvalsund	54 000	—	—	—	100	—
Hammerfest herred forøvrigt	160 000	5 000	—	4 000	320	10
Hammerfest by	16 000	2 000	—	3 500	30	—
Rolfsø	450 000	9 000	15 000	83 000	1 514	12
Ingø	501 600	12 000	100 000	313 700	1 727	—
Hjelmsø	124 400	14 000	75 000	113 900	416	—
Renø	56 000	—	—	3 200	85	—
Maasø	42 000	—	—	25 000	80	20
Gjæsvær	300 000	37 000	93 000	84 000	870	—
Skarsvaag	56 400	7 000	—	5 290	152	—
Honningsvaag	420 000	60 000	200 000	810 000	1 460	10
Kjelvik	602 040	70 000	—	24 000	2 060	—
Hammerfest sorenskriveri	3 854 440	255 000	903 000	1 618 090	12 035	459

Distrikter.	Torsk.	Hyse.	Hoveder.	Kveite m. v. kg.	Lever. hl.	Rogn. hl.
Lebesby	323 000	5 000	—	7 500	660	2
Kjøllefjord	309 000	8 000	—	38 000	600	–
Mehavn	290 000	25 000	290 000	90 000	1 040	–
Tanen – Gamvik	600 000	20 000	150 000	45 000	1 754	–
Finkongkjeilen	514 000	60 000	—	45 800	1 325	–
Berlevaag	364 000	75 000	50 000	55 000	1 030	–
Næsseby	4 000	2 000	—	20 000	10	–
Tanen sorenskriveri	2 404 000	195 000	490 000	301 300	6 419	2
Baadsfjord—Makur . . .	283 550	63 500	283 550	19 500	950	–
Syltefjord	76 900	21 200	—	7 000	328	–
Havningberg	282 200	35 700	150 000	30 760	1 029	–
Persfjord og Smaaværene	11 360	—	—	—	25	–
Vardø by	1 820 000	212 000	1 300 000	126 000	5 136	–
Kiberg	748 000	84 000	700 000	15 500	2 160	–
Kramvik	14 500	500	14 000	100	36	–
Vardø sorenskriveri	3 236 510	416 900	2 447 550	198 860	9 664	–
Vadsø by	17 040	11 250	17 000	50 000	56	–
Nordvaranger herred . .	24 000	13 300	6 000	—	83	–
Bugønæs	—	—	—	—	—	–
Grændse Jacobselv . . .	—	—	—	—	—	–
Sydvaranger herred forøvrigt	1 400	550	1 400	540	3	–
Varanger sorenskriveri	42 440	25 100	24 400	50 540	142	–
Finmarkens amt .	9 687 390	892 000	3 964 950	718 790	28 908	49

Af det anførte tal torsk og hyse skal der være forbrugt under fisket omkring 201 100 stykker, hvoraf 109 400 torsk.

Ifølge de statistiske opgaver er af det anførte kvantum torsk opfisket:

med garn	548 700
» line	7 361 450
» snøre (dybsagn)	994 640
» forskjellige (alle) redskaber	746 600

Fiskeriets samlede udbytte omsat i penge er med fradrag af, hvad der er forbrugt under fisket, i de indkomne opgaver over det samlede udbytte af vinter- og vaarfisket, beregnet til følgende beløb:

For Altens sorenskriveri:

Loppen—Øxfjord herred					kr.	36 482,00

For Hammerfest sorenskriveri:

Hasvik herred			kr.	178 220,00		
Hammerfest herred:						
Galten	kr.	39 810,00				
Medfjord	»	62 522,00				
Herredet forøvrigt	»	29 060,00				
			»	131 392,00		
Kvalsund herred			»	8 400,00		
Hammerfest by			»	3 230,00		
Maasø herred:						
Rolfsø	kr.	141 920,00				
Ingø	»	154 256,00				
Hjelmsø	»	34 773,00				
Renø	»	10 090,00				
Gjæsvær	»	84 295,00				
Herredet forøvrigt	»	9 500,00				
			»	434 834,00		
Kjelvik herred:						
Skarsvaag	kr.	10 958,00				
Honningsvaag	»	117 800,00				
Herredet forøvrigt	»	165 070,00				
			»	293 828,00		
					»	1 049 904,00
				Overføres	kr.	1 086 386,00

Overført kr. 1 086 386,00

For Tanen sorenskriveri:

Lebesby herred:						
Kjøllefjord	kr.	59 510,00				
Herredet forøvrigt	»	56 500,00	kr.	116 010,00		
Tanen herred:						
Mehavn	kr.	77 145,00				
Gamvik—Tanen	»	148 275,00				
Finkongkjeilen	»	121 090,00				
Berlevaag	»	102 830,00				
			»	449 340,00		
Næsseby herred			»	2 960,00		
					»	568 310,00

For Vardø sorenskriveri:

Vardø herred:						
Baadsfjord	kr.	69 168,00				
Syltefjord	»	30 889,00				
Havningberg	»	89 551,00				
Kiberg	»	211 400,00				
Kramvik	»	4 795,00				
Herredet forøvrigt	»	3 430,00				
			»	409 233,00		
Vardø by			»	602 126,00		
					»	1 011 359,00

For Varanger sorenskriveri:

Nordvaranger herred	kr.	9 852,00		
Vadsø by	»	7 787,00		
Sydvaranger herred	»	330,00		
			»	17 969,00

Ialt kr. 2 684 024,00

De tilsvarende tal var:

i 1894	kr.	2 681 320,00
i 1895	»	1 701 326,00
i 1896	»	4 928 142,00
i 1897	»	2 179 186,00
i 1898	»	1 881 666,00

Da fiskernes antal udgjorde 16 683, har altsaa gjennemsnitsfortjenesten pr. mand udgjort

	kr.	160,88
mod i 1894	»	159,41
» i 1895	»	110,59
» i 1896	»	207,22
» i 1897	»	99,32
» i 1898	»	90,57

Med hensyn til den gjennemsnitlige og høieste mandslot i de forskjellige opsynsdistrikter stiller forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt.	Gjennemsnitslot.	Høieste lot.	Opsynsdistrikt.	Gjennemsnitslot.	Høieste lot.
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Loppen—Øxfjord	180	250	Lebesby	126	220
Hasvik	182	550	Kjøllefjord	150	300
Galten	175	330	Mehavn	120	320
Sandø	150	225	Tanen—Gamvik	135	225
Medfjord	140	260	Finkongkjeilen	200	330
Kvalsund	40	80	Berlevaag	150	390
Hammerfest herred	80	160	Baadsfjord	200	250
Hammerfest by	50	75	Syltefjord	120	300
Rolfsø	250	475	Havningberg	250	350
Ingø	190	450	Persfjord og Smaaværene .	95	113
Hjelmsø	70	250	Vardø by	260	400
Renø	150	185	Kiberg	200	430
Maasø	95	200	Kramvik	252	350
Gjæsvær	190	310	Nordvaranger	45	100
Skarsvaag	154	300	Vadsø by	78	270
Honningsvaag	145	500	Næsseby	33	80
Kjelvik	168	230	Sydvaranger	8	14

Af det anførte opfiskede kvantum torsk er ifølge opgaverne virke
til rundfisk, rotskjær og russefisk samt klipfisk:

Herreder.	Rundfisk.	Rotskjær og russefisk.	Klipfisk.
	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Loppen—Øxfjord	31 500	5 000	108 500
Altens sorenskriveri	31 500	5 000	108 500
Hasvik	25 000	25 000	578 000
Hammerfest	123 000	13 000	444 000
Kvalsund	1 500	500	48 000
Hammerfest by	2 000	500	12 500
Maasø	367 015	15 240	1 068 745
Kjelvik	352 860	160 100	565 280
Hammerfest sorenskriveri	871 375	214 340	2 716 525
Lebesby og Kjøllefjord	250 000	16 000	355 000
Tanen	958 500	15 500	786 000
Næsseby	2 500	1 500	—
Tanen sorenskriveri	1 211 000	33 000	1 141 000
Vardø herred	634 600	23 700	745 010
Vardø by	358 000	532 000	910 000
Vardø sorenskriveri	992 600	555 700	1 655 010
Nordvaranger	17 600	6 000	400
Vadsø by	11 840	5 200	—
Sydvaranger	—	1 400	—
Varanger sorenskriveri	29 440	12 600	400

Ialt 9 577 990

Fisken antages gjennemsnitlig af hvert stort hundrede at have givet 69,5 kg. rundfisk og 112 kg. klipfisk.

Af medicintran opgives tilvirket, 3 298 hl.,

hvoraf i Loppen—Øxfjord	16	hl.
— - Hasvik	305	»
— - Galten	20	»
— - Medfjord	190	»
— - Hammerfest herred	60	»
— - Rolfsø	30	»
— - Ingø	209	»
— - Honningsvaag	240	»
— - Kjelvik	135	»
— - Lebesby	285	»
— - Mehavn	61	»
— - Tanen—Gamvik	10	»
— - Finkongkjeilen	43	»
— - Baadsfjord	91	»
— - Syltefjord	92	»
— - Vardø	1 183	»
— - Kiberg	328	»
Ialt	3 298	hl.

Finmarkens amt, 3dje november 1899.

T. J. W. Graff.

Fra
amtmanden i Finmarken.

Beretning

om sommer- og høstfisket m. v. i Finmarken 1899.

Herved har jeg den ære at afgive indberetning om udbyttet af dette amts sommer- og høstfiske samt haakjærringfangsten og øvrige ishavsexpeditioner m. v. i aaret 1899.

A. Sommer- og høstfisket efter sei, torsk m. v.

Efter sammendrag af de fra lensmændene indkomne opgaver er der i sommeren og høsten 1899 opfisket:

a.	Torsk, sei, kveite, flyndre, hyse, uer m. v. solgt i raa eller saltet tilstand til russerne for 29 492 matter mel (matten veier ca. 144 kg.) som efter dets pris ved salg til almuen er ansat til	kr.	501 582,00
b.	209 550 kg. rotskjær, som angives udbragt til .	»	96 251,25
c.	279 680 kg. sei af alle størrelser	»	48 793,50
d.	Forskjellige fiskevarer, saasom torsk, hyse, sei solgt i raa tilstand til de norske handelsmænd eller til russerne mod andre varer end mel, rundfisk og titling fra høsfisket, uer, lax, fanget ved kysten m. v. udbragt til en pengeværdi af	»	484 379,70
e.	18 382½ hl. lever udbragt til	»	180 511,75
	Tilsammen	kr.	1 311 518,20

Den tilsvarende sum var i 1898 kr. 1 250 584,50, i 1897 kr. 1 028 299,80 i 1896 kr. 1 253 879,95, i 1895 kr. 1 076 966,00 og i 1894 kr. 1 380 974,00.

For de forskjellige distrikter inden amtet stiller udbyttet af dette fiske sig saaledes, som efterstaaende tabel viser:

Distrikt.	a. Raafisk. Antal matter mel.	Pris pr. matte kr.	Værdi kr.	b. Rotskjær. Antal kg.	Pris pr. 20 kg.	Værdi kr.	c. Tørret sei. Antal kg.	Pris pr. 20 kg.	Værdi kr.	d. Forskjellige fiskesorter (se foran litra d.) Værdi kr.	Heraf laks og sjøorret. Antal kg.	Værdi kr.	e. Lever. Antal hl.	Pris pr. hl.	Værdi kr.	Ialt.
Alten . . .	50	14,00	700,00	3 000	10,50	1 575,00	3 000	4,00	600,00	2 200,00	5 500	4 400,00	100	8,00	800,00	5 875,00
Talvik . . .	590	16,00	9 440,00	35 600	10,00	17 800,00	38 000	4,00	7 600,00	21 400,00	6 700	5 300,00	1 160	10,00	11 600,00	67 840,00
Loppen—Øxfjord . .	518	20,00	10 360,00	1 420	7,00	497,00	1 600	4,00	320,00	4 968,00	482	230,00	320	10,00	3 200,00	19 845,00
Hasvik . .	1 590	16,00	25 440,00	16 000	8,00	6 400,00	20 000	3,02	3 200,00	17 000,00	6 000	7 000,00	1 500	10,00	15 000,00	67 040,00
Hammerfest herred . .	2 600	17,00	44 200,00	2 000	7,00	700,00	100 000	3,00	15 000,00	13 000,00	2 000	1 600,00	1 500	10,00	15 000,00	87 900,00
Hammerfest by . . .	600	17,00	10 200,00	5 000	7,00	1 750,00	6 000	3,00	900,00	6 000,00	»	»	150	10,00	1 500,00	20 350,00
Kvalsund . .	1 250	17,00	21 250,00	2 000	7,00	700,00	20 000	3,00	3 000,00	5 000,00	200	160,00	200	10,00	2 000,00	31 950,00
Maasø *) . .	7 500	18,00	135 000,00	100 000	10,00	50 000,00	50 000	4,50	11 250,00	62 000,00	1 600	1 500,00	4 490	10,00	44 900,00	303 150,00
Kjelvik . .	3 400	15,00	51 000,00	30 000	7,00	10 500,00	20 000	3,00	3 000,00	72 500,00	»	»	3 200	10,00	32 000,00	169 000,00
Kistrand . .	1 770	18,00	31 860,00	5 930	9,50	2 816,75	16 980	4,00	3 396,00	5 191,00	3 340	2 850,00	500	8,00	4 000,00	47 263,75
Lebesby—Kjøllefjord	1 600	16,63	26 600,00	1 600	7,50	600,00	3 000	2,50	375,00	18 000,00	850	680,00	650	10,00	6 500,00	52 075,00
Berlevaag . .	250	18,00	4 500,00	»	»	»	»	»	»	5 120,00	»	»	90	9,00	810,00	10 430,00

Tanen herred øvrigt . .	2 550	14,00	35 700,00	5 000	9,25	2 312,50	»	»	»	82 000,00	27 800	27 800,00	635	9,45	6 000,75	76 013,25
Næsseby . .	120	18,00	2 160,00	2 000	6,00	600,00	»	»	»	300,00	700	700,00	80	8,00	640,00	3 700,00
Nordvaranger . . .	1 303	18,00	23 454,00	»	»	»	300	3,50	52,50	14 499,50	1 885	1 741,00	660	9,00	5 940,00	43 946,00
Sydvaranger	1 080	18,00	19 440,00	»	»	»	800	2,50	100,00	29 500,00	27 000	18 900,00	512	8,00	4 096,00	53 136,00
Vadsø by . .	750	18,00	13 500,00	»	»	»	»	»	»	5 730,00	157	130,00	330	9,00	2 970,00	22 200,00
Kiberg . .	721	18,00	12 978,00	»	»	»	»	»	»	15 622,00	»	»	378	10,00	3 780,00	32 380,00
Vardø herred øvrigt . .	600	18,00	10 800,00	»	»	»	»	»	»	13 526,00	»	»	737 1/2	10,00	7 375,00	31 701,00
Vardø by . .	650	20,00	13 000,00	»	»	»	»	»	»	140 823,20	»	»	{ 1 000 190	10,50 10,00	} 12 400,00	166 223,20
Tilsammen .	29 492		501 582,00	209 550		96 251,25	279 680		48 793,50	484 379,70	84 214	72 991,00	18 382 1/2		180 511,75	1 311 518,20

*) I Maasø er under sommerfisket saltet til klipfisk 660 000 tal eller 1 980 000 kg. torsk til en værdi af kr. 158 400,00, der ikke er medtaget i ovenstaaende tabel.

Med hensyn til deltagelsen i sommer- og høstfisket for 1899 tillader jeg mig at henvise til nedenstaaende tabel, der ogsaa udviser gjennemsnitslot og høieste lot i de forskjellige (vær) distrikter.

Distrikt.	Deltagere.		Gjennemsnitslot.		Høieste lot.	
	Ialt.	Heraf ikke hjemmehørende i distriktet.	For hjemfolket. Kr.	For fremmede. Kr.	For hjemfolket. Kr.	For fremmede. Kr.
Alten herred	110	»	40,00	»	60,00	»
Talvik do.	665	25	135,00	10,00	345,00	70,00
Loppen—Øxfjord do.	180	20	115,00	50,00	200,00	100,00
Altens sorenskriveri	955	45				
Hasvik herred	773	580	90,00	85,00	225,00	200,00
Hammerfest do.	660	305	150,00	120,00	200,00	150,00
Hammerfest by	162	90	120,00	70,00	160,00	100,00
Kvalsund herred	306	36	120,00	60,00	150,00	100,00
Maasø do.	2 500	2 015	184,00	184,00	500,00	350,00
Kjelvik do.	1 150	760	147,00	147,00	600,00	400,00
Kistrand do.	377	12	130,00	100,00	300,00	125,00
Hammerfest sorenskriveri	5 928	3 798				
Lebesby—Kjøllefjord herred	550	200	115,00	65,00	200,00	120,00
Berlevaag i Tanen do.	70	»	150,00	»	300,00	»
Tanen herred forøvrigt	540	70	146,00	120,00	500,00	220,00
Næsseby herred	97	»	38,00	»	45,00	»
Tanen sorenskriveri	1 257	270				
Sydvaranger herred	360	2	145,00	50,00	700,00	100,00
Nordvaranger do.	334	»	131,00	»	400,00	»
Vadsø by	206	3	105,00	30,00	350,00	50,00
Varanger sorenskriveri	900	5				
Kiberg i Vardø herred	673	560	120,00	30,00	250,00	300,00
Vardø herred forøvrigt	229	75	85,00	70,00	166,00	173,00
Vardø by	800	350	347,00	167,00	500,00	250,00
Vardø sorenskriveri	1 702	985				
Finmarkens amt 1899	10 742	5 103				
1898	12 059	6 161				
1897	11 530	5 689				
1896	11 845	6 216				
1895	11 342	5 962				

Russiske fiskerbaade har ikke deltaget i sommerfisket for 1899 undtagen i Sydvaranger herred, hvor 14 skoltelapper deltog med en gjennemsnitslot af kr. 50,00 eller tilsammen kr. 700,00 som udbytte udelukkende af laxefisket.

Den gjennemsnitlige mandslot under sommerfisket udgjorde kr. 130,16 for hjemfolket og kr. 84,88 for fremmede.

I tuskhandelen med russerne betaltes 20 kg. rugmel med fra 8—20 kg. stor kveite, fra 8,8—40 kg. smaa kveite, fra 17,8—50 kg. torsk og uer, fra 20—80 kg. flyndre, fra 30—80 kg. hyse og fra 24—90 kg. sei.

De vekslende priser beror væsentlig paa tilstrømningen af kjøbefartøier, men ogsaa for en del paa fiskens forskjellige størrelse.

Under dette fiske forulykkede 19 mand, hvoraf 1 i Hammerfest herred, 3 i Kjelvik herred, 7 i Lebesby og Kjøllefjord herred, 4 i Tanen herred og 4 fra Vardø by.

B. **Sildfisket.**

a. Fedsildfisket har i 1899 kun været drevet i Kistrand herred i maanederne november og december af 90 mand med 60 garnlag og 40 baade. Der opfiskedes — med sættegarn — 700 hl. sild, som solgtes til en gjennemsnitspris af kr. 10,00. Udbyttet heraf er opgivet til kr. 7 000,00.

Det bemerkes, at af det opfiskede kvantum sild blev 240 hl. tilvirket og solgt som handelsvare. Ingen kjøbefartøier fremmødte, ligesom heller intet menneskeliv gik tabt.

b. Vaarsildfisket foregik i 2 herreder, nemlig i Sydvaranger af 18 mand og i Loppen—Øxfjord af 45 mand; i førstnævnte herred med 6 garnlag og 6 baade, i sidstnævnte med 3 notlag. Der opfiskedes i Sydvaranger — med sættegarn — 27 hl., som solgtes til en gjennemsnitspris af kr. 7,00, og i Loppen—Øxfjord — med not — 100 hl., som solgtes til en gjennemsnitspris af kr. 6,00. Det samlede udbytte er opgivet til kr. 789,00. Af kjøbefartøier fremmødte i sidstnævnte herred 1 dampskib med en besætning af 6 mand og en drægtighed af 40 tons. Intet menneskeliv gik tabt. Fisket forefaldt henholdsvis i januar og mars maaneder.

c. Andre sildfiskerier. I mai, juni, juli, oktober og november stængtes i Talvik herred endel smaasild — væsentlig benyttet til agn i Finmarkens fiskevær — ialt ca. 8 000 hl. til en værdi af kr. 22 000,00. Ligeledes er der i Lebesby og Kjøllefjord herred i juni opfisket ca. 1 600 hl. (smaa-) agnsild til en antagelig værdi af kr. 1 300,00.

C. **Haakjærringfisket.**

Deltagelsen i og udbyttet af dette fiske vil erfares af nedenstaaende tabel, der tillige viser værdien efter den for mandskabets part bestemte pris:

Hjemsted.	Baade.		Fartøier.			Opfisket lever.	Værdi.
	Antal.	Besætning.	Antal.	Drægtighed.	Besætning.		
				Ton.		Hl.	Kr.
Hammerfest by	—	—	3	71	16	1 200	10 200,00
Kjelvik herred	—	—	1	10	4	90	810,00
Vardø do.	—	—	1	17,5	4	350	3 500,00
Vardø by	17	78	—	—	—	1 677	16 770,00
Do.	—	—	6	95	26	1 798	17 980,00
Ialt	17	78	11	193,5	50	5 115	49 260,00
mod i 1898	29	112	20	329	89	7 350	71 665,00
» i 1897	36	146	24	408	110	9 168	85 731,00
» i 1896	26	102	22	414	109	8 397	112 149,00
» i 1895	32	133	21	264	87	5 560	70 213,00

Baadenes udbytte fordeltes saaledes, at baadeierne fik $^1/_4$ part af fangsten og mandskabet $^3/_4$ parter. Mandskabet holdt kosten selv.

Fartøiernes udbytte fordeltes i Hammerfest saaledes, at rederiet erholdt $^2/_3$ for fartøi og proviant og øvrig udrustning og mandskabet $^1/_3$ af fangsten; i Kjelvik fordeltes udbyttet formentlig som i Hammerfest, herom er intet oplyst. I Vardø fordeltes udbyttet saaledes, at rederiet fik $^1/_3$ af fangsten og mandskabet $^2/_3$ til fordeling. Lønningsbetingelserne for skipperne er ikke opgivet.

Den gjennemsnitlige mandslot anslaaes for Hammerfest by til kr. 212,50 mod i 1898 til kr. 147,00; for Kjelvik herred til kr. 67,50 mod i 1897 til kr. 32,00; for Vardø herred til kr. 583,34 og for Vardø by for baadfiskerne til kr. 161,25 mod i 1898 til kr. 189,75 og for fartøierne til kr. 461,02 mod i 1898 til kr. 346,90. Fartøiernes bruttoudbytte pr. ton udgjorde for Hammerfest kr. 143,66 mod i 1898 kr. 128,20; for Kjelvik herred kr. 81,00; for Vardø herred kr. 200,00 og for Vardø by kr. 189,26 mod i 1898 kr. 148,30.

Fangsten dreves fra Hammerfest og Vardø langs Finmarkskysten, paa bankerne og under Spitsbergen; fra Kjelvik i Havæggen fra 2—10 mil fra land.

Fangsredskaberne var paa samtlige steder den almindelige haakjærringjuks (dybsagn).

Under dette fiske forulykkede 4 mand og 1 fartøi fra Vardø.

D. **Fangst efter hvalros, kobbe m. v. i Polaregnene.**

Denne fangst dreves i 1899 fra Hammerfest by med 23 fartøier, drægtighed 945 tons og med en besætning af 235 mand; fra Kjelvik med 1 fartøi, drægtighed 17 tons, besætning 5 mand; fra Vadsø by 1 fartøi, drægtighed 48 tons, besætntng 10 mand og fra Vardø by med 5 fartøier, drægtighed 131 tons og en besætning af 43 mand.

Udbyttet udgjorde efter de for mandskabets part betalte priser:

for Hammerfest	kr.	56 946,00
» Kjelvik	»	1 100,00
» Vadsø	»	3 383,99
» Vardø	»	17 100,00
Ialt	kr.	78 529,99

Udbyttet fordeltes saaledes, at rederiet for fartøi og udrustning fik ²/₃ og mandskabet ¹/₃ til deling. Om aflønning for fører og harpuner er ingen oplysning meddelt.

Den gjennemsnitlige mandslot udgjorde for Hammerfest kr. 80,77, for Kjelvik kr. 73,33, for Vadsø kr. 112,80 og for Vardø kr. 132,56.

Redernes bruttofortjeneste pr. ton udgjorde for Hammnrfest kr. 40,17, for Kjelvik kr. 43,14, for Vadsø kr. 47,00 og for Vardø kr. 87,00.

Fangsten, der fra Hammerfest dreves under Spitsbergen og i det kariske hav, fra Kjelvik og Vardø mellem Spitsbergen og Novaja-Semlja og fra Vadsø fra mundingen af Hvidehavet til vestre ende af Novaja-Semlja ca. 6 mil fra land, gav et udbytte af 127 hvalros, 13 997 kobber, 1 hvidfisk, 129 bjørne, 71 rensdyr og 40 kg. dun.

Ingen mand forulykkede, ligesom der heller ikke indtraf noget forlis.

E. **Hvalfangst.**

I 1899 fangedes fra dampskib:

I Hasvik	herred	80	hval til værdi	kr.	80 000,00
» Hammerfest	—	25	—»—	»	25 000,00
» Maasø	—	124	—»—	»	276 000,00
» Lebesby	—	34	—»—	»	27 000,00
» Tanen	—	91	—»—	»	91 000,00
» Vardø	—	90	—»—	»	63 000,00
» Vardø by	—	93	—»—	»	150 000,00
Ingen ilanddrevet eller dræbt paa anden maade					
	Ialt	597	hval til værdi	kr.	712 000,00

I 1898	fangedes	1 101	hval til værdi	. . . .	kr.	1 286 600,00
» 1897	—	1 080	—»—	. . . .	»	1 320 600,00
» 1896	—	1 100	—»—	. . . .	»	1 035 800,00
» 1895	—	625	—»—	. . . .	»	663 700,00
» 1894	—	883	—»—	. . . .	»	800 070,00

Nedenstaaende tabel viser det samlede i handelen komne brutto-udbytte af dette amts fiskerier, expeditioner til Ishavet m. v. i aarene 1890—1899.

	1899 1 000 kr.	1898 1 000 kr.	1897 1 000 kr.	1896 1 000 kr.	1895 1 000 kr.	1894 1 000 kr.	1893 1 000 kr.	1892 1 000 kr.	1891 1 000 kr.	1890 1 000 kr.
Vinter- og vaarfisket	2 684,0	1 881,6	2 179,2	4 928,1	1 701,3	2 681,3	2 549,0	3 805,8	2 907,9	1 824,0
Sommer- *) og høstfisket	1 496,9	1 381,8	1 170,5	1 366,8	1 117,1	1 426,9	1 629,5	1 647,9	1 659,6	1 139,4
Fedsildfisket	7,0	1 119,7	9,6	4,5	»	11,1	»	»	»	0,2
Vaarsildfisket	24,0	74,0	21,4	6,0	»	34,0	5,2	5,8	10,0	11,6
Haakjærringfisket	49,2	71,7	85,7	112,1	70,2	29,4	26,5	22,9	25,1	22,7
Ishavsexpeditioner	78,5	153,3	176,8	139,7	114,2	105,7	116,2	137,7	125,2	131,2
Hvalfangsten	712,0	1 286,6	1 320,6	1 035,8	663,7	800,0	1 466,7	1 168,0	776,2	686,0
	5 024,6	4 463,8	4 963,8	7 593,0	3 666,5	5 088,4	5 793,1	6 788,1	5 504,0	3 816,0

*) Heri indbefattet værdien af den i Maasø under sommerfisket til klipfisk tilvirkede torsk.

Finmarkens amt, 6te mars 1900.

T. J. W. Graff.

Fra

amtmanden i Finmarken.

Beretning

om sildefisket i Loppen-Øxfjord, Talvik og Alten herreder høsten 1898.

(Med henvisning til 2det hefte 1898, s. 127—128).

Allerede i midten af september viste der sig tegn til et begyndende sildefiske i Øxfjord, idet der fra den id og udover fiskedes endel sild paa garn af indbyggerne, men det egentlige sildefiske begyndte først henimod slutningen af maaneden, idet der den 26de gjordes 3 større stæng med 3 nøter, som handelsmand Buch i Øxfjord eiede sammen med endel af stedets fiskere. Saasnart disse stæng rygtedes, kom flere notlag hjemmehørende i Tromsø amt tilstede, og allerede den 29de gjorde 4 notlag stæng paa tilsammen over 12 000 maal sild. Notlag, garnbaade og kjøbefartøier samledes der lidt efter lidt i Øxfjord, hvor garnfisket blev drevet med vekslende held, ligesom større og mindre stæng gjordes udover helt til midten af december. Der var specielt ved fiskets begyndelse masser af sild i fjorden, og havde der ved den tid været flere notlag tilstede, vilde det opfiskede kvantum bleven betydelig større. Et stort savn under fisket var det, at der ingen telegrafstation var i nærheden. Dette gjorde ogsaa sit til, at man først flere dage, efterat silden var kommen ind i fjorden, blev bekjendt med forholdene, og under hele fisket maatte alle telegrammer til og fra Øxfjord sendes enten over Bosekop i Alten, Hammerfest eller Tromsø, hvilket jo forsinkede al telegrafkorrrespondance i betydelig grad.

Mod fiskets slutning fik man telegrafstationen i Talvik, der under fisket betjentes som felttelegrafstation og afhjælper savnet for Talviks vedkommende.

Foruden skibe i rute 1, der har Øxfjord som anløbssted, blev fjorden ogsaa anløbet af alle skibe i rute 3 i hele oktober maaned, og

dette hjalp jo noget paa forholdene. Dampskibet «Nor» udstrakte ogsaa under den travleste tid den ene af sine ugeture fra Alten—Talvik til Øxfjord.

Den fangede sild var væsentlig kjøbmandssild og større indmadsild af fra 27 til 30 centimeters størrelse, og silden var specielt ved fiskets begyndelse adskillig isterholdig; priserne varierede fra kr. 6,00 til kr. 11,00 pr. maal for notsild og fra kr. 3,00 til kr. 6,00 for garnsild.

I Talvik og Alten begyndte sildefisket noget senere end i Øxfjord og dreves der væsentlig som garnfiske, da silden sjelden kom saa nær land, at den kunde stænges med not, men ogsaa her merkede man til enkelte tider store masser af sild.

Af fiskets udbytte antages ikke mere end ca. kr. 140 000,00 at være kommen Finmarkens indbyggere tilgode, da man var lidet forberedt baade med nøter og garn til at modtage silden. De fleste notlag og garnbaade hørte hjemme i Tromsø amt. En flerhed af kjøbefartøierne medbragte ogsaa virkere, saa heller ikke stort af denne fortjeneste faldt paa distriktets folk.

Opsynet førtes af vedkommende lensmænd med fornøden assistance, og ordenen var under hele fisket god.

Ifølge de fra vedkommende lensmænd indkomne beretninger deltog

i Øxfjord	110	notlag	og	180	garnbaade	med tilsammen	2 520 mand,
- Talvik	23	—	»	190	—	—»—	820 »
- Alten	10	—	»	65	—	—»—	375 »

Af notlagene i Talvik og Alten havde dog flere tidligere været i Øxfjord.

Det opfiskede og saltede kvantum var

i Øxfjord	ca.	145 000	tønder.	Værdi paa fiskernes haand	kr. 858 000,00
- Talvik	»	20 000	—	—»—	» 140 000,00
- Alten	»	15 000	—	—»—	» 105 000,00
Tilsammen	ca.	180 000	tønder	. . . .	kr. 1 103 000,00

Disse sildekvanta og værdibeløb skal komme det rette ganske nær. Skulde tidligere beretninger tilsyneladende være i nogen uoverensstemmelse hermed, skriver dette sig fra angivelsen af maalets æqvivalent i tønder, som regel 1 maal = 1½ tønde, medens i virkeligheden 12 maal gav 21, ialfald 20 tønder.

Af kjøbefartøier var tilstede

i Øxfjord 40 dampskibe og 81 seilskibe med tilsammen 926 mand,

hvoraf	fra	Skudesnes	5	dampskibe	og 1	seilfartøier
—	»	Haugesund	14	—	» 4	—
—	»	Bergen	11	—	» 22	—
—	»	Kristiansund	3	—	» 15	—
—	»	Bodø	3	—	» 2	—
—	»	Tromsø	0	—	» 6	—

fra	Søndre Bergenhus amt	0	dampskibe	og	10	seilfartøier
»	Romsdals »	0	—	»	8	—
»	Nordlands »	2	—	»	9	—
»	Tromsø »	2	—	»	4	—
	i Talvik var tilstede	20	—	»	15	—
	- Alten » —	5	—	»	5	—

Flere af de i Talvik og Alten værende kjøbefartøier kom fra Øxfjord for at komplettere sin last.

Finmarkens amt, 17de januar 1899.

T. J. W. Graff.

Fra

fiskeriinspektøren i Finmarken.

Beretning

om hans virksomhed i 1899 (i uddrag).

— — — — — — — — — — — — — — —

L o d d e n formerkedes som vanligt under land i begyndelsen af februar, saaledes fandt man lodde i fisken ved Honningsvaag den 11te og den 18de fiskedes paa dybsagn endel fisk ved Gjesvær, fuldsprængt af fersk lodde. Omtrent samtidig saaes lodde og hval nær land ved Vardø og flere steder i Østfinmarken ligesom i Vestfinmarken ved Hjelmsø og Ingø. I begyndelsen af mars stængtes endel lodde ved Honningsvaag, men uveir hindrede forøvrigt loddestæng baade der og andre steder i lange tider senere. Idetheletaget kom lodden under hele loddefisket faa steder saa nær land, at den kunde stænges, hvorfor der oftere var agnmangel. Endel lodde og smaasild toges dog i Laxefjord i april og mai samt i Varangerfjorden i juni, og forøvrigt bragtes endel fersk sild af agndampskibene fra fjordene i Tromsø amt.

Naar undtages ved Bredvik og tildels i Honningsvaagene, Kjelvik og Kjøllefjord, hvor det vanlige skreifiske blev drevet i maanederne januar, februar og mars — ofte dog hindret af stormende veir — begyndte intet fiske i finmarken før i slutningen af mars, da noget fiske begyndte enkelte steder i Vestfinmarken, væsentlig paa garn. I den første halvdel af april bedredes fisket over hele Vestfinmarken, ligesom man ogsaa da fiskede endel for Mehavn og Gamvik, hvor dog fisken i længere tid holdt sig langt fra land; men længere øst begyndte intet fiske før henimod midten af mai. Foruden dette, at fisken kom sent under land, hindrede ogsaa uveir og tildels agnmangel loddefisket, saa det opfiskede kvantum, da opsynet hævedes i slutningen af juni, kun var noget over 20 millioner kilo eller ca. 8 millioner fisk. Mange af fiskerne fik dog iaar forholdsvis høie lotter, baade af den grund, at priserne paa al slags fisk iaar var høi, og

fordi der iaar var mindre almue samlet i Finmarken end vanligt. Det største baadantal under loddefisket var saaledes i 1897 4 521, i 1898 3 500, men iaar kun 2 800.

Der er mange gisninger om aarsagen til, at fisken enkelte aar, specielt i Østfinmarken, kommer saa sent under land, men om den virkelige aarsag til dette, staar man naturligvis uvis. Et er dog sikkert, jeg har aldrig seet, at fisken er kommen under land, naar vandets temperatur har været under 2° c., og derfor har jeg faaet den tro, at vandtemperaturen ikke er uden indflydelse paa indsiget. Ved de maalinger, jeg dels selv og dels ved velvillig bistand af redningsskøitens fører har ladet tage udfor Vardø, har det vist sig, at vandets temperatur udfor Vardø i begyndelsen af januar har varieret mellem 3 og 5° paa 50 favnes dyb, og denne er da sunken, eftersom man har haft mere eller mindre østlige vinde i februar og mars enkelte aar helt ned til ½°, for derefter igjen at stige i april og mai. Iaar var temperaturen i begyndelsen af januar 4°, men sank lidt efter lidt til 3° i begyndelsen af februar og efter endel østlige storme i mars til noget under 2°; saaledes holdt den sig til udi mai, da den atter begyndte at stige samtidig med, at fisket begyndte i Østfinmarken. Naar man nu til næste aar skal paabegynde de praktisk-videnskabelige fiskeriundersøgelser heroppe i Finmarken, maa der vel kunne faaes nogenlunde sikkerhed for, om min antagelse er rigtig, at der er en minimumstemperatur for fiskens indsig.

Jeg har i mine tidligere indberetninger omtalt, hvorledes kobben er kommen i store masser til Finmarkskysten om vaaren og tildels i flere uger ødelagt fisket, og samtidig udtalt som min mening, at den bedste hjælp for at hindre dette vilde være, om kobben kunde søges udryddet eller betydelig formindsket paa selve ynglepladsene i Hvidehavet, og da Murmanskystens fiskerier i endnu høiere grad end Finmarkens har været ødelagt af disse kobbemasser, har der i de senere aar ved Arkangel guvernørs foranstaltning været drevet en ihærdig jagt paa dyrene under deres ophold i Hvidehavet. Iaar var der meget mindre kobbe i Finmarken end vanligt, men om dette alene kan skyldes den ihærdige jagt i Hvidehavet er vel dog mere tvilsomt; den væsentligste grund var rimeligvis den, at isen iaar laa langt syd; man traf saaledes i mai adskillig is ikke mere end 30 mil fra Vardø, og der paatraf ogsaa enkelte ishavsfarere adskillig kobbe. Enkelte kobbestim saaes jo ogsaa iaar flere steder langs Finmarkskysten, men de kom ikke i saadan mængde, at fisket blev synderlig skadet derved. Ved Vardø fiskeriforenings foranstaltning blev der udsat nogle kobbegarn i Bussesund, ligesom et par fiskere udsatte lignende garn ved en anden kant af øen, og i disse garn fangedes 20 à 30 fuldvoksne kobber. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man for at opmuntre fangst efter kobbe i Finmarken satte en præmie af f. eks. kr. 2,00 for hver skudt eller fanget kobbe; saadan præmie ydes, saavidt jeg ved, i Danmark og skal virke gavnligt.

Sommer- og høstfisket var forholdsvis godt over hele Finmarken, og flere steder fiskedes bra baade med line og dybsagn helt til henimod jul; uveir udover høsten og vinteren hindrede dog i lange tider ad gangen fisket, og noget stort parti blev ikke opfisket, da der var liden fremmed almue tilstede, og Finmarkens egne fiskere ikke driver fisket mange steder i længere tid af sommeren, da de er optagne med slaatten og torvskur. Priserne paa al slags fisk var hele sommeren ualmindelig høie, saaledes betaltes af russerne 15 til 28 øre pr. kg. kveite, 12—18 øre for torsk og 7—9 øre for hyse og stenbit. Hysen, der omtrent har været borte fra Finmarken nu i flere aar, fik man iaar noget mere af, saa det er at haabe, at denne nu atter vil komme under kysten.

Fra Vardø blev der i juli og august drevet fiske med endel større baade efter den saakaldte «svartkveite» (*Hippoglosus hippoglossoides*). Denne helleflyndre eller kveite, der er omtrent sort paa rygsiden, noget lysere paa bugsiden, er en arktisk fisk og holder kun til paa større dyb; den bliver sjelden over 80 cm. lang og er saaledes betydelig mindre end den vanlige kveite. Ca. 2 à 3 mil ret ud for Vardø har man et dyb paa 2 à 300 favne vand, og her var det da, at dette fiske foregik. Helt til de par sidste aar har denne fisk ikke været sælgelig, men paa grund af mangel paa anden fisk kjøbte russerne endel i 1898 og iaar tog de saa meget, de kunde faa til en pris af 10—15 øre pr. kilo. Enkelte af de baade, der iaar drev dette fiske, gjorde særdeles gode forretninger, saa det er at antage, at endnu flere baade vil drive dette fiske til kommende sommer, hvis der skulde blive lidet af fisk under land.

Udenfor dette dyb grundes det atter op, saa man 6 à 8 mil fra land har 100 à 140 favne, og derude var det, jeg efter foranstaltning af Vardø fiskeriforening gjorde fiskeforsøg med dampskib «Finmark» i maanederne juli—september.

Dampskibet var leiet af handelsmand Skanche i Mehavn, der af fiskeriforeningen skulde have kr. 500,00 pr. maaned i leie samt halvparten af fangstudbyttet imod at holde halvpart i brug og agn, den anden halvpart i dette holdtes af fiskerne, der skulde have den anden halvpart af udbyttet samt kr. 30,00 pr. maaned af fiskeriforeningen. Meningen var, at man skulde faa fiskere med, der var hjemmehørende i Vardø, men da fiskerne her havde liden tro paa, at fisket saa langt fra land vilde være lønnende, fik man kun 3 fiskere med fra Vardø, resten maatte tages fra andre steder, ialt var der 8 fiskere ombord.

Da fiskeriforsøgene væsentlig skulde gaa ud paa at søge efter kveite, skulde den i Finmarken almindelig benyttede kveiteline (gangvad) benyttes, og meningen var da, at vi skulde bruge 4 doryer med 300 angler gangvad fra hver, men det viste sig imidlertid allerede under de første forsøg, at det var temmelig risikabelt at slippe doryerne saa langt fra sig, som de maatte være for at sætte og trække liner, naar alle doryer maatte være ude samtidig. Skodden kom nemlig paa pludselig og tæt,

og omendskjønt alle doryer var forsynede med kompas og lur, var det dog vanskeligt at finde dem igjen, da strømmen satte dem ud af kurs. Vi besluttede derfor at forsøge at sætte og trække linen fra dampskibet, og da dette viste sig at gaa meget godt selv i sterk strøm, kuling og sjøgang, benyttede vi senere ikke doryerne. Hele gangvadet, ca. 1 100 angler, udsattes i en længde, og da der var 6 favne og tildels mere mellem hver angel, overfor man saaledes for hver sætning 5 à 6 kvartmil. De kagger — almindelige Aalesundskagger — som benyttedes til ilerne, viste sig ikke at være hensigtsmæssige, da de i den ofte sterke strøm blev sat under og tildels sprængtes, hvorfor vi maatte benytte doryerne at lægge for ilerne.

I den tid vi drev fisket, fra 13de juli til 4de september, sattes gangvadet ialt 16 gange paa forskjellige steder over en strækning øst og vest af ca. 10 mil og i en afstand af 5 til 10 mil fra land. Dybderne var forskjellige, fra 70 til 180 favne, og bundens beskaffenhed ligeledes forskjellig, fra fin sand til lere og dynd. Overalt traf vi dog fisk, om dog i forskjellig mængde; saaledes fik vi for hver sætning fra 400 til 1 200 kg. kveite foruden endel stor torsk og brosme, men paa grund af det brug, der benyttedes — gangvad med angler nr. 0 — kunde kun større fiske faaes, vi fik saaledes sjelden en kveite under 20 kg., almindeligst fra 40 til 60 kg., men enkelte gange ogsaa op til 150 kg. samt torsk, der i sløiet stand veiede 12—16 kg.

Den samlede fangst af kveite beløb sig til 9 300 kg., der sammen med den øvrige fisk, vi fik, hvoriblandt haakjærring, saa vi fik 14 hl. lever, udbragtes til kr. 3 100. Fiskernes lot blev i disse to maaneder kr. 170,00, saa de med sine maanedspenge havde en nogenlunde god fortjeneste.

Til Vardø fiskeriforenings bestyrelse har jeg indsendt en længere og udførlig beretning om det hele fiskeforsøg, og da denne rimeligvis vil blive indtagen i hovedselskabets aarsberetning for 1899, anser jeg det ikke fornødent nærmere at omtale dette i denne indberetning, men skal kun tilføie, at efter den erfaring, jeg høstede ved fiskeforsøgene iaar, er jeg bleven bestyrket i den tro, at havfisket længere fra land maa kunne drives med held udfor Finmarkskysten om sommeren med mindre dampskibe, passende brug og en besætning af 5 à 6 fiskere. Handelsmand Fuglevik i Syltefjord lader i vinter bygge af bygmester Setsvik i Trondhjem en kutter paa ca. 20 tons, hvori skal indsættes en 4 hestes petroleumsmotor, og denne agtes da benyttet til havfiske om sommeren; jeg anser det ikke usandsynligt, at saadanne motorbaade vil vise sig tjenlige til dette brug.

I et par af mine indberetninger fra foregaaende aar har jeg tilladt mig at fremholde ønskeligheden af, at Sørøens yderside kunde faa direkte dampskibsforbindelse med sydlandet, men dampskibsselskaberne sætter sig derimod, siges der, af den grund, at

farten bliver længere samt at man frygter for at miste passagerer, fordi der bliver en noget længere havstrækning at gaa over. Begge disse grunde synes mig lidet holdbare, thi farten udenom Sørøen vilde ikke bevirke større forsinkelse end 1 à 2 timer og heller ikke er denne havstrækning saa lang, at den i synderlig grad kunde genere de ombordværende passagerer, til og med da det jo kun er vaar- og sommerfart, der ønskes.

Det er skibene i rute 2, der nu om vaaren og sommeren anløber værene paa Sørøens vestside, idet de fra Loppen gaar over til Sørvær og derfra til Bredvik, Hasvik, Kaarhavn og Hammerfest. Min mening er, at disse skibe burde gaa fra Loppen til Bredvik og derfra til Sørvær, Galten, Sandø, Mefjord og Hammerfest, og at skibene i rute 3, der nu gaar direkte fra Tromsø til Hammerfest, anløb Hasvik og Kaarhavn i Sørøsundet. Som jeg før har omtalt, tror jeg, en saadan ruteordning vil kunne bevirke, at fiskere lettere vil søge til værene paa Sørøens yderside, thi det er jo klart, at naar disse kommer sydfra, har de større betænkeligheder ved at gaa af i Hammerfest, hvor de ofte maa vente i flere dage, før de kan komme ud til Galten og Sandø med lokalskibet og saa samme vei tilbage, end om de kan komme direkte frem og tilbage uden denne længere og kostbarere krogvei om Hammerfest. Der er somoftest bedre sommerfiske udfor Sørvær end for Finmarkskysten forøvrigt, og jeg kan ikke tænke mig, at aarsagen til den forholdsvis daarlige samling af fiskeralmue derude, kan være begrundet i stort andet end de daarlige kommunikationer.

Efter forlydende agter Laurvigs hvalfangerselskab til vaaren at flytte sin station fra Bussesund ved Vardø til Bøle paa Sørøens yderside, ligesom et andet hvalfangerselskab har sin station i nærheden af Sandø, og for disse to selskaber vil det jo ogsaa være af stor fordel og lettelse, om post og varer kunde bringes dem, uden at alt først maa om Hammerfest. Jeg haaber derfor, det vil kunne lykkes — ved fornyet henvendelse fra det høie departement — at faa dampskibsselskaberne til ialfald forsøgsvis at ordne ruterne, som her af mig foreslaaet.

H v a l f a n g s t e n har iaar været drevet af det samme antal fangstbaade som foregaaende aar, nemlig 23, hvortil da kommer et selskab med 2 fangstbaade i Tromsø amt. Udbyttet af fangsten i Finmarken kan vistnok ikke sættes høiere end til kr. 700 000,00, og flere af selskaberne har vistnok havt store tab af driften. I Østfinmarken sees næsten ikke hval hele vaaren og sommeren udover, og i Vestfinmarken holdt hvalen sig langt fra land en større del af aaret, ligesom ogsaa uroligt veir hindrede fangsten i den korte tid, hvalen saaes nær land. Spitsbergsfarere berettede, at der iaar saaes megen hval i sommermaanederne mellem Spitsbergen og Beeren Eiland; rimeligvis fandt hvalen mere føde der end under den norske kyst. Hvalfanger Ingebrigtsen benyttede en tid af sommeren et leiet dampskib for at slæbe skudt hval fra havet om-

kring Beeren Eiland til sin station paa Rolfsø og han havde derfor ogsaa iaar det største antal fangne hval.

Selskabet «Haabet»s dampskib «Falken» indbragte iaar til sin station i Baadsfjord en knølhval, hvori dele af en amerikansk harpun fandtes, ifjor fik en af selskabet «Neptun»s fangstbaade en blaahval, hvori en lignende harpun, og i 1888 fik en af Laurvigselskabets baade ligeledes en blaahval, hvori der ogsaa var en saadan harpun, saa dette viser jo, at hvalerne gjør store vandringer, før de kommer til Finmarkskysten, og skal der gjøres noget for at bevare hvalbestanden, er det altsaa ikke nok at frede den her i Norge, men der maa international fredning til. Forøvrigt vil muligens hvalen i Finmarken frede sig af sig selv, thi faar hvalfangerne flere saa daarlige aar, som sidste aar, vil vel flere af selskaberne slutte med fangsten af hval i Finmarken og søge andre felter. Af omstaaende opgave over fangsten vil sees, at det især er finhval og seihval, der iaar er fanget i betydelig mindre mængde end foregaaende aar.

Opgave over hvalfangst i Finmarken i 1899.

Selskabernes navne.	Bestyrer.	Station.	Blaahval.	Finhval.	Seihval.	Knølhval.	Fade spæktran.	Fade kjødtran.	Sække guano.	Ton barder.	Antal fangstbaade.
Kristiania hvalfangerselskab	Castberg	Bussesund	4	11	0	1	326	275	1 492	2,3	2
Laurvigs do.	Berentsen	—	5	13	2	2	602	46	0	3,1	2
Hvalfangerselskabet «Haabet»	Fagerli	Baadsfjord	1	15	0	4	327	207	957	2,0	1
Do. «Neptun»	Lange	—	9	14	2	4	796	100	0	4,3	2
Evensens hvalfangerselskab	Evensen	—	1	4	0	1	200	28	0	1,0	1
Stokke do.	Andersen	Risfjord	3	30	4	0	977	130	0	4,5	2
Mehavns do.	Christoffersen	Mehavn	1	42	9	1	806	300	1 570	5,5	3
Tønsbergs do.	Hoff	Oksefjord	0	26	6	2	625	160	0	3,7	2
Hvalfangerselskabet «Vestfold» . . .	Bryde	Tufjord	4	21	20	9	1 400	119	0	6,5	2
Do. «Skjold og Værge»	Larsen	Ingø	3	30	17	10	1 324	0	0	6,5	2
Ingebrigtsens hvalfangerselskab . . .	Ingebrigtsen	Rolfsø	14	27	1	16	1 724	100	0	8,[illegible]	1
Hvalfangerselskabet «Thekla»	Christensen	Søreen	2	12	9	2	550	152	0	2,8	1
Do. «Finmarken» . .	Dessen	—	0	11	47	2	710	352	1 518	4,4	2
Tønsbergs kraftfoderfabrik	Bull	Ingø	0	0	0	0	0	644	6 122	0	0
Samlet fangst i 1899			47	256	117	54	10 367	2 613	11 659	54,5	23
Samlet fangst i 1898			24	448	547	53	20 179	3 467	9 407	98,8	23
Samlet fangst i 1897			94	400	513	56	21 623	4 317	13 649	112,5	23
Samlet fangst i 1896			58	733	106	174	20 635	5 616	16 504		27

S æ l f a n g s t e n blev iaar drevet af 21 mindre fartøier fra Hammerfest, der hjembragte en fangst af 11 658 sæl, 67 hvalros, 19 levende bjørne og 97 bjørneskind. Udbyttet af denne fangst var til de for mandskabet beregnede priser kr. 83 758,00.

Fra Vardø drev 5 mindre fartøier denne fangst og disses udbytte var 1 644 sæl, 60 hvalros, 2 levende bjørne og 9 bjørneskind til en samlet værdi af noget over kr. 17 000,00.

H a a k j æ r r i n g f a n g s t e n blev drevet af 23 dækkede baade og skøiter fra Vardø, dels under den norske kyst og dels under Spitsbergen. Udbyttet for disse var under norsk kyst 1 388 hl. lever og under Spitsbergen 2 092 hl. til en samlet værdi af ca. kr. 35 000,00. Fra Hammerfest drev 3 mindre fartøier denne fangst og hjembragte 680 tønder lever til en samlet værdi af kr. 8 200,00, og da der ligeledes fra enkelte af værene i Finmarken blev drevet nogen fangst efter haakjærring, kan udbyttet af haakjærringfangsten antagelig anslaaes til noget over kr. 50 000,00.

Vardø den $\frac{\text{31te december 1899.}}{\text{6te februar 1900.}}$

I ærbødighed

G. Sørensen.

Fra

fiskeriinspektøren i Finmarken.

Beretning

om hans reise til Frederikshavn, Hamburg og Geestemünde.

Herved har jeg den ære at afgive indberetning om min reise til Frederikshavn, Hamburg og Geestemünde i oktober-maaned d. a.

Den 5te oktober afreiste jeg sammen med hr. fiskerikonsulent Dahl over Laurvig til Frederikshavn, hvor vi ankom om formiddagen den 6te. Da vi nærmede os den danske kyst, saa jeg flere tyske og engelske trawldampskibe, der laa ude med sine trawl, og det faldt mig da ind, at der maatte være liden interesse for fiskerinæringen i det sydlige Norge, naar man ikke var med paa dette fiskeri. Her laa altsaa de tyske og engelske trawlere over hundrede mile fra sine respektive hjemsteder og drev fiske samt bragte fangsten hjem til Tyskland og England paa samme tid, som man i Kristiania faar en stor del af sin fiskeforsyning fra Danmark og ofte betaler høiere priser end hvad der kan faaes for den i Tyskland og England, og kan det altsaa lønne sig for disse udenlandske trawldampere at drive fisket saa langt fra sine hjemsteder, saa maatte dette kunne lønne sig end bedre for folk i det sydlige Norge, naar der kan paaregnes god afsætning til høie priser i Kristiania.

I Frederikshavn laa den største del af fiskerflaaden inde paa grund af storm, og vi fik saaledes god anledning til at se alle disse fiskekuttere af forskjellig størrelse og udseende, der omtrent alle driver rødspettefiskeri med snurrevad i Kattegat. Den første kutter til dette fiske fra

Fredrikshavn byggedes i 1880 af bygmester Buhl dersteds, og senere har dette fiskeri udviklet sig saa sterkt, at dette alene fra Fredrikshavn nu drives af ca. 150 kuttere, ligesom flyndrefiskeriet drives fra flere steder paa Jyllands kyst af en ikke liden flaade fiskefartøier. Flyndrevadene blev indtil for endel aar siden indhalede ved hjælp af et krøbelspil anbragt paa masten, men i de senere aar har man ombord i de fleste fartøier benyttet mindre petroleumsmotorer for at drive indhivningsspillene, og vaaren 1898 begyndte man ogsaa at benytte saadanne motorer for at drive en tobladet propel, saa fartøierne specielt i stille veir lettere og snarere kunde komme ud til fiskepladsene og ind igjen med fangsten, og saadanne motorer benyttes nu i dette øiemed ombord i ca. 40 fartøier hjemmehørende i Frederikshavn.

Da det specielt var for at opgjøre mig en mening om saadanne motorers anvendelighed for vore dækkede baades og kutteres vedkommende i Finmarken, at jeg havde ansøgt det høie departement om tilladelse til at foretage en reise til Frederikshavn, skal jeg herved noget udførligere omtale disse og min mening om deres anvendelse for Finmarksbrug.

Saavidt jeg bragte i erfaring, var der 4 fabrikker eller jernstøberier, der havde leveret motorer til flaaden i Frederikshavn, nemlig Burmeister & Wains maskinverksted i Kjøbenhavn, P. Jørgensens maskinfabrik sammesteds (motoren «Dan»), Frederikshavns jernstøberi, indehavere brødrene Haumüller, samt Sæby jernstøberi. Man udtalte sig fordelagtigt om alle disse fabrikkers arbeide, men jeg fik dog indtrykket af, at de to fabrikker i Kjøbenhavn leverede de solideste og hensigtsmæssigste maskiner, hvilket vel ogsaa var grunden til, at disse var kostbarere end de maskiner, der leveredes fra Frederikshavn og Sæby.

De fleste motorer havde liggende cylindre, motoren «Dan» har staaende; hvilke af disse er at foretrække tør jeg ikke udtale mig om. Rimeligvis vil de liggende cylindre være noget mere udsat for slitage, idet stempel og stempelstang jo i disse hviler paa underkant, men nogen synderlig forskjel i holdbarhed kan det vel ikke være. De staaende cylindre tiltrænger noget mere plads i høiden, og dette var vel grunden til, at de fleste motorer, der var indsat i fartøierne, havde liggende cylindre. Som særlige fordele ved motoren «Dan» anfører fabrikkens eier, hr. Jørgensen, at der ikke benyttes lampe for at varme op forgasseren, saa der altsaa ingen lampeos bliver, ligesom den skal være lettere at holde ren. For alle motorers vedkommende skulde igangsættelsen og tilsynet være saa enkelt, at enhver ikke-fagmand med lethed skulde kunne lære at passe dem. De opgaves at tiltrænge for fuld gang $^1/_2$ liter petroleum pr. hestekraft i timen.

Sammen med hr. fiskerikonsulenten var jeg ombord for at bese en i sommer bygget fiskekutter, «Dania», der var 43 ton og havde en 8

hestes motor, leveret af Burmeister & Wain. Denne var med de nødvendige remskiver for at drive propellen samt winchen paa dæk placeret i et rum agterud, der havde en længde af 2,40 meter, en bredde i agterkant under dækket af 4 meter og en høide af 1,70 meter, hvoraf overbygning paa dæk 50 cm. Motoren ombord i dette fartøi kunde drive den tobladede propel baade til fart forover og agterover, hvilke var en stor fordel fremfor de fleste andre fartøiers motorer, der kun kunde drive propellen til fart forover. Ved hjælp af en liden skrue paa maskinen kunde farten reguleres, og igangsætningen besørgedes fra dækket af, idet man ved hjælp af en hændel kunde slaa remmerne af og paa remskiverne, medens maskinen den hele tid kunde være igang. De folk af besætningen, vi talte med, roste denne maskine meget, ligesom de sagde, at den var let at passe og stelle. Kutteren, der var rigget som slup-galeas, kunde ved hjælp af denne motor drives frem med 4 à 5 mils fart; under seilads, naar propellen ikke skulde benyttes, stilledes dens vinger op og ned for stevnen, saa den ikke hindrede seiladsen synderlig.

Denne motor med indhivningswinch paa dækket samt remskiver, nødvendig akselledning, propel m. m. opgaves at have kostet færdig indsat kr. 6 000,00 og var saaledes ikke ganske billig. Senere besaa vi paa Frederikshavns jernstøberi en 4 hestes motor, der netop skulde afsendes til en nybygget fiskekutter. Denne motor, der kostede kr. 1 800,00, veiede med fundament og remskive ca. 1 000 kg., var 1,60 meter lang, 1,18 meter bred og 1,12 meter høi. At den var saa meget billigere end den forøvrigt dobbelt saa store motor ombord i «Dania» havde sin væsentligste grund i, at den var bestemt til kun at drive propellen for fart forover. Vi fik se den sat igang, og den arbeidede meget roligt og jevnt.

Paa de tre baad- og skibsbyggerier, der er i Frederikshavn, stod ialt 7 fartøier paa stabelen, hos bygmester Buhl 2 paa ca. 40 ton, hos bygmester Olsen 3 af omtrent samme størrelse og hos bygmester Nilsen 2, hvoraf det ene kun skulde blive paa ca. 12 ton samt forsynes med propel og 4 hestes motor; dette skulde benyttes som postbaad, alle de øvrige skulde benyttes til fiskeri og forsynes med skrue og motor. Fartøierne, der var brøndkuttere, byggedes udelukkende af eg og var særdeles sterkbyggede, godt tømmerfyldte og med 2″ tyk hud. Sammenlignet med disse fartøier er de fleste af vore nybyggede dæksbaade i Nordland og Finmarken det rene pindeverk — herfra maa dog undtages de baade, der i de senere aar er bygget ved Tromsø og Bodø skibsverfter — og skal man idetheletaget tænke paa at benytte motor med hjælpeskrue ombord i de større, dækkede baade her nordpaa, saa maa man nok bygge solidere. Prisen paa de nybyggede kuttere i Frederikshavn var fra kr. 250,00 til kr. 300,00 pr. ton i fuld færdig stand med slup-galeas rigning, og for denne pris bygger man nok solid og godt herhjemme ogsaa, men da de

fleste fiskere har liden raad til at anskaffe sig saa kostbare baade, nøier man sig med de billigere og mere svagbyggede, og derfor varer det heller ikke mange aar, før man maa begynde at reparere og flikke paa dem.

Min personlige opfatning er, efter hvad jeg saa og hørte i Fredrikshavn, at petroleumsmotorer ogsaa vil være særdeles anvendelige til drivkraft ombord i lidt større, dækkede baade eller kuttere, der skal anvendes til havfiske heroppe i Finmarken, men disse maa i saa tilfælde være sterkbyggede og ikke under 15 à 20 ton. Mindre motorer end paa 4 hestekræfter bør heller ikke benyttes, ligesom igangsætningen maa være let, og propellen kunne arbeide agterover. De fiskeforsøg, der har været gjort med dækkede baade efter kveite paa bankerne udfor Vardø, har tildels været mislykkede af den grund, at vindstille eller modvind har gjort, at det tildels har taget lang tid for baadene at komme ud til fiskegrundene og ind igjen fra disse, ligesom strøm og vind har vanskeliggjort redskabernes trækning. Ved hjælp af motor og skrue vil man derimod i de fleste tilfælder kunne komme noksaa raskt ud og ind, ligesom jeg antager, det vil lade sig gjøre uden større vanskelighed at manøvrere fartøiet baade under sætning og trækning af liner, saa at begge dele kan foretages fra dette. Da omkostningerne ved driften jo ogsaa bliver smaa i sammenligning med almindelige fiskedampskibe, er det ikke usandsynligt, at motorbaade vil vise sig fordelagtigere end disse til brug i Finmarken, og jeg skulde derfor anse det særdeles ønskeligt, at forsøg blev gjort med saadanne motorbaade heroppe. Jeg antager ogsaa, at noget større motorer, f. eks. paa 8 à 10 hestekræfter, vil være tjenlige ombord i de ishavsfartøier, der gaar paa kobbefangst fra Finmarken, thi i nogenlunde magsveir vil disse let ved hjælp af motor og propel kunne arbeide sig ind gjennem slak is og derved muligens komme til fangst.

For muligt interesserede vil jeg ikke undlade at oplyse om, at Trondhjems ferskfiskbolag iaar har ladet bygge hos bygmester Selsvik i Trondhjem en brøndkutter med motor som drivkraft, og at selskabet, saavidt jeg har hørt, er særdeles vel tilfreds med dette fartøi.

Den 7de oktober reiste jeg med hurtigtoget til Hamburg, hvor jeg ankom dagen efter. Sammen med dr. Johan Hjort, som da var i Hamburg, og fiskeriagent Westergaard reiste jeg den 9de til Geestemünde for at gjøre mig nærmere bekjendt med havfisket, som dette blev drevet derfra af det i 1897 dannede «Geestemünde Härings & Hochseefischerei Actiengesellchaft». Dette selskab, der stiftedes med en aktiekapital af $1^1/_2$ million mark, havde nu 9 større dampskibe, der alle da drev drivgarnsfiske efter sild i Nordsjøen væsentlig paa østkanten af Dogger Bank, og disse havde efter hr. direktør Dirkswagers udtalelse iaar gjort gode forretninger, væsentlig dog paa grund af de iaar høie priser paa

saltet sild. Naar sildefisket var forbi skulde disse dampskibe senere i vinter drive trawlfiske i Nordsjøen og under Island.

Det traf sig saa heldigt, at et af skibene netop var inde og havde losset sin last, medens et andet kom, da vi var der, saa vi ved hr. Dirkswagers særdeles imødekommenhed fik anledning til grundigt at bese disse store og velindredede fiskedampskibe, ligesom han ogsaa viste os rundt overalt i de forskjellige arbeidsrum iland, saasom bødkerverkstedet, garnlager og reparationsrum, salteriet, tørrepladsen for garnene, samt den bygning, hvor barkning af disse foregik. Hr. fiskeriagent Westergaard har i en indberetning af 8de oktober 1898 udførligt omtalt dette selskab, dampskibenes størrelse og indredning samt den hele drift, saa jeg finder det ufornødent her nærmere at omtale dette, men vil kun udtale som min formening, at jeg tvivler paa saa store skibe med den kostbare drift, som disse nødvendiggjør, vil vise sig regningssvarende i det nordlige Norge, hvor man er saa langt fra afsætningsstederne for fersk fisk. Anderledes stiller det sig naturligvis i det vestlige og sydlige Norge samt fra de større fiskebyer i landene rundt Nordsjøen, hvor man omtrent til enhver tid kan faa gode priser for al slags fisk. Paa fiskemarkedet i Geestemünde betaltes saaledes den dag, vi var der, stor torsk med ca. 50 øre, smaa do. med 35 øre, hyse fra 40 til 50 øre og smaa skate med 25 øre pr. kg., altsaa den mangedobbelte pris af, hvad man nogensinde kan vente at faa i Finmarken.

Den 10de reiste vi igjen tilbage til Hamburg, hvor jeg i de følgende dage besøgte de fleste af de firmaer, der gjør forretning med det nordlige Norge i fisk, sild og tran, ligesom jeg sammen med hr. Westergaard var tilstede paa dampskibskaien, de dage de norske dampskibe ankom, for at se paa den rundfisk og sild der lossedes. Man sagde mig, at man idetheletaget iaar havde været tilfreds med rundfisken fra Finmarken, ligesom der ogsaa sporedes nogen bedre behandling af denne vare i de senere aar, men man klagede dog over, at det ikke saa sjeldent hænder, man faar partier sendt, der er solgt som prima vare, men dog paa langt nær ikke er dette. Jeg fremholdt, at man kunde sikre sig mod dette ved at antage agenter eller vragere, der modtog fisken for dem oppe i Finmarken, og at dette var den sikreste maade at ordne sig paa for at undgaa krangel og ubehageligheder, efterpaa at fisken var kommen til Hamburg.

Endel platfisk, der var sendt fra Finmarken iaar, blev mig vist; denne stod i udseende ikke lidet under samme sort fisk kommen fra Færøerne, da den norske fisk baade var slettere vasket, mørkere og tyngre i vægt end Færøfisken.

Prøver af Japantran blev mig ligeledes vist, der saa ganske pen ud og solgtes til en pris af 25 til 30 m. pr. 100 kg. leveret i Hamburg; i denne vare har man saaledes en farlig konkurrent, og saalænge man fra

Japan kan faa saa billig tran, vil man vel vanskelig kunne vente gode priser for de simplere sorter af norsk vare, i medicintran kan japaneserne dog endnu ikke konkurrere med os.

Den 15de oktober reiste jeg med dampskib tilbage til Kristiania, hvor vi ankom den 17de.

Vardø den 30te november 1899.

I ærbødighed

G. Sørensen.

Fra

fiskeriinspektøren i Romsdals og Trøndelagens amter.

Beretning

om hans virksomhed i 1899.

Under de sidste 5—6 aars forandrede forhold ved vore saakaldte «store fiskerier» er fiskerbefolkningens interesse for de andre fiskerier vokset adskilligt. Efter et mindre godt torskefiske om vinteren har man næret et desto større haab om et mere lønnende bankfiske senere paa aaret. Og efter et misligt fedsildfiske om sommeren er forventningerne til et bedre storsildfiske til høsten og til et efterfølgende vintersildfiske stegne i en tilsvarende grad. Fiskerne har i stor udstrækning rustet sig til at kunne udnytte chancerne bedst mulig, om forventningerne skulde opfyldes.

Fangstfeltet under land og inde ved skjærgaarden var i tidligere tider det vigtigste, for visse kystdele endog det eneste. I medfør af de forandrede fiskeriforhold er fangstfeltet i de sidste aar efterhaanden blevet forlagt til havet udenfor, tildels en dagsreise eller to fra kysten. De bedst udrustede og driftigste fiskere inden mit distrikt har flyttet sit fangstfelt til sine tider til helt andre kystdele, til de fjerne havbanker og endog til fremmede kyster og farvand. Samtidig har et ikke ringe antal fiskere fra andre landsdele søgt til fiskerierne udenfor kysten af mit distrikt, hovedsagelig til storsildfisket, som i de sidste aar er foregaaet omtrent udelukkende der, og i mindre udstrækning til bankfiskeriet paa de tilstødende havstrækninger.

Denne udvikling eller ændring ved fiskerierne har dels medført nye fangstmaader, dels krævet større personlig dygtighed i fangstarbeidet. Det har vist sig nødvendigt for fiskerfolket i sin helhed, saafremt det skulde kunne udnytte forholdene, at tilegne sig baade en mere alsidig indsigt som fisker og tillige en større kyndighed og djærvhed som sjømand. Ogsaa andre hjælpemidler, udenfor de personlige kvalifikationer,

har været paakrævet for at skaffe fiskerne en noget lettere adgang til at kunne drive fiskeriet, under de ændrede forhold, med fordel.

Ved at følge denne fiskeriernes gang, er min opmerksomhed blevet henledet paa de væsentligste faktorer til paa bedste maade at skulle kunne fremme udviklingen. Blandt dem, jeg især har fæstet min opmerksomhed paa, skal jeg denne gang omhandle enkelte, som vistnok ogsaa har krav paa at ydes nogen hjælp af det offentlige og i alle fald er af en mere end almindelig interesse. Uden her at gaa mere i detail end hvad jeg tør tro kan passe i denne min aarsberetning, skal jeg her først gjøre rede for et af de spørgsmaal, som bør nævnes i første række, fordi det har en vidtrækkende betydning for fiskerne saavelsom for flere fiskerier, og dernæst i ikke ringe udstrækning har optaget min interesse under min virksomhed i det forløbne aar saavelsom tidligere; jeg sigter til:

En bedre fyrbelysning

paa en større del af kyststrækningen inden mit distrikt. Spørgsmaalet er af vigtighed ikke blot for selve distriktets fiskerbefolkning, men ogsaa, og ikke mindst, for de fremmede, tilreisende fiskere, som søger til enkelte af distriktets fiskerier i den mørkere aarstid.

Efter at der var fremkommet en flerhed af anmodninger og bestemte forslag om forandringer af ældre og opførelse af nye fyre og fyrlygter paa snartsagt enhver del af kysten i mit distrikt, lod jeg, efter samraad med fyrdirektøren, udgaa bekjendtgjørelse om afholdelse af et større fiskermøde i Aalesund i slutningen af januar. Til behandling forelaa 14 sager vedkommende fyrbelysningen mellem Stat og Bjørnsundene; endel flere fremkom under mødet. Fra flere herreder, fiskerforeninger og enkelte øers befolkning sendtes deputerede til mødet med bestemt opdrag at virke for sin sag. Til veiledning for sagernes udredning var trykt større dele af en korrespondance mellem fyrdirektøren og mig om de forskjellige spørgsmaal. Aftrykkene var i talrige eksemplarer sendt til alle interesserede fiskerforeninger og øbefolkninger samt flere fremtrædende fiskere, fagmænd o. s. v., foruden til samtlige kredse af forslagsstillere m. v.

Forhandlingerne førtes med usedvanlig greihed og sagkyndighed fra fiskernes side, og da de forskjellige deputationer redegjorde med dygtighed for sine opdrag, blev mødets resultater meget tilfredsstillende med hensyn til hver sags alsidige belysning. Blandt de vigtigste sager skal jeg nævne:

1. Alnæs fyr; forslag om skjærming for Valleboerne øst og vest, som tillæg til skjærmingen nord og syd fra Græsholmen fyr.
2. Fyr paa Storholmen; forslag om opførelse af nyt fyr dersteds, til veiledning under indseiling fra havet og med skjærming for endel farlige fald.

3. Fyrlygte paa Haramsnæsset; forslag om opførelse af en saadan til indseiling gjennem Haramsfjorden, væsentlig for mindre lokalkjendte fiskere.
4. Ledningsfyr for Nogvefjorden; forslag om opførelse deraf, til optagelse af dette farvand, som er rent og kan benyttes med stor fordel.
5. Fyrlygte paa Hogstenen; forslag om at ombytte det nuværende faste fyr med et mindre, fyrlygte, som tilstrækkelig for øiemedet.
6. Grønholmens fyrlygte foresloges sløifet eller flyttet, og i dens sted opførelse af fast fyr paa Troldholmens vestre side ved seilmerket.
7. Overetlygte bagenfor Fosnavaags fyrlampe, istedenfor den foreslaaede flytning af Grønholmens fyrlygte.
8. Rundø fyr; forslag om skjærming for Valleboerne herfra istedetfor fra Alnes fyr.
9. Rosholmens fyr; forslag om skjærming for udenforliggende boer, eller dets flytning til en mindre udsat plads.
10. Ulla fyr; forandring af skjærmingen samtidig med at fyrets lysstyrke skal forøges til fjerde ordens fyr.
11. Fyrlygte paa Amunden; forslag om istedet at faa fast fyr paa Fladflæsa som mere effektivt for øiemedet.
12. Fyrlygter i Remø-Vaulen; andragende om tilladelse til at anbringe privat-bekostede fyrlygter i farvandet.
13. Fosnavaagslygtens skjærming; forslag om denne ordning istedetfor lygter i Vaulen ved Remø.
14. Fyr paa Svinøen; forslag om opførelse af et kystfyr her, hvorved Rundø fyr kunde forandres saaledes, at det kunde skjærme for Valleboerne, hvilket ikke kan ske med det nuværende som blinkfyr.
15. Fyrlygte paa Goldenæs; forslag om opførelse af en fyrlygte her med skjærming for Svartskjær samtidig med flytning af Grønholmens lygte.
16. Fyrlygte paa Tørnæsskjæret; andragende om opførelse af en saadan til veiledning for lokalbefolkningen.
17. Fyret paa Hellevig; forestilling om dette fyrs nyttevirkning ogsaa for indseilingen til Haram, hvorved fyrlygte paa Haramnæsset maa blive upaakrævet.

Angaaende udfaldet af behandlingen af de forskjellige spørgsmaal skal dernæst anføres, at et kort referat tilstilledes fyrdirektøren, og efter hvad jeg tør formode, har beslutningerne været til nytte for fyrvæsenets videre bestemmelse i sagens anledning.

Paa et enkelt nær angik alle spørgsmaal fyrbelysningen paa Søndmøres kyst. Senere er tilkommet yderligere endel flere forslag om op-

førelse af fyre og fyrlygter paa samme kyststrækning, saaledes paa Bolla i Rundøsundet eller paa Sævikstenen sammesteds, paa Hidsnæsset paa Gurskø og i Skorpesundet. Nogen tid senere havde jeg anledning til at befare angjældende farvand og afgive min udtalelse om dem, tildels efter konference med andre lokalkjendte mænd.

Den omstændighed, at en saadan række af spørgsmaal kan reises alene for en kort kyststræknings vedkommende, turde baade vise, hvor stor betydning de har for fiskerbefolkningen og give et begreb om, med hvilken iver fiskerne søger at skaffe sig de hensigtsmæssige hjælpemidler til at kunne drive alslags fiskeri paa fangsfeltet udenfor nævnte kyst i den mørke aarstid.

Under fiskerimøder i mars i Nordmøre behandledes i Sveggen forslag om fyrlygte paa Englen, ved Sveggesundets indløb, og fyrlygte i Buesundet, vestenfor, til veiledning for indseiling fra Hustadvigen; endvidere i Vestsmølen om anden plads for den da nys bevilgede opførelse af fyrlygte ved Bratvær samt om endel andre fyrlygter længere syd, i Smølens yderst vanskelige skjærgaard.

I slutningen af mars holdtes fiskerimøde i Titran angaaende fyrlygter ved Sulen for Guldskidtleden, ved Mausund og Frøiens sydside. Under et ophold paa Vigten drøftedes fyrspørgsmaal deromkring. I april og første halvdel mai blev der i fiskermøder, jeg holdt i Fosnavaag, samt i konferencer, jeg havde i Stenshavn (Harø) og i Nordre Bjørnsund behandlet forslag om fyrlygter i Vaulene og paa Sjæla ved Ona til skjærming for faldgaren østover til Kraaksund.

Efter ulykken paa Titran, medio oktober, holdt jeg fiskermøder i Kristiansund og Aalesund, væsentlige foranledning var klagerne over formentlige mangler ved fyrbelysning ved Titran og tilstødende fjorde, deriblandt Ramsøfjorden. Disse møder blev besøgt af talrige fiskere fra Nordlands amt (antagelig 3· à 400 paa mødet i Kristiansund). Og her forefaldt en liden begivenhed, som jeg kortelig vil referere, fordi den synes mig at illustrere den iver, hvormed fiskerne da, kort tid efter Titranulykken, søgte at forskaffe sig paalideligste underretning om fyrenes rette benyttelse. Det var paa Kristiansundsmødet. Under sagernes behandling nævnte jeg, at i den af fyrdirektøren hvert aar udgivne «Fortegnelse over norske fyre osv.», vilde enhver fisker finde al fornøden oplysning om fyrenes rette benyttelse. Bogen indeholdt baade nyttig og meget underholdende læsning for enhver, der seilede langs kysten; og for eksempel «for Nordlændinger, som havde seilet over 100 mil for at komme hid», sagde jeg, «maatte bogen indeholde langt bedre besked end selv den dygtigste dampskibslods kunde give; den beskrev 651 fyre og fyrlygter nøiagtigt, og det var mere, end noget menneske kunde erindre eller greie efter egen hukommelse.» Denne bog, som jeg her holder i min haand, er den fuldstændige beskrivelse af alle disse fyre, som man maa kjende, «og, lagde jeg til, idet jeg fremviste heftet for forsamlingen,

«den koster bare 25 — fem og tyve — øre; den faaes hos boghandlerne.» En halv time efter mødets slutning var alle exemplarer i byens boglader kjøbte af fiskere fra mødet, og mange fiskere blev dybt skuffede ved ingen at kunne faa kjøbt. En fisker opsøgte mig og bad indstændig om at faa «kjøbe» mit exemplar, idet han forklarte sin sorg over at være kommet for sent til boghandleren; han maatte absolut have en slig fortegnelse og skulde seile næste morgen. Hans ansigt straalede af glæde, da jeg omsider leverede ham mit halvt udslidte exemplar, flittigt brugt ombord i en dæksbaad. Han takkede hjerteligt og betalte mig 25 øre til et nyt, idet han gik. Nogle uger senere traf jeg ham paa et fiskermøde i Aalesund, og da takkede han mig endnu engang. Det var en Nordlænding, som fulgte efter storsilden fra Titran til Stat i 4 maaneder og da tænkte paa at prøve efter vaarsilden efter nytaar.

Paa de sidstnævnte fiskermøder omhandlede jeg ogsaa brugen af sjøkort og fremviste flere slags baadkompasser, deriblandt et spirituskompas og to almindelige med metalhus til at skrue fast enten paa dækket eller under toften i en aaben baad. Kompassene med de særskilt konstruerede metalhus var paa min foranledning forarbeidede af optikus Krohn i Bergen og sendt mig til fremvisning. De blev anerkjendte som meget praktiske for fiskerbaade.

Ved at omhandle, hvilken nytte langveisfarende fiskere og alle drivgarnsfiskere ude paa havet kunde have af lidt kundskab i at bruge kort, kompas og log, kom jeg ind paa et emne, som jeg oftere under seilture paa fiskerskøiter og dæksbaade har havt anledning til at drøfte, og som jeg atter paa disse møder tog op til drøftelse af forsamlingen, nemlig spørgsmaalet om:

Elementær navigationsundervisning for fiskere.

Da jeg, efter hvad jeg har erfaret under min virksomhed tidligere og nu senest er kommet til at overveie nøiere, med forlisene ihøst og Titranulykken i frisk erindring, finder, at spørgsmaalet har en ganske stor betydning, ikke alene for øieblikket, men ogsaa for al fremtid, er det min agt at faa sagen udredet, jo før, jo hellere. Thi den berører vitale interesser for fiskerne og fiskerierne i mere end en henseende. Den angaar baade fiskernes liv og deres eiendom. Den berører saavel den enkelte fisker og fartøiseier som de øvrige eiere og redere i den fælles, gjensidige assuranceforening for fiskerfartøier. Den spiller en ikke liden rolle allerede nu i dæksbaadenes første tidsalder, men den vil blive afgjørende for en tidsmæssig udvikling af fiskerens farkost i en nær fremtid. Den aabner muligheder for fiskere fra hvilkensomhelst del af kysten til at kunne deltage i fisket overalt og til enhver tid langs den hele kyst allerede nu; og den vil under havfiskeriets videre udvikling berøre en

ganske væsentlig betingelse for norske fiskeres deltagelse i fiskeri paa fremmede og internationale fangstfelt.

Inden jeg i al korthed opstiller det program, som jeg mener bør følges, vil jeg tillade mig, for min egen persons vedkommende, at forudskikke den bemerkning, at jeg i sin tid var en «søgt lærer i navigation» og ansat ved en offentlig navigationsskole i to tre vintre, samt at jeg under min funktion som fiskeriinspektør oftere har havt anledning til at praktisere som navigatør og give leilighedsvis undervisning til yngre fiskere, dels ombord under seiladsen, dels iland under fiskernes landligge. Mine bemerkninger kan derfor siges at være udgaaede fra det praktiske livs forhold og at staa i bedste samklang med den erfaring, som en navigatør, en sjømand, en fisker vil have i dette stykke og med de krav, som enhver af dem kan ventes at ville stille.

En nærmere paavisning af, hvilken nytte en smule navigationskundskab vil kunne være for fiskeren under de forskjellige slags fiskerier og under seiladsen saavel i hjemlige som i fremmede og helt ukjendte farvand, skal jeg for nærværende forbigaa; den er maaske heller ikke særlig paakrævet til begrundelse af sagens rækkevidde. Paa de fiskerimøder, jeg i de sidste to aar har holdt, med denne sag paa programmet, har der hersket en forbausende samstemmighed blandt fiskerne, unge som gamle, om, at de i ikke ringe grad føler savnet af kyndighed i navigationens elementærlære og hvad dermed staar i forbindelse. Det hører ellers til de sjeldneste undtagelser, at det slags folk i vort samfund uforbeholdent indrømmer at savne kjendskab til en for en fagmand (i fiskeriet) saa nærliggende, ja næsten uundværlig, disciplin. Det var derfor saa meget mere overraskende at høre, med hvilken iver, jeg kunde sige kundskabstørst, fiskere bad og begjærte at faa navigationsskoler eller kurser aabnede i sit distrikt. Nordlændinger kappedes med Nordmøringer i at forsikre, at netop hos dem var trangen til navigationskundskab størst, og under et møde i Aalesund stillede en ganske ung Søndmøring en indtrængende anmodning om at faa navigationskursus igang der, snarest mulig; de ældre havde intet videre at sige derimod.

Flere foreteelser under Titranulykken synes mig at vise, hvor eneraadig traditionen fra seilads i aabne baade, med dens udelukkende brug af med og merker, har behersket flere ellers flinke førere af dæksbaade og skøiter, og tillige, hvor stor nytte andre vilde have havt af lidt navigationsundervisning med dens følge af større ro og beregning af kurser og distancer, benyttelse af fyrene og kort. Det er utvilsomt, at fiskernes krav til fyrenes skjærming for flest mulige tilfælde og deres klage over «blankt lys over urent farvand», hænger nøie sammen med en ringere øvelse i at bruge kompasset og beregne seilet distance, og med saa godt som ingen stadig øvelse i at bruge sjøkortet over mindre kjendte farvand — kort sagt de eiendommeligheder, som traditionen fra seilads i de aabne baade medfører. Og det tør vel siges, at ligesom fiskerne, om de havde

mere navigationskundskab, vilde med større ro og sikkerhed i farens stund kunne benytte fyrene, saaledes vilde flere fyr kunne opføres med enklere apparater og paa hensigtsmæssigere steder, saafremt fyrvæsenet kunde stole paa, at fiskerne i sin almindelighed disponerede over større kjendskab til brug af kort og kompas samt til fyrenes rette benyttelse.

Under flere sagers, særlig fyrspørsmaals behandling, paa møderne blev jeg bestyrket i denne min opfatning, ligesom jeg syntes at kunne merke hos mangfoldige fiskere en taushedens beklagelse over, at de desværre savnede kundskab til at kunne greie disse ting som de burde.

Da det her gjælder at imødekomme behovet hos fiskere, som maa tælles i titusenvis, og hvoraf mange tusen kun sysler med fiskeri og seilads to-tre maaneder om aaret, og ellers ikke vil kunne ofre nogen tid og flid paa erhvervelse af navigationskundskab, saa maa undervisningen ordnes paa en særegen maade. Her kan ikke blive tale om skoler i sedvanlig betydning. Behøves ordentlig og udførlig navigationsundervisning i skoler, saa har man de almindelige «styrmandsskoler» at henvise til; ved enkelte er ogsaa oprettet kursus paa begrænset program. For fiskernes behov bør aabnes elementærkursus af ganske kort varighed, kun omfattende de allernødvendigste kundskaber, det grundlæggende for en videregaaende selvundervisning i navigationens forskjellige discipliner. Undervisningstiden burde begrænses til landliggedagene under vinterfisket; de udgjør regelmæssig 40—50 procent af fisketiden og neppe nogensteds færre end 30 dage. Undervisningsstederne burde helst være de større fiskevær. Og undervisningens formaal skulde være at bibringe eleverne praktisk og teoretisk kjendskab til:

1. Kompas, misvisning og deviation, aflæsning af kurs og peilinger.
2. Sjøkort, dets konstruktion, indhold, tegnforklaring og benyttelse; afsætninger af peilinger og krydspeilinger, af kurser og distancer, farevinkel osv.
3. Loggen, dens teori og brug; bestikopgjør og kurskobling.
4. Loddet og anvendelse af lodskud til rettelse i bestikopgjør.
5. Barometret og dets benyttelse; meteorologi, særlig læren om stormcentra, veirvarsler o. lign.

Hertil skulde knyttes praktiske øvelser ombord i elevernes egne dæksbaade og skøiter (gjerne ogsaa i aabne baade). Forklaring af de lovbestemte styringsregler, lanterneføring og andet sjømandsskab, som enhver kan tilegne sig ved læsning af vedkommende bestemmelser, var det ikke nødvendigt at optage paa programmet; disse ting fik enhver lære sig paa egen haand eller ombord i tjenesten.

Det hele undervisningsapparat har jeg tænkt ganske enkelt kunde skaffes tilveie af fiskerne selv. Da de skal lære at bruge, hvad der behøves ombord i deres farkoster, maa deres farkoster være udrustede med, hvad de skal bruge. Kun for enkelte gjenstandes vedkommende kunde der blive tale om, at «skolen» anskaffede dem.

Selve undervisningsmaaden har jeg særlig havt fremme i de engere konferencer om sagen. Den almindelige, i styrmandsskolerne benyttede, vilde passe mindre godt ind i forholdene. Det «amerikanske skriftlige system» for undervisning af unge mennesker i kontorer og butikker, med uregelmæssig fritid og paa meget forskjellige kundskabstrin samt med end mere forskjellige evner og lærenemme, finder jeg vilde være at foretrække af flere grunde, som jeg ikke her finder plads til nærmere at udtale mig om.

Som lærere har jeg tænkt mig yngre og ældre, flinke skippere og styrmænd med almindelig styrmandsexamen og i besiddelse af anlæg for undervisning i dette slags navigation. Om deres aflønning, ansættelse og lærervirksomhed skal jeg ikke her udtale mig, ligesaalidt om elevernes betaling for undervisning, som jeg har tænkt mig maatte være ganske lav, maaske gratis for den første, rent elementære del af undervisningskurset. Det var min agt selv at sætte et saadant kursus igang for derefter at kunne udtale mig bestemtere om det hele arrangement.

Paa møderne og i de engere konferencer har der været megen tale om, hvorvidt tiden — 30 dage — vilde strække til for at give eleverne det tilsigtede kvantum navigationskundskab; jeg er ikke utilbøielig til at ville paastaa, at den halve tid, brugt med flid, maatte kunne være tilstrækkelig for at skaffe eleverne et nogenlunde godt grundlag for en videregaaende selvundervisning eller for en fortsættelse med udelukkende brug af «det amerikanske skriftlige system», hvis varighed udover fisketiden vilde afhænge af elevernes lærelyst og betaling for denne del af undervisningen, hvilket blev en sag mellem lærer og elev.

Der vil formentlig senere blive anledning for mig til at indkomme med motiveret forslag til planens iverksættelse.

I forbindelse med spørsmaalet om vilkaarene for havfiskeriernes fremme og om foranstaltninger til at gjøre vilkaarene bedre, er fremkommet spørsmaalet om

Kontrol med fiskerfartøierne.

Der er fra flere hold kommet henvendelse til mig om nødvendigheden af at kontrollere bygningen af de smaa og store dæksbaade og halvdæksbaade, skøiter og kuttere. Det har været fremsat formodning om, at ikke alle dækkede farkoster, som driver efter storsild paa havet om høstnætterne, var solid nok byggede til at kunne greie sig i svært hav og storm under haard seilads. Og man har troet at have fundet en bekræftelse herpaa i det store omfang, som Titranulykken fik som følge af de talrige totalforlis, hvis rette sammenhæng ellers skulde være vanskelig at forklare sig.

I den anledning har jeg samlet endel oplysninger, men behøver endel flere og fyldigere, førend jeg kan udtale mig mere bestemt om

denne sammenhæng mellem daarlig byggede farkoster og de talrige Titranforlis.

Imidlertid har jeg udtalelser fra flere dygtige baadbyggere, som mener, at nogen offentlig kontrol med byggeriet af de billige dæksbaade og smaaskøiter virkelig skulde være paakrævet. Sagen fortjener den største opmerksomhed og jeg skal komme tilbage til den i sin tid.

Det daglige fiske og ferskfisktrafiken.

Efter anmodning fra fiskere og med det kongelige departements tilladelse anskaffede jeg 3 ruser for dermed at prøve dette redskab i visse dele af mit distrikt. Derhos var det min hensigt at undersøge, hvorvidt der i vore indre fjorde skulde være fremtrædende mangel paa tilgang af fisk i alle aldre.

Fra begyndelsen af juni til begyndelsen af oktober dreves forsøgsfiskeri paa forskjellige steder i Nordmøre og Fosen. Jeg benyttede samtidig baade ruse og troldgarn for sammenligning og kontrollens skyld. Der kunde, som følge af de begrænsede midler, ikke drives nogen systematisk undersøgelse; fangstforsøgene skeede mere leilighedsvis paa kortere reiser i distrikterne. Derblev prøvet fiske paa følgende steder: I juni ved Rødberget og i Prestegaardsbugten (Stadsbygden), ved Ørkedalsøren, i Hyndøvaagen (Frosta), ved Hopla (Aasen), i Muruvik (Strinden). Udbyttet var en hel del flyndre, navnlig udfor Stadsbygden, af størrelserne 5 til 15 tommers længde, og smaatorsk fra 7 til 24 tommers længde. (Paa en reise i Romsdalsfjorden fiskedes i august ved Vestnes, Veø og Veblungsnes mest torsk og en enkelt guldflyndre, torsken var indtil 18 tommer). I Nordmøre fiskedes i august og september ved Vevang, Kjølabogen, Seivaagen (ved Sveggesund), Engelsundet og søndre Sveggesund. Foruden torsk paa indtil 34 tommers længde i rusen, fik vi paa troldgarn berggylt, blaasnut, hyser, lyr, vallænge, flyndre, skater og smaasei. Endvidere kom der i vor ene ruse en dag en rognkex, som fyldte «kalven» i rusen som korken i en flaskehals, saaledes at ingen anden fisk kunde komme ind; en anden dag fangedes en liden stim smaasei og derhos den skarv, som jagede efter smaaseien. I slutningen af september og de første dage af oktober fiskedes i sundene ved Titran med ruse, hvori vi fik adskillig lyr paa 8 til 10 tommer og torsk fra 8 til 25 tommers længde. Uveir hindrede videre forsøg og saa afbrødes turene efter Titranulykken ganske, som følge af min virksomhed paa andre felter. Ogsaa en dansk aaleruse blev forsøgt, men uden synderligt udbytte, paa grund af uveir og mangel paa agn.

Resultatet af fiskeforsøgene med torskeruserne kan kortelig betegnes som følgende: I Nordmøre, ved Frøien og Hitteren, findes flere steder fortrinligt skikkede til rusefiske. De anskaffede ruser af dansk og af svensk arbeide viste sig at være for smaa og for svage til at kunne staa i vor skjærgaard og sunde, hvor det er lidt sudrag selv i roligt veir.

Men med større baand og vegtigere belastning vil ruser kunne anvendes med fordel; til redskabets udsættelse trænges lidt øvelse og godt skjøn paa at vælge de rette fangstpladse. I forbindelse med større samlerkister og fiskebrønde vil der med rusefiskeri kunne drives en ligesaa letvindt som rationel fangst og magasinering af levende fisk. Og da trafiken med levende fisk i brøndskibe fra skjærgaarden til Trondhjem er i god udvikling, vil rusefisket vistnok have en fremtid for større dele af mit distrikt.

Under omtale af ferskfisktrafiken maa ogsaa berøres anlæg af ishuse og afkjølingsrum eller fryserier. Overalt i Romsdals fiskeridistrikter og delvis ogsaa i Trøndelagens er fiskerbefolkningen fuldt opmerksom paa nødvendigheden af islagere og fiskerfartøiernes indredning med isrum til ising af fangsten, som skal bringes fersk i markedet efter en længere transport did. Men det mangler fiskerne paa de fornødne pengemidler. En lettere adgang til at faa tilskud gjennem fiskernes foreninger til disse første banebrydende ishuses anskaffelse er sterkt paakrævet; ogsaa laan af havfiskerifondet vilde gjøre sin store nytte her. Naar først nogle faa eller flere saadanne anlæg var kommet i god gjænge ved hjælp af det offentliges bistand til deres opførelse, vilde der vistnok inden føie tid vise sig ganske betragtelige fremskridt, som vilde medføre en ikke ringe fordel for den hele fiskerbefolkning. Da jeg oftere har omhandlet denne side ved fiskeribedriften i mine erklæringer angaaende andragender om laan og bidrag, tør jeg henvise dertil. Fiskerne mangler slet ikke vilje til at yde, hvad de formaar til sagens fremme, men de formaar saa lidet i forhold til, hvad et fuldstændigt arrangement koster.

Uden det offentliges hjælp vil fremskridt i dette stykke maaske lade vente paa sig endnu en tid, men med denne hjælp vil det visselig ske snart og gaa fort — til ikke uvæsentlig fordel for fiskerne og dernæst ogsaa for den øvrige del af landets befolkning, som burde kunne skaffes bedre og billigere ferskfisk end der nu bydes.

Trondhjem, 30te april 1900.

Ærbødigst

Fredrik M. Wallem.

Fra
inspektøren for saltvandsfiskerierne i nordre distrikt.

Beretning

om hans virksomhed i 1899 (i uddrag).

— —

Til aarets udgang var til Nordlands og Tromsø amter bevilget af havfiskerifondet 158 laan til anskaffelse af fiskebaade og fartøier; men er deraf 16 laan indfriede. Der gjenstaar nu i Nordlands amt 49 og i Tromsø amt 93, tilsammen 142 laan, hvoraf en ikke ubetydelig del er anvendt til indkjøb af dæksbaade og resten til 2 større fartøier, 2 dampskibe og 1 fartøi med petroleumsmotor.

I denne indberetning vil jeg fremkomme med nogle udtalelser om vor fiskerinæring og hvad dermed staar i forbindelse, og vil først med nogle ord omtale vort havfiske.

Havfisket har i de senere aar taget et betydeligt opsving i Nordlands og Tromsø amter; derom vidner ogsaa de mange og tildels store dæksbaade, der i de senere aar er anskaffede, og hvoraf flere er indkjøbte ved laan af havfiskerifondet.

Med disse livsikre fiskebaade søger man derfor noksaa langt ud paa havet, ligesom de ogsaa i den senere tid har deltaget i andre distrikters fiskerier, saaledes f. eks. til stadighed ved Finmarkfisket samt endvidere ved stor- og vaarsildfisket i det vestlige Norge.

Men det ser ikke ud til, at udviklingen paa havfiskeriets omraade vil stanse alene med anskaffelsen af disse seilkuttere; thi nu begynder kravet til brugen af dampskibe i fiskeriets tjeneste ogsaa hos os at gjøre sig gjældende, og man mener ogsaa, at uden disse vil intet rationelt havfiske kunne drives.

Imidlertid vil jeg, forinden jeg gaar videre i betragtningen af denne sag, først tillade mig i korte ordlag at omtale de banker, som for disse distrikters vedkommende i det væsentlige skal komme til at sutinere denne utvilsomt fordyrede driftsmaade, som fiskeri med dampskib vil bringe.

Som vore kystkarter for en del viser, gaar der langs vor kyst en havbro, den saakaldte storeg, og der er det, at vort egentlige havfiskeri vil kunne drives med held.

Hidtil er denne storeg for Nordlands og Tromsø amters vedkommende kun bekjendt paa strækningen fra Røst i Lofoten, hvor den ret i vest af denne øgruppe er 15—16 mil fra land.

Derefter følger den landet nordover, idet den efter hvert nærmer sig dette mere og mere, indtil den for Andenæs, for Blegsholmen, kun er en mil fra land.

Derfra og i nordostlig retning er dens afstand fra land ca. 6—7 mil, indtil den omtrent ret i nord for Nord-Fuglø bryder af og gaar i omtrentlig nordvestlig retning forbi Beeren Eyland udi Nordishavet.

Havbunden mellem land og Storeggen er af forskjellige dybder, lige fra 30 favne til over 100 à 200 favne, indtil den skraaner ned mod stordybet, i hvilken heldning dybden hurtig tiltager.

Paa denne havstrækning findes atter igjen flere mindre og større egger og fiskegrunde, ligesom der ogsaa for enkelte fjordgab gaar ind mod land større dyb, saaledes f. eks. for Andfjorden og Malangen.

Mellem Andfjorddybet og Malangsdybet har man den saakaldte Svendsgrund, hvor der ofte drives et meget rigt vinterfiske efter skrei saavel med dampskibe som med seilkuttere og større baade.

Nordenfor Svendsgrunden eller nordenfor Malangsdybet og Vengsødybet har man atter en grundflade, ca. 25 □ mile, og saaledes adskillig større end Svendsgrunden.

Her har man foruden ved selve Storeggen ogsaa tildels paa selve grundfladen tildels rige fiskepladse, hvor der synes at være stadig tilgang af fisk.

Den indre kyst paa denne havstrækning er imidlertid noget uren og farlig at færdes paa for den fiskende befolkning, idet der ikke alene er lidet opmærket med seilsmærker etc., men ogsaa yderst faa eller næsten ingen fyre eller fyrlygter. Derfor er dette fiskehav lidet besøgt af fremmede fiskere, endskjønt der vistnok gives anledning til gode og tildels rummelige havne for saavel fartøier som fiskebaade at henligge i eller søge beskyttelse i.

Der er blandt andet ogsaa nogle holmer udi havet, ca. 2 mil udenfor Kvalø, om hvilke der siges, at de kunne afgive god vinterhavn for ca. 100 fiskerbaade, naar nogle smale sund igjenmures. Dette fiskevær vilde da faa adskillig betydning, ogsaa fordi fiskepladsene der er meget nær land.

Ogsaa nordenfor sidst omskrevne grundflade findes flere indskjæringer i havbunden, som gaar ind mod land.

Som ovenfor nævt bryder Storeggen af omtrent i nord af Nord-Fuglø.

Efter fiskeres udsagn bærer der forbi Vandø og Nord-Fuglø en stadig indgaaende strøm; men derom vidner ogsaa det forbi disse øer ofte inddrivende drivtømmer.

Om det er fordi Storeggen her bryder af, at strømmen sætter ind her, tør jeg ikke med bestemthed udtale mig om; usandsynligt er det dog ikke; imidlertid er jeg af den opfatning, at denne havstrøm fører med sig ikke ubetydeligt føde ind mod land eller mod disse mindre egger, som omskrevne indskjæringer danner, derfor tror jeg ogsaa, at der næsten stadig er fisk tilstede paa disse strækninger.

Det forekommer mig derfor høist paakrævet, at forholdene deroppe undergives nøiagtige undersøgelser, og at foranstaltninger iverksættes til at forbedre indseilingerne og havneforholdene og derved lette fiskerne i deres bedrift, samtidig som man derved maaske kunde indvinde et nyt og større fiskefelt til almen benyttelse.

Som ovenfor nævnt er der nu ikke saa liden stemning for udvikling af fiskeri med dampskib ogsaa for disse nordlige trakter. Men naar hensyn tages til den tildels meget korte sjøvei, man har til yderst paa Storeggen eller der, hvor det store havdyb begynder, tror jeg, at man her bør tage nøie under overveielse, hvilke eller hvad slags dampskibe fiskeriet helst bør drives med.

For mig stiller sagen sig nemlig saaledes, at fiskeriet med lidt større dampskibe vil blive for kostbart, naar man tager hensyn til, at man kun behøver at være ude paa havet en kort tid ad gangen, og om vinteren væsentlig kun naar man sætter og trækker redskaberne.

Derimod mener jeg, at mindre dampskibe, ca. 50 à 60 fods længde og med ganske lidt kulforbrug, med tre à fire dorryer og mandskab derefter, vil blive mere hensigtsmæssige og mere regningssvarende at benytte heroppe, samtidig som fiskeri med dampskib maaske derved vilde blive mere alment og lettere for den almindelige fisker selv at blive delagtig i.

Hvorvidt det vil blive hensigtsmæssigt at anvende petroleumsmotor som drivkraft for fiskebaade heroppe, tør jeg endnu ikke udtale mig om. Imidlertid er et forsøg allerede igangsat, og man vil snart faa erfare resultatet. Hvis dette løber heldigt af, saa er maaske spørsmaalet om mekanisk drivkraft til vore mindre fiskefartøier løst paa en heldig maade.

En anden sag er det der, hvor Storeggen ligger langt fra land, og hvor det gjælder at gaa 25—30 mil tilhavs; dertil maa selvfølgelig anvendes den større fiskedamper, saaledes f. eks. paa havstrækningen fra Røst og til Nordlands amts sydgrænse.

Her har man imidlertid intet kystkart, som tydeligt eller nøiagtigt viser os hvor Storeggen findes, men efter andre karter at dømme, er den mindst 25 mile fra land.

At man her har for sig en fuldstændig jomfruelig fiskebund, synes mig at være utvilsomt; thi saavidt mig bekjendt er der hidtil intet havfiske drevet paa den strækning og saa langt tilhavs; men da der 15 à 16 mile i vest af Røst findes rig fiskebestand, og naar Storeggen for Helgeland er en fortsættelse af den for Røst, maa man vistnok med berettigelse kunne forudsætte, at der ogsaa der er god fiskebestand. Det synes derfor ikke urimeligt, at en undersøgelse for det offentliges regning her burde ske i nær fremtid, ved at der gaves et tidsmæssigt fiskedampskib med øvet mandskab og forøvrigt godt udrustet med redskaber, et passende bidrag for nøie at undersøge forholdene paa denne havstrækning helt ud paa yderste Storeg, ligesom forsøg med drivgarn efter sild samtidig burde foregaa.

En anden sag at tage under overveielse, er med hensyn til vore seilkuttere, og hvorledes disse kan drive havfiskeri paa den mest lønnende maade.

Den almindelige klage blandt fiskerne er, at de ofte hindres i sin bedrift, naar der indtræffer vindstille, saaledes at de hverken kan komme til eller fra fiskepladsen.

Denne klage vil altid komme til at lyde, saalænge man bruger disse seilkuttere og ikke indreder dem saaledes, at de under driften kan ligge ude længere tid ad gangen. Dette kan kun ske, naar disse farkoster bliver indredede med fiskerum og Isrum samt saaledes, at ogsaa agn kan opbevares ombord. Derved slipper man, som nu, at gaa ind flere gange om ugen, og dog skal det vise sig, naar fartøierne er saaledes indredede, at man har en bedre bevaret fangst end nu, trods den længere udeliggen.

Imidlertid, enten nu fiskeriet drives med seilkutter eller det drives med dampskib, bør disse fartøier under enhver omstændighed være tidsmæssig indredede, saaledes at fangsten til enhver tid kan bevares. Dette er af overordentlig stor betydning ligeoverfor hele bedriftens lønsomhed, enten nu fangsten tilberedes paa almindelig vis, eller den skal exporteres i fersk tilstand i is; thi det er ligesaa nødvendigt at bevare fisken som at fiske mest muligt, eller med andre ord: «Det ene maa gjøres, men det andet skal ikke forsømmes.»

Forinden jeg afslutter disse faa betragtninger angaaende vort havfiskeri, vil jeg ikke undlade med nogle faa ord at henlede opmerksomheden paa et fiskefelt, som maaske i fremtiden ogsaa vil faa betydning for os. Det er havstrækningen rundt Beeren Eyland, ca. 60 mil i nord for Tromsø.

Erfarne ishavsskippere og hvalfangere, jeg har konfereret med, har erklæret, at der antagelig i juli og august maa kunne drives et godt fiskeri deroppe; thi i almindelighed kommer lodden dertil i slutningen af juni — maaske den da vender tilbage fra Finmarkens kyster — og da er der altid meget fisk tilstede.

Dertil kommer, at man kan ankre med sine fartøier rundt hele øen og saaledes under enventuelt opstaaende storm altid kan finde beskyttelse.

Nogle indgaaende fiskeforsøg er vistnok endnu ikke foretaget der, men ønskeligt var det, om man ogsaa havde sin opmerksomhed henvendt paa fiskeforholdene deroppe, saaledes at maaske et nyt og rigt fiskefelt atter kunde skabes for os.

Ferskfisk-exporten.

Af og blandt markeder for vor ferskfisk maa vel Trondhjem ansees som vort bedste indenlandske marked; thi dets centrale beliggenhed og forøvrigt gode forbindelse med indlandet og Sverige samt med fiskepladsene gjør, at det længe vil hævde denne plads, fordi det har letvindt adgang til at forsyne de mindre forbrugssteder efter behov og saaledes for nærværende bedre end noget andet sted i Norge kan holde saa at sige lager af fersk fisk til enhver tid.

Hvad der imidlertid synes at være en mangel ved Trondhjem som ferskfiskmarked i ordets egentlige forstand, det er, at byen intet offentligt salgssted har. Salget af den ferske fisk, som i iset tilstand sendes did, foregaar derfor nu som oftest paa gammel vis, det vil sige den sendes i konsignation til vedkommende forsælgere.

Som nyt marked for vor ferskfisk kan man vel i fremtiden gjøre regning paa Ofoten; men hvorledes forholdene her vil udvikle sig, er det endnu fortidligt at udtale sig om; enhver som arbeider i den branche, bør dog ogsaa have sin opmerksomhed henvendt paa dette sted.

Imidlertid har vi et andet sted i landet, som absolut maa kunne optage konkurencen med Trondhjem, hvilket vilde blive til fremme for hele vor ferskfiskhandel.

Dette sted er Kristiania. Men som forholdene nu er, har det vanskeligt for at komme over sit nuværende niveau, og dette er ikke heldigt for handelen med fersk fisk i is fra det nordlige Norge.

Alene Kristiania store folkemængde betinger absolut et større forbrug af fersk fisk end der nu medgaar, og det vilde være Norges hovedstad værdigt, om den gik i spidsen hertillands og tog eksepmlet efter andre landes steder og søgte at udbrede forbruget af fisk i vort eget land, ogsaa udenfor byens grænser, i hvilken henseende Kristiania ligger meget gunstig til.

Men forinden dette kan ske, maa meget ordnes. For det første maa man blive fri for den nu herskende fordom mod næsten al slags iset fisk; endvidere maa transporten til Kristiania kunne ske uden afbrydelse, ligesom Kristiania maa faa sit eget tidsmæssig byggede fiskemarked, hvor salget af al slags fisk kunde foregaa. Isaafald tror jeg, at forbruget af fersk fisk i Kristiania vilde blive stort; men som forholdene nu er, er markedet forholdsvis lidet og tildels noksaa usikkert.

I den senere tid er Kristiania blevet forbruger af saltet fisk, men heller ikke af denne vare taales store kvanta ad gangen.

Göteborg kan muligens blive et noget bedre ferskfiskmarked end det nu er; men det vil vistnok til enhver tid vise sig, at det vil falde lettere for Trondhjem og muligens ogsaa for Kristiania, at forsyne dette marked efter behov. Nordland ligger for langt borte fra dette sted, som desuden bruger smaa kvanta ad gangen.

Af saltfisk kan derimod Göteborg bruge ikke ubetydeligt kvantum. Denne sælges og forsendes naturligvis direkte.

Kjøbenhavn er heller ikke noget stort marked for fremmed fersk iset fisk. Ogsaa dette sted vil kunne forsynes i smaa partier fra Trondhjem eller Kristiania.

Derimod er Hamburg et marked for os, som i nær fremtid maaske vil blive vort bedste ferskfiskmarked; thi der kan sælges næsten al slags fisk, saasom laks, kveite, flyndre, hyse, torsk, sei, skate, ja ligetil stenbit af den stribede sort.

For imidlertid at kunne sutinere dette marked, maa kommunikationerne være saa fuldkomne som muligt. Disse var ogsaa i 1898 meget tilfredsstillende ordnet, dengang Bergens-hurtigruten blev etableret. Da kunde man med denne sende fisk fra Nordland tirsdag, der torsdag i samme uge blev omlastet i Bergen til rute 1 b med fremkomst til Hamburg søndag for at kunne sælges mandag. Den gang anløb ikke Bergenshurtigruten Trondhjem.

Ved omordningen af denne rute, nu efter at Trondhjem anløbes, er dette marked desværre saa at sige gaaet tabt for os; thi nu kommer hurtigruten til Bergen nogle timer efter at rute 1 b er afgaaet til Hamburg.

Det bemerkes, at ruterne om sommeren er noget anderledes ordnede og da kan bringe vor fisk nogenlunde hurtig frem til Hamburg; men da er der intet marked for vor ferskfisk; thi salget af denne kan kun med fordel foregaa hovedsagelig fra oktober til slutningen af mars, naar undtages laks og kveite, der kan sælges hele aaret og opnaa gode priser.

Som et bevis for, hvilket opsving ferskfiskmarkedet i Hamburg har taget i den senere tid, kan anføres, at et firma som det ene aar solgte fersk fisk for ca. 700 000 mark, aaret efter solgte fisk for $1^1/_2$ million mark.

Det er derfor absolut paakrævet, at rute 1 b til høsten ordnes saaledes, at afgangen fra Bergen først sker efter hurtigruteskibets ankomst.

Ogsaa Holland og Belgien, men specielt det sidstnævnte land, vil blive gode markeder for vor ferske fisk; men her spiller i ikke mindre grad kommunikationerne hovedrollen. Rigtignok har man nu fra Bergen en direkte rute paa Rotterdam, men dette blir kun at forlænge transporten og fordyre omkostningerne, naar fisken skal til et andet sted; thi det egentlige salg af fersk fisk kan der kun blive tale om i Belgien, eventuelt Schweitz og Frankrige.

Naar derimod en direkte rute, med sidste afgang fra Vestlandet, kunde startes paa Antwerpen, og denne ved sin afgang, f. eks. fra Bergen, sættes i forbindelse med hurtigruten, vilde man ogsaa her have faaet istand en tilfredsstillende ordning paa transportens omraade; men som nu forholdene er, bliver det kun at benytte veien over Rotterdam.

Man havde rigtignok i sin tid forhaabninger om, at den af Vesteraalens dampskibsselskab startede rute vilde imødekomme kravet med hensyn til god forbindelse med Belgien; men allerede efter kort tids forløb udvidede selskabet sin fart ogsaa til Kristiansand, og dermed blev denne rute ubrugelig for os i vor ferskfisk-export.

Derimod vil disse lande være et godt marked for os i saltet fisk med de kommunikationer man nu har.

I forbindelse med ovenstaaende vil jeg ikke undlade atter at omtale Hull med nogle ord. Dette sted er vistnok det, man i udlandet har bedst forbindelse med fra Nordland; thi Wilsons dampskib, som fra Vestlandet trafikerer farten paa Hull, staar i god forbindelse med Bergens-hurtigruten fra Bergen, og man vil saaledes nu kunne naa Hull paa 5 à 6 dage, hvorimod man tidligere — forinden Bergens-hurtigruten etableredes — maatte være 8 à 9 døgn underveis for at kunne naa Hull med sin fisk over Trondhjem.

I en vis forstand er dog dette sted et noksaa indskrænket marked for os med hensyn til de sorter fisk, som kan sælges der, idet man har vanskeligt for med fordel at kunne sælge andet end laks, kveite og flyndre; thi de engelske fiskedampere holder markedet næsten til enhver tid godt forsynet med de andre fiskesorter.

Ovennævnte tre fiskesorter vil man dog næsten til enhver tid kunne sælge med fordel; men det gjælder ogsaa, at behandlingen er reel og størrelsen passende, specielt med hensyn til kveiten.

Forinden jeg afslutter disse korte bemerkninger om vor ferskfisk-export og de markeder, der helst bør søges, vil jeg ikke undlade med nogle ord at omtale en sag, som ogsaa er af vigtighed paa dette forretningsomrade.

Paa grund af, at vore bedste markeder i udlandet er noksaa fjerntliggende fra os, og da en direkte rute dertil vil blive vanskelig at sutinere, maa det ansees for at være heldigt, naar man omtrent midtveis har et sted, hvor samtidig omladning og eftersyn af ferskfisken kan foregaa, og i saa henseende finder jeg, at Bergen vil være det heldigste sted; thi som bekjendt kan man paa 2 à 3 dage naa dette sted og derfra er tiden 2 à 3 dage til de for os i udlandet gode markeder.

Med hensyn til behandlingen af den isede fisk henvises fremdeles til den af mig skrevne brochure, som omhandler dette spørsmaal.

Paa *tilvirkningens* omraade synes der for tiden at raade en ikke saa liden bevægelse i Nordlands og Tromsø amter. Dette gjælder dog mest de nyere saltfisksorter for de norske, svenske og belgiske markeder.

Men desvære, der vises dog endnu altfor megen ustøhed paa dette felt, idet man meget ofte vil gaa ud fra egen opfatning med hensyn til tilberedningen, istedetfor helt at slutte sig til, hvad konsumenterne forlanger. For mange er ogsaa tidsspørsmaalet under tilberedningen det afgjørende, og er det ofte, at de fornødne arrangements mangler, saa arbeidet alene af den grund ikke kan blive udført som det egentlig skal og maa udføres.

Alt dette ufuldstændige virker selvfølgelig tabbringende ligeoverfor den enkelte, ligesom ogsaa hemmende ligeoverfor den hele omsætning.

Det gjælder altsaa her at tage skridtet fuldt ud, og nøie sætte sig ind i de forskjellige omgangsmaader, forinden man indlader sig paa nogen tilvirkning; kun det kan bringe en forretning med disse nye saltfisksorter til at blive lønnende. Altsaa, her kræves bestemte regler at gaa ud fra, for at fisken kan blive saa ens som mulig; derfor har jeg ogsaa fundet det høist paakrævet at skrive en «anvisning» til behandliug af fisk til saltning i hel- og halvtørret tilstand, hvortil henvises.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Bodø den $\frac{\text{31te december 1899.}}{\text{14de mai 1900.}}$

J. A. Johnsen.

Beretning

om skrejfisket i Nordlands amt i 1899

udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden, væsentlig efter lensmændenes opgaver ved fiskerikonsulent Jens O. Dahl.

1. **Dverberg.** Beretning afgivet ved lensmanden i Dverberg:

I anledning det afsluttede vinterfiske for 1899 tillader jeg mig herved ærbødigst at indberette:

I det nye aar blev fiskeredskaberne udsat straks over nytaar og bestod fangsten paa garn lige til ud i februar af for den største del sej. Lige til sidst i januar var veiret meget heldigt for bedriften, uden at dog udbyttet af torsk blev noget større, da fangsten hovedsagelig bestod af sej. Fra 25de januar til 6te februar hindrede et vedholdende uveir bedriften, og blev ved anledningen meget brug ødelagt. Sidst i februar begyndte sneseilbaadene paa Svendsgrunden, hvor der fiskedes godt og tildels rigt, men faldt fangsten ofte noget ujevn.

Fisket maa i det hele taget betegnes som meget daarligt, især for linebaadene, og havde garnbaadene ikke saavel for høsten som først og sidst paa vinteren faaet adskillig sej, saa havde man neppe faaet indtægten til at ballancere med udgiften.

I første halvdel af mars begyndte man at formerke lodde i fisken, og længere ud i maaneden fik man en hel del sej, som fulgte med loddestimerne, medens der fiskedes kun lidet af torsk. Dette fiske varede lige til fiskets slutning og rettede en hel del paa de daarlige forholde. Som et held maa det ogsaa betegnes, at der var opkjøbere af sej, som blev saltet til klipfisk, saa fiskerne sparede en hel del tid ved at slippe at hænge den selv, og som følge deraf kunde drive sig bedre. Det bedste fiske har foregaaet ved Andenes, Fiskenes og Haugnes, og om det ogsaa der maa betegnes som daarligt, har det dog været langt daarligere, ja omtrent mislykket for de øvrige vær. Nogen større fisketyngde har ikke været under land, naar undtages, at sejen tildels vistnok var tilstede i noksaa store stimer. Kulde og snefald har i denne vinter været usedvanlig

fremherskende, og observeredes paa Andenes lige op til ÷ 18° C., medens den vanlige temperatur var fra ÷ 6—10° C. Dette besværliggjorde i ikke ringe grad bedriften.

I januar havdes 12 hele og 3 delvise trækningsdage, i februar 9 hele og 7 delvise, i mars 9 hele og 5 delvise, i april 6 hele og 11 delvise og i mai 1 hel og 4 delvise trækningsdage.

I fiskeriet har ialt deltaget 92 baade, hvoraf 50 garnbaade og 42 linebaade, med en samlet besætning af 505 mand, hvoraf 168 mand tilhørte linebaadene og 337 mand tilhørte garnbaadene. 21 baade med en besætning af 82 mand var udenbygdsboende og forlod fisket i første halvdel af februar for at reise til Lofoten.

Af samtlige baadmandskaber er opfisket 240 700 torsk, 305 800 sej, 467 hl. lever, 465 hl. medicintran og 360 hl. rogn. Af det opfiskede kvantum er saltet til klipfisk 138 000 torsk og 135 000 sej.

Gjennemsnitsprisen har været for torsk kr. 22,00, sej kr. 9,50, hoveder kr. 0,60 pr. 100, lever kr. 10,00, rogn kr. 9,00 pr. hl.

Overtrædelse af fiskerilovgivningen har ikke fundet sted i den grad, at mulkt er bleven forelagt. Ved politiets mellemkomst er dog et par mindre erstatningssager forligte i mindelighed. Noget ulykkestilfælde, som bevirkede tab af menneskeliv, har ikke fundet sted i denne vinter. Sundhedstilstanden blandt fiskerne har i det hele taget været almindelig god, naar undtages, at flere i vinterens løb var angrebet af influenza. Af fremmede fiskekjøbere indfandt sig iaar 2, hvoraf 1 saltede paa land og 1 saltede ombord i fartøi, hvorhos 3 kjøbefartøier indfandt sig sidst i april. I vinterens løb har 8 trandamperier været i virksomhed. 10 handelsmænd herfra har hele vinteren kjøbt fisk og tildels dampet lever.

Ansat i penge udgjør det samlede udbytte efter foranstaaende priser følgende

værdiudbytte:

240 700	torsk	à kr.	22,00	pr.	100	kr.	52 954,00
305 800	sej	à »	9,50	»	»	»	29 051,00
1 630	hl. lever	à »	10,00	»	hl.	»	16 300,00
360	» rogn	à »	9,00	»	»	»	3 240,00
200 000	hoveder	à »	6,00	»	1 000	»	1 200,00
						Kr.	102 745,00

Dertil kommer som benyttet til husbrug:

10 000	torsk	à kr.	22,00	pr.	100	kr.	2 200,00		
15	hl. lever	à »	10,00	»	hl.	»	150,00		
10	» rogn	à »	9,00	»	»	»	90,00		
346 000	hoveder	à »	6,00	»	1 000	»	2 076,00	»	4 516,00
								Kr.	107 261,00

hvilket beløb fordelt paa 505 mand giver et gjennemsnitsudbytte af kr. 212,40 pr. mand brutto. Linebaade har imidlertid kun opfisket 31 000 torsk, 30 hl. rogn og 87 hl. lever, saa for deres vedkommende bliver gjennemsnitsudbyttet kun kr. 47,38, medens garnmændene faar et gjennemsnitsudbytte af kr. 294,36 pr. mand.

Dverberg lensmandsbestilling den 12te mai 1899.

Ærbødigst

O. K. Olsen,
adj.

De større fiskevær er følgende:

	Antal fiskere.	Fangst.	
Andenes	193	141 600 torsk.	265 300 sej.
Haugsnes	70	40 000 »	23 100 »
Fiskenes	42	22 500 »	9 700 »
Børvaagen	52	8 000 »	

2. **Øksnes.** Beretning afgivet ved opsynsbetjenten:

Om det afsluttede vintertorskfiske i 1899 for nærværende opsynsdistrikt, afgiver jeg herved min ærbødige beretning.

Ligesom ved tidligere aar var i afvigte december maaned endel af distriktets indvaanere begyndt med vinterfisket saavel med garn som for det meste med linebrug.

Udbyttet ved de foregaaende trækninger blev dog hver gang af ringe betydning; linebaadene tildels en 50 til 100 torsk, garnbaadene væsenlig endel sej. Veiret var derhos i den sidste halvdel af maaneden temmelig variabelt og utrygt, saa sjøveirsdagene blev kun faa. I denne maaned indtraf desværre et beklageligt tilfælde, idet en 5-mands linebaad fra Stø forulykkede, hvorved alle omkom.

Nogle kjøbefartøier ankom i denne maaned til Nyksund. I den første uge af januar ankom til rorværene de fleste fremmede fiskere, ligesom ogsaa nogle kjøbefartøier, landkjøbere, trandampere m. fl., saa ved ugens udløb var rorværene overalt belagt, dog ikke fuldt saa stort belæg i endel rorvær som tidligere aar. Veiret i januar til og med den 20de var særdeles roligt, jevnlig bris fra øst og nordost, dog temmelig kold, 5, 6 til 8 à 9 gr. r. De i denne tid foregaaede trækninger afgav dog hver gang et ringe udbytte, garnbaadene en 10, 20 til 50 torsk, som en sjeldenhed 100—150, derimod erholdtes indtil midten af maaneden paa garnene, navnlig i de vestre og søndre rorvær, endel sej, tildels en 3 à 400. Line-

baadene fik almindelig 10—30 torsk, og kun enkelte gange en og anden baad 50—150 torsk. Da fisket ikke tegnet sig til nogen bedring, afreiste over midten af maaneden 4 af de ankomne kjøbefartøier. I de sidste dage af maaneden blev temperaturen noget mildere, men veiret stormende og omløbende fra sydvest—vest—nordvest med afvekslende regn og snebyger. Man troede ved denne veirforandring en bedring i fisket, men ved de delvise trækninger den 21de, 22de og 24de januar var fangsten i sin almindelighed omtrent det samme, kun den 24de lidt bedre for endel garnbaade for de sydlige rorvær, 70—400—180. Ved tilførsel den 24de af fersk sildagn til pris 10 à 12 kroner tønden blev linebruget, som flere tidligere ikke fandt regningssvarende at have i sjøen, straks agnet og udsat, men blev veiret i de følgende dage af maaneden og udover samme saa stormfuldt, at nogen trækning af bruget i denne tid ikke kunde foregaa. Delvis trækning af garnbrug foregik dog den 28de, men for de fleste, og deriblandt linebaadene, blev bruget først trukket den 7de februar, hvorved meget, navnlig af linebruget tilligemed fangst, gik tabt. Et gode for flere af fiskerne var dog, at der i maaneden, saavel paa torskeliner som ved benyttelse af «vabrug», erholdtes en ikke liden del kveite, til hvis modtagelse flere opkjøbere var tilstede, saa priserne gik op fra 20 til 24, 26 og endog til 30 øre pr. kg.

Det parti torsk, som blev opfisket i januar maaned, androg til ca. 50 000.

Det stormende veir i de sidste dage af januar blev vedvarende som anført til 7de februar; da foregik delvise trækninger af 8 og flere døgns overstaaet garnbrug med fangst i de forskjellige rorvær, gjennemsnitlig omkring 120 torsk. Paa det linebrug, som gjenfandtes, var kun en 10 à 20 torsk, saa nogen bedring ved det ferske sildagn var heller ikke spor til. Fangsten var omtrent ubrugelig. Ved denne tid afreiste ogsaa et par af kjøbefartøierne og ligesaa ved midten af maaneden et par linebaade. Fra 8de februar til og med den 13de var veiret uroligt, saa faa delvise trækninger foregik med liden fangst. Fra 14de til 18de februar og den 21de og 23de var almindelige sjøveirsdage og var fangsten i de forskjellige rorvær tildels noget bedre, garnbaadene enkeltvis op til 360, linebaadene ligeledes til 100. Den 27de var fangsten paa 4 til 7 døgns overstaaet garnbrug gjennemsnitlig i 1ste merkedistrikt 200, i 2det 190, i 3dje 250 og i 4de 400.

Ligefra midten af januar forefandt man af og til i torskemaverne synlige tegn til sild, saa man formodede store stimer af sild stod længst ude paa havet, hvilket man ogsaa i midten af februar fik fuld vished om, idet man da fik se, at stimer af sild i stor udstrækning stod ud for kysten, endog nær under skjærene, uden at der gaves anledning til nogen fangst af den, eftersom veiret i de par paafølgende dage blev til hinder, og silden senere forsvandt.

Det i februar opfiskede parti torsk andrager til 102 000. I de sjøveirsdage, man havde i mars maaned, var fisket i sin almindelighed heller ikke af nogen nævneværdig betydning. Naar undtages den 2den mars, da 4 døgns garnbrug i de forskjellige rorvær afgav en fangst af fra 150 til 400, afgav de trækninger, som helt eller delvis foregik i sjøveirsdagene fra 8de mars og paa det nærmeste til maanedens udgang, kun liden fangst; garnbaadene enkelte gange for en og anden baad 100 og 150, men almindeligst 10—30 torsk, linebaadene noget lignende. Over midten af maaneden afreiste endel linebaade til Lofoten. I den sidste halvdel af maaneden fandt man i fisken lodde, saa man antog denne var i anmarsch. Da paaskedagene indfaldt ved maanedens udgang, afreiste ved denne tid fiskerne fra rorværene, men eftersom tegn til lodden viste sig, var flere bestemte, saasnart paaskedagene var forbi, at vende tilbage. Det i mars opfiskede parti torsk blev kun 32 500.

Nogen fisketygde her for distriktet har saaledes heller ikke iaar forekommet. Man ventede tid efter anden, at fisken skulde støde til, men blev man gang efter gang skuffet i sine forhaabninger. Man antog torsken holdt sig ude paa havet i sildestimerne og saaledes ikke kom op til de vanlige fiskepladse. Da silden, som anført, i februar stødte op under skjærene, viste det sig, at videre torsk ikke medfulgte, saa den opstillede formodning, «at silden hindrede fiskens opsig», vel ikke kan fuldt ud ansees som aarsag. Havtemperaturen og det stadige kolde veir kan maaske ogsaa have havt en hemmende indflydelse for torskens opsig.

Efter midten af januar erholdtes ikke videre sej paa garnene, kun en og anden. Som en merkelighed maa anføres, at omkring midten af februar saa man i nogle sjøvær ude ved garnsættene stimer af sej, som oppe ved havfladen boltret sig i forekommende mængder af den saakaldte «mare», som sejen sedvanlig om sommeren delikaterer sig med. Ligesom i januar erholdtes ogsaa i februar og tildels i mars en noksaa god fangst af kveite, som af opkjøberne blev islagt i kasser og afsendt til Trondhjem. Den iaar bekomne torsk var særdeles fed og fyldig.

I januar afgav 200—220 garnfisk 1 hl. lever, i februar omkring 240—250 og i mars 300. Linefisk fra 250, senest 360—380. Af leveren erholdtes i den første del af januar ca. 50 pct. damptran, senere 46 og 45 pct., linelever endel mindre. Ved foretagen veining i midten af januar viste det sig, at 100 sløiet torsk afgav en vegt af 290—300 kg.

Fiskepriserne var i januar 20—25 kroner pr. 100, senere 24—26. Lever 12–16 kroner pr. hl. Sej betaltes med 6—7 kroner pr. 100, sejlever 10 øre pr. liter.

Udbyttet af torskefisket her for iaar fra 1ste januar til 31te mars stiller sig saaledes:

73 garnbaade	med 512 mand,	124 500 torsk,	505 hl. lever,	177 tdr. rogn.
127 linebaade	» 559 »	60 000 »	206 —	100 —
200 baade	med 1 071 mand,	184 500 torsk,	711 hl. lever,	277 tdr. rogn,

der efter en gjennemsnitspris af 24 kroner pr. 100 garnfisk, 14 kroner pr. hl. lever og 15 kr. pr. tønde rogn samt for linefisk 23 kroner pr. 100, lever 13 øre pr. liter og 15 kroner pr. tønde rogn repræsenterer ialt en kapital af kr. 57 483,00.

Udbyttet afgiver pr. garnbaad kr. 541,00, pr. linebaad kr. 141,00.

Det hele fordelt paa fiskernes antal afgiver pr. mand det yderst mislige udbytte af kr. 53,00.

Af sej blev samtidig opfisket 20 000, i rund tilstand à 10 øre, kr. 2 000,00.

Af kveite opfisket 92 000 kg., gjennemsnitpris à 24 øre pr. kg., kr. 22 080,00.

Endel paa liner bekommen smaafisk, som brosmer og hyse, blev væsentlig af fiskerne anvendt til fortæring og for det meste til agn for kveitefisket. Noget videre salg af fiskehoveder og rygge foregik ikke; størstedelen blev af fiskerne hjemført og benyttet til surogatfoder for kreaturerne.

Af fiskepartiet blev 80 000 saltet til klipfisk, og noget over 9 000 nedlagt saltet i kasser og forsendt til sydbyerne. Resten 95 000 hjeldhængt til rundfisk.

Endel paa land saltet fisk blev paa stedet solgt til 3 kroner pr. 20 kg. Af medicintran blev tilvirket 225 tønder, omkring 112 hl. lever afsat til raatran.

Tilførsel af fersk agn var iaar kun lidet af, saa det kjøbte agn under fisket kun androg til omkring 1 000 kroner. Linebaadene var ved ankomsten jevnlig forsynet med saltet agn af blæksprut.

Brugstabet iaar var forholdsvis mindre. For linebaadene gik dog adskillig tabt i stormdagene 25de januar til 7de februar. For garnbaadene var intet større brugstab, men brugsslitage blev noksaa betragteligt. Tab af og skade paa brug antages for iaar at dreie sig om kr. 5 000,00. Forhyrede leiekarle var iaar 80; hyrelønnen var fra 120 til 140 kroner samt fri kogt mad, lys og brænde.

Udredelse af hyrelønnen vil nok iaar falde tungt for nogen hver. Sjøveirsdagene under dette fiske har været i januar 14 hele og 5 tildels, februar 8 hele og 8 tildels og i mars 8 hele, 5 tildels.

Under dette fiske har man herude kun havt nogle faa regndage i forbindelse med storm af sydvest og vest, jevnligst har ost- og nordostlige vinde tilligemed kulde været herskende. Et betydeligt snefald har ogsaa fundet sted.

Som ventelig ved det forefaldende kolde veir har adskillig sygelighed af forkjølelse forekommet blandt fiskerne, som for enkelte udartede til lungebetændelse, hvoraf 1 afgik ved døden. Saavel dette, som ved nogle andre alvorlige sygdomstilfælde, maatte kommunelægen ofte være i virksomhed og paa reiser, trods dette maa dog siges, at sundhedstilstanden i sin almindelighed har været god. Noget forlis siden fiskets begyndelse i

januar har heldigvis under dette fiske ikke fundet sted. Af nogen nævnelig skade forøvrigt blev en otringsbaad ved rorværet Sørsand under stormen den 25de februar om natten, medens den laa i sine fortøininger, paadrevet af en anden baad, med den følge, at den gik tilbunds og blev knust af det voldsomme sudrag.

Til almindelig tilfredshed havde man i nordværene tilstede en redningsskøite, rigtignok kun til 13de februar. Den var samtidig med baadene ude og rede til at yde bistand. Den var da ogsaa ude for at søge efter en 5-mands linebaad, som under det paafaldende veir med snekave ikke var opkommen til rorværet Stø. Baaden havde imidlertid holdt af og var tilsidst kommen i behold til gaarden Nøis i Dverberg. Nogle baade blev ogsaa af skøiten opslæbt til rorværet Stø, hvor skøiten var stationeret.

En redningsskøite, der var bestemt for Hovden, havde havneplads ved Sunderø. Den var som oftest krydsende ude paa observationer. Her er et almindeligt ønske om, at saadanne fartøier fra høsten af og udover vinterfisket kunde være tilstede paa disse kanter.

Tab. I.

Tabel over antal baade, fiskere, udbytte m. m.

Merkedistrikt.	Baade.		Udbytte af			I fisket har deltaget.	Gjennemsnitspriser: Garnfisk kr. 24,00, linefisk kr. 23,00 pr. 100, garnlever kr. 14,00, linelever kr. 13,00 pr. hl. Rogn kr. 15,00 pr. tønde.
	Antal.	Besætning.	antal torsk.	hl. lever.	tdr. rogn.		
1ste distrikt.						Af Øksnes:	Udbyttet kapitaliseret udkommer:
Garnbaade . . .	30	208	53 000	210	67	57 garnbaade med 394 mand.	For 124 500 garnfisk à kr. 24,00 pr. 100 . . . . kr. 29 880,00 » 505 hl. lever à kr. 14,00 » 7 070,00
Linebaade . . .	2	7	2 000	7	3	61 linebaade » 252 »	» 177 tdr. rogn à kr. 15,00 » 2 655,00
2det distrikt.						Af Hadsel:	kr. 39 605,00
Garnbaade . . .	24	161	30 000	122	51	4 garnbaade med 27 mand.	fordelt paa 73 garnbaade, afgiver pr. garnbaad kr. kr. 541,00 eller pr. garnmand kr. 77,00.
Linebaade . . .	22	87	5 000	17	9	22 linebaade » 97 »	For 60 000 linefisk à kr. 23,00 . . kr. 13 800 00
3dje distrikt.						Af Sortland:	» 206 hl. lever à kr. 13,00 . . » 2 678,00
Garnbaade . . .	15	111	32 000	133	46	7 garnbaade med 52 mand.	» 100 tdr. rogn à kr. 15,00 . . » 1 500,00
Linebaade . . .	50	223	26 000	93	40	10 linebaade » 48 »	» 17 978,00

4de distrikt.						Af Dverberg:	som fordelt paa 127 linebaade afgiver pr. linebaad kr. 141,00 eller pr. linemand kr. 32,00.	
Garnbaade . . .	4	32	9 500	40	13	5 garnbaade med 32 mand.		
Linebaade . . .	53	242	27 000	89	48	33 linebaade » 165 »	Kapital tilsammen	kr. 57 583,00
Tilsammen	200	1 071	184 500	711	277	Af Bo: 1 linebaad med 4 mand.	Samtidig paa garnene er opfisket 20 000 sej, der i rund tilstand à kr. 10,00 pr. 100	» 2 000,00
							Paa liner er opfisket af kveite 92 000 kg. à 24 øre pr. kg.	» 22 080,00
							Det hele ndbytte	kr. 81 663,00

Tab. II.

Fortegnelse over kjøbefartøier, der søgte til Øksnes under torskefisket i 1899.

Fartøiets slags.	Navn.	Ton drægtig.	Hvorfra.	Førerens navn.	Antal besætning.	Naar ankommet.	Naar afgaaet.	Hvad indehavde.	Hvor var beliggende.
Jægt . . .	«Foreningen»	64	Oksnes	?	?	Høsten 1898			Nyksund
do. . . .	«Haabet»	73	do.	?	?	do.			do.
Jagt	«Anna Marie»	40	Steigen	I. Olsen	4	29/12 98	11/2 99	500 saltfisk	do.
do.	«Magdalene»	52	Kristiansund	Peder Lind	5	do.	14/1 99	Ballast	do.
do.	«Aginoria»	30	do.	Tore Brækkan	4	6/12 98	15/1 99	1 500 saltfisk	do.
do.	«Ingeborg»	56	do.	Lars Lunde	5	2/11 98	17/3 99	40 000 do.	do.
do.	«Kvik»	40	do.	N. Eide	4	29/12 98	15/1 99	Ballast	do.
do.	«Berthe»	48	Ørlandet	K. Bugten	5	5/1 99	18/1 99	do.	do.
Jægt . . .	«Sølivet»	56	Bergen	J. Rolfsen	7	16/1 99	16/2 99	500 vegt saltfisk	Stø
Galeas . . .	«Edmund»	60	do.	Bøe	6	19/1 99	10/2 99	Ballast	do.
10		519			40				

Fartøierne afreiste til Lofoten.

Øksnes fiskeriopsyn, 20de april 1899.

I. M. Herness.

Det største fiskevær er:
Nyksund, hvor ca. 300 fiskere fiskede 58 000 stkr. torsk.

3. **Bø.** Beretning afgivet ved lensmanden i Bø:

1. Vinterfisket.

Som sædvanligt begyndte man at drive fisket med garn allerede i midten af afvigte december maaned, men veiret var ugunstigt, saa nogen nævneværdig fangst af torsk blev ikke gjort. I januar faldt veiret gunstigt; men heller ikke i denne maaned vilde torskefisket forbedre sig, hvorimod sejfisket var usædvanlig godt. Saalænge fisket varede, til i begyndelsen af april maaned, holdt veiret sig nogenlunde godt; men torskefisket saavel paa garn som liner vilde ikke slaa til, idet fangsten holdt gjennemsnitlig 150 pr. garnbaad og 70 pr. linebaad.

Jo længere det led ud paa vinteren, desto mere tog fisket af. I midten af februar stod tyngder af sild under land. Lidt blev fisket og benyttet som agn. Paa dette agn fiskede nogle baade godt; men det varede kun nogle dage, til silden var forsvunden og fisken med.

I fisket deltog 89 garnbaade, 49 linebaade, og af kjøbefartøier var 3 tilstede. Redskabstabet var ubetydeligt.

Priserne paa fisken holdt sig i 20—24 kr. pr. 100 og for lever 10—12 øre literen.

Fisken var iaar usædvanlig stor og fed.

Vinterfisket afsluttedes 15de april med parti 300 000 stkr. torsk, hvoraf saltet 60 000, resten hængt. Lever 500. Rogn 730. Dampmedicintran 290 hl.

Mod i forrige aar 210 000 stkr., hvoraf saltet 36 000, lever 200, rogn 375 og 180 hl. dampmedicintran paa omtrent samme baadantal.

Tabet af redskaber anslaaes til følgende værdier:

Garnbruget	kr.	4 200,00
Linebruget	»	1 700,00
Slitagen paa:		
Garnbruget	»	6 800,00
Linebruget	»	2 900,00
Værdien af forbrugt agn ansættes til . .	»	4 000,00.

Naar dette beløb er forholdsvis lidet, har dette sin grund i, at tilførselen af fersk agn var liden. Som agn benyttedes hovedsagelig saltet blæksprut.

Partiet ved hver uges slutning udgjorde:

Ugen, som endte den	Fisk opfisket.	Fisk deraf saltet.	Lever. Hekto-liter.	Medicin-tran. Hekto-liter.	Rogn. Hekto-liter.	Anmerkning.
21de januar . . .	42 000	4 000	88	45	50	Det til tran dampede parti lever er ikke medtaget i det opgivne leverparti.
28de — . . .	70 000	6 000	153	75	90	
4de februar . . .	130 000	28 000	260	140	190	
11te — . . .	175 000	55 000	280	200	320	
18de — . . .	190 000	56 000	290	220	380	
25de — . . .	220 000	57 000	330	250	435	
4de mars . . .	240 000	60 000	370	265	530	
11te —	250 000	60 000	395	274	610	
18de —	255 000	60 000	405	274	625	
25de —	260 000	60 000	410	280	640	
8de april	278 000	60 000	450	280	690	
15de —	300 000	60 000	500	290	730	

Værdien af det opfiskede parti 300 000 med lever og rogn, ansat gjennemsnitlig til kr. 26,00 pr. 100, udgjør kr. 78 000,00, som for den største del falder paa Bø herred.

Antallet af baade og mand samt det opfiskede parti i de forskjellige vær med garn og liner særskilt findes i omstaaende tabel.

Fiskevær.	Garn-baade.	Line-baade.	Mand med garn.	Mand med liner.	Op-fisket.	Anmerkninger.
Udskaar	1		7		2 000	
Govik	2		14		5 000	
Hovden	14	23	100	91	63 000	3 kjøbefartøier
Nykvaag . . .	10	19	72	81	49 000	
Sandvig	5		38		14 000	
Gustad	8		58		24 000	
Aasan	6		46		16 000	
Strømsjø. . . .	21		155		57 000	
Skaarvaag . . .	5	6	35	30	18 000	
Fjærvold . . .	3		22		9 000	
Gimstad	5		37		15 000	
Svinø	4		30		13 000	
Gaukværø . . .	4		30		12 000	
Lilleø.	1	1	6	4	3 000	1 kjøbefartøi
Tilsammen	89	49	650	206	300 000	

Af partiet falder 250 000 paa garn- og 50 000 paa linefiskerne.
Gjennemsnitlig lod pr. garnfisker . . . kr. 100,00,
do. do. pr. linefisker . . . . » 62,00.

Tilstede var af kjøbefartøier 3 med en samlet drægtighed af 99 ton, med 13 mands besætning.

8 trandamperier var i virksomhed.

Ingen omkom under fisket ved ulykkestilfælde.

II. Vaarfisket.

Dette fiske begyndte omkring midten af april; men nogen fisketyngde var ikke tilstede før ved maanedens slutning. Den 15de april var 65 garnbaade og 180 linebaade tilstede fra Hovden til Lokø. Naar dette fiske tildels og især i begyndelsen dreves med garn, havde dette sin grund

i mangel paa agn. Det eneste agn, man havde, var lidt lodde, som blev stengt i distriktet, og lidt tilført daarlig sild. Paa grund af denne agnmangel kom baadene ikke paa sjøen i ca. 2 uger af den bedste tid. Veiret var under hele fisket særdeles gunstigt, og fangsten paa godt agn, naar saadant kunde opdrives, var optil 200 pr. baad. Den gjennemgaaende fangst var 10—200, almindelig 60.

Naar fisket blev mislykket, skyldes dette alene agnmangelen.

Fisken var stor og fed. Betaltes gjennemsnitlig i beregnet lever og rogn med kr. 26,00 pr. 100. Sløiet fisk betaltes med kr. 20,00 til 27,00 pr. 100. For leveren 12 øre literen.

I fisket deltog 905 mand.

Det opfiskede parti skraap (vaarfisk) udgjorde 150 000, hvoraf intet blev saltet.

Værdien af partiet med leveren udgjorde	kr.	39 000,00,
lot pr. mand	»	43,00,
til agn pr. mand medgik for	»	6,00,
slitage og tab af redskaber udgjorde pr. mand en værdi af	»	12,00.

1 kjøbefartøi drægtig 42 ton med 5 mands besætning var tilstede.

Af ulykkestilfælder indtraf ingen, og sundhedstilstanden var saavel under vinter- som vaarfisket god.

Bø lensmandsbestilling, 8de august 1899.

K. M. Christensen,
adj.

4. **Sortland.**

I dette herred foregaar i regelen intet skrejfiske, men i 1899 blev der dog fisket fra de forskjellige hjemsteder ialt ca. 40 000 stkr. skrej, hovedsagelig med «smaagarn». Fisken var mager og liden, den hængtes til rundfisk, solgtes i tørret tilstand til herredets handelsmænd og antages at være udbragt til ca. kr. 6 500,00. Den gav omtrent 40 hl. lever til en værdi kr. 320,00.

5. **Gimsø.** Beretning afgiven ved lensmanden i Gimsø.

Som vanligt begyndte baadene at indfinde sig ved værene allerede nytaarsdag, og bleve de første redskaber satte den 2den januar.

Fisket vedvarede til 8de april, da næsten samtlige baade havde forladt værene. I fisket deltog iaar blot 65 baade med 412 mands besætning, hvorat en del allerede i mars maaned som vanligt flyttede til indersiden. Af baadlagene var 36 med 225 mand hjemmehørende i Gimsø,

14 med 81 do. i Hadsel, 10 med 71 do. i Valberg og 5 med 35 do. i Borge; 29 var garnbaade med 204 mands besætning og 36 linebaade med 208 mand.

Fisket maa ansees aldeles mislykket. I en stor del af fisketiden herskede der uafladelig uveir, der hindrede enhver bedrift paa søen; heller ikke stødte der nogen fisketyngde under land. Det samlede opfiskede kvantum udgjør:

39 000 skrej, hvoraf 37 000 hængt og 2 000 saltet.
45 000 sej, samtlige hængt.
200 hl. torskelever, hvoraf 160 hl. er dampet til 80 hl. medicintran.
140 hl. sejlever, hvoraf 60 hl. er dampet til 25 hl. medicintran.
40 hl. rogn.

Sundhedstilstanden har været god; almuens forhold og orden ligesaa. Ingen bøder for overtrædelse af fiskerilovgivningen forelagdes. Intet redskabstab forekom, intet kjøbefartøi var tilstede, intet menneskeliv gik tabt.

Opgave over fiskernes antal og udbyttet ved de forskjellige vær sees af følgende tabel:

Fiskeværene.	Antal baade.	Antal mænd.	Udbytte.			Anmærkninger.
			Fisk.	Lever.	Rogn.	
				hl.	hl.	
Vikerø . . .	15	107	14 000	90	14	29 000 sej, 90 hl. lever.
Hovsund . . .	27	173	18 000	115	19	16 000 sej, 50 hl. lever.
Laukvik . . .	23	132	7 000	43	7	
	65	412	39 000	248	40	

Gimsø lensmandsbestilling den 12te april 1899.

Edv. Roll.

6. **Borge.** Beretning afgiven ved lensmanden i Borge.

Angaaende vinterfiske i Borge 1899 tillader jeg mig herved at indberette:

Sejfisket paabegyndtes som vanlig i begyndelsen af december. Det dreves i de to sidste uger før jul af 21 baade og mellem jul og nytaar af 25 baade. Før jul blev fangsten høist ubetydelig; men mellem jul og nytaar opfiskedes nogle tusen stykker.

I de første dage af januar samledes alle i distriktet hjemmehørende baadmandskaber i værene, og efterhaanden kom der 9 baade fra andre distrikter, nemlig 5 fra Valberg, 1 fra Hadsel og 3 fra Skjærstad, hvorved det hele antal blev 121. Deraf forliste 1 den 4de januar og 1 den 23de januar, saa antallet derefter blev 119. 3 baade brugte liner, 3 baade liner og smaagarn, alle de øvrige almindelige storgarn.

Besætningen udgjorde 755 mand, der drev sjøen, samt 106 kokgutter. Af de førstnævnte var 533 selvlottesmænd, 55 halvlottesmænd (roede med leiet brug), 64 leiekarer, 29 halvkarer og 72 garngutter med lot af 1 eller $1^1/_2$ garn.

I de sidste dage af januar, første halvdel af februar og nogle dage i begyndelsen af mars var veiret stormende; men iøvrigt var det gjennemgaaende bra veir hele vinteren.

Med fangsten af torsk var det stadig yderst smaat hele vinteren, hvorimod fangsten af sej ofte var ganske god i januar og begyndelsen af februar. Optællingen ved fiskets slutning viste, at det hængte kvantum torsk udgjorde 120 800 stykker. Intet var saltet eller tilvirket paa anden maade. Til kogfisk antages medgaaet ca. 3 200 stykker. Der er saaledes i det hele opfisket 124 000 stykker. Kvantumet af sej beregnedes til 300 000 stykker, hvoraf 10 000 — ti tusen — blev saltet til russefisk og det øvrige flækket og hængt. Udbyttet af rogn udgjorde 140 hl., og lever af torsk og sej tilsammen 1 065 hl. Deraf blev der dampet 62 hl. medicintran; resten blev anvendt til raatran. Pr. baad udgjorde udbyttet vel 1 000 stykker torsk og vel 2 500 stykker sej gjennemsnitlig.

Salg af torsk foregik ikke før henimod og ved fiskets slutning. Prisen var da kr. 23,00—25,00 pr. 100 stykker. Lidt sej solgtes i løbet af vinteren og mesteparten af det øvrige ved fiskets slutning for omkring kr. 7,00 pr. 100 stykker. Leverprisen var 12 øre pr. liter for torskelever og 8 øre for sejlever. Rognen solgtes ved fiskets slutning til kr. 12,00 pr. tønde saltet, hvilket omtrent svarer til kr. 7,00 pr. hl. for løs usaltet rogn. Lidt sejrogn var saltet og opnaaede halv pris mod torskerogn. Værdien af 100 torsk med lever og rogn udgjør kr. 29,00 og værdien af 100 sej med lever kr. 8,75. Den samlede værdi af fiskets udbytte blir saaledes kr. 62 210,00. Efter fradrag af baadlotterne, samt hvad der falder paa halvkarer, garngutter og kokgutter, bliver gjennemsnitslotten

pr. voksen mand ca. kr. 75,00, et udbytte, der ikke fuldt ud dækker udgifterne for redskaber, kost, brænde og husleie og saaledes ingen nettoindtægt giver. Det skal imidlertid bemerkes, at de fleste fiskere havde sin rundfisk hængende til fiskebyttet i midten af juni, og at de da opnaaede en pris af kr. 10,00 pr. vegt, hvilket omtrent svarer til kr. 40,00 pr. 100 stykker, idet dette antal i regelen gav omkring 4 vegter. Ogsaa for sej blev prisen betydelig høiere pr. vegt i tør tilstand, end hvad der vilde have svaret til den foran anførte pris pr. 100; men dette kom væsentlig opkjøberne tilgode, da de fleste fiskere havde solgt seien til disse før prisstigningen.

1 kjøbefartøi indfandt sig, men reiste ganske straks paa grund af det mislige fiske. Flere trandampere begyndte sin virksomhed først paa vinteren, men udbyttet blev som anført kun 62 hl. damptran.

2 baade forliste under fisket, nemlig 1 den 4de januar og 1 den 23de januar, begge ved Eggum. Ved det første forlis omkom 1 mand, ved det andet 6, samtlige af Borge.

Borge lensmandsbestilling, 21de september 1899.

Ærbødigst

O. K. Olsen.

Fiskeværene er følgende:

Kvalnæs	med	150	fiskere	og	fangst	18 500	stykker	torsk
Højnæs	»	56	—	-	—	10 870	—	»
Sandø	»	118	—	-	—	22 720	—	»
Borgevær og Kalvær	»	150	—	-	—	18 460	—	»
Eggum	»	267	—	-	—	48 250	—	»

7. **Værø og Røst**. Beretning afgiven af lensmanden i Værø.

A. Røstfisket.

Fisket tog sin begyndelse den 4de januar, idet 3 baade af indbyggerne da satte garn, der blev trukket den 6te med udbytte 40—90 fisk. Senere deltog flere baade i fiskeriet, men bedriften hindredes meget af stormende veir og de trækninger, som blev gjort med kortere eller længere mellemrum, gav ringe udbytte baade for garn og liner.

Ved slutten af januar var de fleste fremmede fiskere ankomne.

Fisket vedblev imidlertid at være yderst smaat ogsaa i februar maaned.

Da fisket for ytresiden saaledes ikke gav nævneværdigt udbytte, begyndte man iaar tidligere end ellers at forsøge fisket paa indresiden, idet nogle baade allerede i de sidste dage af februar og først i mars flyttede sine redskaber til indresiden. I den første tid var imidlertid fisket daarligt ogsaa der, og endel baade flyttede til Lofotværene, men omkring midten af mars bedredes det noget og i de sidste dage af mars blev fisket meget godt, idet der paa 2—3 nætters garn fiskedes optil 2 000 fisk og paa liner optil 350. Det gode fiske fortsatte ogsaa en stund i april, men omkring midten af maaneden blev det svært ujevnt, saa endel fiskede godt, men andre daarligt.

Fra begyndelsen til midten af april paagik en forholdsvis betydelig tilstrømning af fremmede fiskere, særlig fra de østlige Lofotvær, saa det oprindelige baadantal i en fart øgedes med 75 baade, navlig garnbaade.

Bedst var fisket paa garn hele tiden, da fisken var særdeles fed og ikke vilde bide paa det her brugelige agn, saltet sild og brisling.

Den 24de april sluttede de fleste garnbaade fisket og de andre i de nærmest paafølgende dage, medens den største del af linefiskerne blev liggende hele maaneden ud.

Trods det aldeles feilslagne fiske paa ytresiden i januar og februar og det ikke ubetydelige redskabstab for garnbaadene, idet 2 lænker jevnlig benyttedes, blev dog udbyttet for garnfolket, grundet de høie fiskepriser, nogenlunde bra, men for linefolkene vistnok under et middelsaars udbytte.

I Røstfisket deltog i alt 162 garnbaade samt 38 linebaade med en samlet besætning af 1 111 mand.

Tilstede var derhos 19 kjøbefartøier, og var 5 trandamperier i virksomhed.

B. Værøfisket.

Dette tog sin begyndelse den 6te januar, idet der da af indbyggerne blev gjort prøvesæt, der blev trukket den følgende dag med et høist ubetydeligt udbytte.

Den 10de januar blev der gjort flere prøvesæt, der blev trukket den 12te, men var fangsten fremdeles liden — fra 5—25 skrej.

Den fremmede almue havde nu begyndt at indfinde sig, men veirforholdene, ligesom ogsaa det ringe udbytte, der blev gjort af de baade, som drev søen, bevirkede, at fisket for alvor først begyndte medio februar. Fisket vedblev imidlertid at være ujevnt og smaat den hele tid til omkring 10de april, da det blev noget bedre, ligesom de mere rolige veirforhold da tillod daglige trækninger, men noget fiske af betydning blev der ikke, uagtet der ud i april maaned blev forsøgt ogsaa med ferskt agn.

Fisket foregik den hele tid væsentlig paa Værøens indreside.

Ligesom tidligere blev der ogsaa i aar, navnlig i februar maaned, gjort forsøg paa ytresiden, men fisket vilde heller ikke der slaa til, hvorfor ytresidefisket snart blev opgivet.

Da skrejen iaar allerede fra fiskets begyndelse viste sig usædvanlig fed, gjorde man sig haab om garnfiske, hvorfor forsøg stadig blev gjort saavel med almindelige garn som smaafiskgarn, baade paa indresiden og ytresiden, men udbyttet var ogsaa paa disse — paa et par undtagelser nær — meget tarveligt.

Af hensyn til det mislige fiske, hvis udbytte trods de høie fiskepriser maa betegnes som under et middels aar, blev de fleste fremmede fiskere liggende til udgangen af april maaned for at kunne faa noget tilovers efterat alle udgifter var dækket.

Tab af redskaber var iaar forsvindende.

I fisket deltog i alt 161 linebaade, hvoraf 20 delvis ogsaa brugte garn, samt 2 garnbaade med en samlet besætning af 735 mand.

Tilstede var derhos for en kortere tid 2 kjøbefartøier og var 3 trandamperier i virksomhed under hele fisket.

Redningsskøiten «Bergen» var stationeret paa Værø fra 21de februar til udgangen af mars maaned.

Herunder fik den anledning til at yde hjælp til 3 fiskerbaade, der under aflandsstorm befandt sig i fare ude paa fiskerhavet, idet den bugserede disse til land.

Det samlede opfiskede parti for det hele distrikt udgjorde 1 251 000 skrej, 3 910 hl. lever, hvoraf tilvirket 1 487 hl. damptran, 1 105 hl. rogn, 1 100 000 hoveder.

Værdien heraf er beregnet til kr. 380 440,00.

Efter dette kan bruttolodderne for linefiskerne ansættes til kr. 155,00 og for garnfiskerne til kr. 250,00 pr. mand.

Fra fiskets begyndelse til udgangen af mars maaned ledes opsynet af undertegnede i egenskab af stedets lensmand med bistand af kirkesanger Rekstad, der assisterede paa Røst.

Overensstemmende med amtets bestemmelse var der fra 1ste til 30te april etableret særskilt opsyn saavel for Værø som Røst. Som opsynsbetjent herunder fungerede undertegnede for Værø med station paa Røstnesvaag og udskiftningsassistent Leknæs for Røst med station paa Glen.

Som rorskarle var antaget gaardbruger Andreas Hansen Høiforseet af Beieren og stevnevidne Hagbart Mikalsen af Bjarkø for Værø og gaardbruger Ole Martinsen Olderen af Stadsbygden for Røst station.

Ordenen var under hele fisket udmerket og blev der ikke forelagt bøder for overtrædelse af fiskeriloven.

For overtrædelse af handelsloven blev der af opsynsbetjenten paa Røst forelagt en bod, der blev vedtaget og betalt.

Sundhedstilstanden var saavidt mig bekjendt gjennemgaaende god. Ved sygdom indtraf 2 dødsfald, hvorimod intet ved ulykkestilfælde.

Som fiskerilæge fungerede cand. med. Aarsether.

Den geistlige betjening udførtes af sogneprest Nicolaisen, der ligesom emissærer for Nordlands indremission, sømands- og hedningemissionen jevnlig holdt bibellæsninger paa Værø og Røst.

Værø den 15de juni 1899.

Rønning.

	Antal fiskere.	Opfisket kvantum.	Antal kjøbefartøier.	Priser i gjennemsnit.
I Værø . .	735	311 000	2	100 st. sløjet torsk kr. 25,00
» Røst . .	1 111	940 000	19, deraf	1 hl. lever » 13,00
			1 damp-	1 » rogn » 12,00
			skib.	100 st. fiskehoveder » 0,60

8. **Flakstad.** Udenfor hvad der fiskedes, medens distriktet laa under opsynet for lofotfisket, blev der, efter at opsynet var hævet, fisket ialt 15 000 skrej udelukkende med liner, der til en gjennemsnitspris af kr. 25,00 pr. 100 sløjet fisk og med udvundne 25 hl. lever til kr. 10,00, tilsammen havde en værdi af kr. 4 000,00.

Fiskernes antal er medtaget i opgaverne angaaende lofotfisket.

9. **Lødingen.** Her foregaar i regelen intet skreifiske, men i mars 1899 drev ca. 30 ældre mænd og unggutter, som ikke var dygtige til at drage til Lofoten, fiske med smaagarn og dybsagn paa Kanstadfjorden, hvorved opfiskedes ca. 6 000 st. skrej til en værdi af kr. 1 500,00.

10. **Gildeskaal.** Her fiskede 20 linebaade med 60 mand og 2 garnbaade med 12 mand tilsammen 11 000 stykker skrej, hvoraf 3 000 hængtes til rundfisk og resten saltedes til klipfisk. Leveren udgjorde ialt 37 hl., hvoraf tilvirkedes 10 tønder dampmedicintran og af rogn blev der 18 hl. Af fangsten faldt 2 000 stykker skrej paa de to garnbaade og 9 000 paa linebaadene.

Priserne var i gjennemsnit kr. 23,00 for 100 sløjet fisk, kr. 12,00 for 1 hl. lever og kr. 15,00 for 1 hl. rogn, hvorefter den samlede værdi er beregnet til kr. 3 244,00.

Fangsten foregik fra midten af januar til 22de mars.

I Fuglevær, hvor 30 mand, fiskedes 5 000 stykker skrej og i Fleinvær, hvor 42 mand, fiskedes 6 000.

11. **Melø.** Her fiskedes i april maaned af 40 mand paa 20 smaa baade med «smaagarn» ialt 20 000 stykker skrej, der gav 25 hl. lever og 10 hl. rogn. Til en gjennemsnitspris af kr. 20,00 pr. 100 sløjet fisk, kr. 10,00 for en hl. lever og kr. 10,00 for 1 hl. rogn, udgjorde den samlede værdi kr. 4 350,00. Af fiskerne laa 30 mand i Reipaag.

12. **Rødø.** Her fiskede ialt 335 mand, fordelt paa 33 garnbaade — 191 mand — og 36 linebaade — 144 mand — 80 000 stykker skrej, hvoraf der paa garnbaadene faldt 69 000 og paa linebaadene kun 11 000. Prisen var i gjennemsnit for 100 sløjet fisk kr. 22,75, for 1 hl. lever kr. 12,00 og for 1 hl. rogn kr. 10,00, samt for 100 hoveder kr. 0,25. Værdien af den hele fangst beregnes til kr. 24 700,00.

Paa herredets 2 fiskevær fordeltes folk og fangst saaledes:

Myken:	186 fiskere,	36 000 skrej,	2 kjøbefartøjer.
Valvær:	149 » ,	44 000 » ,	1 —

13. **Trænen.** Her falder fisket i to afdelinger:

1) Vinterfisket, som dreves fra Selvær i februar—mars, væsentligst med garn, og hvor fangsten væsentlig gjordes i mars maaned. Her var samlet 218 fiskere, der fiskede 160 000 stykker skrej. Her var 2 kjøbefartøier tilstede.

2) Vaarfisket, der dreves fra Husø og Sydholmen i april maaned, mest med liner og haandsnøre, af 819 fiskere i Husø og nærliggende bosteder med en fangst af 195 000 stykker skrej og af 112 fiskere paa Sydholmen med en fangst af 10 000 stykker skrej. Ved Husø var 3 kjøbefartøjer. Under vaarfisket er her mange fiskere, som har drevet vinterfisket paa andre steder.

Herredets samlede udbytte var 365 000 stykker skrej til en gjennemsnitspris af kr. 22,50 pr. 100 stykker sløiet fisk, 1 190 hl. lever à kr. 10,50, 383 hl rogn à kr. 12,92 og 200 000 fiskehoveder à kr. 0,50 pr 100 stykker. Den hele værdi udgjorde kr. 99 975,00. Fiskernes samlede antal var 1 149, fordelte paa 335 baade. Heraf fiskede 65 baade med 303 mand udelukkende med garn, 72 baade med 267 mand alene med line og 44 baade med 103 mand alene med dybsagn (haandsnøre). 476 fiskere paa 154 baade var forsynede med alle tre redskaber.

14. **Dønnæs.** Her fiskede 83 mand paa 19 baade, fordelt saaledes at 70 mand paa 14 baade brugte garn, 9 mand paa 3 baade line og 4 mand paa 2 baade dybsagn.

Den samlede fangst udgjorde 35 500 stykker skrej, hvoraf 34 000 faldt paa garnfolkene, 1 000 paa linefolkene og 500 paa snørefolkene. Fiskeprisen var i gjennemsnit kr. 21,00 pr. 100 sløjet torsk. Der udvandtes tillige 133 hl. lever à kr. 13,00, 72 hl. rogn à kr. 12,00 og solgtes 5 000 fiskehoveder à 60 øre pr. 100 stykker. Den samlede værdi ansættes til kr. 10 078,00. Fisket foregik udelukkende i Aasvær og som vinterfiske. Der var 2 kjøbefartøjer tilstede.

15. **Herø.** Her fiskede 237 fiskere paa 48 baade, hvoraf 26 med 161 mand drev garnbrug og 22 med 76 mand drev linebrng, tilsammen 139 000 stykker skrej, hvoraf 121 200 faldt paa garnfolkene og kun 17 800 paa linefolkene. Fiskeprisen var i gjennemsnit kr. 20,00 pr. 100 sløjet fisk. Af fisken erholdtes 484 hl. lever à kr. 13,00 og 215 hl. rogn à kr. 15,00. Den samlede værdi udgjorde saaledes kr. 37 317,00. Fisket foregik fra Sandsundvær, hvor 3 kjøbefartøjer.

16. **Vega.** Her fiskedes kun i været Bremstenen af 24 mand fordelt paa 4 baade, der havde garn som hovedbrug, men ogsaa andre redskaber, tilsammen 24 800 stykker skrej. Fiskerne hængte selv sin fisk til rundfisk og solgte den i Bergen, hvorved de opnaaede den høie pris af kr. 36,00 pr. 100 sløjet fisk, da priserne steg sterkt om sommeren paa grund af aarets daarlige skrejfiskerier. Der samledes 84 hl. lever til middelpris kr. 12,00 og 27 hl. rogn til kr. 16,50. Den samlede værdi var kr. 10 380,00. Fisket dreves som vinterfiske og hovedsagelig med garn.

I intet af amtets herreder blev der drevet noget skrejfiske med dampskibe eller større dækkede fiskefartøjer.

I andre end ovennævnte herreder — udenom Lofotens opsynsdistrikt — foregik der intet skrejfiske.

I følgende tabel er udbyttet m. m. opført til sammenligning herrederne imellem for 1899 og af totaludbyttet for de sidste 10 aar:

Herrederne.	Antal fiskere.	Antal baade.	Udbyttet i stykker torsk.	Udbyttet i penge, kr.	Omtrentl. gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøjer.	Anmerkninger.
Dverberg . .	505	92	250 700	107 261	212	ingen	i værdien er sejen medregnet.
Øksnes . . .	1 071	200	184 500	57 583	54	10	desuden fisket kr. 2 000,00 i sej og kr. 22 080,00 i kveite.
Bø	856	138	300 000	78 000	91	4	
Sortland . .	ingen opgave		40 000	6 820		ingen	
Gimsø	412	65	39 000	10 000	24	»	desuden 45 000 st. sej.
Borge	755	121	124 000	35 540	47	1	desuden 300 000 sej = kr. 26 200,00.
Værø og Røst	1 846	363	1 251 000	380 440	{250 155	21	deraf 1 dampskib. Den største gjennemsnitslot er garnfiskernes, den mindste linefiskernes.
Flakstad . .			15 000	4 000			Fiske efter lofotopsynet hævedes.
Lødingen . .	30		6 000	1 500	50	ingen	
Gildeskaal .	72	22	11 000	3 244	45	ingen	
Melø	40	20	20 000	4 350	109	ingen	
Rødø	335	69	80 000	24 700	74	3	
Trænen . . .	1 149	335	365 000	99 975	87	5	
Dønnæs . . .	83	19	35 500	10 078	121	2	
Herø	237	48	139 000	37 317	158	3	
Vega	24	4	24 800	10 380	432	ingen	
i 1899 ialt	7 415	1 496	2 895 500	871 188		49	
- 1898 »	8 967	1 890	2 391 100	561 540			
- 1897 »	10 336		5 919 500	1 325 331			
- 1896 »	10 165		6 670 900	1 999 804			
- 1895 »	9 315		8 652 700	1 584 178			
- 1894 »	10 878		8 744 800	1 887 507			
- 1893 »	9 929		10 004 400	2 113 009			
- 1892 »	10 214		9 384 500	2 512 403			
- 1891 »	9 125		4 287 200	1 256 361			
- 1890 »	7 624		6 387 450	1 558 586			

Beretning

om skrejfisket i nordre Trondhjems amt 1899

(væsentligst efter lensmændenes og opsynsbetjents indberetninger) ved fiskerikonsulent Jens O. Dahl.

1. **Vigten**. Beretning fra opsynsbetjenten i Vigten:

Hermed har jeg den ære at afgive indberetning om skrejfisket i Vikten for 1899.

Det anordnede fiskeriopsyn har ved undertegnede opsynsbetjent og en fast beskikket assistent været i virksomhed fra 15de februar til 21de april.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ved opsynets ikrafttræden var ingen fremmede fiskere ankommen til Sørgjæslingerne, Sørø og Nordø, hvorimod nogle faa til Skjærvær. Disse tilligemed hjemmefiskerne havde gjort forsøg, men fangsten var ganske ubetydelig. I ugen fra 20de til 25de februar gjordes forsøg med garn og liner saavel for Gjæslingerne som for de øvrige vær og det viste sig, at fisk allerede var tilstede, ligesom man straks merkede, at garn var det bedste fangstredskab, idet fisken var meget fyldig og fed; den er da ikke videre begjærlig paa agn, hvorfor fangst paa natliner blev ganske ubetydelig. Fra slutten af februar til udover midten af mars maaned var veiret meget skiftende med sterke vinde, frost og sne, hvilket hindrede fiskerne betydeligt i sin bedrift, og dette gjorde sig især gjældende for ytterværene, hvor enkelte garnlænker blev staaende i søen 18 døgn, hvorved baade fangst og redskab blev omtrent ødelagt.

Fra 17de mars begyndte veiret at blive noget roligere og fisket begyndte at foregaa jevnt godt paa garn og delvis paa snøre, især for Gjæslingernes vedkommende, hvilket vedvarede til henimod midten af april maaned; efter den tid tog fisket betydeligt af paa Gjæslinghavet,

hvorimod for yterværene vedblev at fiskes paa garn og det endog godt — saaledes optil 750 fisk paa en enkelt garnlænke efter 20de april — hvilket hører til sjeldenheder paa den tid. At fisket holdt saa længe ved, skyldes vistnok, at fisken havde storsild til aate og saalænge silden holder til under kysten, forbliver gjerne fisken noget længere end sedvanligt.

Forholdet blev altsaa, at for Gjæslingerne opfiskedes vel halvparten af det opfiskede kvantum eller 313 000 og de øvrige vær 302 000, hvilket udbytte maa betragtes som et godt middelsaars, hvad kvantummet angaar, hvad udbyttet derimod i penge andrager til, bliver dette noget høiere end tidligere aars, hvilket har sin grund i de forholdsvis gode priser, især paa fisk, idet denne er betalt med en gjennemsnitspris af kr. 25,00 pr. 100 stkr i fersk tilstand.

I hele opsynsdistriktet har været tilstede 334 baade og i fisket deltaget 1 262 mand og gjennemsnitslotten for disse bliver kr. 140,57.

Tilstede var 24 kjøbefartøier og 3 opkjøbere paa land, hvorved var beskjæftiget 77 mand.

Der er ved ulykkeshændelser paa søen under fisket intet menneskeliv gaaet tabt.

Tvistigheder mellem fiskerne under fisket er ved opsynets mellemkomst — forsaavidt denne paakaldtes — bleven bilagt i mindelighed; derimod er til fogden i Namdalen indsendt endel anmeldelser om overtrædelse af fiskerilovgivningen.

Heisning af signalflag samt udlevering af baadmerker er iaar som tidligere udført af dertil af opsynet antagne mænd mod godtgjørelse efter overenskomst. — — — — — — — — — — — — —

Vaagø pr. Ofstad i Namdalen, 25de april 1899.

Ærbødigst

J. Waagø.

Det hele antal fiskere paa baade var 1 250, fordelt paa 334 baade, hvoraf 142 med 719 mand alene havde garnbrug, 57 med 224 mand alene linebrug, 103 med 221 mand alene haandsnøre (dybsagn), medens 32 med 86 mand havde baade line og snøre. Af fartøier var der i fisket en dampbaad «Falken» og en kutter «Sverre» med tilsammen 12 mand, der brugte line, med en samlet fangst af 18 000 torsk.

Af fangsten 615 000 fisk, faldt 475 000 fisk paa garnfolkene, 60 000 paa linefolkene, 80 000 paa snørefolkene.

Priserne vare for 100 stkr. sløiet torsk kr. 25,60, for 1 hl. lever kr. 12,00, for hl. rogn kr. 10,00 og for 100 hoveder kr. 50,00. Fangstens værdi ansættes til kr. 177 405,00.

For de forskjellige fiskevær anføres:

Fiskeværets navn.	Antal fiskere.	Opfisket kvantum i st. torsk.	Antal kjøbefartøier.	Fisket faldt hovedsagelig
Sørgjæslingerne .	556	313 000	14	mellem 10/3 og 15/4
Sørø	31	32 000	0	» 10/3 og 21/4
Nordø	293	165 000	9	» 17/3 og 24/4
Skjærvø	107	66 000	1	» 17/3 og 24/4
De øvrige vær . .	275	39 000	0	» 10/3 og 15/4

2. **Flatanger.** Her fiskede 135 mand paa 28 baade, deraf brugte 14 med 77 mand alene garn og 14 med 58 mand alene snøre De fiskede tilsammen 50 300 st. torsk, hvoraf kun 4 300 kom paa snørefiskerne. Resten paa garnfiskerne. Man fik 168 hl. lever à kr. 14,00 pr. hl. og 63 hl. rogn à kr. 15,00. Fisken udbragtes til kr. 34,00 pr. 100 og den hele værdi gik saaledes op til kr. 20 399,00. Gjennemsnitslotten blev ca. kr. 151,00 pr. mand.

I de øvrige herreder foregik intet skrejfiske i 1899.

Til sammenligning anføres amtets udbytte m. m. for de sidste 10 aar i følgende tabel:

Aar.	Antal fiskere.	Opfisket antal torsk.	Udbragt til værdi i kr.
1899	1 397	665 300	197 804,00
1898	1 096	713 000	141 640,00
1897	1 136	521 500	87 493,00
1896	1 335	333 000	84 095,00
1895	1 863	889 800	134 144,00
1894	1 375	594 400	118 876,00
1893	1 438	847 000	159 466,00
1892	1 860	722 500	186 991,00
1891	1 596	433 200	120 953,00
1890	1 574	563 000	127 417,00

Beretning

om skrejfisket i søndre Trondhjems amt 1899

(væsentlig efter lensmændenes opgaver ved fiskerikonsulent Jens O. Dahl).

1. **Bjørnør**. Det hele antal fiskere udgjorde 731 fordelt paa 185 baade, saa at 85 større sneseilbaade med ca. 500 mand var udrustet med almindelige store torskegarn, medens 80 trerums baade med noget over 160 mand brugte «smaagarn» og 20 saadanne baade med noget over 60 mand brugte haandsnøre og liner.

Den samlede fangst var 404 000 st. torsk, 1 300 hl. lever og 900 hl. rogn. Værdien var i gjennemsnit kr. 32,00 for 100 sløiet torsk, kr. 13,00 for 1 hl. lever og kr. 12,00 for 1 hl. rogn og udgjorde tilsammen kr. 156 980,00.

Af fangsten faldt 44 000 st. torsk paa line- og snørefiskerne. Resten paa garnfiskerne. Om fisket udtaler lensmanden:

«Fisket begyndte de første dage i februar og sluttede ved udgangen af mars. Garnfisket gav det ulige bedste udbytte. Fisken faldt af jævn størrelse, federe end i 1898. Af leverkvantummet blev dampet 135 hl. medicintran. Til forbrug under fisket antages medgaaet ca. 6 000 st. skrej med rogn og lever, hvortil der intet hensyn er taget i ovenstaaende opgave.»

Der fremmødte ingen kjøbefartøier.

Fiskerne og fangsten var fordelt paa følgende fiskevær:

1.	Sæter med omegn	55	fiskere	43 700	st. torsk
2.	Ramsøaunet	89	»	87 000	—
3.	Buerø	89	»	62 000	—
4.	Skjærvø	59	»	44 000	—
5.	Vik	32	»	30 000	—
6.	Været og Almindingen	185	»	108 000	—

2. **Frøjen.** Her fiskede 2 476 mand fordelt paa 563 baade og 6 mand paa 1 seilfartøi. 123 baade med 766 mand brugte bare garn, 5 med 23 mand alene line, 362 baade med 1 407 mand alene snøre og 73 med 280 mand baade line og snøre. Fartøiet brugte line og snøre.

Af den opfiskede torsk faldt: 438 000 st. paa garnbaadene.
4 800 — linebaadene.
273 700 — snørebaadene.
49 500 — de baade, der brugte baade line og snøre.

Tilsammen udgjorde fangsten 766 000 st.

Af lever fik man 2 607 hl. og af rogn 1 427 hl. Værdien beregnedes i gjennemsnit til kr. 27,00 for 100 sløiet fisk, kr. 12,00 for 1 hl. lever, kr. 11,00 for 1 hl. rogn og kr. 0,70 for 100 torskehoveder. Den hele værdi af fisket skulde udgjøre kr. 258 000,00.

Af kjøbefartøier kom tilstede 63 med 157 mands besætning og en drægtighed af 1 072 tons.

For de større fiskevær opgives:

Værets navn.	Antal fiskere.	Opfisket kvantum i st. torsk.	Antal kjøbefartøier.	Fisket faldt hovedsagelig
Titran	913	240 000	35	fra 15de januar til 15de april
Halten	649	241 500	18	» 15de » til 31te mars
Sulen	215	56 000	2	» 1ste februar til 20de april
Kya	382	111 000	7	» 1ste » til 30te »

Om fisket i Halten beretter opsynsbetjenten følgende:

Ved min ankomst den 17de januar var der allerede da ankommet flere fiskere, og hver dag bragte flere og flere.

Opsynet begyndte sin forbereredende virksomhed den 18de og 19de.

Den 30te januar afholdtes valg paa tilsynsmænd. Paa dette tidspunkt var tilstede i været 89 baadlag — — — — — — — —

I fisket deltog:

62 garnbaade med . . . . 369 mand.
73 snøre- og linebaade med . . . . 280 »

135 baade med tilsammen 649 mand.

Af kjøbefartøier var tilstede 18, drægtig 369 tons med 51 mands besætning, desuden 12 logifartøier, drægtig 165 ton. For disse fartøiers vedkommende er besætningen optaget i antallet over fiskere.

Det samlede antal personer, deltagende i fiskebedriften i Halten, kan med et rundt tal sættes til 700.

Udbyttet af fisket var:

Fisk i alm. hundreder . .	241 500
Rogn i hl.	470
Lever i hl.	820
deraf medicintran 460 td.	
Fiskehoder	241 500.

Gjennemsnitspriser:

Garnfisk	kr.	27,65
Snøre- og linefisk	»	25,15
Rogn pr. hl.	»	10,00
Lever —	»	12,00
Hoder pr. 100	»	0,40
Rogn saltet	»	14,00 pr. td.
Fisk » pr. 100	»	33,00

Bruttoloddernes gjennemsnitlige størrelse pr. mand beregnes saaledes:

a. for torskegarn:

192 000 fisk à kr. 27,65 pr. 100	udgjør	kr.	53 088,00
355 hl. rogn à kr. 10,00	»	»	3 550,00
619 hl. lever à » 12,00	»	»	7 428,00
192 000 fiskehoder à kr. 0,40 pr. 100		»	768,00
	Sum	kr.	64 834,00

fordelt paa 369 mand udgjør kr. 175,70.

b. for snøre og line.

49 500 fisk à kr. 25,15 pr. 100	udgjør	kr.	12 449,25
115 hl. rogn à kr. 10,00	»	»	1 150,00
201 hl. lever à » 12,00	»	»	2 412,00
49 500 hoder à kr. 0,40 pr. 100	»	»	198,00
	Sum	kr.	16 209,25

fordelt paa 280 mand udgjør kr. 57,89.

For torskegarnsfiskere kan udbyttet af fisket betegnes som et godt middelsaar, hvortil de høie priser ikke uvæsentlig har bidraget, hvorimod det maa ansees som mislykket for snøre- og linefiskernes vedkommende. Til dette resultat har agnmangelen i ikke uvæsentlig grad bidraget.

Redskabstabet har været ubetydeligt.

Antallet af søveirsdage udgjør: hele 14
tildels 11

tilsammen 25,

hvoraf 5 falder paa januar, 12 paa februar og 8 paa mars.

Det bedste fiske foregik i ugen fra 18de—25de februar, idet der denne uge ilandbragtes 105 000 fisk; men saa pranger jo rigtignok ogsaa denne uge med sine 6 søveirsdage.

Foretagsomheden blandt fiskerne maa karaktiseres som tilfredsstillende og bedriften er udøvet under almindeligt velvære.

Udrustningen til fisket var pr. mand 12 à 15 garn med tilbehør og 1 200 til 1 500 angler line.

Almuens opførsel har været rosværdig og et godt forhold har været det fremtrædende mellem alle parter.

Foruden at søge overholdt den for opsynsbetjenten udfærdigede instruks, har det været mig magtpaaliggende at virke for en god forstaaelse mellem væreier og fisker, og denne bestræbelse har ikke været uden resultat. I de produkter, hvor væreieren har optraadt som afgjort liebhaber, har fiskerne som regel solgt til ham.

Intet menneskeliv er gaaet tabt under fisket.

Opsynet hævedes den 25de mars.

Frøien 1ste april 1899.

Ærbødigst

O. Oksvold.

---

3. **Hitteren.** Her fiskede 105 mand paa 35 baade, der dels brugte bare snøre, dels baade line og snøre. De fiskede tilsammen 30 000 torsk, hvoraf 20 000 faldt paa de 75 mand, som laa i Kværnvær og 10 000 paa de 30 mand, som laa paa Bispeøerne. Der indvandtes 100 hl. lever og 80 hl. rogn og hele værdien udgjorde kr. 10 405,00. Gjennensnitspriserne var kr. 27,00 for 100 sløiet torsk, kr. 12,00 for 1 hl. lever, kr. 12,00 for 1 hl. rogn og kr. 0,50 for 100 torskehoveder.

Der fremmødte ingen kjøbefartøier.

Fisket faldt hovedsagelig mellem 1ste februar og 31te mars.

Til sammenligning af udbyttet m. m. herrederne imellem for 1898 og udbyttet inden amtet i de sidste 10 aar hidsættes følgende tabel:

Herreder.	Antal fiskere.	Udbytte i antal torsk.	Værdi i kroner.	Kjøbe-fartøier.	Omtrentl. gjennem-snitslot.
Bjørnør	731	404 000	156 980,00	0	215,00
Frøien	2 482	766 000	258 000,00	63	104,00
Hitteren	105	30 000	10 405,00	0	99,00
Ialt 1899	3 318	1 200 000	425 385,00		
» 1898	3 663	1 808 965	426 022,00		
» 1897	3 233	1 588 000	353 297,00		
» 1896	2 852	1 711 600	458 607,00		
» 1895	3 074	959 600	189 308,00		
» 1894	2 948	1 178 000	260 740,00		
» 1893	2 231	891 500	250 022,00		
» 1892	2 258	874 900	265 742,00		
» 1891	2 371	891 500	276 920,00		
» 1890	2 089	666 500	171 703,00		

Beretning

om skrejfisket i Nordmøre 1899.

(**Afgivet af fogden i Nordmøre**).

Angaaende skrejfisket vaaren 1899 giver jeg mig herved den ære at indberette:

Fisket paabegyndte de første dage af februar og vedblev til medio april. Det hovedsagligste fiske foregik:

I Edø (Smølens distrikt) i februar og første dage af mars maaned, i Kvernes og Kristiansund i mars maaned og første halvdel af april.

Der blev opfisket:

I Edø (Smølens distrikt)	med garn . .	391 100 fisk	
	med line . . .	169 300 »	
	med snøre . .	102 100 »	
eller af 427 baade med 1 738 mands besætning			662 500 fisk
mod 1 033 200 i 1898.			
I Kvernes og Kristiansund	med garn .	450 150 fisk	
	med line . .	415 200 »	
	med snøre .	900 »	
eller af 209 baade med 1 264 mands besætning			866 250 »
mod 1 058 450 i 1898.			
		I hele fogderiet	1 528 750 fisk
mod 2 091 650 i 1898.			

Hvert hundrede sløiet fisk betaltes gjennemsnitlig i Edø distrikt med kr. 24,00 og i Kvernes og Kristiansund med kr. 20,00.

Det opfiskedes værdi er:

I Edø distrikt	kr. 208 882,00
I Kvernes distrikt	» 239 905,00
eller i hele fogderiet	kr. 448 787,00

mod kr. 436 531,60 i 1898.

Heraf er beregnet udbytte af:

I Edø distrikt	2 376 hl. lever,	1 074 hl. rogn
I Kvernes distrikt	2 625 » —	1 272 » »
	5 001 hl. lever,	2 346 hl. rogn
Af værdi	kr. 67 887,00	kr. 35 190,00

5 mand omkom ved ulykkeshændelser under fisket.

Nordmøre fogedembede 5te august 1899.

A. Koren.

De største fiskevær i Nordmøre er:

Grip	med	224	fiskere og fangst	156 000	i 1899.
Kristiansund	»	296	—»—	107 000	
Vejholmen	»	449	—»—	201 000	
Hopen	»	138	—»—	92 000	
Odden	»	151	—»—	56 300	
Bratvær	»	251	—»—	34 300	
Dyrnæs	»	178	—»—	56 400	

For Kristiansund og Grip faldt fisket hovedsageligst fra 13de februar til 25de mars, for Veiholmen og Hopen i februar og for Odden, Bratvær og Dyrnæs fra 11te februar til 4de mars.

Til sammenligning hidsættes antal fiskere og det opnaaede udbytte i de sidste 7 aar:

Aar.	Antal fiskere.	Udbyttet i	
		st. torsk.	penge, kroner.
1899	3 002	1 528 750	448 787
1898	3 714	2 092 000	436 532
1897	3 664	2 768 000	558 873
1896	3 702	2 505 000	610 335
1895	4 284	3 072 000	548 238
1894	4 176	3 475 000	726 731
1893	3 566	1 645 000	509 917

Beret

om skrejfisket i Roms

(Efter sammendrag af de statistiske

Herred.	I. Angaaende deltagelsen i fisket.														II.
	A. Fiskere.						B. Baade, skøiter og dampskibe.								
	Samlet antal fiskere.	Heraf benyttede					Antal baade.	Antal skøiter.	Antal dampskibe.	Heraf udrustede					Inlt stykker torsk.
		alene garn.	alene line.	alene snøre.	baade med garn og andre redskaber.	baade line og snøre.				alene med garn.	alene med line.	alene med snøre.	baade med garn og andre redskaber.	baade med line og snøre.	
Akerø	240	240					37			37					148 000
Sandø	470	470					72			72					252 000
Frænen . . .	418	226	181	11			53	6			12	2	27	18	230 000
Bud	736	222	196		100	218	104	18		30	24		16	52	393 700
Tilsammen	1864	1158	377	11	100	218	266	24		139	36	2	43	70	1 023 700

Romsdals fogderi den

ning

dals fogderi 1899.

opgaver ved **fogden i Romsdal).**

Angaaende udbyttet af fisket.							III. Gjennemsnitspriser.						
Heraf													
med garn.	med line.	med snøre.	Lever i hektoliter.	Rogn i hektoliter	Solgte torskehoveder.	Solgt eller selvvirket.	Pr. 100 stkr. torsk.	Pr. hl. lever.	Pr. hl. rogn.	Pr. 100 stkr. hoveder.	Totalsum.	Kjøbefartøier.	Tabte menneskeliv.
					Stkr.	Stkr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
148 000			677	370	140 000	148 000	25,00	14,00	18,00	1,00	54 538,00	2	
252 000			1 145	630	200 000	252 000	25,00	14,00	18,00	1,00	92 890,00		1
200 000	29 300	700	835	400	200 000	230 000	32,00	14,00	13,00	0,80	92 090,00	3	
275 100	90 000	28 600	1 264	601	320 000	303 700	25,55	15,36	16,42	1,00	133 097,00	3	
875 100	119 300	29 300	3 921	2 001	860 000	933 700					372 615,00	8	1

8de september 1899.

Carl G. Petersen.

De største fiskevær i Romsdals fogderi er:

Bjørnsund	med 418	fiskere og	230 000	stykker torsk	i 1899
Husøen	» 202	—»—	112 000	—»—	
Male og Vikene . . .	» 143	—»—	110 000	—»—	
Storholm, Julshavn, Skottem og Teistklub .	» 213	—»—	140 000	—»—	
Bud	» 288	—»—	93 100	—»—	

For Bjørnsund og Husøen faldt fisket væsentligst fra midten af februar til udgangen af mars. For Bud fra 22de februar til 20de april og for de øvrige ovennævnte vær fra midten af februar til først i april.

Til sammenligning hidsættes fiskernes antal og udbyttet for de sidste 7 aar:

Aar.	Antal fiskere.	Udbyttet i	
		stykker torsk.	penge, kroner.
1899	1 864	1 023 700	372 615
1898	1 879	1 236 000	277 793
1897	1 893	1 412 000	310 029
1896	1 594	929 000	281 363
1895	1 767	1 284 000	291 512
1894	1 963	1 731 000	372 236
1893	1 973	767 000	244 798

Beretning

om skrejfisket paa Søndmøre 1899.

(Afgivet af byfogden i Aalesund).

I anledning vaartorskefisket ved Søndmøres kyster i 1899 giver jeg mig den ære at indberette følgende:

Fiskerflaaden samledes som vanlig i begyndelsen af februar maaned.

I fisket deltog 20 dampskibe, 209 skøiter og 720 baade med en samlet besætning af 6 165 mand, fordelt paa de forskjellige distrikter som følger:

Distrikter.	Damp-baade.	Skøiter.	Baade.				Besætning.
			Garn-baade.	Line baade.	Dybsagn.	Til-sammen.	
Sandø . . .	—	—	61	32	15	108	582
Herø	—	6	81	80	58	219	1 234
Ulfstein . . .	—	20	48	8	—	56	558
Borgund . . .	1	22	22	50	20	92	700
Aalesund . .	18	143	6	5	—	11	1 535
Vigerø . . .	—	16	27	83	16	126	829
Ulla	1	2	89	17	2	108	727
Tilsammen	20	209	334	275	111	720	6 165

I den første halvdel af februar maaned hindredes fisket paa enkelte forsøg nær ved stormende veir. I anden halvdel af februar bedredes veiret, men fisket var dog smaat, især for linefiskets vedkommende; garnfisket slog noget bedre til, især i Ulfstein og Ullas distrikter.

Senere hindredes fisket oftere af stormende veir og delvis stærk kulde; linefisket vedblev lige til fiskets slutning at slaa uheldigt til, medens garnfisket fremdeles slog bedre til.

Det samlede kvantum stillede sig for hver uges udgang saaledes:

Datum.	Stk. torsk.	Hl. rogn.	Hl. medicintran.	Hl. lever.
18/2	175 420	512	301	117
25/2	728 118	1 025	1 403	195
4/3	806 300	2 203	1 548	178
11/3	1 396 700	3 570	2 662	265
18/3	1 524 400	3 833	2 965	305
25/3	1 811 800	4 046	3 363	365
7/4	1 879 200	4 138	3 503	398

Det samlede slutningskvantum for Aalesund og Søndmøre 1 879 200 stk. torsk er betydeligt under middelsaar. For Ullas og Ulfsteins distrikter maa fisket siges at være et godt middelsaar, medens det for Aalesunds specielt og de øvrige distrikter maa ansees for mislykket.

Fiskens kvalitet var udmærket god; der gik fra 200—250 stk. garnfisk og 300—350 stk. linefisk paa en hektoliter lever. Ogsaa rognens kvalitet var meget god.

Af ulykkestilfælder under fisket meldtes fra Herø, at en fiskerbaad med 4 mand kuldseilede den 1ste mars i Skorpesundet, med den følge, at 3 mand druknede.

Udbyttelt af fiskeriet er efter de foreliggende opgaver:

Distrikt.	Torsk stk.	Rogn hl.	Medicintran hl.	Lever hl.
Sandø	98 000	258	223	20
Herø	330 000	750	585	115
Ulfstein	342 000	600	615	170
Borgund	218 000	480	420	—
Aalesund	327 200	740	470	—
Vigerø	214 000	450	360	—
Ulla.	350 000	860	830	93
Tilsammen	1 879 200	4 138	3 503	398

Aalesunds byfogedkontor, 31te juli 1899.

Anton J. Rønneberg.

De største fiskevær paa Søndmøre er:

Værene.	I 1899.	
	Antal fiskere.	Opfisket stk. torsk.
Sandshavn	364	75 000
Fosnavaag	450	70 000
Sævig	205	40 000
Aalesunds by	1 535	327 000

For Sandshavn faldt fisket bedst fra 12te til 25de februar og fra 5te til 12te mars, for Fosnavaag og Sævig mellem 25de februar og 25de mars.

Til sammenligning hidsættes udbyttet og fiskernes antal for de sidste 7 aar:

	Antal fiskere.	Udbyttet i	
		stk. torsk.	penge, kroner.
1899	6 165	1 879 200	
1898	6 424	4 245 000	1 074 624
1897	6 687	5 699 000	1 371 950
1896	7 391	2 431 000	629 083
1895	7 734	2 894 000	675 248
1894	8 360	3 631 000	889 730
1893	8 866	4 279 000	1 223 148

* * *

Beretninger om skrejfisket i Tromsø amt 1899 mangler.

Beretning om skrejfisket i vaarsildedistrikterne er indtaget i 1ste hefte for 1899.

Fra
fiskeriinspektøren i søndre distrikt.

Om makrelfisket i 1899.

I. Foraarsfisket.

Efter velvillig bistand fra forskjellige hold ser jeg mig istand til at meddele følgende oplysninger om fisket dette og de nærmest foregaaende aar, der formentlig vil give læseren det med vore fiskeres mening overensstemmende indtryk, at man herefter bør være bedre rustet til at modtage makrellen end nu i længere tid tilfælde.

Distrikt.	Fisket. 1899.
Hvaler.	I aaben sjø fangedes en 40 000 makrel, der solgtes for gjennemsnitlig 20 øre stykket, i fisket deltog 16 dæksbaade med 56 fiskere. Under kysten høist ubetydeligt.— kun lidt smaamakrel, der solgtes for 60 øre sneset og i det hele indbragte etpar hundrede kroner.
Onsø.	I aaben sjø er fanget en 70 000 makrel — gjennemsnitlig 18 øre stykket. Under kysten saagodtsom intet fiske.
Tjømø.	3 à 4 mil af Færder fangedes en 35 000 makrel — gjennemsnitlig 25 øre stykket — af 15 dæksbaade med 60 fiskere.
Brunlanes.	I aaben sjø fangedes en 70 000 makrel, der solgtes for 20—24 øre stykket, af 60 baade — hver med en 4 mand og 50 à 80 garn; veiret var uroligt og foraarsagede ofte landligge. Det lille dorgefiske, der pleier at foregaa i sidste halvdel af juli, var ogsaa iaar af saare liden betydning.
Fredriksværn	3 à 4 mil af land fik 20 baade — 80 mand — omtrent 20 000 makrel à 20—24 øre; idet heletaget ugunstigt veir og vanskelige strømforhold. Under kysten intet nævneværdigt.
Langesund.	A. I aaben sjø, 5 à 7 mil af Langøtangen, fik 8 dæksbaade — hver med 4 mand og gjennemsnitlig 40 garn — tilsammen 30 000 makrel, hvoraf 25 500 solgtes for ca. 20 øre stykket. B. I bugterne ved Arøen, Stoksund og Sigtesøen fangede 15 notlag med tilsammen 60 mand i august maaned

Tidligere.	Distrikt.
I 1898 fangedes i aaben sjø en 32 500 makrel, middelpris 20 øre, af 17 dæksbaade med 68 fiskere. Under kysten, paa sæt og dorg, 8 000 makrel til en pris af kr. 1,25 à kr. 6,70 sneset. I 1897 fangedes ialt en 95 000 makrel, middelpris 15 øre, af 25 baade med 88 fiskere; omtrent halvparten heraf fangedes ved sæt og dorg. I 1896 fangedes i aaben sjø henved 20 000 makrel, middelpris 20 øre, af 19 dæksbaade med 55 fiskere. Ved dorgning og almindeligt snørefiske under land fiskedes for ialt kr. 250,00. I 1895 i aaben sjø en 32 500 makrel, middelpris 20 øre af 14 dæksbaade med 42 fiskere. Underland omtrent som i 1896.	Hvaler.
I 1898 fangedes ialt en 80 000 makrel, i 1897 derimod kun omtrent 41 000.	Onsø.
I 1898 fangedes fra 20 baade med 80 mand en 50 000 makrel à 20 øre, — i 1897, da kun 16 fiskere med 4 baade var ivei, 6 000 makrel.	Tjømø.
Somrene 1896—1898 var fisket hver gang en smule bedre end iaar; i det heletaget har det i en aarrække bare været nedgang at iagttage for fangstens vedkommende, hvorimod fiskernes antal har tiltaget.	Brunlanes.
I 1898 — det bedste makrelaar paa længere tid — fangedes her ialt en 127 500 makrel.	Fredriksværn.
A. I 1898 fik 7 dæksbaade med 30 fiskere ialt 10 500 makrel, hvoraf de 10 000 solgtes for ca. 14 øre stykket. B. I notfisket under kysten deltog i 1898 omtrent samme styrke som i 1899; men førstnævnte aar fangedes ialt en 32 000 makrel, hvoraf 30 000 solgtes for ca. 12 øre stykket.	Langesund.

Distrikt.	Fisket. 1899.
Langesund.	med smaanoter («vad») ialt en 21 000 makrel, hvoraf 20 000 afhændedes for ca. 40 øre stykket. I august var der store makrelstimer under land; men man fik forholdsvis rent ubetydeligt af dem, fordi der var for faa og for smaa fangstmidler tilstede. C. I dorgefisket paa Langesundsbugten — 2 à 3 mil af Langøtangen — deltog iaar 30 baade, hvoraf 20 svenske, med tilsammen 150 mand, fra midt i juli til sidst i august; det herunder opfiskede kvantum, en 125 000 makrel, solgtes i Langesund for ca. 12 øre stykket. D. I «snørefiske paa sæt eller drag» — under land, $^1/_4$ à $^1/_2$ mil af Langøtangen, — deltog iaar en 60 fiskere med 30 aabne baade i august og september; der opfiskedes ialt en 10 000 makrel, der gjennemsnitlig betaltes med 40 øre stykket. Makrellen var iaar gjennemgaaende baade meget større og meget federe end foregaaende aar — derfor de langt høiere priser iaar; af nærværende oplysninger vil sees, at makrelfiskerne iaar fik 3 à 4 gange saa meget for deres arbeide som i 1898.
Skaatø.	I makrelfisket deltager herfra omtrent 25 baade — hver med 25 og 50 garn og 2 à 3 mand; dette fiske, der har aftaget aar for aar, indbragte iaar hver baad kr. 350,00 —kr. 650,00.
Tromø.	Garnfisket begyndte 18de mai og sluttedes 24de juli, da man tog fat paa dorgerne og holdt paa hermed til lidt ind i august; i fisket deltog 10 baade med 30 mand. Fangsten med garn var 10 000 og med dorg 2 000 makrel.
Landvig og Fjære.	3 baade med tilsammen 9 mand fangede tilsammen en 22 000 makrel, der betaltes med ca. 15 øre stykket; fisket foregik dels med garn og dels med dorg — med not fangedes saagodtsom intet.
Vanse.	Fra Vanse deltog iaar 24 skøiter og 14 baade med tilsammen 134 mand i drivgarnsfisket paa sjøen, og der fangedes derved ialt en 220 000 makrel, hvis middelpris var 16 øre

Tidligere.	Distrikt.
C. I dorgefisket paa Langesundsbugten deltog i 1898 40 fiskere med 10 baade, og da fangedes en 30 000 makrel, der solgtes for ca. 12 øre stykket. D. I snørefisket paa sæt eller drag deltog i 1898 en 100 mand med 50 baade, og totalfangsten androg til 5 000 makrel, der solgtes for ca. 20 øre stykket.	Langesund.
	Skaatø.
I makrelfisket 1898 deltog ogsaa ialt 10 baade, og fangedes der med garn ialt en 8 000 og ved dorgning en 2 000 makrel.	Tromø.
I de nærmest foregaaende aar var resultatet af makrelfisket magrere end iaar, — ifjor f. eks. fik man saaledes ikke mer end det halve af hvad man fik iaar.	Landvig og Fjære.
I 1898 deltog i drivgarnfisket 17 skøiter og 11 baade med tilsammen 96 mand, og der skulde være fanget ialt 150 000 makrel à ca. $12^{1}/_{4}$ øre.	Vanse.

Distrikt.	Fisket. 1899.
Vanse.	stykket; derhos fangedes med nøter og garn et par tusen makrel — inde i fjordene, indenfor Farsund.
Sogndal.	I drivgarnfisket, som her foregaar 10—4 mil af kysten fra omkring 20de mai til sidst i juni, deltog iaar 44 skøiter, hver med 80—90 garn og med tilsammen 176 mand, og fangedes ialt en 275 000 makrel à ca. 16$^{1}/_{3}$ øre; dennegang gik det meste til Kristiania — mod England de foregaaende aar.
Egersund.	I drivgarnsfisket, som foregaar 1—12 mil af kysten — fra midten af mai til omkring 8de juli, deltog iaar en 200 mand med 50 skøiter (fra hver skøite brugtes som sedvanligt 80 à 100 garn; til disses udsætning medgaar i regelen 1 time, og til indhivningen, der paabegyndes efter omtrent 2 timers forløb og sker bare «ved haandmagt», behøves ialmindelighed 3 timer). Dette aars udbytte ansloges til gjennemsnitlig 10 à 12 tusen makrel pr. skøite — eller ialt henved 600 000 stykker à ca. 12$^{1}/_{2}$ øre. Den bedste del af sæsonen var ogsaa iaar den sidste uge af mai og første halvpart af juni.

Tidligere.	Distrikt.
I 1897 ligeledes 25 skøiter og 4 baade med tilsammen 112 mand — 60 000 makrel à ca. 17½ øre.	Vanse.
I 1898 drev 43 skøiter med 172 mand, og der fangedes ialt en 340 000 makrel à ca. 12 øre. I 1897 ligeledes 59 skøiter med 236 mand 140 000 makrel à ca. 15 øre.	Sogndal.
I 1890 — 43 skøiter — 350 000 makrel = kr. 42 000,00 - 1891 — 50 do. — 230 000 do. = » 30 000,00 - 1892 — 50 do. — 180 000 do. = » 23 500,00 - 1893 — 48 do. — 120 000 do. = » 15 750,00 - 1894 — 50 do. — 355 000 do. = » 43 500,00 - 1895 — 53 do. — 150 000 do = » 18 500,00 - 1896 — 49 do. — 20 000 do. = » 2 500,00 - 1897 — 47 do. — 72 500 do. = » 10 750,00 - 1898 — 32 do. — 300 000 do. = » 37 500,00	Egersund.

Endelig kan om Flekkerø exportforenings virksomhed oplyses:

I 1895 omfattede foreningen 58 baade,*) hvis samlede fangst — 5 605 kasser og 35 stykker — omsattes for kr. 66 406,79; udgifterne**) var kr. 12 839,17, hvorefter hver baad fik kr. 600,00—kr. 1 700,00.

I 1896 omfattede foreningen 61 baade, hvis samlede fangst — 4 719 kasser og 9 stykker — omsattes for kr. 57 556,55; udgifterne var kr. 12 202,77, hvorefter hver baad fik kr. 500,00—kr. 1 150,00.

I 1897 omfattede foreningen 55 baade, hvis samlede fangst — 4 613 kasser og 4 stykker — omsattes for kr. 53 683,71; udgifterne var kr. 11 016,79, hvorefter hver baad fik kr. 400,00—kr. 1 300,00.

I 1898 omfattede foreningen 49 baade, hvis samlede fangst — 8 318 kasser og 52 stykker — omsattes for kr. 67 206,94; udgifterne var kr. 13 540,77, hvorefter hver baad fik kr. 600,00—kr. 1 800,00.

I 1899 omfattede foreningen 47 baade, hvis samlede fangst — 5 004 kasser og 20 stykker — omsattes for kr. 55 614,51; udgifterne var kr. 11 086,48, hvorefter hver baad fik kr. 700,00—kr. 1 800,00.

Fra Utsire, Røvær og Espevær drev paa forsommeren iaar henholdsvis 27, 14 og 6 skøiter efter makrel; fangst pr. skøite 2 000—4 500 fisk à 30—14—16 øre (eller for kr. 400,00—kr. 1 200,00 pr. skøite, ialt omtrent kr. 31 500,00); ogsaa dette var noget bedre end ellers i de senere aar.

---

*) Endel udenbygdsbaade har efterhaanden trukket sig tilbage. I regelen 3 mand paa hver baad.

**) Udgifterne er følgende: 1) Arbeidsudgifter, kasser, leie og provisioner m. v., som i de omhandlede aar har andraget til omtrent kr. 9 000,00 à kr. 11 600,00; 2) Is etc., der hvert aar har kostet kr. 1 325,00 à kr. 2 100,00 og skatter etc., som hvert aar har varieret mellem kr. 113,00 og kr. 500,00.

II. Efteraarsfisket

dreves hele Nordsjøen over; den meste og bedste makrel fik man dog omkring Doggeren — som nedenstaaende tabel viser var fisken gjennemgaaende større og penere end tidligere. Kun undtagelsesvis fiskedes udenfor august og september; de fleste af de norske fiskere holdt paa i 5 à 6 uger. Garn benyttedes, saavidt vides, aldeles ikke under dette fiske, — «Silden» af Skudenes befattede sig kun lidet med makrel, den søgte helst efter sild iaar.

Følgende tabel viser resultatet

Fangstfartøier.				Ud			
				Flekket			
Hjemsted.	Antal.	Drægtighed (i registertons).	Mandskab.	Antal tønder pr. fartøi.	Ialt.		Værdi paa første haand.
					Tønder.	Kilogram.	
							Kr.
Smaalenene	2	15—59, 74	6— 7, 13	51— 56	107	8 293	
Jarlsberg og Larvik .	5	12—60, 152	4— 8, 31	0— 70	85¹/₂	6 829	
Bratsberg	1	43	7	22	22	1 705	
Nedenes	4	18—32, 100	6— 6, 24	17— 38	112	8 723	
Lister og Mandal . .	26	17—56, 865	4— 8, 162	1— 68	745	58 644	
Stavanger	87	15—81, 3 249	5— 9, 591	1—154	3 745¹/₂	285 415	
Søndre Bergenhus . .	44	10—82, 1 194	4— 8, 256	1— 90	1 368¹/₂	103 062	
Bergen	2	10—70, 80	5— 8, 13	17— 28	45	3 488	
Nordre Bergenhus . .	1	45	8	38	38	2 762	
Romsdal	19	14—81, 562	5— 8, 125	7— 57	435¹/₂	31 339	
Norge	191	10—82, 6 364	4— 9, 1 230	0—154	6 704	510 260	373 098,00
Sverige	117	12—82, 5 875	6—12, 996	¹/₂—141	6 662¹/₂	521 908	381 615,00
Danmark	2	27—35, 62	7— 7, 14	17— 17	34	2 635	1 927,00
Tilsammen	310	10—82, 12 301	4—12, 2 240	0—154	13 400¹/₂	1 034 803	756 640,00

Disse tal antages at burde tillægges 3 %, da nogle makrelslumper ogsaa optælling ikke er foretaget, altsaa skulde fra Nordsjøen iaar være indbragt

ialt 16 800 fiskepakkede

af fisket i aabne Nordsjøen:

bytte.

makrel.

Makrellen kjøbtes mestendels efter sortement.

Indbragtes bl. a. følg. partier (kg.) flekket makrel.

Til (sted).	Nr. 0 (bloaters).	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Ialt.
Kristiansand S.	46 632	46 928	46 892	10 449	150 901
Egersund	57 101	176 560	114 364	43 262	391 287
Skudesnes	2 945	5 363	6 139	487	14 934
Haugesund	20 465	42 022	34 625	30 586	177 698
Tilsammen	127 143 (17,30 %)	270 873 (36,86 %)	252 020 (34,30 %)	84 784 (11,54 %)	734 820 (100 %)
à kr.	0,80-1,70-0,97	0,63-0,90-0,82	0,45-0,68-0,62	0,30-0,50 0,42	0,30-1,00-0,73

Kun undtagelsesvis solgtes den flekkede makrel «samfængt».

Forudsat kun saadan makrel, som — ialfald flekket — vilde blive at henføre til nr. 3, rundsaltedes, var af den fra Nordsjøen iaar indbragte makrel:

14,26 % over 15 tommer lang (nr. 0),
30,39 % » 13—15 —»— (» 1),
28,28 % » 11—13 —»— (» 2),
27,07 % 11 tommer eller derunder lang (nr. 3).

Rundsaltet makrel.

Antal tønder pr. fartøi.	Ialt. Tønder.	Ialt. Kilogram.	Værdi paa første haand. Kr.
40—78	118	8 939	Kr. 30,00 — kr. 40,00 — kr. 34,56 pr. tønde eller kr. 0,456 pr. kilogram.
0—15	28½	2 210	
4	4	303	
11—41	96	7 310	
0—40	372	28 117	
0—30	474½	35 630	
0—18	206	14 996	
2—15	17	1 288	
0	0	0	
0— 9	31½	2 366	
0—78	1 347½	101 159	46 129,00
0—70	1 542	117 675	53 660,00
5—15	20	1 515	691,00
0—78	2 909½	220 349	100 480,00

indkom til Flekkefjord, Kirkehavn paa Hitterø og Arendal — eller steder, hvor

tønder = kr. 882 875,00.

Samtidig med oven omhandlede fiske i aabne Nordsjøen fangedes høstmakrellen ogsaa i vor egen skjærgaard mellem Stavanger og Trondhjem — helst med not; af denne makrel bestemtes en mindre del, som flekkedes, for Amerika, men størsteparten gik — ligesom den rundsaltede makrel fra Nordsjøen – til forbrug i vort eget land. Hvormeget der saaledes fangedes vides ikke; men jeg er tilbøielig til at tro, at denne fangst tillagt den i Nordsjøen gjorte vilde givet et totalkvantum af omtrent 20 000 fiskepakkede tønder.

Baade foraars- og efteraarsfisket i 1899 har givet et adskillig større udbytte end nogensinde ellers i de senere aar, — og, maa det gjentages, med bedre udrustning end gjennemgaaende tilfælde for de norske fiskeres vedkommende kunde vistnok adskillig mere været indvundet. Under dorgefisket var, som man af foranstaaende vil have seet, de svenske fiskere meget heldigere end vore; hines fartøier er ikke alene større, men ogsaa forholdsvis sterkere bemandede end disses, — derhos fisker de førstnævnte saavel fra baadene som fartøiet, og de har hidtil i regelen været forsynte med baade proviant, tønder og salt for længere tid end mange af de norske fiskere, som har bortkastet alt for megen tid til med midt i sæsonen at seile tillands for at komplettere forraad. Under drivningen paa forsommeren burde utvilsomt indhivningsspil for garnlænkerne anvendes i langt større udstrækning end hidtil; saavel her som under sildefiske undgik man dermed unødigt tidsspilde og idetheletaget overflødigt krafttab. Saavel under mulig nedsænkning af garnene som under deres staaen «flæbart» (overtelnen, korketelnen, i vandskorpen) maatte det være hensigtsmæssigt at lidse kabelen til undertelnen, hvilket nu er almindeligt blandt de skotske sildefiskere; i tilfælde af kollisioner, som nu saa ofte har stort garntab tilfølge, skulde man vist finde en slig tilstelning meget fornuftig.

December 1899.

H. L. Buvig.

Beretninger

om forsøg paa drivgarnsfiske efter sild med offentlig bidrag.

Uddrag af Henrik Pedersen Bodøskjeis dagbog under drivgarnsfiske efter sild 1899.

19de juli. Frisk sydost klar, seiler fra Bodø kl. 10 formiddag for at forsøge med drivgarn i Vestfjord, kommer ud paa Salten, blir liggende i vindstille hele dagen.

20de juli. Stille klar. Kl. 2 faar vi en let bris af O. S. O., seiler ud mellem Fleinvær og Tænholmene i vest, til vi har Trænen i S. O. ca. 5 mil af, sætter garn kl. 9 og driver i nordlig retning.

21de juli. Frisk S. O., trækker garn kl. 3 uden fangst, seiler i N. V., til vi har Røst N. N. O. ca. 4 mil af, sætter kl. $9^1/_2$ og driver til kl. 12, maatte da trække paa grund af storm af S. V. uden fangst.

22de juli. Sterk S. V., lægger bi med 2-rebet seil, ligger da til kl. 9. Vinden øger, bestemmer at seile op til Røst, hvor vi ankom kl. 2 eftermiddag.

23de juli. Storm af S. V. til V. Landligge.

24de juli. Frisk V., spagner ud paa dagen, seiler fra Røst kl. 11 og seiler ca. 4 mil i S. t. O., sætter kl. 9 og driver nordover.

25de juli. Spag N. N. O., trækker garn kl. $2^1/_2$ uden fangst, seiler østover, til vi er 4 mil S. t. V. af Værø, sætter kl. 10, fint veir.

26de juli. Frisk N. O. Krydser paa, til vi er 5 mil i syd for Sund i Lofoten. Ligger bi til kl. 10, sætter garn. Vinden dreier sig syd.

27de juli. Frisk S. S. V., maatte trække kl. $2^1/_2$ og seiler op til Sund, ankred der kl. 9, ligger der hele dagen paa grund af storm.

28de juli. Frisk N. V. Kl. 10 spagner vinden, letter anker og seiler ud. Er bestemt at forsøge fra Trænen og vestover. Kommen 2 mil i syd for Værø røk det op med N. V. kuling. Lægger bi med

2-rebet seil og ligger i vest hele dagen. Stormen tiltager, kl. 11 dreier vi af, lægger kurs for Bodø, da vi intet kan udrette.

29de juli. N. V. storm. Kl. 3 har vi Landego i sigte, kl. 5 passeres samme og kl. 8 for anker i Bodø. Fremdeles stiv kuling.

30te juli. V. storm. Landligge.

31te juli. V. N. V. storm. Landligge.

1ste august. Frisk N. V., spagner lidt ud paa dagen, seiler fra Bodø kl. 11 formiddag bestemt at forsøge udfor Trænen og vestover. Kommen udpaa Salten faldt vi i vindstille og blev liggende hele dagen der, til vi ud paa natten fik en let bris fra syd.

2den august. Spag S. S. V. Krydser ud mellem Fleinvær og Tænholm, vinden øger. Kommen paa siden af Fleinvær blæser det op med frisk S. V. kuling og mørkskodde. Seilede op til Fleinvær med 2-rebet seil og anker der kl. 2 eftermiddag.

3dje august. Kuling af S. V. Landligge.

4de august. Frisk V. N. V. Kl 9 begyndte vi at krydse ud med rebet seil, krydser hele dagen vestover. Sjøen er svær og frisk vind, saa vi faar ikke sætte garn, men krydser videre sydover.

5te august. Frisk V. Krydser en stund udover dagen, til vi har Trænen i sydost 4 mil af, ser ingen udsigter til sild, gaar en baut længere syd. Kl. 5 eftermiddag blæste det op med frisk kuling af V., lægger ind 2 reb og seiler ud til kl. 10. Bestemmer da, at naar ingen udsigter sees til sild i Vestfjorden at seile til Bodø for at gjøre os klar til at forsøge længere syd. Kl. 11 dreier vi af og lægger kurs for Tænholm.

6te august. Kuling af V. S. V. Seiler med 2-rebet seil ind mod Tænholmene, som saaes kl. 3, forandrer kurs og seiler paa sydsiden ind til Bodø, hvor vi ankred kl. 9 formiddag.

7de august. Kuling af V. Provianterer og gjør os klar til at seile sydover, først vinden forandrer sig.

8de august. Frisk V. N. V. Ligger stille.

9de august. Frisk N. V. Kl. 9 begynder at seile sydover. Maa for det meste krydse, da vinden er imod Kl. 11 aften passeres Støt, fortsætter videre.

8de august. Spag N. V. Seiler gjennem Selsøvig og videre sydover. Ankom til Brønnøsund kl. 9 eftermiddag, ankred der.

9de august. Stille nøder os at ligge udover dagen. Kl. 4 en let bris fra S. O. Seiler videre sydover, kl. 12 passeres Helgelandsflæsa.

10de august. Frisk sydost. Kl. 5 passeres Risvær og kl. 9 for anker paa Rørvig.

11te august. Frisk S. V. Begynder at gjøre os klar med garnene for at være klar at seile ud, først veiret blir godt, sydvest storm hele dagen.

12te august. Storm af V. S. V. Landligge.

13de august. Storm af N. V. Landligge.

14de august. Storm af N. Landligge.

15de august. Spag N. O. Kl. 8 seiler vi ud Nærøsund og vestover Folden, til vi har Kya i syd, 2 mil af. Sætter garn der kl. 9 og driver nordover, fint veir.

16de august. Spag O. N. O. Trækker garn kl. 3 ret ud af Nordøerne uden fangst, seiler i N. V. ca. 2 mil, ligger der hele dagen og sætter garn kl. 8, fint veir.

17de august. S. O. Trækker kl. $3^1/_2$ uden fangst, seiler videre udover sjøen og ser os om hele dagen, sætter garn kl. 9 ca. 5 mil nord for Kya.

18de august. S. O. Trækker garn kl. 4 uden fangst, seiler vestover en tur og saa udover, sætter garn 6 mil fra land mellem Kya og Halten og driver nordover, fint veir.

19de august. Frisk syd. Trækker garn kl. 4 uden fangst, seiler i N. V. udover dagen, til vi staar ca. 10 mil i nord for Halten, gjør nogle bauter der og sætter kl. 8 garnene. Vinden øger.

20de august. Frisk S. V. Trækker garnene kl. 2 uden fangst. Stormen tiltager, ligger bi en stund og dreier af kl. 8 formiddag, da vi intet kan udrette i saadant veir, lægger kurs for Villa, som vi paatraf kl. 1 eftermiddag, forandrede kurs og seilte paa Nærøsund, hvor vi ankom kl. 5.

21de august. Kuling af S. V. Landligge.

22de august. Kuling af V. Landligge.

23de august. Kuling af N. V. Landligge.

24de august. Frisk N. V. Da vi intet kan gjøre paa sjøen for storm, seiler vi til Arnøfjord, sætter nogle garn ved Ilsæt.

25de august. Frisk N. Trækker garnene kl. 4, faar 1 maal sild af smaa mærker. Fisket ansees som ubetydeligt, sætter nogle garn om aftenen igjen.

26de august. Frisk N. O. Trækker kl. 5 garnene, faar 1 maal sild. Veiret ser ud til at forandre sig, letter anker og seiler til Rørvig, hvor vi ankom kl. 3 eftermiddag, bestemmer at ligge over natten der.

27de august. Frisk N. O. Letter anker og er bestemt at forsøge udfor Halten igjen, seiler ud Nærøsund. Kommen paa Folden øger vinden til storm. Lægger bi mellem Kya og Nordøerne, ser ingen udsigt til at faa forsøge inat, da sjøen er oprørt, og bestemmer da at krydse op til Rørvig for at høre tidende sydfra. Ankom til Rørvig kl. 11 eftermiddag.

28de august. Frisk Øst. Gaar iland paa Rørvig. Faar da høre, at der er begyndt fiske paa Søndmør; bestemmer da at seile til Titran, først veiret blir, provianterer og gjør os klar at seile inat.

29de august. Frisk S. Da der ikke er udsigt at komme over Folden, nødsages vi at ligge stille.

30te august. S. V. storm. Ligger stille.

31te august. S. V. storm. Ligger stille.

1ste september. V. N. V. storm. Ligger stille.

2den september. Spag V. N. V. Letter anker kl. 9, begynder at krydse ud Nærøsund; det gaar seigt, da vinden er flau. Kl. 11 eftermiddag passeres Haraldsøkraaka, fremdeles flau vind.

3dje september. Spag N. V. Krydser paa hele dagen. Kom i Buholmraasen kl. 5 eftermiddag, blev da aldeles vindstille, laa der hele aftenen og drev.

4de september. Let bris fra N. O. Seiler gjennem Ramsøsund og Besaker; kom til Marflesa kl. 2 eftermiddag, blev da vindstille igjen og laa der til kl. 6, fik da en frisk S. S. V. Krydsed op til Stokken, ankred der kl. 11.

5te september. Frisk S. V. Ligger stille hele dagen for modvind.

6te september. Frisk N. V. Kl. 10 seiler vi bortover til Valdersund, blev da vindstille, ankred der.

6te september. Spag N. O. Letter anker igjen og seiler sydover, vinden er flau, saa vi blir liggende udfor der næsten hele dagen. Vinden kvikner lidt om aftenen, saa vi kom os til Kjeungskjær.

7de september. Spag S. O. Seiler videre sydover Granviken, maa ankre i Børøsund for vindstille.

8de september. Spag S. O. Letter anker om morgenen, seiler sydover Skeien og naaede Sæbuodden kl. 11 eftermiddag, seiler videre bortover til Titran.

9de september. Ankom til Titran kl. 3, spag sydost, ankrer og ligger stille hele dagen.

10de september. Frisk S. Gaar iland paa Titran, hører med folk, om nogensteds er formerket sild, faar da høre, at flere har forsøgt udfor Titran uden fangst, bestemmer dog at seile ud næste dag.

11te september. Spag S. V. Begynder at greie garn kl. 6, letter anker kl. 9 og styrer i N. V. ca. 6 mil tilsjøs, blir da liggende i vindstille. Kl. 6 fik vi se sild oppe paa sjøen, ror ud med lod og formerker da en bra sildtyngde, sætter garnene straks, men driver saa fort østover, at den tid, silden skulde gaa paa, var vi forbi sildstimen. Veiret er fint.

12te september. Spag O. Trækker garn kl. 4, faar da 2 maal fin storsild, seiler under land; kommen 1 mil fra land faar vi vindstille, sætter da ud smaabaad, ror til Titran og melder da telegrafisk fangsten til fiskerikonsulenten og flere, ror atter ud igjen til skøiten. Kl. 3 fik vi en frisk bris fra S. S. V., seilte atter udover ca. 6 mil, vinden øger, sætter garn kl. 8 og driver nordover. Kl. 10 maa vi trække paa grund af tiltagende storm og sjø med fangst 2 maal. Hvis vi havde faaet drevet i ro længere, var der udsigt til sild. Begyndte da at seile paa land.

13de september. S. V. storm. Landligge.

14de september. Frisk S. V. Kl. 12 seiler vi ud, endnu alene baad i fisket, seiler ca. 5 mil ud, men sjøen er saa voldsom, at jeg ser

ikke syn paa at sætte garn. Seiler op ca. 1 mil, sætter da og driver en stund, men maa snart trække paa grund af storm, fangst 1 maal.

15de september. S. V. storm. Landligge.

16de september. Spag N. O. Seiler ud kl. 11 formiddag, styrer ud ca. 5 mil, sætter garn kl. 8, veiret er fint. Driver til kl. 11, trækker da med fangst 20 maal, seiler iland.

17de september. Frisk O. Kommer iland kl. 9. Kjøbere findes ikke, salter noget sild selv, og noget sælges til herværende handelsmand til kr. 22,00 pr. maal, 2 første fremmede fiskere kommer til Titran.

18de september. Storm af S. V. Landligge.

19de september. Storm af S. V. Landligge. En del fremmede fiskere, 1 dampbaad ankommer.

20de september. Storm af V. N. V. Kl. 11 begynder vi at krydse ud, seilte da paa en grund i udløbet af havnen, fik en herværende dampbaad at trække os af, seilte ud med rebet seil. Nogle baade kom efter, men vendte snart til havn igjen. Kun 1 dampbaad og jeg satte garn ca. 5 mil ud og laa udover natten.

21de september. Frisk V. Trækker garn kl. 3, fangst 5 maal, seiler iland. Endel kjøbere og fiskere og flere fiskerdampskibe er nu ankomne. Har besøg af de fleste, som fik underretning om, hvor silden staar; seiler ud igjen og driver ca. 4½ mil ud, fint veir.

22de september. Storm af N. O. Landligge.

23de september. Storm af N. O. En masse fiskere er ankommet og kjøbere ligesaa. Letter anker og seiler ud, de fleste andre baade og dampbaade ogsaa. Kommen 3 mil ud vender næsten alle om, kuns jeg og en baad til sætter garn ca. 5 mil ud, frisk kuling. Bestemt at trække kl. 11, men ser os nødsaget at ligge til dagningen, da stormen og sjøen er saa svær.

24de september. Frisk N. O. Spagner kl. 3, begynder da at trække, faar 5 maal sild, seiler iland. Vinden spagner. Kl. 4 eftermiddag tager vi slæb ud med en dampbaad, da vi ellers ikke kunde komme ud for stille, satte garn ca. 5 mil ud, veiret er fint.

25de september. Frisk N. V. Trækker kl. 3, faar da 9 maal sild, seiler iland, leverer silden og seiler ud igjen. Endel fiskere fra Nordland og andre steder er ankommet og seiler ogsaa ud, saa ca. 100 farkoster driver nok fiske nu her. Kommen 5 mil ud, sættes garnene, og vi driver udover natten. Veiret er roligt.

26de september. Frisk S. V. Trækker garn kl. 3, fangst 6 maal, seiler iland og leverer silden, fortøier, da det ser ud til uveir. Endel fiskere ankommer udover dagen.

27de september. Spag S. V. Seiler ud 5 mil, sætter garn. Hele fiskerflaaden er ude, veiret er godt.

28de september. Frisk S. V. Trækker garn kl. 3½, fangst 4 maal, seiler iland, da det ser ud til uveir, ankrer paa Titran kl. 10, leverer silden, og vi ligger derefter rolig hele dagen for S. V. storm.

29de september. Storm af S. V. Landligge.

30te september. Storm af N. V. Landligge.

1ste oktober. Frisk O. S. O. Seiler ud kl. 2 eftermiddag 4 mil tilsjøs, sætter garn og driver østover. Omtrent halve fiskerflaaden er ude.

2den oktober. S. S. V. frisk. Trækker garn kl. 4 med fangst 4 maal, seiler iland, leverer silden og seiler ud straks igjen, sætter garn ca. 4½ mil N. V. af Titran, ser ud til at blive uveir snart, barometret falder.

3dje oktober. Frisk S. V. Maatte trække kl. 2 paa grund af S. V. storm, fangst 14 maal, seiler iland, leverer silden og gaar til ankers, da det ser ud til bare uveir.

4de oktober. S. V. storm. Landligge.

5te oktober. S. V. storm. Landligge.

6te oktober. N. V. storm. Landligge.

7de oktober. N. V. storm. Landligge.

8de oktober. S. V. storm. Landligge.

9de oktober. S. V. storm. Landligge.

10de oktober. S. V. spag, seiler kl. 11 ca. 4 mil ud, sætter garn kl. 6 i N. V. af Titran, driver udover natten, veiret er truende.

11te oktober. S. V. frisk. Trækker garn kl. 4, fangst 3 maal, seiler iland. Ankrer, da veiret ser daarligt ud og barometret lavt.

12te oktober. S. V. frisk, regn. Veiret ser utrygt ud, barometret lavt, seiler dog ud kl. 1, ca. 4½ mil ud, sætter garn kl. 5 og driver udover natten, endskjønt veiret er utrygt, og barometret falder stadigt udover natten.

13de oktober. S. V. spag. Regntykke, trækker garn kl. 4, fangst 3 maal, lægger bi og er bestemt at ligge over til næste nat. Kl. 11 fm. falder barometret til storm, sjøen blir urolig, bestemmer da at seile iland og begynder at seile op. Kl. 3 træffer vi hele fiskerflaaden, som laa paa land natten før, seilende ud tilsjøs. Vi er dog bestemt at seile iland, ankrede kl. 5 paa Titran, veiret er utrygt.

14de oktober. Orkan af N. Er oppe kl. 2 og fortøier, da stormen er forfærdelig. Enkelte baade sees at komme af sjøen, og mange sees seile ned forbi havnen. Ved daggry kom enkelte baade og dampbaade ind; men mange savnes. Stormen varer til middag, spagner da lidt, mange baade savnes endnu.

Efter denne tid ansees fisket som et almindeligt fiske, hvorfor dagbogen sluttes.

Kristiansund den 20de december 1899.

Henrik Pedersen Bodøskjet.

Beretning om forsøg med drivgarnsfiske efter sild udfor Nordland 1899.

Paa ansøgning blev mig bevilget et bidrag stort kr. 600,00 til forsøg efter skotsk metode med drivgarn efter sild udenfor kysten.

For at kunne udføre dette forsøg med min kutterbaad «Tordenskjold», til hvis indkjøb jeg for 6 aar siden erholdt et laan af havfiskerifondet stort kr. 600,00, maatte jeg bekoste dæk indlagt i den, for at den kunde blive fuldt sjødygtig.

Forsøgene paabegyndtes den 26de juli i Vestfjorden, da der rygtedes om, at sild var seet udenfor Lofoten, og tillader jeg mig at meddele uddrag af den ombord førte journal.

1ste tur.

Seiledes hjemmefra den 26de juli og kom ind i Vestfjorden den 27de, hvor garnene om aftenen sattes 4 mile i sydvest af Skraaven og blev trukket den 28de uden fangst eller udsigter. Seilede samme dag vestover til 5 mile i sydvest af Ure, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket om morgenen den 29de uden fangst. Seilede videre vestover samme dag til midt mellem Landegode og Røst, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket den 30te uden fangst eller udsigter. Seilede videre vestover den 30te til ca. 12 mile i sydvest af Røst og sattte garnene om aftenen og trak den 31te, hvor vi da fik 28 st. smaafaldende sild. Blev liggende den 31te paa omtrent samme plads, hvor da saaes lidt fugl og hval, satte garnene om aftenen og trak den 1ste august uden fangst. Seilede da i sydøst til om aftenen ca. 6 mile i sydvest af Tendholmene, hvor garnene sattes og blev trukket den 2den august uden fangst. Samme dag blæste det op til storm af sydvest, hvorfor land maatte søges for 2-revet seil. Da stormen vedvarede seilte vi hjem for at barke garnene og siden forsøge udenfor Vesteraalen.

2den tur.

Seilte hjemmefra den 10de august og kom den 11te 4 mile i nord af Borgevær, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket den 12te uden fangst. Seilede da i nordvest til vi den 14de kom 10 mile i nordvest af Borgevær, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket den 15de uden fangst. Seilede samme dag længere til havs, hvor garnene om aftenen sattes ca. 14 mile i nordvest af Hovden og blev trukket den 16de uden fangst. Fugl og hval saaes da en masse af, men antages, at det blot var smaasild den havde. Seilede samme dag 4 mile længere nord, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket den 17de uden fangst. Fugl og hval saaes. Den 18de blæste det op til kuling af nordøst, hvorfor land maatte søges og kom vi da ind til Værø (Gaukværø). Seilede fra Værø den 20de og kom den 21de 11 mile i nordvest af Værø, hvor garnene om

aftenen sattes og blev trukket den 22de uden fangst. Seilede længere nordover og satte garnene den 23de 5 mile ud af Langenes, trak den 24de uden fangst. Seilede samme dag 3 mile længere nord, hvor garnene om aftenen sattes og blev trukket den 25de uden fangst. Seilede samme dag til vi om aftenen kom udenfor Floholmen, hvor en masse fugl saaes, satte garnene og trak den 26de uden fangst, hvorefter turen afsluttedes.

3dje tur.

Da rygter igjen hørtes om sildeudsigter fra Vestfjorden seilede vi hjemmefra den 18de september og forsøgte flere nætter inde i Vestfjorden, men uden fangst, hvorefter vi seilede til Østnesfjorden og fik der ialt 2 maal sild. Da ogsaa der blev frit, og stormende veir hindrede videre forsøg i Vestfjorden afsluttedes turen den 30te september.

Silden som kom ind Vestfjorden gik efter min formening visselig saa dybt i vandet, da der intet jag var paa den, at den ikke lod sig vise før den kom under land.

Oktober maaned var for det meste saa stormende, at videre forsøg tilhavs var umulig, hvorfor den er tilbragt med garnfiske i Øxfjorden uden noget nævneværdigt udbytte.

Ingelsfjord pr. Hanø den 7de november 1899.

Hans Madsen.

Beretning om forsøg med drivgarnsfiske efter sild udenfor Vesteraalen 1899 med skøite «Engine».

Den 3dje juli var alle fornødne forberedelser til prøvefisket istandbragt, og da vi havde ventet nogle dage paa gunstigt veir, seiledes ud den 10de og blev forsøg foretaget paa forskjellige steder med fra 3 til 10 miles afstand fra land, idet vi imellem hvert forsøg seilede længere fra land. Den 14de nødtes vi at søge land paa grund af storm.

Den 20de reiste vi atter ud og blev havet beseilet i to døgn uden at veiret tillod udsætning af redskaber, og da stormen øgedes og umuliggjorde ethvert forsøg, seiledes under land for at oppebie bedre veir. Den 26de blev veiret noget roligere, hvorfor vi nu seilede ud og satte garnene, første gang 3 mile fra land klokken 10 aften, og drev under de gunstigste vilkaar til klokken 4 morgen, uden nogen nævneværdig fangst, bare 6 stk. sild. Denne gang fortsattes forsøgene saaledes som ovenfor nævnt i den distance fra land vi syntes bedst passede for forsøgene.

Til udsættelsen af garnene medgik 1 time og til indhaling medgik ca. 1½ time, dog var tiden især for indhalingen noget forskjellig alt efter som veirforholdene var gunstige eller ugunstige. Da vi havde været ude i 7 døgn seiledes under land med den yderst ringe fangst 150 stk. sild. Som det vil sees af det anførte har forsøgene været gjentaget og udført saaledes som det er mulig og med største hensynsfuldhed for at ingen gunstig anledning skulde forbigaaes. Veirforholdene var sidste tur aldeles udmerkede og intet vanskeliggjorde forsøget. Havet beseiledes baade i nord og syd, idet vi havde for øie, om silden maaske kunde holde til nærmere Lofoten paa sit indsig eller muligens gaa længere nord end vanlig.

Ingensteds var sildesyner, og vi var allerede da overbevist om, at ingen sildestim af nogen nævneværdig betydning var under indsig paa denne havstrækning.

Efter juli maaneds udgang blev veiret overmaade slemt, uafbrudt storm forhindrede ethvert forsøg af betydning. Tre gange stilnede veiret og vi satte tilhavs; men de to gange maatte vi vende om uden at faa sætte redskaberne Den 3dje gang udsattes garnene; men den tiltagende storm vanskeliggjorde trækningen, og garnene led meget under de svære overhalinger skuden fik i den høie sjø. September maaned blev en meget bedre tid for fiskerne ude paa havet, og man troede sikkert, at man skulde observere sild det første, man kom paa sjøen. Men ogsaa denne gang blev det skuffet forventning.

— — — — Det er min overbevisning, at dersom sildemasserne havde søgt under iaar og ifjor som tidligere aar, skulle et saadant forsøg have haft stor betydning.

— — — — Sildens næsten totale udeblivelse disse to aar er omtrent enestaaende. Mislykkede sildefisker har nok indtruffet tidligere; men man har dog paa disse kanter formerket den i større og mindre masser ude paa havet.

Blæksprutens forekomst var iaar som ifjor. Den var tilstede i overordentlig mængde fra den første dag, forsøgsfisket begyndte; og hele tiden havde den god næring i den mængde smaasild, som var overalt. Alle steder, hvor man fanget en fisk, enten nær eller langt fra land, havde den forsynet sig tilstrækkelig af baade smaasild og blæksprut.

Om dagene i stille og godveir kunde saavel blæksprut som smaasilden sees paa havet i store flak, som naar stor sild er oppe. Ved nærmere iagttagelse kom man snart paa det rene med hvilken sort det var.

— —

Stensvik i Bø den 20de oktober 1899.

Nikolai Martinussen.
